

วิทยาลัยสันตพอล
ระดับ ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท

(SCAJ)

ISSN 2586-9868 (Online)

คุณภาพ คู่คุณธรรม นำสังคม
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Humanities & Social Sciences

วารสารผ่านการรับรองคุณภาพระดับที่ 4 พ.ศ.2563 - 2567
จัดอยู่ในฐานข้อมูลวิทยุชิตีสำหรับการวิจัยนานาชาติ TCI 2

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพอล Santapol College Academic Journal

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2568 Volume 11 No.1 January - June 2025

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

Santapol College Academic Journal (SCAJ)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล ได้ผ่านการรับรองคุณภาพรอบที่ 4 พ.ศ. 2563 – 2567 จัดอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI 2 กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ ทั้งรูปแบบตีพิมพ์ (Print) หมายเลข ISSN 2408-1728 (Print) และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Online) ISSN 2586-9868 (Online) ที่พิมพ์เผยแพร่ บทความวิจัย (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Article) มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีดิจิทัล นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐศาสนประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการจัดการ การจัดการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เทคโนโลยีมัลติมีเดียและแอนิเมชัน นิเทศศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ส่งเสริม การเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นสื่อกลางแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดแนวคิด เทคนิค วิธีการนำไปพัฒนาทางวิชาการ ตลอดจนเป็นเวทีนำเสนอเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปทุกหน่วยงาน โดยมีกำหนดออกราย 6 เดือน หรือ 2 ฉบับต่อปี

กำหนดการออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

ผู้จัดพิมพ์

วิทยาลัยสันตพล

299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์ 042-323-464 Email : sturd@stu.ac.th

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ และส่งบทความได้ทาง

<http://www.scaj.stu.ac.th> หรือ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/scaj/>

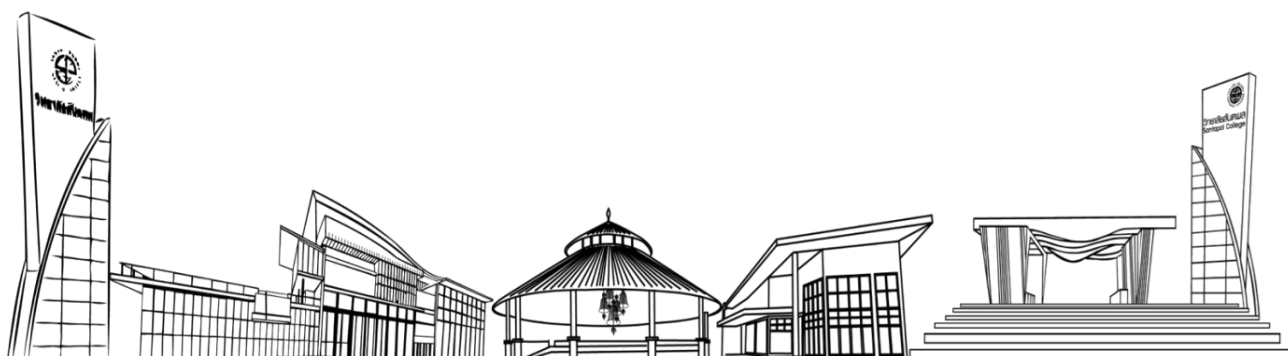
พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ภาคอีสานการพิมพ์ (999)

10/5-6 ถนนโพศรี ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทร. 042-246611, 042-246622 Fax. 042-248162 Email : parkesan@yahoo.com

บทความทุกเรื่องต้องผ่านการประเมินพิจารณาเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิตรงตามสาขาที่เกี่ยวข้องกับบทความอย่างน้อย บทความละ 3 ท่าน โดยเป็นการประเมินแบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (Double-blind Review) ความคิดเห็นในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของผู้จัดทำ จึงมิใช่ความรับผิดชอบของวิทยาลัยสันตพล และไฟล์บทความดิจิทัลเป็นลิขสิทธิ์ของวารสารมิใช่ของผู้เขียน บทความในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลสงวนสิทธิ์ตามกฎหมายไทย การจะนำไปเผยแพร่ต้องมีการอ้างอิงหรือได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลเท่านั้น

ที่ปรึกษา

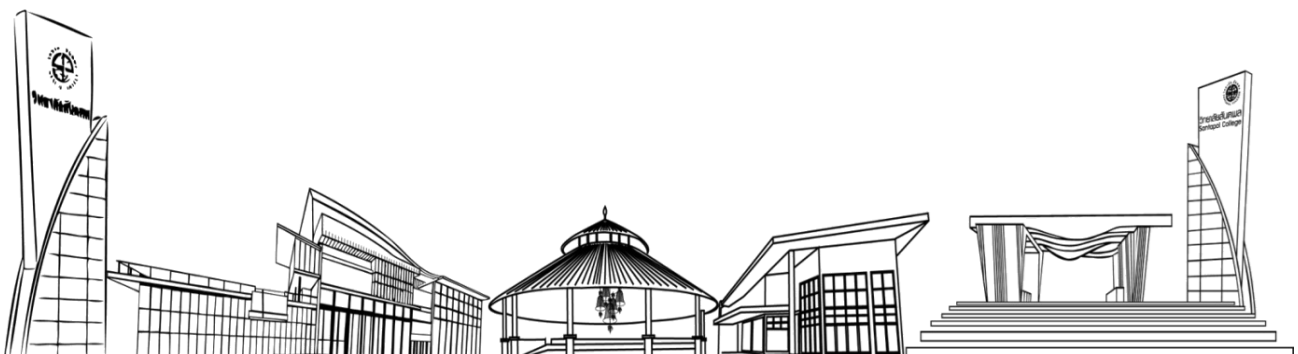
อาจารย์ธงชัย	ลาวรรณ
อาจารย์กรรณิการ์	(ฤกษ์นิมิตร) นันทโพธิเดช
อาจารย์จักริน	นันทโพธิเดช

ผู้ตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review)

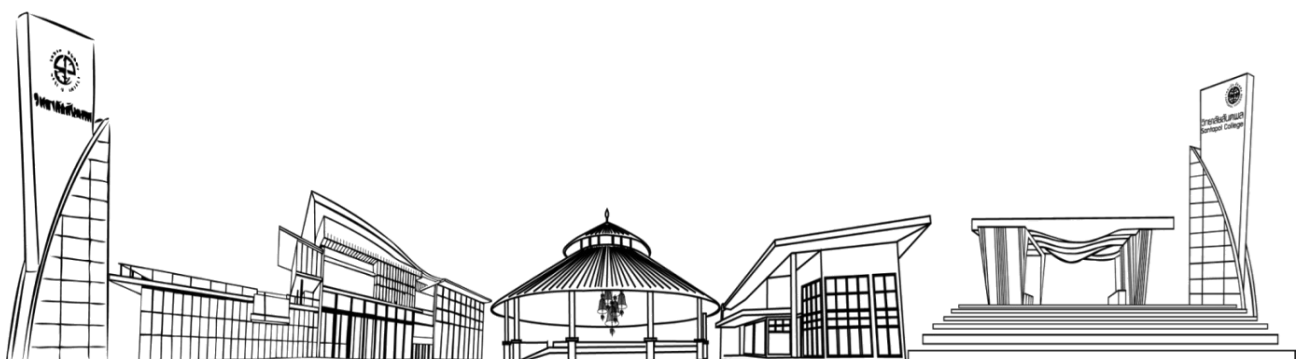
รองศาสตราจารย์ ศิริศักดิ์	ศุภมนตรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราณี	พรรณวิเชียร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกรียงศักดิ์	โชติจรัสเกียรติ์
ดร.จรวัยพร	ธรมินทร์

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Readers)

รองศาสตราจารย์ ดร.กล้าหาญ	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.เขมณัฐ	ภูทองไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.เจริญ	จันทวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทสน์	สุริยธนาภาส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา	เกรียงกรกฎ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พัฒน์	สายทอง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์	ฆังฆะ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ	โชคเหมาะ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ	อินทร์อุดม	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.วไลพร	เมฆไตรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ	ฤทธิม์ บัวชุม	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์	จุลสุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	รามนัญ	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา	คำพิทักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐปัทมภ์	กิตติสุนทรพิศาล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ	บุญจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ	ลักษณะียนนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชต	สวนสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.ณัฐนันท์	ทองทรัพย์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.นภาพรณ	ธัญญา	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.พรพิมล	ฮาตระวัง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.อรทัย	อินตะไชยวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ปัทมนันต์	อนุรักษ์ฤกษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ว่าที่เรืออากาศตรี	ดร.บัญชา	สำรวร	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
	ดร.เรณูมาศ	จันทร์ศิริรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
	ดร.สุชาดา	คำหา	องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
	ดร.สุภัทร	แก้วพัตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
	ดร.อัศนี	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเนชั่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ว่าที่ร้อยเอก ดร.เจริญชัย พรไพโรเพชร		วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.ธีรเดช	จิราธนทัต	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	เกรียงศักดิ์	โชติจรัสเกียรติ	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จีระศักดิ์	ดิษฐพลพันธ์	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รติพร	มีชัย	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	สำเร็จ	นนศิริ	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ฐิติมน	ฉัตรจรัสรัตน์	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ทิพย์วรรณ	แพงบุปผา	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ประหยัด	ฤชากุล	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.พูนสิน	ประคำมินทร์	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ยุทธสิทธิ์	จันทร์คูเมือง	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.รอง	ปัญสงกา	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.วรพล	คลองเชิงศรี	วิทยาลัยสันตพล

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา	แสนสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา	ติรศรีวัฒน์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา	เกรียงกรกฎ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
	ดร.รัฐชัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	นายชัยยุทธ	รองประธานศาลฎีกา
	ศรีจำนง	

บรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฤติย์ กุลสอน

รองบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สจี รุจิฉาย

ผู้พิสูจน์อักษรไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำเริง นนศิริ

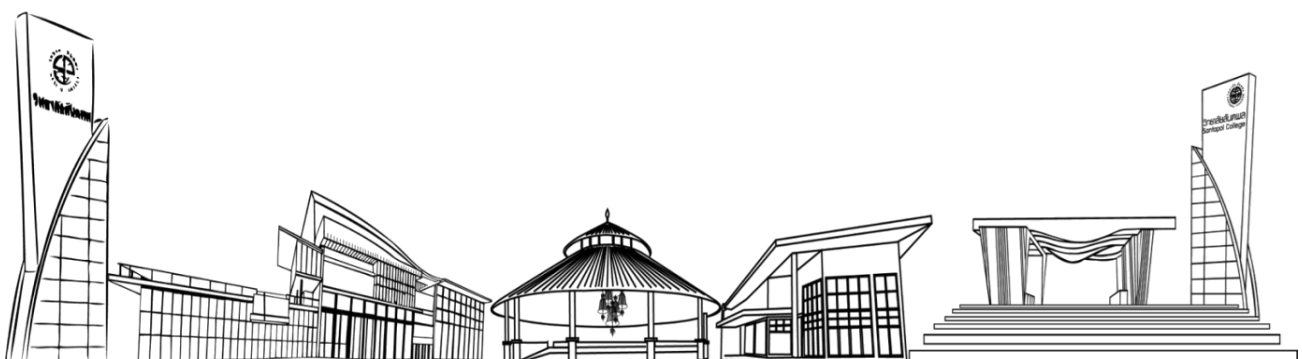
ผู้พิสูจน์อักษรอังกฤษ ดร.ประหยัด ฤชากุล

ฝ่ายออกแบบและเทคนิคสื่อออนไลน์

อาจารย์ไผ่พจน์	ดวงจันทร์
อาจารย์ธีร์วรา	สุขสุเมฆ
อาจารย์อดุลย์	ทองแกม

ฝ่ายจัดการ

อาจารย์กวิณภพ	ศรีวัฒนานุศาสตร์
อาจารย์ภัทรจิตรรา	เพียรชนะ
นางสาวหนึ่งฤทัย	อินทรริน

สารบัญ

บทความวิจัย

หน้า

1. ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการละเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(THE EFFECTS OF PHYSICAL EDUCATION ACTIVITIES BY USING THAI'S FOLK GAMES ON COPING WITH STRESS OF HIGH SCHOOL STUDENTS)..... 1
ภูวดล เกิดศักดิ์, นิรุตต์ สุขดี และ รจนา ป้องนู
PHUWADON GERDSAG, NIRUT SUKDEE and ROTJANA PONGNOO
2. ประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
(EFFECTIVENESS OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA OF THE DIGITAL ECONOMY PROMOTION AGENCY (DEPA))..... 11
สุวัฒน์ งามแสง
SUWAT NGAMSAENG
3. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางภาษี : กรณีศึกษาการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการ
(OBSERVATION ON THE IMPLEMENTATION OF TAX EDUCATION MEASURES FOR BUSINESSES EMPLOYING OLDER WORKERS)..... 22
บัญชา วิทยานันต์, กำธร กำประเสริฐ, อุดลย์ ทานาราช, พรทิพย์ พิมพ์สุรโสภณ และ โยษิตา ศรีทองกุล
BUNCHA WITTHAYAANUN, KAMTHORN KAMPRASERT, ADUL THANARAJ, PORNTHIP PIMSURASOPHON and YOOSITAR SRITHONGKUL
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
(FACTORS AFFECTING THE AWARENESS OF FIGHTING SOFT POWER OF STUDENTS OF THAILAND NATIONAL SPORTS UNIVERSITY)..... 32
ศิรามล ดีพุดซา, ธนารีย์ วงษ์จันทร์, ธิติพงษ์ สุขดี และ ดิฐรัชย์ จันทร์คุณา
SIRAMOL DEEPUKSA, THANAREE WONGCHAN, THITIPONG SUKDEE and DITTACHAI CHANKUN
5. การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า จังหวัดสมุทรสาคร
(DEVELOPMENT OF COMMUNITY-BASED TOURISM ROUTES IN LAKHA SUBDISTRICT MUNICIPALITY SAMUTSAKHON PROVINCE)..... 42
มัทฉิมา อุดมศิลป์
MUTCHIMA UDOMSILP

6. การบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร
(MANAGING INFORMATION QUALITY IMPACTING THE ACCEPTANCE OF PERSONAL INCOME TAX
PAYMENT TECHNOLOGY OF DISTRIBUTORS: A CASE OF HEALTH AND BEAUTY SUPPLEMENTS IN
BANGKOK)..... 52
อุดม สมบูรณ์ผล, กฤษฎา ต้นเปาว์, จินตภา บัวอุไร, ฐานิสรา เพ็ชรรัตน์, และ พีร์ เพ็ชรรัตน์
UDOM SOMBOONPOL, KRITSADA TUNPOW, JINTAPA BUWURAI, THANISARA PHETRUEN,
and PHEE PHETRUEN

7. มาตรการควบคุมเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ช่วยการเจริญพันธุ์
(MEASURES TO CONTROL MEDICAL TECHNOLOGY ASSISTED IN REPRODUCTION)..... 60
ภูธเนศ ภูหาด, อังครัด ดลเจิม และ วิกรณ์ รักษ์ปวงชน
PHUTHANES PHUHAD, INGKARAD DOLJERM and WIKORN RAKPUANGCHON

8. ผลของการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งที่มีต่อมวลกล้ามเนื้อและมวลไขมันในร่างกายของนักศึกษาชาย
(THE EFFECTS OF CIRCUIT TRAINING ON MUSCLE MASS AND BODY FAT OF MALE STUDENTS)..... 71
สิทธิพร พันธุ์พิริยะ, ชาญวิทย์ อินทรักษ์, ณัฐศิษฐ์ สุวรรณวัฒน์ และ พรีส รักษาสมาย
SITTIPOORN PANPIRIYA, CHANWIY INTARAK, NATTHASIT SUWANNAWAT and PREES RUKSASAMAI

9. แนวทางกลยุทธ์การตลาดสำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา : ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหารที่
มีระดับต่ำกว่า 5 ดาว ในเขตอำเภอकुดจ๊ับ จังหวัดอุดรธานี
(GUIDELINE TO MARKETING STRATEGY FOR DEVELOPING THE COMMUNITY PRODUCT CASE STUDY
: COMMUNITY FOOD PRODUCTS ARE LOWER THAN FIVE STARS IN KUTCHAP DISTRICT, UDONTANI
PROVINCE)..... 77
กิตติพล สระบัว, รุ่งศิริ สระบัว และ เยาวลักษณ์ ม่วงวงษา
KITTIPOOL SRABUA, RUNGSI RI SRABUA and YAO WALUCK MUNGWONGSA

10. การพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัด
สุรินทร์
(STRENGTH DEVELOPMENT OF ORGANIC AGRICULTURAL COMMUNITY ENTERPRISES IN KHOK
TAKHIAN SUBDISTRICT KABCHEING DISTRICT SURIN PROVINCE)..... 90
ทรงกลด พลพวก, นวรัตน์ นิธิชัยอนันต์, ธราธร ภูพันเชือก และ วิมลกานต์ นิธิศิริวิศกุล
SONGKLOT PHONPHUAK, NAVARAT NITHICHAIANAN, THARATHORN PUPUNCHERK and
WIMONKRAN NITHISIRIWARITKUN

บทความวิจัย

หน้า

11. THE INFLUENCE OF NATIVE FAMILY ON COLLEGE STUDENTS' MENTAL HEALTH	100
<i>XI LYU and SUJANYA SOMBATTEERA</i>	
12. THE RELEVANCE OF EASTERN ECONOMIC CORRIDOR (EEC) IN ENHANCING'S THAILAND ECONOMICPOLICY.....	108
<i>EKSIRI NIYOMSILP</i>	

บทความวิชาการ

13. การเติบโตของสินค้าตราห้างในตลาดค้าปลีก: มุมมองจากยุโรปสู่ประเทศไทย (THE GROWTH OF PRIVATE BRAND PRODUCTS IN THE RETAIL MARKET: A CASE OF COMPARING EUROPE WITH THAILAND).....	120
<i>บุญชัย ปลื้มสืบกุล, สุขุม เฉลยทรัพย์, ศิโรจน์ ผลพันธ์, พัทธ์ชัย จันทร์เจริญ และ สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์</i> <i>BOONCHAI PLUEMSUEBKUL, SUKHUM CHALEYSUB, SIROJ POLPUNTIN, PHITHAK CHANCHAROEN and</i> <i>SUPAPORN TUNGDMNERNSAWAD</i>	
14. HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN CHINA: PAST, PRESENT AND FUTURE.....	129
<i>CAILING TANG, MATTANA WANGTHANOMSAK and SUKANYA SOMSUPTRAKUL</i>	
15. THE APPPLICATION OF CONFUCIANISM IN CHINESE HUMAN RESOURCE MANAGEMENT.....	136
<i>LIU DAN, MATTANA WANGTHANOMSAK and SUKANYA SOMSUPTRAKUL</i>	
คำแนะนำในการเตรียมและการส่งต้นฉบับบทความ.....	145

ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียด ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

THE EFFECTS OF PHYSICAL EDUCATION ACTIVITIES BY USING THAI'S FOLK GAMES ON COPING WITH STRESS OF HIGH SCHOOL STUDENTS.

ภูวดล เกิดศักดิ์^{1*}, นิรุทธิ์ สุขดี² และ รจนา ป่องนู³

PHUWADON GERDSAG^{1*}, NIRUT SUKDEE² and ROTJANA PONGNOO³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการจัดการความเครียดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทย และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับคะแนนความเครียดกับระดับคะแนนเฉลี่ยการจัดการความเครียด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนาวังศึกษาวิซ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 55 คน เครื่องมือวิจัยโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทย จำนวน 8 แผน แบบวัดความเครียดกรมสุขภาพจิต (SPST – 20) และแบบประเมินพฤติกรรมการจัดการความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ (Dependent sample t-test) และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยอยู่ระดับปานกลางและหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย และมีระดับการจัดการความเครียดก่อนการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยอยู่ระดับปานกลางและหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ระดับการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลังได้รับการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับของการจัดการความเครียดและระดับ ความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กันในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : กิจกรรมพลศึกษา ; เกมการเล่นพื้นบ้านไทย ; การจัดการความเครียด

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตอุดรธานี, Graduate student in Master of Physical Education and Sports, Faculty of Education, Thailand National Sports University, Thailand.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตอุดรธานี, Assistant Professor, Faculty of Education, Thailand National Sports University. Thailand.

³ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตอุดรธานี, Lecturer, Faculty of Sports Science, Thailand National Sports University. Thailand.

* Corresponding Author, Email: aod15212@gmail.com

Received: May 16, 2024, Revised: Sep 17, 2024, Accepted: Sep 18, 2024

ABSTRACT

The objectives of this research were to compare the average stress management scores before and after participating in physical education activities using Thai folk games, and to explore any relationships between the stress scores and the average stress management scores. The sample group comprised 55 high school students in the second semester of the 2022 academic year. The experimental protocol involved implementing 8 physical education activity lesson plans and assessing stress scores using the Mental Health Stress Scale (SPST-20) and a stress management behavior assessment form for high school students. Statistical analyses included percentage calculations, mean, standard deviation, dependent sample t-tests, and Pearson's correlation coefficient. The significance level fo .05.

The results indicated that the stress level of high school students before participating in physical education activities using Thai folk games was moderate, whereas after engaging in these activities, the stress level decreased to a low level. The level of stress management score before participating in physical education activities using Thai folk games was at a moderate level, and after the activities, it increased to a high level. The level of stress management score among high school students after participating in physical education activities using Thai folk games was significantly higher than before the activity at a statistical significance level of .05. Additionally, there was a statistically significant negative relationship between the level of stress management score and the stress score of high school students at the 0.05 level.

Keywords: Physical Education Activities ; Thai Folk Games ; Coping With Stress

บทนำ

ในสังคมไทยไม่ว่าอดีตหรือปัจจุบันพ่อแม่ผู้ปกครองยังคงมีค่านิยมให้บุตรหลานศึกษาในระดับที่สูงเพื่อจะได้ประกอบอาชีพและหาเงินได้ในจำนวนมาก และมีความคาดหวังสูงให้บุตรหลานเรียนเก่ง เด็กที่เรียนไม่เก่งจึงมักเกิดความทุกข์ได้ง่าย แม้ในเด็กที่เรียนเก่งก็หลีกเลี่ยงไม่ได้จากความทุกข์เช่นกันเพราะพวกเขาถูกคาดหวังให้ต้องรักษาระดับความเก่งไว้อยู่เสมอ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของสังคมไทย ส่งผลให้ผู้คนต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตให้เร่งรีบและปรับตัวพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สภาพสังคมจึงเต็มไปด้วยการแข่งขัน โดยเฉพาะการแข่งขันด้านการศึกษา (ภุขงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์, 2561, ออนไลน์) ทั้งนี้ ผลการสำรวจเยาวชนของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคประจำปี 2017 ชี้ให้เห็นว่าร้อยละ 32 ของนักเรียนมัธยมประสบความเศร้าหรือสิ้นหวัง อยู่ตลอดเวลา ร้อยละ 17 กล่าวได้ว่าพวกเขาคิดที่จะ

พยายามฆ่าตัวตายอย่างจริงจังร้อยละ 14 พวกเขาวางแผนฆ่าตัวตาย และร้อยละ 7 พวกเขาพยายามฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ประเทศชาติต้องให้ความสำคัญในการช่วยดูแลและป้องกันการฆ่าตัวตายของเด็ก และเยาวชนเกิดจากความเครียดที่ได้รับ ซึ่งกลุ่มเหล่านี้จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศในอนาคต (สำนักงานสนับสนุนส่งเสริมสุขภาพ, 2561, ออนไลน์)

มนุษย์ใช้เวลาว่างเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เกมการละเล่นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าเด็ก ผู้ใหญ่ หรือ วัยชราก็ล้วนแล้วแต่ใช้เกมการละเล่นเป็นเครื่องมือช่วยผ่อนคลายความเครียดทั้งสิ้น อาจเรียกได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความสุขก็ว่าได้ เกมการละเล่นหลายประเภทถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต เช่น ซ่อนหา กระโดดเชือก ทอยเส้น กากไก่ เป็นต้น และเกมการละเล่นแต่ละเกมยังแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในการคิดสร้างสรรค์ สะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เป็นบ่อเกิดรากเหง้าทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า

เหมาะแก่การศึกษาเรียนรู้ต่อไป เกมพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ ที่นิยมเล่นกันทั่วทุกภาคของโลก ไม่ว่าจะเป็นเกมที่คิดขึ้นใหม่หรือเล่นกันมาแต่โบราณหรือคิดขึ้นและเล่นกันในสมัยปัจจุบันจะมีลักษณะร่วมที่เหมือนหรือคล้ายกัน เกมพื้นบ้านถือเป็นกิจกรรมการแสดงออกตามสัญชาตญาณของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเด็กผู้ใหญ่หรือคนชรา ต่างใช้เกมเป็นเครื่องมือเพื่อทำให้เกิดความสนุกสนานหรือทำให้อารมณ์สุขต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งส่วนใหญ่แล้วประโยชน์ของเกมพื้นบ้านจะช่วยทำให้ร่างกายแข็งแรง มีสมรรถภาพทางกายที่ดี และมีสุขภาพดีกล่าวคือ การเล่นเกมพื้นบ้านจะช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตและรักษาไว้ซึ่งสมรรถภาพและสุขภาพของร่างกายให้ดียิ่งขึ้น เพราะการเล่นเกมนพื้นบ้านจะช่วยทำให้ร่างกายได้ใช้แรงที่เหมาะสมกับศักยภาพการทำงานของร่างกายแต่ละคนถ้าร่างกายไม่มีการเคลื่อนไหวหรือใช้แรงเลยก็จะค่อย ๆ เสื่อมเป็นไปตามลำดับ และหมดสภาพไปก่อนวัยอันควร ดังนั้นผู้ที่ใช้กิจกรรมเกมพื้นบ้านเป็นสื่อกลางในการออกกำลังกายจะช่วยเพิ่มโอกาสให้ร่างกายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ระบบผิวหนัง ระบบกล้ามเนื้อ ระบบโครงกระดูก ระบบหมุนเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบประสาท ระบบต่อมต่าง ๆ ระบบย่อยอาหาร ระบบขับถ่าย และระบบสืบพันธุ์ การที่ร่างกายได้มีการเคลื่อนไหวนั้นช่วยให้ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมีสมรรถภาพในการทำงานดีขึ้น มีผลทำให้ร่างกายที่อยู่ในวัยเจริญเติบโตมีการเจริญเติบโตได้อย่างเต็มที่มีสุขภาพที่สมบูรณ์ ร่างกายมีสมรรถภาพในการทำงานสูงสามารถประกอบกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ ได้ดีและมีประสิทธิภาพเป็นระยะเวลายาวนานโดยไม่เหน็ดเหนื่อย และเมื่อเลิกกิจการงานนั้นแล้วร่างกายจะหายเหนื่อยเร็ว ร่างกายสามารถคืนสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว นอกจากนี้การใช้เกมนพื้นบ้านยังเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยเหลืป้องกันโรคภัยไข้เจ็บบางอย่าง และทำให้อายุยืนนาน ไม่แก่ก่อนวัยอีกด้วย (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2560, น. 16 - 17)

ความเครียดเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม เพราะฉะนั้นรูปแบบการจัดกิจกรรมพลศึกษา เป็นอีกหนึ่งวิธีการดูแลสุขภาพและที่เปรียบเสมือนการดูแลสุขภาพในขั้นต้น ช่วยให้ร่างกายเกิดการเคลื่อนไหวและกระตุ้นการทำงานในทุกๆ ส่วนของร่างกายและส่งผลการไหลเวียนเลือดในการบำรุงส่วนต่างๆ ของร่างกายทำให้ร่างกายแข็งแรง การมีกิจกรรมทางกายและการออกกำลังกายที่สม่ำเสมอจะช่วยทำให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ การมีกิจกรรมทางกายที่ถูกต้องและเหมาะสมกับบุคคลนั้น

ยังช่วยให้ร่างกายสามารถฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายจากการบาดเจ็บจากอาการเจ็บป่วยต่างๆ และผ่อนคลายความเครียดได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ สุณิสา ตะสัย, และคณะ (2551, น. 81 - 83) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความเครียดและการแก้ปัญหาความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสงขลาพบว่า นักเรียนมีความเครียดในระดับปานกลางและมีวิธีการแก้ปัญหาความเครียดที่เหมาะสมเมื่อมีปัญหาความเครียด นักเรียนส่วนใหญ่มีวิธีการต่าง ๆ เช่น ปัญหาครอบครัว นักเรียนจะปรึกษากันภายในครอบครัว เรื่องเรียนจะปรึกษาเพื่อน เรื่องเพื่อนจะปรึกษาเพื่อน เรื่องแฟนจะปรึกษาเพื่อน และการแก้ปัญหาความเครียดทั่วไป นักเรียนจะฟังเพลง เล่นดนตรีออกไปเที่ยวพักผ่อน และออกกำลังกายเล่นกีฬาที่ถนัด นอกจากนั้นยังมีการศึกษาของ สุภาพพร หวัง ข้อกลาง (2554, น.355-356) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของนักศึกษาสาธารณสุขพบว่า นักศึกษาที่มี เพศ ชาย ปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่พักอาศัยที่ต่างกัน มีการเผชิญความเครียดไม่แตกต่างกัน รวมทั้ง วนัญญา แก้วแก้วปาน (2564, น. 20 – 25) ที่พบว่านักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม มีความเครียดโดยรวมอยู่ในระดับสูง และนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความเครียดโดยรวมแตกต่างกัน โดยนักเรียนเพศหญิงมีความเครียดสูงกว่าเพศชาย ส่วนนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเฉลี่ย การพักอาศัย และรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความเครียดโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านั้น สุจิตรา อู๋รัตนมณี และสุภาวดี เลิศสำราญ (2560 น. 79) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเครียดในระดับสูง (ร้อยละ 56.6) รองลงมา มีความเครียดรุนแรง (ร้อยละ 22.0) ความคาดหวังของครอบครัว ปริมาณงานที่ได้รับ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียด ขณะที่รายได้ครอบครัว และการสนับสนุนจากครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับความเครียด และพบว่าส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลปานกลาง (ร้อยละ 67.0) รองลงมา มีความวิตกกังวลในระดับต่ำ (ร้อยละ 25.8) โดยความคาดหวังของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวล รายได้ครอบครัว และการสนับสนุนจากครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับความวิตกกังวล ผลการคัดกรองภาวะซึมเศร้าพบว่าร้อยละ 21.4 มีภาวะซึมเศร้าระดับที่มีความสำคัญทางคลินิกควรได้รับการวินิจฉัย นอกจากนี้ สุธิดา พลธานี และเกศนีย์ อินอ้าย (2565, น. 191 – 198) ที่ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการความเครียดของประกอบด้วย

กิจกรรมเตรียมความพร้อม กิจกรรมการจัดการความเครียดด้านการเรียน กิจกรรมการจัดการความเครียดด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กิจกรรมการจัดการความเครียดด้านบุคลิกภาพ กิจกรรมการจัดการความเครียดด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมการจัดการความเครียดด้านสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมทบทวนตรวจสอบตน การเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการความเครียดของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมการจัดการความเครียดมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการจัดการความเครียดสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก และมีคะแนนความสามารถในการจัดการความเครียดสูงกว่าวัยรุ่นที่ไม่ได้ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมการจัดการความเครียด

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อผ่อนคลายความเครียด เพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม สติปัญญาและปลอดภัยจากโรคภัยต่างๆ ในชีวิต พร้อมทั้งเป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

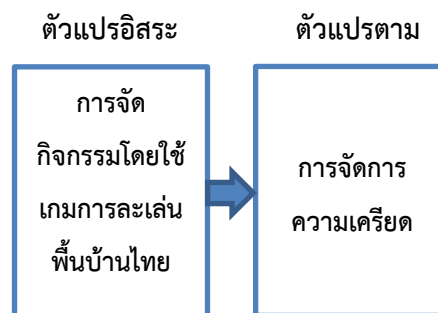
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการจัดการความเครียดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับคะแนนความเครียดและคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยส่งผลให้คะแนนของการจัดการความเครียดหลังจัดกิจกรรมสูงกว่าคะแนนก่อนจัดกิจกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนาวังศึกษาวิซ อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2565 ที่มีความเครียดระดับปานกลาง (มีคะแนนอยู่ระหว่าง 24 – 41 คะแนน) โดยใช้แบบวัดของกรมสุขภาพจิต (SPST – 20) (กรมสุขภาพจิต, 2550, ออนไลน์) จำนวน 278 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนาวังศึกษาวิซ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความเครียดระดับปานกลาง โดยใช้แบบวัดของกรมสุขภาพจิต (SPST – 20) โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางร้อยละ 20 (บุญชม ศรีสะอาด, 2550, น. 24) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 55 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ของแบบฝึกเท่ากับ 0.90
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ
 - 2.1. แบบวัดความเครียดกรมสุขภาพจิต (SPST – 20)
 - 2.2. แบบประเมินพฤติกรรมด้านการจัดการความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ได้เท่ากับ 0.94 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแผนการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดย

ใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง คือ วันจันทร์ วันพุธ ศุกร์ ครั้งละ 50 นาที จำนวน 8 สัปดาห์ จากนั้นประเมินผลด้วยการประเมินระดับความเครียดและแบบประเมินพฤติกรรมด้านการจัดการความเครียด

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความเครียด และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการจัดการความเครียดก่อนทดลองและหลังทดลอง โดยใช้สถิติวิเคราะห์ Dependent t-test ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับคะแนนความเครียดกับคะแนนเฉลี่ยระดับการจัดการความเครียด โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ก่อนที่จะวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบลักษณะความสัมพันธ์เบื้องต้นก่อน โดยการตรวจสอบด้วยแผนภาพ Scatter plot ซึ่งจะทำให้เห็นแนวโน้มความสัมพันธ์และลักษณะบางประการของข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงระดับคะแนนความเครียดจากแบบวัดกรมสุขภาพจิต (SPST – 20) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังการทดลอง (n=55)

แบบวัดความเครียดกรมสุขภาพจิต (SPST – 20)				
	คะแนน ก่อนทดลอง	ระดับ ความเครียด	คะแนน หลังทดลอง	ระดับ ความเครียด
$\bar{X}$	38.96	ปานกลาง	20.90	น้อย
S.D.	2.73		1.44	

ตารางที่ 1 พบว่า ระดับคะแนนความเครียดจากแบบวัดความเครียดกรมสุขภาพจิต (SPST – 20) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 38.96$, S.D. = 2.73) และค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความเครียดกรมสุขภาพจิต (SPST – 20) หลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 20.90$, S.D. = 1.44)

ตารางที่ 2 แสดงระดับคะแนนการจัดการความเครียดจากแบบประเมินพฤติกรรมการจัดการความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังการทดลอง (n=55)

ระดับพฤติกรรมด้านการจัดการความเครียด				
	คะแนน ก่อนทดลอง	ระดับ พฤติกรรม	คะแนน หลังทดลอง	ระดับ พฤติกรรม
$\bar{X}$	2.99	ปานกลาง	3.95	มาก
S.D.	0.13		0.13	

ตารางที่ 2 พบว่า ระดับเฉลี่ยคะแนนระดับพฤติกรรมการจัดการความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.13) และค่าเฉลี่ยคะแนนระดับพฤติกรรมการจัดการความเครียดหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.01$, SD = 0.13)

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดจากแบบวัดของกรมสุขภาพจิต (SPST – 20) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังการทดลอง (n=55)

แบบวัดความเครียดกรมสุขภาพจิต (SPST – 20) สาเหตุของความเครียด	ก่อนการทดลอง n=55		หลังการทดลอง n=55		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
-กลัวทำงานผิดพลาด	1.90	0.86	1.18	0.38	5.55	.000
-ไปไม่ถึงเป้าหมายที่วางไว้	2.09	0.82	1.01	0.13	9.52	.000
-ครอบครัวมีความขัดแย้งกันใน เรื่องเงินหรือเรื่องงานในบ้าน	1.90	0.77	1.01	0.13	8.40	.000
-เป็นกังวลกับเรื่องสารพิษหรือ มลภาวะในอากาศ น้ำ เสียง และ ดิน	2.16	0.85	1.01	0.13	10.01	.000
-รู้สึกว่าการต้องแข่งขันหรือ เปรียบเทียบ	1.80	0.86	1.01	0.13	6.06	.000
- เงินไม่พอใช้จ่าย	2.03	0.88	1.01	0.13	8.27	.000
- กล้ามเนื้อตึงหรือปวด	1.87	0.77	1.03	0.26	7.64	.000
- ปวดหัวจากความตึงเครียด	1.89	0.87	1.07	0.32	6.42	.000
- ปวดหลัง	2.00	0.81	1.03	0.26	8.31	.000
- ความอยากอาหารเปลี่ยนแปลง	2.00	0.81	1.05	0.29	8.48	.000
- ปวดศีรษะข้างเดียว	2.01	0.82	1.05	0.40	7.74	.000
- รู้สึกวิตกกังวล	2.07	0.83	1.01	0.13	8.99	.000
- รู้สึกคับข้องใจ	2.14	0.82	1.01	0.23	9.46	.000
- รู้สึกโกรธ หรือหงุดหงิด	2.14	0.84	0.98	0.30	9.61	.000
- รู้สึกเศร้า	1.92	0.83	1.03	0.18	7.37	.000
- ความจำไม่ดี	1.83	0.73	1.09	0.29	7.61	.000
- รู้สึกสับสน	2.12	0.86	1.03	0.33	8.90	.000
- คังสมาธิลำบาก	2.05	0.84	1.03	0.18	8.46	.000
- รู้สึกเหนื่อยง่าย	1.78	0.78	1.10	0.31	6.27	.000
- เป็นหวัดบ่อย ๆ	2.03	0.76	1.61	0.49	3.72	.000
รวม	39.73	16.36	20.09	5.00	42.30	.000

ตารางที่ 3 พบว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยความเครียดจากแบบวัดกรมสุขภาพจิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 39.73 คือมีคะแนนความเครียดอยู่ในระดับ ปานกลาง และค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดหลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 20.09 คือมีคะแนนความเครียดอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการจัดการความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังการทดลอง (n=55)

แบบประเมินพฤติกรรมด้านการจัดการความเครียด	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
-ท่านสามารถทำกิจกรรมโดยไม่วอกแวกกับสิ่งรอบข้าง	3.07	0.87	3.93	0.82	6.24	.000
-ท่านสามารถทำงานอย่างตั้งใจ ไม่สนใจกับสิ่งแวดล้อมรอบข้าง	3.00	0.81	4.17	0.72	6.47	.000
-เมื่อครูอธิบายเนื้อหาที่เรียน แล้ว ท่านสามารถนำไปอธิบายเพื่อนเข้าใจได้	3.03	0.81	4.17	0.81	6.07	.000
-เมื่อครูให้เปลี่ยนจากกิจกรรมหนึ่งไปทำอีกกิจกรรมหนึ่ง	2.96	0.79	3.97	0.84	5.56	.000
-เมื่อเพื่อนไม่ให้เข้ากลุ่มหรือเล่นด้วย ท่านสามารถเปลี่ยนไปทำอย่างอื่นได้โดยไม่รู้สึกลังเลหรือหงุดหงิด	2.85	0.80	4.03	0.67	6.60	.000
-ในขณะที่ทำกิจกรรมเมื่อครูสั่งให้หยุด ท่านสามารถหยุดได้โดยไม่หงุดหงิด	3.21	0.83	3.63	0.83	8.66	.000
-ท่านสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่กำลังเผชิญได้	3.03	0.81	4.00	0.81	8.76	.000
-ท่านสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จได้ก่อนเวลา และถูกต้องตามขั้นตอน	3.14	0.73	4.03	0.84	8.63	.000
-เมื่อเจอปัญหา ท่านสามารถตั้งสติและหาทางแก้ปัญหาได้	3.20	0.86	3.93	0.84	6.16	.000
-เมื่อมีอารมณ์โกรธมากๆ ท่านสามารถสงบสติอารมณ์ และไม่ใช้ความรุนแรง	3.05	0.84	3.70	0.88	6.54	.000
-เมื่อเพื่อนทำให้ไม่พอใจ ท่านสามารถระงับอารมณ์และไม่ตอบโต้	3.07	0.83	3.93	0.80	5.80	.000
-ท่านไม่ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น	3.03	0.81	3.97	0.81	5.38	.000
-เมื่อผิดหวังและไม่ตั้งใจ ท่านไม่โยนยาหรือโมโห	3.01	0.78	3.63	0.75	7.44	.000
-เมื่อเจอปัญหา ท่านตัดสินใจได้ดี	2.94	0.77	4.07	0.81	7.10	.000
-เมื่อรู้สึกวุ่นวายต้องแข่งขันหรือเปรียบเทียบ ท่านสามารถจัดการอารมณ์ได้	2.76	0.79	3.93	0.91	5.10	.000
-เมื่อรู้สึกคับข้องใจ ท่านสามารถจัดการความรู้สึกตนเองได้	2.89	0.78	3.87	0.84	6.58	.000

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการจัดการความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังการทดลอง (n=55) (ต่อ)

แบบประเมินพฤติกรรมด้านการจัดการความเครียด	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
-เมื่อรู้สึกโกรธ หรือหงุดหงิด ท่านสามารถจัดการอารมณ์ได้	2.87	0.86	3.83	0.81	4.91	.000
-เมื่อรู้สึกเศร้า ท่านสามารถจัดการอารมณ์ได้	3.09	0.84	3.80	0.89	7.75	.000
-ท่านสามารถวางแผนการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระบบ	3.01	0.86	3.97	0.74	8.16	.000
-เมื่อเกิดความเครียดท่านสามารถจัดการกับตนเองเกิดความเครียดหัวใจตื่นเร็วได้	3.09	0.79	3.80	0.76	9.39	.000
-เมื่อมีสถานการณ์บังคับท่านจะปัสสาวะบ่อย	2.92	0.83	4.20	0.83	6.67	.000
-เมื่อมีความเครียดท่านมักหลับยากและตื่นบ่อย	2.96	0.83	3.93	0.83	7.22	.000
-เมื่อเกิดความเครียดท่านมักมีความอยากอาหารเปลี่ยนแปลงไป	2.94	0.82	4.23	0.86	5.18	.000
-ท่านสามารถจัดการค่าใช้จ่ายให้พอใช้จ่าย	3.05	0.84	3.83	0.83	7.33	.000
-เมื่อเกิดความเครียดท่านไม่สูบบุหรี่ หรือสุรา	2.90	0.86	3.83	0.80	6.86	.000
-เมื่อเกิดความเครียดท่านสามารถพูดคุยกับคนในครอบครัว เพื่อน	2.90	0.75	4.17	0.82	4.84	.000
-หลังจากทำกิจกรรม ท่านเปลี่ยนพฤติกรรมมองโลกในแง่ร้าย	2.90	0.87	3.90	0.87	5.31	.000
-เมื่อเกิดความเครียดท่านไม่ใช้สารเสพติด	2.85	0.77	3.90	0.79	6.10	.000
-เมื่อเกิดความเครียดท่านไม่เล่นการพนัน	3.01	0.82	3.93	0.80	7.20	.000
-เมื่อเกิดความเครียดท่านไม่ทำร้ายร่างกายตนเอง	2.96	0.83	3.83	0.70	4.71	.000
รวม	2.98	0.82	3.93	0.81	6.62	.000

ตารางที่ 4 พบว่า พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับการจัดการความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการจัดการความเครียดก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 2.98 คือมีคะแนนด้านการจัดการความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการจัดการความเครียดหลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 3.93 คือมีคะแนนด้านการจัดการความเครียดอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเครียดกับระดับการจัดการความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การจัดการความเครียด	ระดับความเครียด		
	ระดับการจัดการ	r	Sig.
ความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย		-0.835	0.01
			สูง

ตารางที่ 5 พบว่า ระดับของการจัดการความเครียดและระดับความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กันในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปได้ว่า หากนักเรียนมีพฤติกรรมจัดการความเครียดได้ดีจะมีระดับความเครียดลดลง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีประเด็นที่มามีอภิปรายเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับความเครียดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนการจัดกิจกรรมในอยู่ในระดับปานกลางและหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย และการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนการจัดกิจกรรมในอยู่ในระดับปานกลางและหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้กิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมได้แก่ 1) ขั้นการเตรียมหรือนำเข้าสู่กิจกรรมเป็นขั้นกิจกรรมที่เน้นการเคลื่อนไหวกระตุ้นสมองผู้เรียนให้เกิดการตื่นตัวด้วยการแสดงท่าทางในการเล่นเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเริ่มทำกิจกรรม 2) ขั้นการสอนและสาธิต เป็นกระบวนการเรียนรู้เป็นขั้นกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจด้วยการเคลื่อนไหวเป็นสื่อที่ใช้ประสาทสัมผัส ได้แก่ การมองเห็น การฟัง และลงมือทำด้วยตนเอง 3) ขั้นฝึกหัด เป็นขั้นการจัดกิจกรรมที่ฝึกทักษะ

ที่ต้องลงมือทำซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นกิจกรรมการนำความรู้มาประยุกต์ในสถานการณ์ใหม่เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา และ 5) ขั้นสรุปและสรุปปฏิบัติเป็นกระบวนการประเมินและตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้เข้าใจและควบคุมและรู้ข้อบกพร่องของตนเองซึ่งนำไปสู่การพัฒนาตนเอง โดยกระบวนการจัดกิจกรรมจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด และส่งเสริมให้เด็กได้เกิดพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และสติปัญญาและฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและยังส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น สนุกสนาน ตลอดจนมีความพึงพอใจในตนเอง สามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2556, น. 16-39) ได้กล่าวไว้ กระบวนการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาต้องจัดเป็นกระบวนการที่หลากหลายต่อเนื่องเหมาะสมกับระดับความสามารถ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เน้นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถในการตัดสินใจ ตั้งแต่การวางแผน การฝึกปฏิบัติ การตรวจสอบ และการประเมินผล ให้ครอบคลุมทางกิจกรรมสุขภาพทั้งด้านป้องกัน ส่งเสริม และดำรงสุขภาพ โดยการใช้วิธีการเรียนอย่างมีชีวิตชีวาให้ผู้เรียนฝึกความรับผิดชอบ ฝึกทักษะการคิด ทักษะการจัดการ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเผชิญสถานการณ์ การเรียนรู้จากปัญหาและประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหาในชีวิตจริง หมั่นฝึกฝนและเอาใจใส่ดูแลสุขภาพตนเองและความแข็งแรงของร่างกาย เข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษาและกีฬาทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการฝึกฝนตนเองตามกฎ กติกา ระเบียบและหลักการวิทยาศาสตร์ได้แข่งขันและได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม และยอมรับว่าตนเองมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสภาวะสุขภาพและความปลอดภัยของผู้อื่นของด้วย ซึ่งBookwalter (1969, p.13) กล่าวว่าป็นจุดมุ่งหมายระดับสูงสุด ซึ่งจะต้องใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ช่วยให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งถือว่าเป็นจุดหมายของพลศึกษาโดยตรง ปวีตร ปาโส และพนิดา ชูเวช (2565, น. 56 - 60) การเล่นพื้นบ้านที่สนุกสนานของอีสานมาใช้ประโยชน์เชิงนันทนาการด้านสมรรถภาพทางกายและลดความเครียดของเยาวชนอย่างเห็นได้ชัดตรงกับกรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2540,

น. 23 - 24) กล่าวว่าสามารถผ่อนคลายความเครียดด้วยการทำกิจกรรมที่เพิ่มพลัง เช่น ออกกำลังกาย เล่นกีฬา ทำสิ่งที่สนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น ฟังเพลง อ่านหนังสือ

2. ผลการเปรียบเทียบผลของคะแนนเฉลี่ยของการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาหลังได้รับการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้กิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นที่บ้านไทยหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการจัดการความเครียดก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย และหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการจัดการความเครียดเท่ากับอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องสมมติฐานการวิจัย สามารถอภิปรายได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นที่บ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง การจัดการความเครียด รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบ สามารถรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น สามารถดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเองพอใจในชีวิตและความสุขสงบทางใจ สอดคล้องปรีวิตร ปาโส และพนิดา ชูเวช (2565, น. 56 -60) การเล่นเกมที่บ้านที่สนุกสนานของอิสลามมาใช้ประโยชน์เชิงนันทนาการด้านสมรรถภาพทางกาย และลดความเครียดของเยาวชนอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งศึกษาของวิราภรณ์ ปนาทกุล (2551, น. 21) การเล่นเกมมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้าน คือ ทางด้านจิตใจ อารมณ์ การเล่นจะช่วยเสริมสร้างจิตใจ และปรับอารมณ์ของเด็กได้ดี ได้ค้นคว้าแก้ปัญหาต่างๆ เด็กได้ตื่นตัว ทำให้คลายความรู้สึกเศร้าโศก เจ็บใจ และขจัดความเครียดให้ หายไปโดยการแสดงออก ช่วยให้สุขภาพจิตเด็กดีขึ้นตรงกับกรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2540, น. 23 - 44) กล่าวว่า การออกกำลังกายในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงการออกกำลังกายหนัก เหงื่อตกมากมาย แต่เป็นการออกกำลังกายที่ให้ผลทางสุขภาพจิต เพียงแค่เดินปกติสัก 10 นาที หันเหความสนใจไปในทางบวกก็ได้ผลแล้ว แต่ถ้ามีเวลาหลังเลิกงานควรจะไปออกกำลังกายอย่างจริงจังอย่างน้อย

วันละ 30 นาที แค่ 3-5 วันต่อสัปดาห์ก็เพียงพอให้ฮอร์โมนแห่งความสุขทำงานได้อย่างเต็มที่บ้าง สามารถผ่อนคลายความเครียดด้วยการทำกิจกรรมที่เพิ่มพลัง เช่น ออกกำลังกาย เล่นกีฬา ทำสิ่งที่สนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น ฟังเพลง อ่านหนังสือ ทำงานอดิเรก ในขณะที่ Lemay et al. (2019, p.749 – 751) หลังการทดลองโปรแกรมโยคะและการทำสมาธิหกสัปดาห์ ก่อนการสอบปลายภาค ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการใช้การฝึกสติเพียงสัปดาห์ละครั้งอาจช่วยลดความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษาได้

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการสังเกตพฤติกรรมด้านการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นที่บ้านไทย

จากการสังเกตพฤติกรรมด้านการจัดการความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นที่บ้านไทย พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการจัดการความเครียด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้กิจกรรมเกมการเล่นที่บ้านไทยที่ สนุกสนาน ใช้ประโยชน์เชิงนันทนาการด้านสมรรถภาพทางกายและลดความเครียดของเยาวชนอย่างเห็นได้ชัด เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันได้ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีครูผู้สอนคอยกระตุ้นในการทำกิจกรรมให้คำแนะนำและให้กำลังใจ ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจกล้าแสดงออก และเรียนรู้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในการออกแบบกิจกรรมพลศึกษา ควรพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น เนื้อหาในรายวิชา รูปแบบการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ร่วมด้วย และควรพัฒนารูปแบบของการจัดกิจกรรมให้มีหลากหลายนอกเหนือจากการใช้กิจกรรมเข้าจังหวะ ในแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งประยุกต์ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างต่อไป

2. เนื่องจากการศึกษานี้ใช้การออกแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวและไม่มีการควบคุมจึงจำเป็นต้องมีการวิจัยเพิ่มเติม

เพื่อยืนยันผลลัพธ์เหล่านี้ ด้วยการออกแบบการวิจัย
ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมพลศึกษา
โดยใช้เกมการละเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียด
ของนักเรียนระดับช่วงชั้นอื่นๆ เพื่อประโยชน์
ในการพัฒนาองค์รวมทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม และ
สติปัญญา ของนักเรียนในโรงเรียนต่างๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการละเล่น
พื้นบ้านไทยที่มีต่อการจัดการความเครียดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายผู้สอนควรศึกษารูปแบบและเทคนิคการ
จัดกิจกรรมพลศึกษาอย่างดียิ่งก่อนนำไปใช้
2. ก่อนจัดกิจกรรมพลศึกษาครูผู้สอนต้องเตรียมตัวให้
พร้อมก่อนการสอน ทั้งการศึกษาทำความเข้าใจ จัดเตรียมสื่อการ
เรียนรู้ที่เหมาะสม และเตรียมความพร้อมของนักเรียนด้าน
ร่างกาย เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุด้านร่างกาย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมสุขภาพจิต. (2562). *คู่มือคลายเครียดฉบับปรับปรุงใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท บียอนด์ พับลิชชิง จำกัด.
- [2] บริวัตร ปาโส และพนิดา ชูเวช. (2565). พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*. 11(1), 113-119
- [3] ฤชงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์. (2561, 4 กันยายน). *สื่อสารให้เข้าใจความเครียดในเด็กวัยรุ่น*. เข้าถึงจาก <https://www.chula.ac.th/cuinside/7625>.
- [4] วณัญญา แก้วแก้วปาน. (2564). *การศึกษาความเครียดของนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2560). *รวบรวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางการพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2556). เป้าหมายของการจัดกิจกรรมทางกายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ*. 39(1), 16-39.
- [7] สำนักงานสนับสนุนส่งเสริมสุขภาพ. (2562, 20 พฤษภาคม). *ห้วงวัยรุ่นฆ่าตัวตาย เสี่ยงซึมเศร้า*. เข้าถึงจาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/49151-2.html>
- [8] สุจิตรา อุรัตนมณี และ สุภาวดี เลิศสำราญ. (2560). ความเครียด ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้าของนักเรียนวัยรุ่นที่เตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย. *วารสารพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*, 31(2), 78-94.
- [9] สุธิดา พลขำนิ และเกศนีย์ อินอ้าย. (2565). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการความเครียดของวัยรุ่นต่อความสามารถในการจัดการความเครียดของวัยรุ่น. *มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 8(6), 183 – 198.
- [10] สุนิสา ตะสัย, ประชา ฤชตกุล และวิรัตน์ ธรรมาภรณ์. (2551). ความเครียดและการแก้ปัญหาความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสงขลา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. 19(2), 101 – 114.
- [11] สุภาพหวัง ช็อกกลาง. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและความเครียดของนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพวิทยาลัยนครราชสีมา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [12] Bookwalter. K. W. (1969). *Foundations and Principle of Physical Education*. Vander Zwagg; W. B. Saunders Company, Philadelphia; 1St Edition (January 1, 1969).

- [13] Lemay, V., Hoolahan, J. & Buchanan, A. (2019). Impact of a Yoga and Meditation Intervention on Students' Stress and Anxiety Levels. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 83(5), 747-752. doi: 10.5688/ajpe7001

ประสิทธิผลการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

EFFECTIVENESS OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA OF THE DIGITAL ECONOMY PROMOTION AGENCY (DEPA)

สุวัฒน์ งามแสง^{1*}

SUWAT NGAMSAENG^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และ 3) เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมของประสิทธิผลการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้แทน 2) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการฝ่ายหรือผู้แทน และ 3) ผู้จัดการส่วน และพนักงานเจ้าหน้าที่ในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลรวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน แล้วนำมาแยกประเด็นตามข้อคำถามจัดระเบียบข้อมูลหาข้อสรุปตีความอย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัล เป็นบทสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความสามารถ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพจากระบบเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการพัฒนาบุคลากรให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ มีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง โดยยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และมีรับผิดชอบต่องานที่ 2) ปัญหาอุปสรรคการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัล มีข้อค้นพบดังนี้ (2.1) ปัญหาด้านบุคลากร (2.2) ปัญหาด้านงบประมาณ (2.3) ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (2.4) ปัญหาด้านฐานข้อมูลทรัพยากรบุคคล (2.5) ปัญหาด้านการวางแผนกำลังคน และ (2.6) ปัญหาด้านนโยบายผู้บริหาร และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคล ต้องส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไปพร้อมๆ กับความพร้อมในการยกระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรจากสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม จูงใจ ที่เป็นธรรม เหมาะสม และสร้างความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงความเป็นองค์กรดิจิทัลต่อไป

คำสำคัญ : ประสิทธิผลการบริหารทรัพยากรบุคคล ; เทคโนโลยี ; สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

¹ นักวิชาการอิสระ, Independent Scholar.

* Corresponding Author, Email: elc_suwat@hotmail.com

Received: Jun 13, 2024, Revised: Oct 17, 2024, Accepted: Oct 19, 2024

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the human resource management in the digital era of the DEPA; 2) to investigate problems and obstacles in human resource management in the digital era of the DEPA; and 3) to propose appropriate recommendations for the effectiveness of human resource management in the digital era of the DEPA. The qualitative research methodology was employed by using both document research and field research methods, focusing on key informants totaling 15 individuals. These included: 1) directors, deputy directors or representatives; 1) assistant directors, division directors or representatives; and 3) section managers and staffs at the DEPA. The information gathered was then organized by key questions, systematically structured, analyzed and interpreted to draw conclusions.

The research results show that: 1) human resource management in the digital era reflects knowledge and capabilities, including the use of digital technology to enhance work processes efficiently through digital systems in personnel development, this aims to cultivate individuals who are competent, virtuous, and of high quality, prepared for change while adhering to integrity and responsibility; 2) the obstacles in human resource management in the digital era are as follows (2.1) personnel, (2.2) budget, (2.3) information technology equipment, (2.4) human resource database, (2.5) manpower planning, and (2.6) executive policy; 3) the approach to human resource management development should promote and enhance the knowledge and skills of personnel, including the use of digital technology, alongside preparing to improve quality of work life of personnel. This includes a good working environment, compensation, welfare, appropriate benefits, and fostering an understanding of the transition to a digital organization.

Keywords: Effectiveness of Human Resource Management ; Technology ; Digital Economy Promotion Agency (DEPA)

บทนำ

จากบริบททางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภายใต้เงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ นับวันงานบริหารจะยิ่งยุ่งยากมากขึ้น ทั้งภาวะวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พร้อมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) ต่อเนื่องและสอดคล้องกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีโดยรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้ประเทศสามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคงท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทุกๆ ด้าน ทั้งในและต่างประเทศเพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”

กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบบริหารราชการให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การจัดบริการสาธารณะและการใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561: 5) การบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของคนรุ่นดิจิทัล “จะปรับองค์กรอย่างไรให้เหมาะสมกับคนรุ่นดิจิทัล” ไม่ใช่คาดหวังให้คนรุ่นดิจิทัลเป็นฝ่ายปรับตัวเข้าหาเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจากที่องค์กรเคยเน้นสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน (Work-Life Balance) ต้องปรับเปลี่ยนสู่ Mode การทำงานแบบ Work + Leisure หรือ “Weisure” ให้สอดคล้องกับพนักงานรุ่นใหม่ที่เป็นพวกดิจิทัลนอแมด (Digital Nomad) หรือกลุ่มคนที่ท่องเที่ยวไปตามที่ต่างๆ (ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ, 2559 : 2) พร้อมกับทำงานไปด้วยซึ่งในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาหน้าที่ความรับผิดชอบหลักของการบริหารทรัพยากรบุคคลอาจจะดูไม่

เปลี่ยนแปลงมากนักแต่ยังคงวนเวียนกับเรื่องการสรรหาบุคลากร (Sourcing & Hiring) การพัฒนาภาวะผู้นำ (Leadership Development) การบริหารเส้นทางอาชีพ (Career Management) การกำหนดและวางแผนพัฒนาผู้สืบทอดตำแหน่ง (Succession Planning) การบริหารพนักงานกลุ่มศักยภาพ (Talent Management) การดูแลเรื่องค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ (Compensation & Benefits Plan) รวมทั้งงานพนักงานสัมพันธ์และคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Employee Relations and Work-life Management) (พิชญ์ นิลรุ่งรัตน และอดิเทพ แจตนาลาว, 2565 : 3) แต่เครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าประสงค์ข้างต้นได้เปลี่ยนแปลงไปมากเนื่องจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปเร็ว รวมทั้งความคาดหวังของพนักงานรุ่นใหม่ก็เปลี่ยนตามไปด้วย ดังนั้นการบริหารทรัพยากรบุคคลจึงต้องปรับตัวเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงพนักงานรุ่นใหม่คุ้นเคยกับ Smart Devices และ Mobile Application ในหลายรูปแบบ ถ้าการบริหารทรัพยากรบุคคลไม่ปรับให้ทันกับยุค Digital ก็ไม่สามารถที่จะรักษาความสามารถในการแข่งขันขององค์กรไว้ได้ เพราะพนักงานที่เก่งก็จะลาออกไปอยู่ในองค์กรที่มีการจัดหาเทคโนโลยีและมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เกื้อหนุนต่อทักษะของตนเองมากกว่า อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนการบริหารงานทรัพยากรบุคคลให้เป็นรูปแบบ Digital HR เป็นเรื่องใหม่ที่ต้องอาศัยทั้งทรัพยากรและแรงสนับสนุนจากทุกฝ่าย แต่ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ การนำเทคโนโลยี Digital มาใช้แม้จะมีประโยชน์ในภาพรวมแต่ก็ต้องระวังว่าจะไม่ไปสู่การขยายช่องว่างทางเทคโนโลยีระหว่างคนต่างรุ่นในองค์กร (วรพจน์ ปิยะพรศิริ, 2563 : 2) ดังนั้นการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลจะต้องจัดทำปฏิบัติการทรัพยากรบุคคลที่สร้างมาตรฐานและความไว้วางใจของพนักงาน และผู้บริหารทั้งหลายจะต้องเตรียมพร้อมทั้งกายและใจที่จะรองรับกับคนรุ่นดิจิทัลที่มีพฤติกรรมความคาดหวังในองค์กรจากข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานและกฎระเบียบการปฏิบัติงานอาจนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนไป การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ได้แก่ คือ การบริหารกำลังพล การวางแผนกำลังพลให้ Lean Manpower การเตรียมความพร้อมของทักษะ นอกจากนี้ยังต้องสร้างผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Leader) ในสำนักงานฯ ประกอบกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความผูกพัน (Engagement) ที่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานขององค์กร (พราวแพรว สิริรัตน์

และคณะ, 2566 : 4)

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นองค์กรที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ “การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัลพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจำเป็นปรับตัวเพื่อเข้าสู่ธุรกิจในระบบเศรษฐกิจ “ดิจิทัล” จึงต้องเตรียมการเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น(อภิวัฒน์ วัฒนพงศ์, 2563: บทคัดย่อ) ทั้งนี้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นองค์กรใหม่ที่ต้องการเป็น “องค์กรแถวหน้าในการส่งเสริมและนำไทยสู่เศรษฐกิจดิจิทัล” จำเป็นต้องสร้างระบบต่างๆ ขององค์กรให้ได้มาตรฐาน HR จึงมุ่งเน้นใน “การสร้าง High Performance Organization บนพื้นฐาน Digitize” โดยก้าวแรกขององค์กรที่จะปรับเปลี่ยนหรือเดินไปข้างหน้า คือการสร้างความตระหนักที่จะเปลี่ยนแปลงและก้าวเดินไปให้ทันที่ต้องสร้าง Impact ในองค์กร เพื่อให้เกิดการยอมรับและเป็น Key Success Factor ในการสร้างปัจจัยต่างๆ ที่สำคัญในการผลักดันองค์กร เช่น 1) การพัฒนาศักยภาพของตนเอง 2) การฝึกการเป็นผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) 3) การสร้างมาตรฐานการทำงานให้ทัดเทียมระดับ Global 4) การพัฒนาระบบฐานข้อมูล HR ให้รองรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Embracing New Technology) 5) การสร้างจิตสำนึกพนักงานในองค์กรให้มุ่งเน้นที่การประหยัดต้นทุนต่ำ (Containing costs) 6) การจัดการการบริการที่มีคุณภาพ (HR Service Delivery) และ 7) การมุ่งอำนวยความสะดวก วัตถุประสงค์ ประเมินคุณภาพ (Employee Commitment) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงบริบทด้านทรัพยากรบุคคลในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลดังภาพที่ 1. ดังนี้

อาชีพ ส่วนต่อ	ช่วงอายุปี (Gen)				รวมคนในองค์กร
	B	X	Y	Z	
19 - 49	10 - 49	22 - 34	จำนวน 23		
1. นาย 100 คน	2	3			5
2. นาย 100 คน	1	12			13
3. นาย 100 คน	2	5	1		8
4. นาย 100 คน		4			4
5. นาย 100 คน	1	13			14
6. นาย 100 คน	1	20	10		31
7. นาย 100 คน		16	21		40
8. นาย 100 คน		6	12	5	23
รวม	7	88	47	5	147

ภาพที่ 1 โครงสร้างช่วงอายุงานบุคลากร ระดับการศึกษา และ ตำแหน่งงาน

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (2564 : 12)

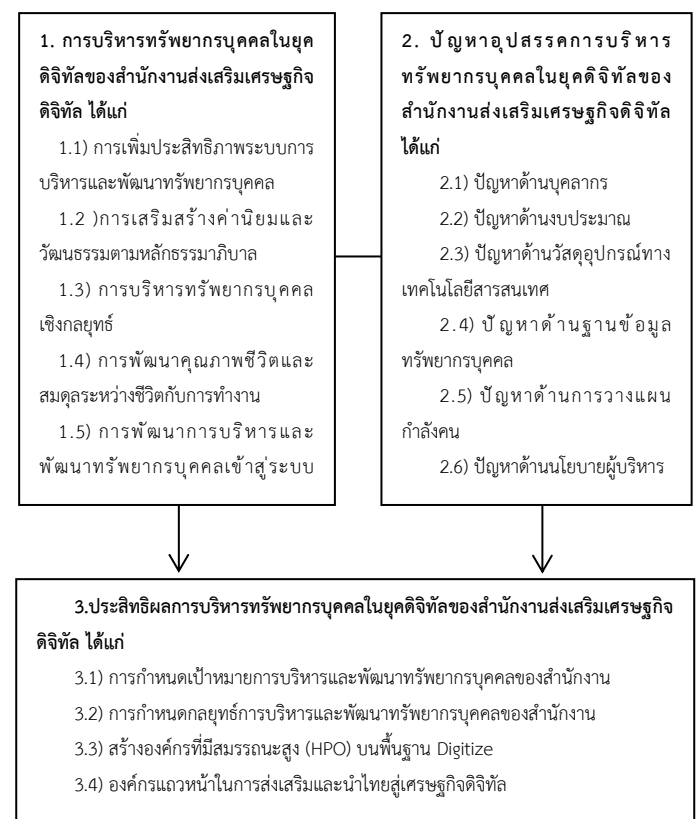
จากภาพที่ 1. ข้อมูลจะเห็นได้ว่าบุคลากรส่วนใหญ่นั้น อยู่ใน Gen X และ Gen Y ตามลำดับ ซึ่งพฤติกรรมของคนกลุ่ม Gen X นี้จะเด่นชัดมากก็คือ ชอบอะไรง่าย ๆ ไม่ต้องเป็นทางการ ให้ความสำคัญกับเรื่องความสมดุลระหว่างงานกับครอบครัว (Work life balance) มีแนวคิดและการทำงานในลักษณะ รู้ทุกอย่างทำทุกอย่างได้เพียงลำพังไม่พึ่งพาใคร เป็นตัวของตัวเอง สูง มีความคิดเปิดกว้าง มีความคิดสร้างสรรค์ และคน Gen Y จะมีความสามารถในการทำงานที่เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร ชอบงานด้านเทคโนโลยีใช้ความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งสามารถทำอะไรหลายๆ อย่างได้ในเวลาเดียวกันเรียกได้ว่าสามารถใช้เครื่องมือได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งนี้กลุ่มพนักงาน ทั้ง 2 Generation นี้ ยังมีอายุงานเหลือเป็นจำนวนมากในการทำประโยชน์ให้กับองค์กร จึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร การรักษาค้น และสร้างสวัสดิการที่ยืดหยุ่นกับ Life Style ของพนักงานเพื่อเป็นการยกระดับและสร้างความผูกพันให้กับสำนักงาน (อิตูดูดี หมั่นหมี่, 2565: 1)

ดังนั้นจากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล” เพื่อให้มีความสอดคล้อง และสนับสนุนการบรรลุวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ของสำนักงาน ส่วนบริหารและพัฒนาบุคคล จึงต้องบูรณาการข้อมูลต่างๆ อาทิ วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์องค์กร บริบทและผลการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดเป้าหมายของแผนบริหารทรัพยากรบุคคลในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรมสร้างสมดุลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ และเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมของประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ ตามขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี ดังนี้
 - 1.1) การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์รายงาน การประชุม
คู่มือปฏิบัติงาน ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทาง
ราชการ ให้ครอบคลุมกับความเป็นจริงมากที่สุด

1.2) การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่
เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการสัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร (Population) ได้แก่ พนักงานที่สำนักงาน
บรรจุแต่งตั้งเป็นพนักงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

2) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้
ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)
เพื่อเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) โดยรวมทั้งสิ้น
จำนวน 15 คน นำเสนอได้ดังนี้ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ
หรือผู้แทน จำนวน 2 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการฝ่าย
หรือผู้แทน จำนวน 3 คน และผู้จัดการส่วน และพนักงานเจ้าที่
ในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล จำนวน 10 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้างโดยทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
(content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ในประเด็น
คำถามแบบสัมภาษณ์ที่มีจำนวนข้อคำถาม ประโยคคำถาม
และการเรียงลำดับคำถามที่แน่นอนตายตัว เพื่อใช้สัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์
ของการวิจัยต่อไป

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การเก็บ
รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูล
ทั่วไป โดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว
โดยผู้อื่นจากหนังสือ เอกสาร บทความทางวิชาการ รายงานผล
การศึกษา บทวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น พร้อมทั้งข้อมูลปฐมภูมิ
จากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเพื่อขออนุญาตวัน เวลา
สัมภาษณ์ เป็นการล่วงหน้า โดยผู้วิจัยจะอธิบายวัตถุประสงค์
ของการวิจัยอย่างชัดเจนว่าขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการ
จัดบันทึกการสนทนา และบันทึกเสียงทุกครั้ง ตามขั้นตอนที่จะ
ช่วยให้ได้ความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ตามลำดับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการ
วิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีขั้นตอน
ในการวิเคราะห์โดยแยกประเด็นตามข้อคำถามในแต่ละประเด็น
โดยใช้วิธีการ “ตีความ” เพื่อสรุปผลการวิจัย โดยเรียงลำดับตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำผลการวิจัยเปรียบเทียบกับ

ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกัน
ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการอภิปรายผลอ้างอิง
ประกอบกับผลที่ได้จากการศึกษาตามลำดับ(สมโภชน์ อเนกสุข,
2564 : 6)

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงาน
ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่ง
สามารถนำมาวิเคราะห์แยกเป็นประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1.1) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารและพัฒนา
ทรัพยากรบุคคล โดยสรุปพบว่า

1.1.1) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้
ความสามารถรวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

1.1.2) ส่งเสริมนวัตกรรมและปรับปรุงระบบ
เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศด้านทรัพยากรบุคคลให้ทันสมัย
และสอดคล้องการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล

1.2) การเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมตาม
หลักธรรมาภิบาล โดยสรุปพบว่า

1.2.1) ส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในความซื่อสัตย์
สุจริตรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมปฏิบัติงาน
อย่างมีคุณภาพ

1.2.2) สรรหาและพัฒนาบุคคลให้เป็นคนเก่ง คนดี
มีคุณภาพและสอดคล้องกับค่านิยมองค์กร EQSSS และมีความ
พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

1.2.3) พัฒนาและปรับปรุงสวัสดิการ สิทธิ
ประโยชน์ และประโยชน์เกื้อกูล โดยการสร้างแรงจูงใจที่ช่วย
เสริมพลังในการทำงานของบุคลากร อาทิ การจัดสวัสดิการ/
กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับ
ความต้องการที่หลากหลาย การศึกษาทบทวนเงินเดือน
ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการของบุคลากร
ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม

1.2.4) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร
เพื่อสร้างความผูกพันกับองค์กร

1.2.5) สร้างกลไกในการส่งเสริมวัฒนธรรมการ
ทำงานเป็นทีมและการรับความผิดชอบร่วมกันของบุคลากร
และมีรางวัลแห่งความสำเร็จของหน่วยงาน เพื่อกระตุ้นวัฒนธรรม
การทำงาน (ระดับสำนัก)

1.3) การบริหารทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์ โดยสรุปพบว่า

1.3.1) ยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม จูงใจและเป็นธรรมเพื่อให้บุคลากรใช้และต่อยอดความรู้ในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งการแลกเปลี่ยนบูรณาการความรู้ที่เป็นประโยชน์จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.3.2) สรรหาและพัฒนาบุคคลให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ และสอดคล้องกับค่านิยมองค์กร EQSSS และมีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อให้มีพลวัตสูงและบุคลากรสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้

1.4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน โดยสรุปพบว่า

1.4.1) ส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ซึ่งมีลักษณะที่เน้นการบูรณาการการเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจสำคัญของสำนักงาน

1.4.2) การสร้างวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เหมาะสม การสอนงาน (Coaching) และระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) ให้กับบุคลากรที่เข้าใหม่ หรือเพิ่งย้ายมาจากหน่วยอื่นในองค์กรอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.3) ปรับปรุงระบบ กลไก และเครื่องมือการพัฒนาองค์กรในการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ส่งเสริมให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ และใช้ศักยภาพอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับความจำเป็นขององค์กรสมรรถนะสูงในยุคดิจิทัล ที่มุ่งเน้นการบูรณาการและเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล

1.5) การพัฒนาการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลเข้าสู่ระบบ Digital โดยสรุปพบว่า

1.5.1) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

1.5.2) ส่งเสริมนวัตกรรมและปรับปรุงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศด้านทรัพยากรบุคคลให้ทันสมัย และสอดคล้องการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล

1.5.3) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรเพื่อสร้างความผูกพันกับองค์กร ในการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมและการรับผิดชอบต่อร่วมกันของบุคลากร และมีรางวัลแห่งความสำเร็จของหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างกลไกการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้นวัตกรรมดิจิทัลกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารในลักษณะสองทิศทางให้มากขึ้น และพัฒนาช่องทางการติดต่อสื่อสารในรูปแบบดิจิทัลเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งทบทวนปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับภายในองค์กรให้เหมาะสมต่อไป

2. ปัญหาอุปสรรคการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์แยกเป็นประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังนี้

2.1) ปัญหาด้านบุคลากร โดยสรุปพบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ นั้น อยู่ใน Gen X และ Gen Y โดยซึ่งพฤติกรรมของคนกลุ่ม Gen X นี้จะเด่นชัดมากก็คือ ชอบอะไรง่ายๆ ไม่ต้องเป็นทางการ ส่วน Gen Y จะมีความสามารถในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสาร ชอบงานด้านเทคโนโลยีใช้ความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ดังนั้นกลุ่มพนักงานทั้ง 2 Generation นี้ ยังมีอายุงานเหลือเป็นจำนวนมากในการทำประโยชน์ให้กับองค์กร ทั้งนี้สำนักงานจึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร การรักษาคน และสร้างสวัสดิการที่ยืดหยุ่น มีความเหมาะสมกับ Life Style ของพนักงาน เพื่อเป็นการยกระดับและสร้างความผูกพันให้กับสำนักงาน

2.2) ปัญหาด้านงบประมาณ โดยสรุปพบว่า จากแผนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมของบุคลากรมาสอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยทบทวนโครงสร้างองค์กรและกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูงในยุคดิจิทัล ที่มุ่งเน้นการบูรณาการตามภารกิจสำคัญของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในปัจจุบัน

2.3) ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยสรุปพบว่าในการจัดหาและพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เพียงพอสอดคล้องกับความต้องการที่มีอยู่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานที่มีอายุนานเกินไป ส่งผลให้เสื่อมสภาพ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องสแกนเอกสาร เป็นต้น

2.4) ปัญหาด้านฐานข้อมูลทรัพยากรบุคคล โดยสรุปพบว่าปัจจุบันยังขาดการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลรูปแบบดิจิทัลระบบงานทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลที่เก็บไว้เป็นเอกสารควรมีการดัดแปลง จากเอกสารมาเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถลิงค์กับระบบฐานข้อมูลพนักงานทั้งองค์กร สะดวกในการใช้งาน ประมวลผล และบริการตั้งแต่การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาว่าจ้าง การพัฒนา ไปจนถึงการควบคุมและการดูแลรักษาพนักงาน เพื่อให้มีผลผลิตสูงและบุคลากรสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งสนับสนุนการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กรเพื่อรองรับการเติบโตในอนาคตได้ต่อไป

2.5) ปัญหาด้านการวางแผนกำลังคน โดยสรุปพบว่าในปัจจุบันบุคลากรมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและระบบเื้อต่อการทำงาน แบบ Horizontal Integration โดยขาดการสร้าง Branding HR ระบบสรรหา คัดเลือกเชิงยุทธ์ และบุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ทำให้เกิดปัญหาต่อการขาดแผน Succession Plan และการวางแผน Career Path เชื่อมโยงกับการพัฒนาที่เป็นระบบ พร้อมทั้งขาดเครื่องมือในการคัดเลือกและตรวจสอบประวัติในการคัดเลือกบุคคลจากระบบสารสนเทศด้านบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

2.6) ปัญหาด้านนโยบายผู้บริหาร โดยสรุปพบว่า ผู้บริหารไม่ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาบุคลากร และนโยบายองค์การที่ชัดเจนให้มีการจัดทำแผนกำลังคน ทำให้บุคลากรขาดความรู้ด้านภาษา ด้านดิจิทัล และความรู้ในเชิงกว้าง ขาดระบบพี่เลี้ยง การสรรหาคนจะยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร และทำให้การทดแทนกำลังคนมีความล่าช้า อีกทั้งส่งผลให้ขนาดองค์กรและจำนวนคนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ

3. แนวทางที่เหมาะสมของประสิทธิผลการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์แยกเป็นประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังนี้

3.1) การกำหนดเป้าหมายการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสำนักงาน โดยสรุปพบว่า ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมนวัตกรรมและปรับปรุงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศด้านทรัพยากรบุคคล ให้ทันสมัย และสอดคล้องการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล โดยยกระดับคุณภาพ

ชีวิตของบุคลากรด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม จูงใจและเป็นธรรม เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ

3.2) การกำหนดกลยุทธ์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสำนักงาน โดยสรุปพบว่า การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการทุน ทางทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรตามแผนงานโดยการสร้างแรงบันดาลใจ วัฒนธรรม คุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์กรตามแผนงานดังนี้

3.2.1) การพัฒนาสมรรถภาพและเพิ่มขีดความสามารถบุคลากรในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคนจากกระบวนการสรรหาและคัดเลือกเชิงรุกรวมทั้งการพิจารณาโยกย้ายบุคลากรเพื่อให้ได้บุคคลที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการ

3.2.2) การพัฒนาด้านสวัสดิการ สิทธิประโยชน์ และพนักงานสัมพันธ์ ให้เหมาะสมและเป็นธรรม พร้อมทั้งศึกษาทบทวนและปรับปรุงเครื่องมือการพัฒนางานที่เกี่ยวกับงานด้านทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับโครงสร้างองค์กรปัจจุบัน

3.3.3) พัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงตามกรอบอัตรากำลังและโครงสร้างองค์กรที่รองรับการเป็นองค์กรดิจิทัลจากความเสี่ยงด้านทรัพยากรบุคคลให้อยู่ในระดับที่ยอมรับและยังคงจัดการความเสี่ยงได้ภายใต้มีกฎระเบียบที่จำเป็นในการบริหารทรัพยากรบุคคล

3.3) สร้างองค์กรที่มีสมรรถนะสูง(HPO) บนพื้นฐาน Digitize โดยสรุปพบว่า โดยก้าวแรกขององค์กรที่จะปรับเปลี่ยนหรือเดินไปข้างหน้า คือการสร้างวัฒนธรรมที่จะเปลี่ยนแปลงและก้าวเดินไปให้ทันในฐานะ HR เอง ก็เช่นกันที่ต้องสร้าง Impact ในองค์กร เพื่อให้เกิดการยอมรับ และเป็น Key Success Factor ในการสร้างปัจจัยต่างๆ ที่สำคัญในการผลักดันองค์กรดังนี้

3.3.1) นำเครื่องมือหรือ Platform ดิจิทัลเข้ามาช่วยพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้ทันสมัยเพื่อรองรับการเป็นองค์กรดิจิทัลชั้นนำและสามารถยกระดับการให้บริการเป็น HR Self Service Online ได้

3.3.2) สามารถให้บริการ HR Self Service บน Platform Online และสามารถให้บริการบน Mobile

based จากระบบแสดงผลด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (HR Dashboard) เพื่อนำข้อมูลมาสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย

3.3.3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับระบบประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการลดภาระของหน่วยงานในการจัดทำและรายงานผลการปฏิบัติงาน (paperless) ที่สร้างมาตรฐานและความไว้วางใจของพนักงานและผู้บริหาร โดย “การสร้าง High Performance Organization บนพื้นฐาน Digitize” ในการรับมือกับโลกที่พลวัตในการเปลี่ยนแปลงสูงและตลอดเวลา

3.4) องค์กรแถวหน้าในการส่งเสริมและนำไทยสู่เศรษฐกิจดิจิทัล โดยสรุปพบว่า ต้องพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรบุคคลที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลได้อัตโนมัติ โดยเชื่อมฐานข้อมูลด้านทรัพยากรบุคคลไปสู่งานร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาในองค์กรและสามารถสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหารและสนับสนุนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างภาพลักษณ์สู่สาธารณะชน สร้างระบบการประเมิน การสร้างแรงบันดาลใจวัฒนธรรมคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์กร ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร สู่แนวทางกระบวนการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ค้นพบดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1. เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสรุปพบว่า มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลปี (2560 – 2564) โดยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ เป็นการดำเนินการในเชิงบูรณาการและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อให้มีความสอดคล้องและสนับสนุนการบรรลุวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ของสำนักงานส่วนบริหารและพัฒนาบุคคล จึงต้องบูรณาการข้อมูลต่างๆ จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์องค์กร บริบทขององค์กร และผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดเป้าหมายของแผนบริหารทรัพยากรบุคคลในการเพิ่มประสิทธิภาพ การส่งเสริม

และพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมวัฒนธรรมและปรับปรุงระบบเทคโนโลยีดิจิทัล การเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมตามหลักธรรมาภิบาล สรรหาและพัฒนาบุคคลให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ พร้อมทั้งพัฒนาและปรับปรุงสวัสดิการสิทธิประโยชน์เพื่อสร้างกลไกและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ในประเด็นนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของธีรชาติศิริโชติ, พลรัตน์ บุญพบ และ อาทิตย์ บุญญาภิสังขาร. (2565). ผลการวิจัยสรุปว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะสามารถดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีความสามารถไว้ได้ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล พร้อมทั้งผลงานวิจัยของณัฏฐ์ ชัยยะ และ เพ็ญศรี ฉิรัมย์ย์. (2566). ผลการวิจัยสรุปว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องเสริมทักษะใหม่ให้ตอบสนองในยุคดิจิทัล เพื่อความแข็งแกร่งยืนหยัดท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงการทำงานให้ทันต่อเหตุการณ์ตามที่เหมาะสมต่อไป

ประเด็นที่ 2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสรุปพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่นั้น อยู่ใน Gen X และ Gen Y ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นบุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อีกทั้งไม่มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดยังคงยึดติดการทำงานในระบบและรูปแบบเดิมๆ โดยมีผลสืบเนื่องมาจากขาดเครื่องมือในการคัดเลือก และตรวจสอบประวัติในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานขาดการสร้าง Branding HR ระบบสรรหา คัดเลือก เชิงยุทธ์และบุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ขาดระบบสารสนเทศด้านบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ขาดแผน Succession Plan และการวาง Career Path เชื่อมโยงกับการพัฒนาที่เป็นระบบ พร้อมทั้งบุคลากรขาดความรู้ด้านภาษา ด้านดิจิทัล และความรู้ในเชิงกว้างจากช่วงอายุที่แตกต่างกัน และระบบเอื้อต่อการทำงานแบบ Horizontal Integration ในการและการส่งเสริมค่านิยมร่วมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีผลมาจากผู้บริหารขาดทักษะด้าน Soft Skill และการบริหาร ในประเด็นนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของชนิศา หาญสมบูรณ์ และกรเอก กาญจนโกคิน. (2566) ผลการวิจัยสรุปว่า ข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อ

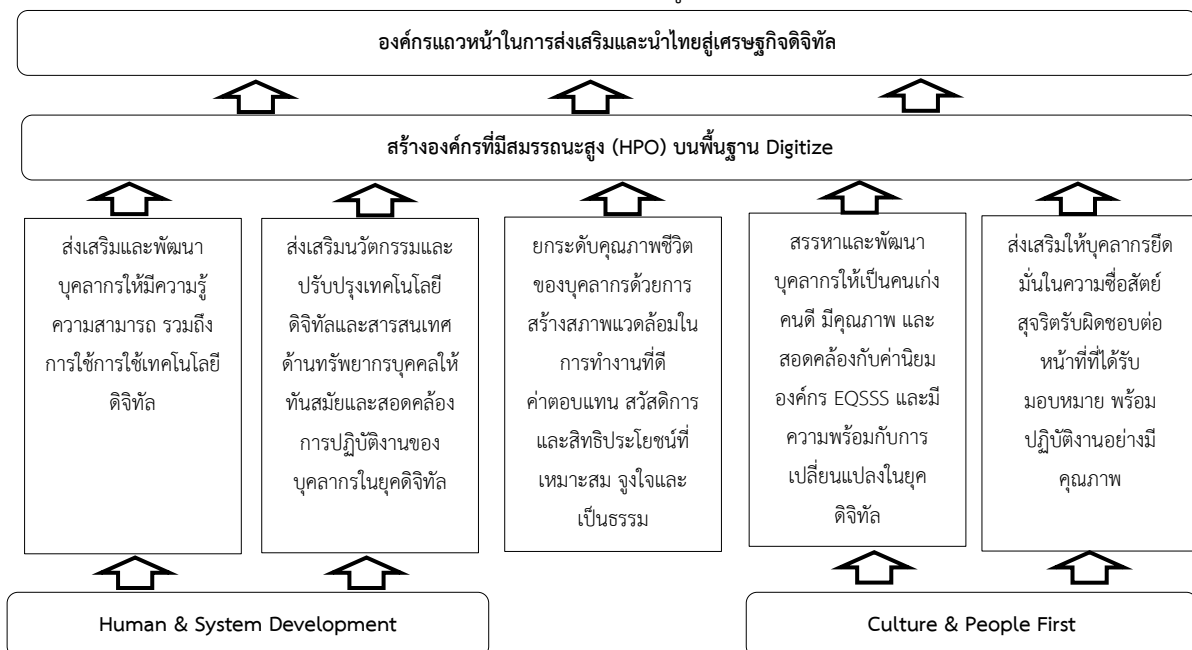
ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่ต่างกัน พร้อมทั้งผลงานวิจัยของภิมภวิมล ปรมัตถ์วรโชติ. (2565). ผลการวิจัยสรุปว่าสภาพข้อมูลส่วนบุคคลส่งผลต่อปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เกิดจากการที่องค์กรมีสมาชิกที่มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อการติดตามลำดับ

ประเด็นที่ 3. เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมของประสิทธิผลการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสรุปพบว่าแนวทางที่เหมาะสมโดยพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมนวัตกรรมและปรับปรุงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศด้านทรัพยากรบุคคล ให้ทันสมัย และสอดคล้องการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม จูงใจและเป็นธรรม ในการสรรหาและพัฒนาบุคคลให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ และสอดคล้องกับค่านิยมองค์กร EQSSS และส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลในประเด็นนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกฤตพลภักดิ์ คริรินทร์, ปรังชนันท์ เจริญอาภรณ์วัฒนา และจินดาภา สีนินา (2566) ผลการวิจัยสรุปว่า การเปลี่ยนแปลงงาน

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่ดิจิทัลช่วยให้องค์กรพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ทำให้ได้เปรียบคู่แข่งทางธุรกิจโดยเฉพาะในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ พร้อมทั้งผลงานวิจัยของจุฑามาศ นิมจิตรต์ และโกวิทย์ กังสนันท์. (2565). ผลการวิจัยสรุปว่าแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของบุคลากรคือ ปรับปรุงโครงสร้างงานบริหารงาน และ 4) รวบรวมองค์เกี่ยวกับเทคโนโลยีของอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานใหม่เรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย พบว่าการสร้าง High Performance Organization บนพื้นฐาน Digitize” ได้แก่ 1) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) ส่งเสริมนวัตกรรมและปรับปรุงระบบเทคโนโลยี ดิจิทัลและสารสนเทศด้าน ทรัพยากรบุคคลให้ทันสมัย และสอดคล้องการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล 3) ยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรและเป็นธรรม 4) สรรหาและพัฒนาบุคคล ให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ และสอดคล้องกับค่านิยมองค์กร EQSSS และมีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล และ 5) ส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายพร้อมๆ กัน เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยสามารถนำเสนอได้ดังภาพที่ 3 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาไปด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีเหมาะสม จูงใจ
2. ควรส่งเสริมนวัตกรรมและปรับปรุงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศด้านทรัพยากรบุคคล ให้ทันสมัยสอดคล้อง การปฏิบัติงาน พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากร ด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี มีค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม จูงใจ และเป็นธรรม
3. สร้างระบบการสรรหาและพัฒนาบุคคลให้เป็นคน เก่ง คนดี มีคุณภาพ และสอดคล้องกับค่านิยมองค์กร EQSSS และมีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ให้บุคลากร ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับ

มอบหมาย และเพิ่มทักษะให้มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21. ไปสู่ระบบราชการ 4.0 และสร้างความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงความเป็นดิจิทัลต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อหาข้อเปรียบเทียบผลการศึกษาในอนาคตเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงของข้อมูลที่วิจัย พัฒนาต่อยอดในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
2. ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีศักยภาพสูงสุดสำหรับองค์กรยุคเศรษฐกิจดิจิทัล สามารถทำได้โดยการสำรวจทักษะที่จำเป็นของบุคลากรเพื่อให้ทราบถึงทักษะที่จำเป็นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล
3. งานวิจัยครั้งต่อไปควรเปลี่ยนเครื่องมือหรือเทคนิคในการวิจัยที่ต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ เพราะอาจจะทำให้ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจ นำมาเชื่อมโยงในอนาคตได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกรัตน์ พงษ์โพธิ์กุล. (2566). การวางแผนการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [2] จุฑามาศ นิมจิตต์ และโกวิทย์ กังสนันท์. (2565). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรของสำนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรี ที่มีผลมาจากการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล. *Journal of Administrative and Management Innovation*, 9(3), 36-50.
- [3] ชนิศา หาญสมบุญ และกรเอก กาญจนโกคิน. (2566). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรทางพิเศษแห่งประเทศไทย. *วารสารศิลปการจัดการ*, 4(1), 46-58.
- [4] ชุตินันท์ แสงหวัง. (2564). การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสหกรณ์การเกษตร. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 11(4), 800-813.
- [5] ดาวิชา ศรีธีรัตน์.(2562). ระบบงานทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาองค์กร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [6] อธิวุฒิ หมั่นหมี่. (2565). การบริหารทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [7] อีทัต ตรีศิริโชติ, พลรัตน์ บุญพบ และ อาทิตย์ บุญญาภิสังขาร. (2565).การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการแข่งขันในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล. *วารสารมณีเชษฐารามวัดจอมมณี*, 6(6), 291-310.
- [8] พรพรพรรณ สิริรัตน์ พงศ์พันธ์ ภัททิราภรณ์ คายัง ศุภลักษณ์ ภวันนา กานดา ไสยรัตน์ และรัตนา สีดี้. (2566) เทคโนโลยีดิจิทัล HR กับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานทรัพยากรบุคคล. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 4(4), 27-39.
- [9] ภิรมย์วิมล ปรมัตถ์วรโชติ. (2565). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้. *วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(5), 337-351.

- [10] มณีนีรัตน์ ชัยยะ และ เพ็ญศรี ธีรณียงค์. (2566). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล (Digital HR). *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 11(1), 104-115.
- [11] ฤตพลภัก์ ศิริจันทร์,ปรัชนันท์ เจริญอาภรณ์วัฒนา และจินดาภา สีนินวา. (2566). การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. *Journal of Information and Learning*, 34(3), 154-165.
- [12] วรพจน์ ปิยะพรศิริ. (2563). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [13] สมโภชน์ อเนกสุข. (2564). วิธีการเชิงปริมาณ และวิธีการเชิงคุณภาพ สู่วิธีการวิจัยแบบผสม. *Journal of Education Studies, Burapha University*, 3(1), 1-16.
- [14] สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ.2561-2580)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- [15] อภิวัฒน์ วัฒนพงศ์. (2563). *เศรษฐกิจดิจิทัล: โอกาสและความท้าทาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [16] อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2564). “วิสาหกิจชุมชน” ปฏิเสธคนในการแข่งขันทางธุรกิจ. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 37(2), 13-15.

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางภาษี : กรณีศึกษาการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการ

OBSERVATION ON THE IMPLEMENTATION OF TAX EDUCATION MEASURES FOR BUSINESSES EMPLOYING OLDER WORKERS.

บัญชา วิทยานันท์^{1*}, กำธร กำประเสริฐ², อุดลย์ ทานาราช³, พรทิพย์ พิมพ์สุรโสภณ⁴ และ โยชิตา ศรีทองกุล⁵
BUNCHA WITTHAYAANUN^{1*}, KAMTHORN KAMPRASERT², ADUL THANARAJ³,
PORNTHIP PIMSURASOPHON⁴ and YOOSITAR SRITHONGKUL⁵

บทคัดย่อ

บทความทางวิจัย ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางภาษี : กรณีศึกษาการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและมาตรการทางกฎหมาย ในการนำมาตรการลดหย่อนภาษีของสถานประกอบการในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ และศึกษาข้อดี ข้อบกพร่องตลอดถึงปัญหาทางกฎหมายของสถานประกอบการและผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบทางกฎหมาย และปัญหาอุปสรรคต่อการส่งเสริมการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการ โดยศึกษาวิเคราะห์พระราชฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร(ฉบับที่ 639) พ.ศ. 2560 ที่บังคับใช้ในปัจจุบันที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสิทธิประโยชน์ในทางภาษีของและงานผู้สูงอายุและสถานประกอบการ

จากการศึกษาวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการนำมาตรการลดหย่อนภาษีของสถานประกอบการในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ ดังนี้คือ ในการใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อลดหย่อนภาษีของสถานประกอบการ รัฐได้ออกพระราชฎีกาซึ่งเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหารเพื่อส่งเสริมและให้ความคุ้มครอง ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีการแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ง่ายนับเป็นข้อดีของการเลือกออกกฎหมายบังคับใช้โดยรัฐและในประเด็นนี้เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายเฉพาะคือพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ ในเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุตามมาตรา 11 รัฐควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติผู้สูงอายุในด้านสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุและสถานประกอบการที่จ้างแรงงานผู้สูงอายุ อันเป็นการรองรับมาตรการในการส่งเสริมสถานประกอบการเพื่อให้การส่งเสริมการจ้างแรงงานผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตเกี่ยวกับบทบัญญัติในพระราชฎีกาดังกล่าว ยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบททางสังคมและเศรษฐกิจหลายประการ ที่ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสม เช่น สถานประกอบกิจการตามมาตรา 3 แห่งพระราชฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากรฯ กำหนดเฉพาะบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเท่านั้น ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงห้างหุ้นส่วนสามัญธรรมดาหรือคณะบุคคล และการกำหนดจำนวนลูกจ้างผู้สูงอายุไม่เกินร้อยละ 15 ของจำนวนลูกจ้าง ซึ่งเป็นการกำหนดจำนวนที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางด้านสังคม และเศรษฐกิจ และบทบัญญัติที่เจาะจงเฉพาะ

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. คณบดีคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา, Assoc. Prof. Dr Dean-Faculty of Law Nakhonratchasima College.

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา, Assoc. Prof, Lecturer of Laws Program, Nakhonratchasima College.

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา, Asst. Prof. Dr. Lecturer-Master of Laws Program, Nakhonratchasima College.

⁴ อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต, วิทยาลัยนครราชสีมา, Dr. Lecturer of Laws, Nakhonratchasima College.

⁵ เลขานุการคณะนิติศาสตร์, วิทยาลัยนครราชสีมา, Secretary of the Faculty of Law, Nakhon Ratchasima College.

* Corresponding Author, Email: nmc.dr.bc@gmail.com

ผู้สูงอายุตามมาตรา 4(2) คือจะต้องเป็นลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จ้างอยู่ก่อนแล้ว หรือที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมจัดหางานกระทรวงแรงงานรวมทั้งความไม่เหมาะสมของค่าจ้างตามมาตรา 3 วรรคท้ายเป็นต้น

คำสำคัญ : การลดหย่อนภาษี ; สถานประกอบการ ; ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

This academic article on Observation on the Implementation of Tax education Measures for Businesses Employing Older Workers. has the objective to study the concept, theory and legal measure in the application of tax deduction measure of business establishment in employing the elderly. The study includes the advantages and disadvantages as well as the legal problem of the business establishment and the elderly that have been legally affected, the problem of obstacle to the promotion of the employment of the elderly by the business establishment. The study will be conducted by the analysis of the Act on the Elderly B. E. 2546 (2003 A.D.), and the Royal Decree issued under the Revenue Code No. 639 B. E. 2560.

As a result of the study and analysis, there are some observations relating to the introduction of the application of tax deduction for the business establishment hiring the elderly. In order to apply the tax deduction measure by the business establishment, the State has promulgated the Royal Decree which is the legislation promulgated by the executive branch and can be conveniently modified. This method can be considered as a better choice for the State to issue the Royal Decree. For the congruency of this point, the State should amend the Act on the Elderly in the area of the benefit of the elderly and the business establishment hiring the elderly. It will be a supporting measure to promote the business establishment to hire more elderly employees. In addition, there are some more observations about the Royal Decree that it is not congruent with the current social and economic situations, for example, the business establishment under Article 3 of the Royal Decree issued under the Revenue Code relating to revenue tax exemptions provides that only limited liability company and registered ordinary partnership are entitled to such exemption. It does not cover the ordinary partnership or group of individuals. It also limits the percentage of employment of the elderly employees to not more than 15% of the total number of employees which is not congruent with the present context of social and economic situation. Another observation is related to the application of Article 4(2) which specifically applies to the elderly employees who are already employed by the limited liability company and registered limited partnership or have previously registered with the Department of Labor Employment. Ministry of Labor. Another inappropriate provision is about the fixing of wages under the last paragraph of Article 3.

Keywords: Tax Deduction ; Business Establishment ; The Elderly

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและเปลี่ยนผ่านเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ โดยเมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2561 เป็นปีที่มีประชากรผู้สูงอายุมากกว่าจำนวนประชากรเด็ก และในปี พ.ศ.2562 ประเทศไทยมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ 18 โดยมีประชากรเด็ก ร้อยละ 15.9 และในปี พ.ศ.2564 มีประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ 24 และคาดว่าในปี พ.ศ.2567 จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28 และในเดือนธันวาคมปี พ.ศ.2565 เมื่อเทียบกับประชากรไทยรวม 66,054,830 คนมีประชากรผู้สูงอายุจำนวน 12,814,778 คนคิดเป็นร้อยละผู้สูงอายุ ร้อยละ 19.40 จำแนกเป็นช่วงอายุของผู้สูงอายุดังนี้ ช่วงอายุ 60-69 ปี ร้อยละ 56.69 ช่วงอายุ 70-79 ปี ร้อยละ 29.38 ช่วงอายุ 80-89 ปี ร้อยละ 11.48 ช่วงอายุ 90-99 ปี ร้อยละ 2.24 และช่วงอายุ 100 ปีขึ้นไป ร้อยละ 0.26 (กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2566. (สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2566 จาก <http://www.dop.go.th>) จากสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ประชากรผู้สูงอายุมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งหมายถึงรัฐจะต้องใช้เงินงบประมาณที่สูงขึ้นตามไปด้วยทุกปี ดังนั้นรัฐจึงต้องกำหนดนโยบายและแผนงานในการส่งเสริมพัฒนาผู้สูงอายุรวมทั้งกำหนดมาตรการต่างๆในการส่งเสริมพัฒนาและพิทักษ์ผู้สูงอายุเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนนำความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุจากอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุในทุกปี

นอกจากจะส่งผลกระทบต่อการเพิ่มงบประมาณของภาครัฐแล้วยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัวผู้สูงอายุและตัวผู้สูงอายุเอง ซึ่งที่ผ่านมารัฐได้กำหนดนโยบายและจัดทำแผนเกี่ยวกับผู้สูงอายุอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม เช่น คำแถลงนโยบายของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2557 ในข้อที่ 3 ดังนี้ “การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และการเข้าถึงบริการภาครัฐ และในข้อ 3.4 เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานหรือกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบการดูแลในบ้าน สถานที่พักผ่อนและโรงพยาบาลที่เป็นความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและ

ครอบครัว รวมถึงการพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ” และนอกจากนี้รัฐยังได้จัดทำแผนปฏิรูปด้านผู้สูงอายุระยะที่ 2 ปีพ.ศ. 2545 - 2565 โดยเน้น 7 เรื่องสำคัญที่ต้องทำโดยเร่งด่วนและหนึ่งในเจ็ดเรื่องที่สำคัญคือการจ้างแรงงานผู้สูงอายุที่ยากจน และต่อเนื่องในแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุระยะที่ 3 พ.ศ. 2566-2580 โดยในแผนระยะที่ 3 นี้เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงแผนกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทและแผนอื่นๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับชาติโดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นพลังทางสังคม ประกอบไปด้วย 2 แผนย่อยคือ แผนย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคมและแผนย่อยการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก โดยเฉพาะแผนย่อยการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุกนี้เน้นการเตรียมคนและสังคมเชิงรุกในทุกช่วงวัย ตระหนักมีความรู้และมีความพร้อมเพื่อรองรับการเป็นสังคมสูงวัยในทุกมิติ ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพและสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและเป็นหลักในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติให้นานที่สุด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังงานสังคมด้านการถ่ายทอดประสบการณ์และภูมิปัญญาให้กับประชากรรุ่นอื่นๆ และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติของสังคมที่มีต่อการปฏิบัติกับผู้สูงอายุ โดยแผนย่อยการรองรับสังคมผู้สูงอายุเชิงรุกมีแนวทางพัฒนาดังนี้

1) เร่งส่งเสริมการเตรียมการก่อนยามสูงวัยเพื่อให้สูงวัยในทุกมิติอย่างมีคุณภาพ 2) เพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมผู้สูงอายุและ 3) เพิ่มบทบาทภาคส่วนอื่นๆในการรองรับสังคมสูงวัย

จากคำแถลงที่กล่าวข้างต้น ภายใต้หลักขององค์การสหประชาชาติ ว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศหรือ ILO รวมถึงหลักการแนวทางขององค์การสหประชาชาติ ที่เกี่ยวกับบทบาทของธุรกิจที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและแรงงานตามลำดับ

ซึ่งในส่วนนี้ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุที่เหมาะสมกับศักยภาพและสมรรถนะ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 หมวด 6 แผนนโยบายแห่งรัฐ ในมาตรา 74 รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัย และให้มีงานทำและพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัย และมีสุขภาพอนามัย

ที่ดีในการทำงานได้รับสวัสดิการประกันสังคมและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพและพึงให้มีการส่งเสริมการอบรมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน(ประภัสสร แสงสุข และอาจารย์ ปิ่นทอง. 2560:13-14)

จากแผนนโยบายแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ประกอบกับนโยบายแห่งรัฐและแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ จะเห็นได้ว่ารัฐตระหนักถึงสถานการณ์ผู้สูงอายุและมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาโดยเฉพาะในด้านการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ จากการสำรวจด้านการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของกรมการจัดหางานได้ระบุว่า ตำแหน่งในการจ้างแรงงานที่ตรงกับผู้สูงอายุที่ทำงานมากที่สุดคือแรงงานแผนการผลิต เสมือนพนักงานทั่วไป เจ้าหน้าที่สำนักงาน แรงงาน ประมง พนักงานขาย ตามลำดับและจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี พ.ศ.2565 พบว่าจำนวนอัตรารายได้จริงต่อปีของผู้สูงอายุที่ปฏิบัติตามกลุ่มพบว่าเมื่อสูงวัยจะมีรายได้ลดลงเพราะไม่ได้ทำงาน ผู้สูงอายุที่มีรายได้สูงส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุในวัย 60 ถึง 64 ปีและมีสภาพร่างกายที่ทำงานได้ จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านนโยบายและแผนงานรวมถึงได้รวบรวมและศึกษาข้อมูลสถิติต่างๆ ที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม (แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุระยะที่ 3 (พ.ศ 2566-2580):9) แต่ในทางกลับกันนโยบายทางด้านกฎหมายการส่งเสริมและให้ความคุ้มครองแรงงานผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นมาตรการที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุและมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหา ซึ่งในปัจจุบันรัฐได้ออกพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 639) พ.ศ.2560 มันมีความมุ่งหมายเพื่อยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลซึ่งรับผู้สูงอายุที่มีอายุหกสิบปีขึ้นไปเข้าทำงานเพื่อส่งเสริมให้มีการจ้างแรงงานผู้สูงอายุดังกล่าวเข้าทำงานโดยพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้บัญญัติหลักเกณฑ์ ดังนี้คือ

1. ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากรให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรับผู้สูงอายุหกสิบปีขึ้นไปเข้าทำงานสำหรับเงินได้จำนวนร้อยละหนึ่งร้อยของรายจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างผู้สูงอายุเฉพาะรายจ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างผู้สูงอายุในส่วนที่ไม่เกินร้อยละสิบของจำนวนลูกจ้างในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น
2. ผู้สูงอายุตามมาตรา 3 ต้องมีคุณสมบัติ

ดังต่อไปนี้ (1) เป็นผู้มีสัญชาติไทย (2) เป็นลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างอยู่ก่อนแล้ว หรือเป็นผู้สูงอายุที่ได้ขึ้นทะเบียนงานไว้กับกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (3) ไม่เป็นและไม่เคยเป็นกรรมการหรือผู้ถือหุ้นของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้าง ผู้สูงอายุดังกล่าวหรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน ซึ่งมาตรการดังกล่าวข้างต้นยังไม่เพียงพอและยังไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบันพระราชบัญญัติ ผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 โดยกำหนดให้มีการทำมาตรการในการลดหย่อนภาษีในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการสามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีได้อันถือเป็นมาตรการหน้าที่ความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมและให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุและยังเป็นการช่วยให้สถานประกอบการที่จ้างแรงงานผู้สูงอายุได้รับสิทธิประโยชน์ซึ่งถือเป็นมาตรการในการชักจูงให้สถานประกอบการได้มีการมาตรการในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอันเป็นการลดหย่อนทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศชาติในอนาคต (ฉัตรพร โยเหลา.2562) รวมทั้งเป็นการสนับสนุนคุณค่าของผู้สูงอายุในทางสังคมต่อไป บทความวิชาการนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ศึกษาแนวคิดในการลดหย่อนภาษีและมาตรการทางกฎหมายในการลดหย่อนภาษีของสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการนำมาตราการในการลดหย่อนภาษีของสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของไทย เพื่อนำผลการวิจัยเรื่องนี้มาตราการทางกฎหมายและแนวทางในการส่งเสริมการสร้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการโดยใช้มาตรการในการลดหย่อนภาษี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและมาตรการทางกฎหมายในการนำมาตราการลดหย่อนภาษีในการจ้างงานผู้สูงอายุในสถานประกอบการ
2. ศึกษาถึงข้อดี ข้อบกพร่องตลอดถึงมาตรการทางกฎหมายของสถานประกอบการและผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบทางกฎหมาย
3. ปัญหาอุปสรรคต่อการส่งเสริมการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการ
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเป็นกฎหมายต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสารโดยการค้นคว้าและรวบรวมจากตำรากฎหมาย หนังสือ คำอธิบายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 และมาตรการทางภาษีกรณีศึกษาการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการตามประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีอากร (ฉบับที่ 639) พ.ศ.2560

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทฤษฎีและความหมายทางกฎหมายในการนำมาตราการลดหย่อนภาษีในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการ
2. หมายถึงข้อดีข้อบกพร่องของกฎหมายภาษีและมาตรการของสถานประกอบการและผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบทางกฎหมาย
3. ปัญหาอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายต่อการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการและผู้สูงอายุ ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะและมาตรการในการแก้ไขกฎหมาย
4. นำผลการวิจัยเสนอแนวทางในการแก้ไขกฎหมายการให้ ความคุ้มครองส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุในหลักการขององค์การสหประชาชาติ สำหรับผู้สูงอายุซึ่งมีมติรับรองโดยสมัชชาใหญ่ที่ 46/91 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2534 โดยสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติได้แสดงความชื่นชมและยกย่องถึงคุณประโยชน์ที่ผู้สูงอายุได้พัฒนาสังคม โดยได้รับรู้ในกฎบัตรสหประชาชาติได้ประกาศถึงความมุ่งมั่นที่จะยืนยันถึงความศรัทธาในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ศักดิ์ศรี และคุณค่าบุคคลของมนุษยชาติในความเท่าเทียมกันของชายและหญิงของแต่ละประเทศใหญ่และเล็ก เพื่อเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าทางสังคมและมาตรฐานชีวิตที่ดีขึ้นในสิทธิเสรีภาพ โดยในปฏิญานสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างสิทธิพลและสิทธิทางการเมือง เพื่อให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศว่าด้วยผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับการรับรองโดยสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุจะได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่ในมติที่ 37/51

เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ.2525 ได้ชื่นชมความหลากหลายในสถานการณ์ผู้สูงอายุระหว่างประเทศ และตระหนักว่าในทุกประเทศบุคคลกำลังเข้าสู่วัยผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นและมีสุขภาพที่ดีขึ้นกว่าที่เคยเป็นมา ตระหนักถึงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ การสาธารณสุขที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น และมีความเชื่อมั่นว่าในสถานการณ์ปัจจุบันจำนวนสัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นโดยรัฐต้องเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่มีความเต็มใจและมีศักยภาพ ความรู้ ความชำนาญเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมต่อไปและเพื่อเป็นหลักและแนวทางในการกำหนดแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศว่าด้วยผู้สูงอายุและแผนปฏิบัติการของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะหลักเกี่ยวกับการส่งเสริมในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ (หลักการสหประชาชาติสำหรับผู้สูงอายุ โดยมติสมัชชาใหญ่ที่ 46/91 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2534) ในข้อที่ 2 และข้อที่ 3 คือ ข้อ 2 ผู้สูงอายุควรมีโอกาสทำงานหรือมีโอกาสในการสร้างรายได้ อื่นๆ ข้อ 3 ผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมในการกำหนดว่าเมื่อใดในการออกจากกำลังแรงงานที่ตนทำงานอยู่ และจากหลักการของสหประชาชาติสำหรับผู้สูงอายุดังกล่าว ประเทศไทยเป็นประเทศที่ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 ซึ่งตามกฎหมายไทยกำหนดสำหรับประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปโดยคาดว่าในปี พ.ศ.2574 ประเทศไทยจะก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุในระดับสุดยอด คือมีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมดในส่วนของประเทศไทยได้จัดทำนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เพื่อให้ประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อม และกำหนดแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566-2580) ซึ่งเป็นแผนที่เป็นการบูรณาการกับภาคส่วนงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร(ฉบับที่ 639) พ.ศ 2560 (ราชกิจจานุเบกษา 2 มีนาคม พ.ศ.2560 เล่มที่ 137 ตอนที่ 26 ก หน้า 57) ที่มีเจตนาลมในการส่งเสริมการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ และให้สิทธิประโยชน์กับสถานประกอบการให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ถึงร้อยละ 100 ของเงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างผู้สูงอายุ ซึ่งการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุเป็นมาตรการถาวรหากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ก็สามารถให้สิทธิหักรายจ่ายได้ถึงสองเท่าของจำนวนที่ได้จ่ายในการจ้างผู้สูงอายุ

ไปจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท (ตามมาตรา 3 วรรคสี่) ดังนั้น บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลก็จะมีสิทธิ์หักจ่ายสำหรับค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้บุคคลถึง 30,000 บาท อันเป็นสิทธิประโยชน์ที่กรมสรรพากรได้มีนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมการจ้างแรงงานผู้สูงอายุสำหรับสถานประกอบการที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามพระราชกฤษฎีกานี้ นอกจากเป็นการประหยัดภาระให้ผู้ประกอบการแล้วยังเป็นการสร้างงานให้ผู้สูงอายุที่มีความสามารถและยังคงมีกำลังที่สามารถทำงานให้แก่ผู้ประกอบการได้ และที่สำคัญเป็นการช่วยลดงบประมาณภาครัฐด้านสวัสดิการชราภาพในระยะยาวได้อีกด้วย โดยในพระราชกฤษฎีกานี้มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำคัญดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้สูงอายุที่ผู้ประกอบการบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสามารถใช้สิทธิ์ลดหย่อนภาษีได้ดังนี้

1.1 ต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือต้องมีอายุ 60 ปีบริบูรณ์

1.2 ต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น

1.3 ผู้สูงอายุที่จะเข้าทำงานจะเป็นลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างอยู่ก่อนแล้ว เช่น เกษียณอายุงาน และบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นจ้างให้ทำงานต่อ เป็นต้น หรือเป็นผู้สูงอายุที่ได้ขึ้นทะเบียนหางานไว้กับกรมจัดหางาน กระทรวงแรงงานก็ได้

1.4 ผู้สูงอายุที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลรับเข้าทำงานต้องไม่เป็นและไม่เคยเป็นกรรมการหรือผู้ถือหุ้นของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างผู้สูงอายุดังกล่าว หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน กรณีดังกล่าวกฎหมายมีเจตนาให้เจ้าของกิจการจ้างบุคคลอื่นที่ไม่ใช่กรรมการหรือผู้ถือหุ้นของตนเองเข้าทำงาน เพื่อประโยชน์ในการจ้างแรงงานและป้องกันการวางแผนภาษีอากรอีกประการหนึ่ง

2. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่นิติบุคคลที่ประสงค์สิทธิประโยชน์ทางภาษีต้องปฏิบัติ

สำหรับการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่นิติบุคคลประสงค์จะใช้สิทธิประโยชน์ในทางภาษีต้องปฏิบัติหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังนี้

2.1 ลูกจ้างผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดต้องทำงานเต็มเดือนโดยต้องเป็นการจ้างอันเนื่องมาจากการจ้างแรงงานซึ่งเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) แห่งประมวลรัษฎากร

2.2 จำนวนผู้สูงอายุที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีได้ต้องไม่มีจำนวนไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมดที่ทำงานเต็มเดือน ประเทศไทยในแต่ละเดือนบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโดยได้คำนวณหาจำนวนลูกจ้างผู้สูงอายุที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นรายเดือน(คำนวณจากลูกจ้างเต็มเดือนที่มีอยู่โดยไม่จำกัดสัญชาติและเมื่อคำนวณแล้วมีเศษของผลสิทธิตั้งแต่ 0.5 ให้ปัดเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม)

2.3 ค่าตอบแทนในการจ้างผู้สูงอายุต้องมีจำนวนไม่เกิน 15,000 บาท/คน/เดือน กรณีที่มีการจ่ายเงินเดือนให้แก่ลูกจ้างผู้สูงอายुरายใดในเดือนใดเกินจำนวน 15,000 บาท บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างผู้สูงอายุนั้นเข้าทำงานไม่สามารถใช้สิทธิ์หักเป็นรายจ่ายได้ 2 เท่าแต่ถ้าถือว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นได้จ่ายค่าจ้างให้ผู้สูงอายุเพื่อประโยชน์ในการหารายได้หรือใช้ในการประกอบธุรกิจของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโดยตรงจึงมีสิทธิ์นำมาเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ปกติ (1 เท่า) ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 65 ตรี (3) และ (13) แห่งประมวลรัษฎากร

2.4 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างผู้สูงอายุเข้าทำงานมีสิทธิ์หักจ่ายได้จำนวนร้อยละหนึ่งร้อยหรือ 2 เท่าของรายจ่ายที่ได้จ่ายในการจ้างลูกจ้าง ซึ่งเป็นผู้สูงอายุเข้าทำงาน คำว่า “รายจ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างผู้สูงอายุ” หมายถึง รายจ่ายทุกประเภทที่ได้จ่ายเพื่อการจ้างผู้สูงอายุซึ่งเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ไม่ว่าจะเป็นเงินทรัพย์สินประโยชน์ที่คำนวณได้เป็นเงินภาษีอากรที่ผู้จ้างออกแทนให้ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง เงินที่จ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพสวัสดิการที่ให้แก่ลูกจ้าง เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงรายจ่ายที่ต้องจ่ายตามที่กฎหมายกำหนดขึ้นโดยเฉพาะ เช่น เงินที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2.5 กรณีผู้สูงอายุทำงานในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหลายแห่งในเวลาเดียวกันให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่รับผู้สูงอายุเข้าทำงานก่อนเป็นผู้ได้รับสิทธิ์ที่หักรายจ่ายได้ 2 เท่า

2.6 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสามารถใช้สิทธิ์ได้ตั้งแต่วันระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลัง 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไปโดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวต้องจัดทำรายงานและแจ้งข้อมูลผู้สูงอายุ ดังนี้

(1) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะนำมาใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยต้องมีรายงานและข้อความอย่างน้อยตามแบบที่แนบท้ายประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 290) และเก็บรักษารายงานดังกล่าวรวมทั้งเอกสารประกอบการรายงานในรายงานไว้ในสถานประกอบการพร้อมที่จะให้เจ้าพนักงานประเมินตรวจสอบได้

(2) แจ้งข้อมูลของผู้สูงอายุที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะนำมาใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีต่ออธิบดีกรมสรรพากรภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากร โดยต้องแจ้งข้อมูลของผู้สูงอายุอย่างน้อยตามที่กำหนดในเว็บไซต์ดังกล่าว

(3) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดที่มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดก่อนหรือในวันที่ 31 มีนาคม 2560 ต้องแจ้งข้อมูลผู้สูงอายุดังกล่าวภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2560

โดยการกำหนดช่องทางการสมัครผู้สูงอายุที่สนใจสามารถสมัครงานช่องทางคือศูนย์บริการจัดหางานเพื่อคนไทย (smart job Center) สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 1-10 และสำนักงานจัดหางานทุกจังหวัดสมัครที่สถานประกอบการด้วยตนเองเว็บไซต์ smart job.doe.go.th ตู้งาน (job box) และสายด่วน 1506 และที่ผ่านมามีบริการเอกชนในประเทศไทยหลายแห่งเปิดรับสมัครผู้สูงอายุเข้าทำงาน

จากการศึกษานโยบาย หลักการและกฎหมายตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 639) พ.ศ.2560 ดังกล่าวพบว่า รัฐได้ให้ความสำคัญและตระหนักถึงการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุโดยมีการจัดตั้งกรมกิจการผู้สูงอายุ ในกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 639) พ.ศ.2560 อันเป็นการส่งเสริมและจูงใจให้สถานประกอบการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ โดยใช้มาตรการในการลดหย่อนภาษีให้แก่สถานประกอบการจ้างแรงงานผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐได้เลือกการออกกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหารที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารกิจการของรัฐ ซึ่งถือว่าเป็นข้อดีของการบังคับใช้เนื่องจากเป็นกฎหมายที่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ง่ายและรวดเร็วสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ

ที่เปลี่ยนแปลง แต่ทั้งนี้ผู้เขียนมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและบังคับใช้ในการให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุโดยตรง คือพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ซึ่งรัฐควรปรับปรุงแก้ไขให้มีความสอดคล้องและรองรับกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากรดังกล่าว โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของผู้ประกอบกิจการที่จ้างแรงงานผู้สูงอายุในการได้รับการยกเว้นรัษฎากร เพื่อเป็นหลักการทางกฎหมายในการรองรับการส่งเสริมและการกระตุ้นให้สถานประกอบการได้รับการยกเว้นรัษฎากรของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ ตามแนวนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับบทบัญญัติในพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 639) พ.ศ.2560 ที่ยังมีบทบัญญัติไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสถานการณ์ของการเพิ่มจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นในทุกๆปี ดังนี้

(1) การยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งรับผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเข้าทำงาน (มาตรา 3 วรรคแรก แห่งพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร(ฉบับที่ 639) พ.ศ.2560) ซึ่งเป็นการกำหนดยกเว้นภาษีให้กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในประเด็นนี้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการจำกัดเฉพาะสำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลเท่านั้น ซึ่งโดยบริบทในการประกอบกิจการนอกเหนือจากสถานประกอบการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลแล้ว ก็ยังมีสถานประกอบการที่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญธรรมดาหรือคณะบุคคล โดยสถานประกอบการซึ่งไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลดังกล่าวที่มีการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ เช่นเดียวกับสถานประกอบการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งในประเด็นนี้รัฐควรมีบทบัญญัติการยกเว้นภาษีอื่นๆนอกเหนือจากภาษีเงินได้นิติบุคคลให้ครอบคลุมไปถึงภาษีการค้า และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วยอีกช่องทางหนึ่ง

(2) ปัญหาเกี่ยวกับการจ้างผู้สูงอายุไม่รวมถึงกรณีการจ้างผู้สูงอายุที่มีรายจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างในแต่ละเดือนเกินกว่า 15,000 บาท (มาตรา 3 วรรคสาม แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร

(ฉบับที่ 639) พ.ศ.2560) ในประเด็นนี้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการไม่รวมภาษีการจ้างผู้สูงอายุของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่มีการจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนเกินกว่า 15,000 บาท ซึ่งการกำหนดรายจ่ายในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในแต่ละเดือน กฎหมายกำหนดเพดานไว้ไม่เกิน 15,000 บาท ซึ่งเป็นเพดานที่ต่ำ ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุและผู้ประกอบการ ซึ่งในประเด็นนี้รัฐควรปรับเพดานไว้ไม่เกินสองหมื่นบาทในแต่ละเดือน เพื่อควบคุมค่าจ้างและเกิดความเหมาะสมกับสังคมและเศรษฐกิจ

(3) กรณีคุณสมบัติของผู้สูงอายุ “(1) ต้องเป็นสัญชาติไทย (2) เป็นลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างอยู่ก่อนแล้ว หรือเป็นผู้สูงอายุที่ได้ขึ้นทะเบียนหางานไว้กับกรมการจัดหางานกระทรวงแรงงานและ (3) ไม่เป็นและไม่เคยเป็นกรรมการหรือผู้ถือหุ้นของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างผู้สูงอายุดังกล่าว หรือบริหารถือหุ้นหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน”

กรณีนี้มีข้อสังเกตตามมาตรา 4(3) ในประเด็นเกี่ยวกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะจ้างเป็นลูกจ้างนั้น จะต้องเป็นลูกจ้างที่เคยจ้างอยู่ก่อนแล้ว หรือได้ขึ้นทะเบียนหางานไว้กับกรมการจัดหางาน โดยในประเด็นนี้รัฐควรเปิดกติกาหรือเปิดช่องทางอื่นๆ หรือสามารถให้ผู้สูงอายุสามารถสมัครงานโดยตรงกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือผู้ประกอบการโดยตรง หรือขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากกรมการจัดหางาน อันเป็นการเปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุสามารถแจ้งความจำนงค์ในการสมัครเข้าทำงานตามความเหมาะสมและศักยภาพของผู้สูงอายุตามความเหมาะสมต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากสถานการณ์การเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ ซึ่งประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแบบสมบูรณ์คือจะเป็นสังคมที่มีประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงวัยในพื้นที่เดียวกัน และมีอัตราเท่ากันหรือมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงวัยในพื้นที่เดียวกัน อัตราเท่ากันหรือมากกว่าร้อยละ 14 ขึ้นไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์และแผนงานรองรับกับสถานการณ์ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการสนับสนุนให้บริษัทหรือสถานประกอบการจ้างงาน

ผู้สูงอายุ สำหรับประเทศไทยรัฐได้เริ่มตั้งศูนย์บริการจัดหางานผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น ภายใต้หลักการและแนวทางด้านผู้สูงอายุและแรงงานผู้สูงอายุขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุขององค์การแรงงานระหว่างประเทศหรือ ILO รวมทั้งหลักการขององค์การสหประชาชาติที่เกี่ยวกับบทบาทของภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและแรงงาน และมีมาตรการทางกฎหมายตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยกเว้นรัชฎาการ (ฉบับที่ 639) พ.ศ. 2560 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างลูกจ้างผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งต้องมีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท อย่างไรก็ตามแรงงานผู้สูงอายุกลุ่มนี้ก็มีเพียง 3 แสนคนหรือร้อยละ 2.9 ของผู้สูงอายุทั่วประเทศ นโยบายนี้จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการช่วยเหลือแรงงานเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้น้อย โดยไม่ได้สนับสนุนให้มีการนำทักษะและประสบการณ์ของผู้สูงอายุมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนนี้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์สังคม เศรษฐกิจและความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้สูงอายุในการพัฒนาประเทศชาติและสังคม โดยการมีการปรับรายได้ในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุไม่เกิน 20,000 บาท รวมถึงการสนับสนุน ส่งเสริมการเพิ่มทักษะและการจัดหางานให้เหมาะสมกับแรงงานผู้สูงอายุ ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการหารายได้ และการยกระดับประสิทธิภาพแรงงานในระยะยาว

ซึ่งทำได้ทั้งการจัดการศึกษาในระบบและนอกระบบตลอดช่วงอายุการฝึกอบรมแรงงานผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้นและมีการคุ้มครองทางสังคม คุ้มครองแรงงานผู้สูงอายุเพื่อให้พึ่งพาตนเองได้

นอกจากนี้บทบัญญัติในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้กำหนดยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างแรงงานผู้สูงอายุเข้าทำงาน ซึ่งมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการให้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวเฉพาะกับสถานประกอบการนิติบุคคลเท่านั้น คือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นการจำกัดโดยไม่เปิดกว้างกับสถานประกอบการที่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ในประเด็นนี้รัฐควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้สถานประกอบการอื่นๆ ที่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลได้รับสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีการค้าอีกช่องทางหนึ่ง และรัฐควรเปิดช่องทางในการรับหรือสมัครงานของผู้สูงอายุในช่องทางที่หลากหลายให้มีช่องทางที่เพิ่ม

มากขึ้น ไม่จำกัดเฉพาะกับการสมัครหรือขึ้นทะเบียนไว้กับกรมจัดหางานเท่านั้น ซึ่งข้อสังเกตในประเด็นดังกล่าวข้างต้น รัฐควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์แรงงานผู้สูงอายุ และสถานะสังคม เศรษฐกิจของชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการการเสียภาษีกรณีศึกษาการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการซึ่งมีกฎหมายเกี่ยวข้องได้แก่พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 639) พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ควรปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 639) พ.ศ. 2560 ในประเด็นหลักดังนี้

1.1 แก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 3 และมาตรา 4

(1) การแก้ไขมาตรา 3 ซึ่งบัญญัติให้ยกเว้นเฉพาะบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสำหรับผู้สูงอายุเข้าทำงาน สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละหนึ่งร้อยของรายจ่ายเป็นค่าจ้างในการจ้างผู้สูงอายุ ซึ่งกรณีดังกล่าว ควรมีการแก้ไขโดยขยายความในการยกเว้นภาษีให้แก่องค์กรบริหารภาคธุรกิจที่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีงานทำเพิ่มขึ้นและเป็นมาตรการจูงใจภาคธุรกิจอีกทางหนึ่ง รวมทั้งการแก้ไขมาตรา 3 วรรคท้ายโดยขยายภาษีการจ้างผู้สูงอายุที่มีรายจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างในแต่ละเดือน จากเดิม 15,000 บาท เป็น 20,000 บาท

1.2 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4

(2) กรณีคุณสมบัติตามอนุมาตรา 2 เป็นลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ้างอยู่ก่อนแล้ว หรือเป็นผู้สูงอายุที่ได้ขึ้นทะเบียนหางานไว้กับกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน โดยผู้วิจัยเสนอแนะให้ยกเลิกหรือตัดออกเพื่อเปิดโอกาสและขยายโอกาสให้กับผู้สูงอายุทั่วไปและกว้างขวางมากขึ้น

2. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 11 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในการได้งานทำตามนโยบายและแนวทางแห่งรัฐหรือออกเป็นกฎกระทรวงรองรับสิทธิการมีงานทำโดยการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐและหรือภาคเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2555) *สรุปรายงานการประชุมสมัชชาโลก ว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุครั้งที่ 2 แผนปฏิบัติการนานาชาติเกี่ยวกับผู้สูงอายุแมคริก 2002*. (Madrid International Plan of Action on Ageing 2002 – MIPAA). กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA)
- [2] กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. *คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ. (2553). แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564)*. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เทพาณิษฐ์
- [3] จัษฐพร โยเหลา (พฤษภาคม – มิถุนายน 2562). *วารสารอุตสาหกรรมสารเพื่อสังคมผู้สูงอายุและโอกาสทางธุรกิจในประเทศไทย*
- [4] ฉัตรสมุท พฤติภิญโญ. (พฤษภาคม – สิงหาคม 2558). *วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข*. ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 น : 149-1
- [5] เฉลิมพล แจ่มจันทร์, สุภรต์ จรัสสิทธิ์. (2564) *สถานการณ์และแนวโน้มสภาพการทำงานของผู้สูงอายุไทย: การวิเคราะห์จากข้อมูลการสำรวจระดับประเทศ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- [6] ประภัศกร แสงสุขสันต์ และอาจารย์ ปิ่นทอง. (2560). *สังคมไทยวัยชราต่อบริบทนโยบายการจ้างงาน*
- [7] พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 639) พ.ศ. 2560
- [8] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
- [9] เวชย์ นุชเจริญ (เมษายน 2561). *ปัญหาทางด้านการเงินของผู้สูงอายุ* สืบค้นจาก <http://www.Bangkokbi2news.com>

- [10] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (พฤษภาคม 2561). เรื่องสังคมผู้สูงอายุกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *วารสารวิชาการทางอิเล็กทรอนิกส์*. <http://www.parliament.go.th>
- [11] BLT Bangkok. (20 กุมภาพันธ์ 2561). *จ้างผู้สูงอายุ สร้างงาน สร้างอาชีพ*. สืบค้นจาก <http://www.bltbangkok.com>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

FACTORS AFFECTING THE AWARENESS OF FIGHTING SOFT POWER OF STUDENTS OF THAILAND NATIONAL SPORTS UNIVERSITY

ศิริamol ดีพุดซา^{1*}, ธนาเรีย วังจันทร², ธิติพงษ์ สุขดี³ และ ดิฏฐชัย จันทรคณา⁴

SIRAMOL DEEPUKSA^{1*}, THANAREE WONGCHAN², THITIPONG SUKDEE³ and DITTACHAI CHANKUNA⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์และสร้างสมการพยากรณ์ความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 850 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทุกปัจจัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ($\beta=0.26$) ด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน ($\beta=0.23$) ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน ($\beta=0.22$) ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ($\beta=0.19$) ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุน ($\beta=0.11$) ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติได้ร้อยละ 75.60

คำสำคัญ : ความตระหนักรู้ ; อำนาจละมุน ; ศิลปะการต่อสู้

¹⁻² เจ้าหน้าที่ประสานงานกีฬา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี, Sports Office Staff, Faculty of Education, Thailand National Sports University Chonburi Campus.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี, Assistant Professor, Faculty of Education, Thailand National Sports University Chonburi Campus.

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตเชียงใหม่, Assistant Professor, Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University Chiangmai Campus.

* Corresponding Author, Email: thitipong.petnsu@gmail.com

Received: Jul 7, 2024, Revised: Sep 17, 2024, Accepted: Sep 18, 2024

ABSTRACT

This qualitative research aimed to study, correlation, and construct a predictive equation for the awareness of Fighting Soft Power (FSP). The sample in this study included 850 Students were selected using stratified random sampling from Thailand National Sports University in Academic Years 2024. A questionnaire was used as the research tool. Data were analyzed descriptive statistics by calculating the mean and standard deviation, Inferential statistics by calculating Pearson's correlation and stepwise multiple regression.

The research results indicated that:

1) All factors had a high average value. 2) All factors demonstrated a positive correlation the awareness of FSP with a statistical significance level of 0.01 3) The predictive factors for the awareness of FSP consist of five components with statistical significance at the 0.01 level. The predictive strength of these factors, in descending order, were as follows: experience related to Soft Power ($\beta=0.26$), teaching and learning related to Soft Power ($\beta=0.23$), university policy related to Soft Power ($\beta=0.22$), public relations related to Soft Power ($\beta=0.19$), and student development activities related to Soft Power ($\beta=0.11$). Collectively, these five factors account for 75.60% of the variance in the awareness of FSP.

Keywords: Awareness ; Soft Power ; Fighting

บทนำ

อำนาจละมุน (Soft Power) เป็นทฤษฎีหรือแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาโดย โจเซฟ เอส ไน นักรัฐศาสตร์การเมืองที่เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงกลาโหมของสหรัฐ อำนาจละมุนคือความสามารถที่จะจูงใจให้ฝ่ายตรงข้ามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของเรา เป็นการใช้อำนาจเชิงดึงดูดเพื่อนำไปสู่การยอมรับในสิ่งที่ตนต้องการ ทั้งนี้โดยใช้การจูงใจให้ทำตามหรือเลียนแบบมากกว่าการใช้กำลังขู่เข็ญหรือใช้อำนาจ ปัจจุบันในแต่ละประเทศจะสนับสนุนอำนาจละมุนโดยการส่งเสริมสินค้าวัฒนธรรมสมัยนิยมเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และยังเป็นการสร้างคามภูมิใจในความเป็นชาติของตนเองอีกด้วย ทั้งนี้ที่มาของอำนาจละมุน ดังนี้ 1) วัฒนธรรม คือ ถ้าวัฒนธรรมของประเทศหนึ่งมีความสอดคล้องกับผลประโยชน์และค่านิยมของประเทศอื่น โอกาสที่วัฒนธรรมดังกล่าวจะกลายเป็นอำนาจละมุนของประเทศนั้น ๆ ก็จะมีมากขึ้น โดยวัฒนธรรมสามารถแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ วัฒนธรรมชั้นสูง และวัฒนธรรมกระแสนิยม ซึ่งช่องทางที่จะทำให้วัฒนธรรม

ของประเทศหนึ่งเป็นที่รู้จักในประเทศอื่น 2) แนวความคิดทางการเมือง คือ ถ้าประเทศมีความนิยมทางการเมืองสอดคล้องกับประเทศอื่นๆ อำนาจละมุนของประเทศนั้นจะเพิ่มขึ้น และ 3) นโยบายต่างประเทศ คือ การดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ก้าวร้าว รุนแรงและไม่สอดคล้องกับของประเทศไทย โอกาสที่จะสร้างอำนาจละมุนก็จะมีน้อยลง (ซิซนุพงศ์ ดั่งสุข และ บริรักษ์ กลิ่นข้าง, 2563: 57; เกรียง ปันพงษ์, 2566: 53; Nye, 2002: 60; 2005 ; Lin and Hongtao, 2017: 69)

ประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของอำนาจละมุนโดยการผลักดันยุทธศาสตร์อำนาจละมุนให้เป็นอุตสาหกรรมที่คนไทยทั้งหมดสามารถมีส่วนร่วมได้ ด้วยศักยภาพของทุกคนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรม ฝีมือ และเวทีในการแสดงออก โดยมีเป้าหมายคือ “สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้” เพื่อให้คนไทยอยู่ดีมีสุข และทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญก้าวหน้า” ซึ่งสุภาพิชญ์ ถิระวัฒน์ (2565: 1) ได้กล่าวว่า สำหรับประเทศไทยนั้นมีความวัฒนธรรมซึ่งเป็นแหล่งที่มาของอำนาจละมุนที่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมในต่างประเทศ เช่น นาฏศิลป์ไทย อาหารไทย มวยไทย และภาพยนตร์ไทย ซึ่งรัฐบาลไทยมีนโยบายในการผลักดันอำนาจละมุนความเป็นไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีศักยภาพ 5 F ได้แก่ อาหาร

(Food) ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Film) ผ้าไทยและการออกแบบแฟชั่น (Fashion) มวยไทย (Fighting) และเทศกาลประเพณี (Festival) สู่ระดับโลก เพื่อช่วยสร้างรายได้และภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศ โดยเฉพาะมวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติมาอย่างยาวนาน และเป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีและได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ มีการจัดการแข่งขันชกมวยไทยในระดับอาชีพโดยการควบคุมของสมาคมมวยไทยและองค์การสหประชาชาติ ได้ให้การยอมรับมวยไทยเป็นกีฬาแห่งประชาคมโลก ด้วยการลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับสมาคมมวยไทยโลกและสหพันธ์มวยไทยสมัครเล่นนานาชาติ (สุเมธ จิรัชยสิริ, 2562: 1) การส่งเสริมอำนาจละมุนโดยใช้วัฒนธรรมความคิดเกี่ยวกับกีฬาโดยการเผยแพร่ไปสู่นานาชาติเพื่อเพิ่มมูลค่าและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ Chadwick, et al., (2022: 196)

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติมีพันธกิจในการส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพ ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้านการกีฬา จำเป็นต้องมีการส่งเสริมความรู้อำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ให้แก่ นักศึกษา เพื่อให้ความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของอำนาจละมุน เกิดความตระหนักทางวัฒนธรรมอันจะนำไปสู่การแสดงออกเป็นพฤติกรรมในการเคารพและรู้คุณค่าในวัฒนธรรมของตนเอง ยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของผู้อื่น ตลอดจนสามารถที่จะอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่นได้ (อรุพร ศิริวิชัยภรณ์ และคณะ, 2561: 1210) ซึ่งจะทำให้ นักศึกษา เป็นผู้รอบรู้สามารถนำไปใช้ในการสร้างงาน สร้างอาชีพ ที่เกี่ยวข้อง กับอุตสาหกรรมกีฬา โดยผู้วิจัยได้สนใจศึกษาตัวแปร ทำนายได้แก่ ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนานักศึกษา การประชาสัมพันธ์ ประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักคุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ ตั้งแต่การวางแผนกำหนดเป็นนโยบาย การดำเนินการสอดแทรกอำนาจละมุนในการเรียนการสอน และกิจกรรม การประชาสัมพันธ์เพื่อการกระตุ้นให้เกิดการรับรู้อย่างต่อเนื่อง และการเห็นคุณค่าของอำนาจละมุนจาก ประสิทธิภาพในการเข้าร่วม จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัย เป็นบุคคลกรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักคุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในวางแผนในส่วนที่เกี่ยวข้อง

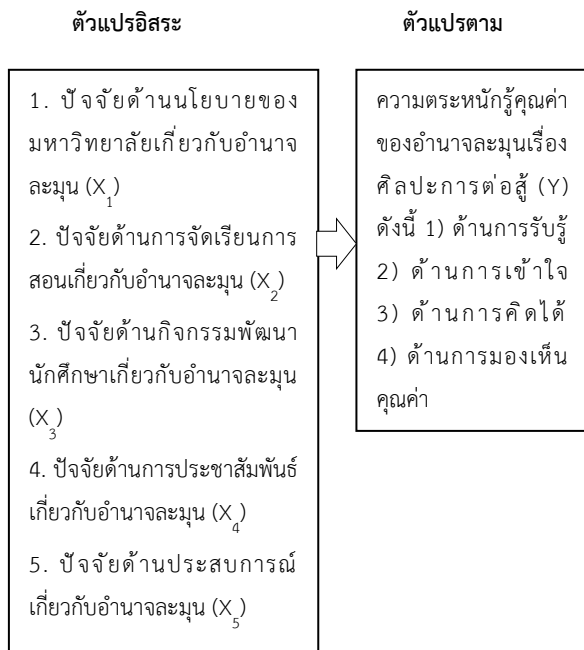
และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการส่งเสริมอำนาจละมุนของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักคุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักคุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
3. เพื่อสร้างสมการทำนายความตระหนักคุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักคุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของ Kroenig, et al., (2010: 412) Sergunin and Karabeshkin (2015: 350) Krzyzaniak (2018: 198) และ Mavrodieva, et al., (2019: 122) จึงนำปัจจัย 1) ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน 2) ด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน 3) ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุน 4) ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน 5) ด้านประสิทธิภาพเกี่ยวกับอำนาจละมุน มากำหนดเป็นตัวแปรทำนาย (X) และผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักทางวัฒนธรรม ความตระหนักในตนเอง และอำนาจละมุน ของ Lee (2009: 210) Duval et al., (2012). และ อรุพร ศิริวิชัยภรณ์ และคณะ (2561: 1209) สรุปว่า องค์ประกอบของความตระหนักคุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ ประกอบด้วย 1) ด้านการรับรู้ 2) ด้านการเข้าใจ 3) ด้านการคิดได้ 4) ด้านการมองเห็นคุณค่า และจึงนำมา กำหนดเป็นตัวแปรตาม (Y) โดยแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังรูปที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน อย่างน้อยหนึ่งปัจจัยสามารถทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 11,520 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2567 โดย Hair, et al., (2018: 14) และ Schumacker & Lomax (2016: 125) ได้แนะนำไว้ว่าในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพหุคูณมีอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างต่อตัวแปรไม่ควรน้อยกว่า 10: 1 งานวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรทำนาย 5 ตัว และมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติมีจำนวน 17 วิทยาเขตทั่วประเทศไทย จึงใช้ สัดส่วน 170: 1 ได้จำนวน 850 คน ได้มา

จากวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) วิทยาเขตละ 50 คน เท่าๆ กัน

3. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ที่เคยใช้บริการแอปพลิเคชันแกร็บ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า rating scale (Likert, 1932: 5-6) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน) หากคุณภาพเครื่องมือโดยหาความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยการประเมินดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index) โดยกำหนด ค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ (Riviovelli & Hambleton, 1977: 49-52) ซึ่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC ในภาพรวมเท่ากับ 0.80-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นจากการทดลองใช้แบบสอบถามจากประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970: 68) โดยค่า α มากกว่า 0.80 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ ซึ่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า α ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการทำวิจัยพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้ทราบ และนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 850 ฉบับ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองพร้อมผู้ช่วย ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้ช่วยวิจัยเป็นอย่างดี จึงรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ 850 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนาย เพื่อป้องกันการเกิด Multicollinearity

พบว่า อยู่ระหว่าง 0.62– 0.75 ซึ่งตัวแปรมีความสัมพันธ์ไม่เกิน 0.80 และจากการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าไม่ใกล้ศูนย์ (> 0.3) และ ค่า Variance Inflation Factor ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าน้อยกว่า 10 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าตัวแปรทำนายทุกตัวไม่มีระดับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจึงถือว่า ผ่านข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2553, 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation Coefficient) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. ศึกษาระดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุนด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัย	3.80	0.78	มาก
2. ด้านการจัดเรียนการสอน	3.93	0.72	มาก
3. ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	3.82	0.89	มาก
4. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.93	0.77	มาก
5. ด้านประสบการณ์	3.91	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงระดับปัจจัยด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ศึกษาระดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ระดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการรับรู้	3.90	0.75	มาก
2. ด้านการเข้าใจ	3.92	0.75	มาก
3. ด้านการคิดได้	3.98	0.72	มาก
4. ด้านการมองเห็นคุณค่า	3.99	0.77	มาก
รวม	3.95	0.70	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า แสดงระดับความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ดังตาราง 3

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ปัจจัย	การตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬา	
	Pearson Correlation	P
1. ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัย	0.70**	0.00
2. ด้านการจัดเรียนการสอน	0.75**	0.00
3. ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	0.62**	0.00
4. ด้านการประชาสัมพันธ์	0.74**	0.00
5. ด้านประสบการณ์	0.74**	0.00

**p < 0.01

จากตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. การสร้างสมการพยากรณ์ความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน, ด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน, ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุน, ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน, ด้านประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุนส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ดังตาราง 4-5

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อค้นหาความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	F	p
Regression	308.53	5.00	61.70**	512.73
Residual	98.56	819.00	0.12	
Total	407.09	824.00		

**p < 0.01

จากตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า มีทั้งหมด 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ตัวพยากรณ์	b	S.E.	β	t	p
ค่าคงที่	0.15	0.07	-	2.05	0.04
1. ด้านประสบการณ์ (X_5)	0.26	0.02	0.26	10.78**	0.00
2. ด้านการจัดเรียนการสอน (X_2)	0.22	0.02	0.23	8.68**	0.00
3. ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัย (X_1)	0.21	0.02	0.22	8.00**	0.00
4. ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_4)	0.17	0.02	0.19	6.92**	0.00
5. ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา (X_3)	0.09	0.01	0.11	5.06**	0.00
$R^2 = 0.758$, Adjusted $R^2 = 0.756$					

**p < .01

จากตารางที่ 5 แสดงปัจจัยจำนวน 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัย 1) ด้านประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน (X_5) 2) ด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน (X_2) 3) ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน (X_1) 4) ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน (X_4) 5) ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุน (X_3) ซึ่งปัจจัย ทั้ง 5 นี้สามารถร่วมกันทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ได้ร้อยละ 75.60 และได้้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y' = 0.15 + 0.26(X_5) + 0.22(X_2) + 0.21(X_1) + 0.17(X_4) + 0.09(X_3)$$

จากสมการถดถอยแสดงว่าค่าคงที่ของความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้มีค่าเท่ากับ 0.156 โดยหากมีประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน เพิ่มขึ้น 1 คะแนน

คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.26 คะแนน หากมีการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.22 คะแนน หากมีนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.21 คะแนน หากมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.17 คะแนน หากมีกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.09 คะแนน

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน ได้แก่

$$Z'_Y = 0.26(ZX_5) + 0.23(ZX_2) + 0.22(ZX_1) + 0.19(ZX_4) + 0.11(ZX_3)$$

จากสมการถดถอยมาตรฐานแสดงว่า โดยหากมีประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุนเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.26 คะแนนมาตรฐาน หากมีการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุนเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.23 คะแนนมาตรฐาน หากมีนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุนเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.22 คะแนนมาตรฐาน หากมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุนเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.19 คะแนนมาตรฐาน หากมีกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุนเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้จะเพิ่มขึ้น 0.11 คะแนนมาตรฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านประสบการณ์

เกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุน ซึ่งปัจจัย ทั้ง 5 นี้สามารถร่วมกันทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ได้ร้อยละ 75.60 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งแต่ละปัจจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ เพราะนักศึกษาที่มีประสบการณ์เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจละมุน ทั้งการเข้าร่วมอบรม การเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงมวยไทย การต่อสู้โดยใช้กระบี่ กระบองที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัย จะเห็นความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของกีฬาไทยที่จะนำไปเผยแพร่ให้กับคนในชาติและต่างชาติเพื่อสร้างอำนาจละมุน สอดคล้องกับ Yeo et al., (2024: 130) ได้ศึกษาอำนาจละมุนของประเทศเกาหลีโดยการศึกษากับบุคคลต่างชาติในการดูละครเกาหลี จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ พบว่าประสบการณ์ทางอ้อม (การดูละครเกาหลี) ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสนใจที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเกาหลีเพิ่มขึ้น

2. ด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน เป็นปัจจัยที่ 2 ในทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ เพราะการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย กระบี่กระบองซึ่งเป็นกีฬาของไทย จะทำให้ผู้เรียนความรู้สึกภาคภูมิใจในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวประจำชาติ และเป็นการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย จึงทำให้เกิดความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุน สอดคล้องกับ Home (2021: 69) การเรียนรู้อำนาจละมุน การสร้างบรรยากาศอำนาจละมุนในชั้นเรียน โดยเปิดกว้างทางความคิดมีส่วนช่วยในการสร้างเสริมสร้างศักยภาพในการเรียนรู้อำนาจละมุน ที่มากขึ้น ความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน จะกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และแรงผลักดันให้ผู้เรียนเข้าใจถึงคุณค่าและประสบความสำเร็จในการเรียน

3. ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน เป็นปัจจัยที่ 3 ในการทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ เพราะการส่งเสริมอำนาจละมุนโดยการกำหนดเป็นกลยุทธ์และนโยบายในการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ ตำราหนังสือ นโยบายการจัดกิจกรรม การจัดเวทีแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ จะทำให้ นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของอำนาจละมุนได้ สอดคล้อง Sergunin and Karabeshkin (2015: 350) พบว่า นโยบายอำนาจละมุนของรัสเซียประกอบด้วยการพัฒนาทรัพยากร การกำหนดให้สถาบันมีส่วนร่วมในการสื่อสารและส่งเสริมอำนาจละมุน และการพัฒนาเครื่องมือเป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมอำนาจละมุนของประเทศไทย

4. ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุนเป็น ปัจจัยที่ 4 ในการทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุน เรื่องศิลปะการต่อสู้ เพราะการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ ทางสื่อสังคมออนไลน์จะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจในอำนาจละมุนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Mavrodieva, et al., (2019: 122) พบว่า แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Instagram, Twitter และ Facebook ได้เปิดโอกาสให้สาธารณชนทั่วไปได้แบ่งปันความคิดเห็นและมีส่วนร่วมกัน โดยสื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อความตระหนักรู้ และสื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมอำนาจละมุน

5. กิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุนเป็น ปัจจัยที่ 5 ในการทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุน เรื่องศิลปะการต่อสู้ เพราะ การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจละมุนให้กับนักศึกษาเป็นการส่งเสริมให้เกิดการรับรู้คุณค่าของอำนาจละมุน สอดคล้องกับ Henne and Ozturk (2022: 805) พบว่า การจัดกิจกรรมอำนาจละมุนตามแนวคิด Practice turn เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของตรรกะกับรัฐบาลชาน กิจกรรมดังกล่าวนี้เป็นมรดกทางประวัติศาสตร์และความเชื่อทางศาสนา ได้ผูกมัดทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกัน สร้างความคาดหวังสำหรับแต่ละฝ่ายในการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจละมุน ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับอำนาจละมุนสามารถร่วมกันทำนายความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ได้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบด้วยผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักศึกษามีความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ โดยการกำหนดเป็นกลยุทธ์ในแผนงาน การเพิ่มเติมสาระเนื้อหาในหลักสูตรและรายวิชา จัดกิจกรรมเพิ่มเติมประสบการณ์ และประชาสัมพันธ์ในสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กีฬาไทย ศิลปะการต่อสู้ยังคงอยู่กับสังคมไทยและเผยแพร่ไปสู่นานาชาติ

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักรู้คุณค่าของอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้ ด้วยการวิจัยในครั้งนี้นี้ยังมีช่องว่างของรายละเอียดของการทำนาย จึงน่าจะมีปัจจัยอื่นที่อาจจะส่งผล เช่น แรงจูงใจ แรงสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

2) ควรมีการศึกษารูปแบบกิจกรรมที่สามารถพัฒนาองค์ความรู้ หรือพัฒนาชิ้นงานเกี่ยวกับอำนาจละมุนเรื่องศิลปะการต่อสู้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชิณุพงศ์ ดั่งสุข และปรีลักษณ์ กลิ่นช้าง. (2563). อำนาจละมุน (Soft Power) ที่สะท้อนในภาพยนตร์เยอรมัน Good Bye, Lenin!: การใช้มุมมองทางรัฐศาสตร์วิเคราะห์ภาษาและสัญลักษณ์ในภาพยนตร์. *วารสารมนุษยศาสตร์ ฉบับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 9(2), 52-74.
- [2] บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

- [3] สุภาพิชญ์ ธีระวัฒน์. (2565). *Soft Power (อำนาจละมุน)*. สืบค้นจาก <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/r2565-may7>
- [4] สุขเมฆ จีระชัยสิริ. (2562). *มวยไทย: มรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยและกีฬาแห่งประชาคมโลก*. สืบค้นจาก <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/mwyithymrdkthangwathnthrmkxngkhnthyaelakiilaehngprachakhmolk>
- [5] อรุพร ศิริวิยาภรณ์ สันติ ศรีสวนแดง และประสงค์ ดันพิชัย. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(1), 1207-1221.
- [6] เอกรงค์ ปันพงษ์. (2566). พลังการสื่อสารผ่านแนวคิดอำนาจละมุน (Soft power) ของประเทศญี่ปุ่นในหนังสือการ์ตูนยอดตีพิมพ์อันดับ 1 ของโลก “วันพีซ”. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*, 27(2), 51-64
- [7] Chadwick, S., Widdop, P., & Burton, N. (2022). Soft power sports sponsorship—A social network analysis of a new sponsorship form. *Journal of Political Marketing*, 21(2), 196-217.
- [8] Cronbach, L. J. & Furby, L. (1970). How we should measure" change": Or should we?. *Psychological bulletin*, 74(1), 68.
- [9] Duval, T. S., Silvia, P. J., & Lalwani, N. (2012). *Self-awareness & causal attribution: A dual systems theory*. Springer Science & Business Media.
- [10] Hair, Jr., J. F., Black, W.C., Babin, B. J., Anderson, R. E. & Black, R. L., W.C. (2019). *Multivariate Data Analysis* (8th ed.). Upper Saddle River. NJ: Pearson Prentice Hall.
- [11] Henne, P. S., & Ozturk, A. E. (2022). The practice of soft power. *Religions*, 13(9), 805.
- [12] Horne, L. (2021). The “Soft Power” of In-Class Reflection: A Transformative Experience. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 21(3), 69-79.
- [13] Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of psychology*, 22(140), 5-55.
- [14] Kroenig, M., McAdam, M., & Weber, S. (2010). Taking soft power seriously. *Comparative Strategy*, 29(5), 412-431.
- [15] Krzyzaniak, J. S. (2018). The soft power strategy of soccer sponsorships. *Soccer & Society*, 19(4), 498-515.
- [16] Lee, G. (2009). A theory of soft power and Korea's soft power strategy. *The Korean Journal of Defense Analysis*, 21(2), 205-218.
- [17] Lin, L., & Hongtao, L. (2017). Joseph Nye's soft power theory and its revelation towards ideological and political education. *Humanities and Social Sciences*, 5(2), 69-74.
- [18] Mavrodieva, A. V., Rachman, O. K., Harahap, V. B., & Shaw, R. (2019). Role of social media as a soft power tool in raising public awareness and engagement in addressing climate change. *Climate*, 7(10), 122. <https://doi.org/10.3390/cli7100122>
- [19] Nye Jr, J. S. (2002). The information revolution and American soft power. *Asia Pacific Review*, 9(1), 60-76. Routledge.
- [20] Rovinelli, R. J. and Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 1(2), 49-60.
- [21] Schumacker, E., & Lomax, G. (2016). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling* (4th ed). New York:
- [22] Sergunin, A., & Karabeshkin, L. (2015). Understanding Russia's soft power strategy. *Politics*, 35(3-4), 347-363.

- [23] Yeo, S., Lee, H., & Eschbach, A. (2024). Measuring soft power via positive spontaneous actions of foreign publics: The harder power of voluntary experience, voluntary megaphoning, and general interest. *Place Branding and Public Diplomacy*, 20(2), 130-141.

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า จังหวัดสมุทรสาคร

DEVELOPMENT OF COMMUNITY-BASED TOURISM ROUTES IN LAKHA SUBDISTRICT MUNICIPALITY SAMUTSAKHON PROVINCE

มัทฉิมา อุดมศิลป์^{1*}

MUTCHIMA UDOMSILP^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลบริบทของพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 3) เพื่อพัฒนาเส้นทางและโปรแกรมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่เฉพาะเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม จำนวน 38 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. บริบทของพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ดังนี้ เชิงศาสนา ได้แก่ วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสรและเม่งขวงเชียงต้ว เชิงเกษตร ได้แก่ สวนไพศาล บ้านสวนเข้มชื่นและสวนผลไม้ยายตัม และเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ ไทยทรงดำและชุมชนเก่าริมน้ำหลักห้า โดยมีองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวทั้งสิ่งดึงดูดใจ กิจกรรมการท่องเที่ยว การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวกและที่พักอาศัย การมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและเป็นส่วนหนึ่งด้านการท่องเที่ยว มีความสามัคคี มีความพร้อมพัฒนาด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

2. แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย ปัจจัยผลัก (Push Factors) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.82, S.D.=0.37) ประสพการณ์ที่แปลกใหม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.91, S.D.=0.29) รองลงมา ได้แก่ การแสวงหาความรู้/สิ่งใหม่ ๆ ให้แก่ตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.89, S.D.=0.31) ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.73, S.D.=0.42) การเข้าถึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.86, S.D.=0.34) รองลงมาได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.79, S.D.=0.38) 3) การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวควรเป็นเส้นทางท่องเที่ยวในรูปแบบผสมผสาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งศาสนา การเกษตรและวัฒนธรรม สามารถแบ่งได้ดังนี้ เส้นทาง 1 วัน ได้แก่ เส้นทางที่ 1 ไทยทรงดำ สวนไพศาล วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร เส้นทางที่ 2 วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร สวนผลไม้ยายตัม เม่งขวงเชียงต้ว ชุมชนเก่าริมน้ำหลักห้า เส้นทางที่ 3 วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร บ้านสวนเข้มชื่น เม่งขวงเชียงต้ว ชุมชน

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Tourism and Hotel, Nakhon Pathom Rajabhat University.

* Corresponding Author Email: mutchima.u@gmail.com

แก่วิมน้ำหลักห้า เส้นทาง 2 วัน 1 คืน ได้แก่ เส้นทางที่ 4 วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร เม่งชวงเชียงต้ว ชุมชนแก่วิมน้ำหลักห้า บ้านสวนแหม่ม
ขึ้น สวนผลไม้ยายตัม เส้นทางที่ 5 ไทยทรงดำ สวนไพศาล วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร เม่งชวงเชียงต้ว ชุมชนแก่วิมน้ำหลักห้า บ้านสวน
แหม่มขึ้น สวนผลไม้ยายตัม

คำสำคัญ : การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ; การท่องเที่ยวโดยชุมชน ; เทศบาลตำบลหลักห้า

ABSTRACT

The objectives of this research are: 1) To study the context of the area in Lak Ha Subdistrict Municipality, Ban Phaeo District, Samut Sakhon Province. 2) To study the motivation of tourists who travel in Lak Ha Subdistrict Municipality, Ban Phaeo District, Samut Sakhon Province. 3) To develop routes and tourism programs in Lak Ha Subdistrict Municipality, Ban Phaeo District, Samut Sakhon Province. A mixed research method was used, involving both quantitative and qualitative approaches. The sample group used in the research comprised 400 tourists selected through non-specific random sampling. Key informants included 38 individuals for in-depth interviews and 20 participants for focus groups, selected through purposive selection. Research tools included questionnaires, interviews, and focus groups. Data were analyzed using statistics, mean, standard deviation, Descriptive Statistics and content analysis.

The study revealed that

1. The area in Lak Ha Subdistrict Municipality, Ban Phaeo District, Samut Sakhon. Most people in the area primarily engage in agriculture. There are several intriguing tourist attractions including religious sites such as Wat Lak Si Rat Samoson and Meng Shuang Xiang Duo, as well as tourist spots like Phaisan Garden, Ban Suan Chaemchuen, Nai Tum Fruit Orchard, and cultural sites like Thai Song Dam and the old Lak Ha riverside community. The tourism aspects include attractions, activities, accessibility, amenities, accommodations, and community participation. The community is actively involved in the management and development of tourism, showcasing unity and readiness for growth in various.

2. The motivation of tourists traveling to Lak Ha Subdistrict Municipality, Ban Phaeo District, Sakhon Province, includes factors influencing their travel decisions. The push factors, overall, have an average rating at the highest level ($\bar{X}$ =4.82, S.D.=0.37). The experience of novelty has the highest average rating ($\bar{X}$ =4.91, S.D.=0.29), followed by the pursuit of knowledge and new experiences for oneself, which also has a high average rating ($\bar{X}$ =4.89, S.D.=0.31). The pull factors, overall, have an average rating at the highest level ($\bar{X}$ =4.73, S.D.=0.42). Accessibility has the highest average rating ($\bar{X}$ =4.86, S.D.=0.34), followed by facilities, which also have a high average rating ($\bar{X}$ =4.79, S.D.=0.38). 3) The development of tourism routes should focus on creating integrated routes that offer tourists a variety of experiences including religious, agricultural, and cultural tourism. There can be different routes for tourists to explore: 1-day route: Route 1: Thai Song Dam, Phaisan Garden, Lak Si Rat Samoson Temple. Route 2: Lak Si Rat Samoson Temple, Nai Tum Fruit Orchard, Poi Sian Zhou Si Temple, Lak Ha Old Riverside Community. Route 3: Lak Si Rat Samoson Temple, Ban Suan Chaem Chuen, Poi Xian Zhou Si Temple, an Old community along the Lak Ha River. 2-day 1-night route: Route 4: Lak Si Rat Samoson Temple, Meng Shuang Xiang Duo, Old community

along the Lak Ha River, Ban Suan Chaem Chuen, Nai Tum Fruit Orchard. Route 5: Thai Song Dam, Phaisan Garden, Lak Si Rat Samoson Temple, Meng Shuang Xiang Duo, Old community along the Lak Ha River, Ban Suan Chaem Chuen, Nai Tum Fruit Orchard.

Keywords: Tourism Route Development ; Community-Based Tourism ; Lak Ha Subdistrict Municipality

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่มีความสำคัญเป็นอันดับต้นของประเทศไทย และมีความสำคัญโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศดีขึ้น (สิรินภา จงเกษกรณ์และกนกกานต์ แก้วนุช, 2564) มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น มีการลงทุนและสร้างรายได้เข้าประเทศ การท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันได้มีแนวความคิดที่ปรับเปลี่ยนไปจากเดิม จากการท่องเที่ยวที่เน้นการพักผ่อนหาประสบการณ์ใหม่ มาเป็นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ที่นอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินและการพักผ่อน การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ประสบการณ์ มีการทำกิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ (คำฉนวน ชุมณี, 2554) รัฐบาลได้มีการพัฒนาองค์ประกอบหลายรูปแบบทางการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ มีการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวและการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่น เส้นทางคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวสูง มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทั้งในด้านของทรัพยากรที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประวัติศาสตร์ ทางศาสนา แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมมีความแตกต่างกันในแต่ละชุมชน มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม สามารถสร้างภาพลักษณ์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก ทำให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง (พจนา บุญคุ้มและพิทักษ์ ศิริวงศ์, 2557)

ปัจจุบันชุมชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นหนึ่งในทางเลือกในการจัดการท่องเที่ยวที่ให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวบนฐานคิดที่ว่า ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว โดยการ

นำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและวิถีการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นต้นทุน หรือปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม (กมลชนก จันทระเกตุ, 2560) เมื่อชุมชนมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ ที่มีเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม ที่น่าสนใจ ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในพื้นที่อย่างต่อเนื่องนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ให้กับชุมชนจากการท่องเที่ยว เพื่อให้ชุมชนเป็นที่รู้จักสำหรับนักท่องเที่ยว

จังหวัดสมุทรสาครเป็นเมืองรองที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและมีความหลากหลาย แนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวภายในจังหวัดสมุทรสาครสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนและการส่งเสริมการท่องเที่ยว และจากสถิติที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ดังนี้ ปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นจำนวน +82.57% พ.ศ. 2566 เพิ่มขึ้นจำนวน +121.66 ด้วยสถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสาครที่ดีขึ้นตามลำดับ การส่งเสริมหรือพัฒนาการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ให้การสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว (กรมการท่องเที่ยว, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นการให้ความสำคัญในการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสาคร จากแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสาคร ปี พ.ศ.2566-2570 (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร, 2565) ซึ่งมีทิศทางที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสาคร ปี พ.ศ. 2566-2570 และยุทธศาสตร์จังหวัดสมุทรสาคร ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2555-2574 (สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร, 2565) รวมไปถึงแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติ แผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง นโยบายต่าง ๆ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสาคร โดยในประเด็นการพัฒนาที่ 1 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยว ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาในช่วงระยะเวลา 5 ปี

(พ.ศ. 2566-2570) การท่องเที่ยวทางเลือกใหม่เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายที่ชัดเจนของจังหวัดสมุทรสาคร

อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายรูปแบบและมีศักยภาพทางการท่องเที่ยว โดยสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละที่มีจุดเด่นที่มีความหลากหลาย ทั้งในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วิถีชีวิต การท่องเที่ยวเชิงศาสนา การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบไปด้วยตำบลหนองสองห้อง ตำบลโรงเข้ ตำบลยกระบัตร์ และตำบลหนองบัว (เทศบาลตำบลหลักห้า, 2567) มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร เม่งซวงเซียงตั่ว บ้านสวนแหลมชื่น สวนไพศาล สวนผลไม้ชายฝั่งไทยทรงดำ ชุมชนเก่าริมน้ำ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร, 2565) จากการสำรวจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีความสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ การวางแผนการท่องเที่ยวที่ดี และเส้นทางการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2566)

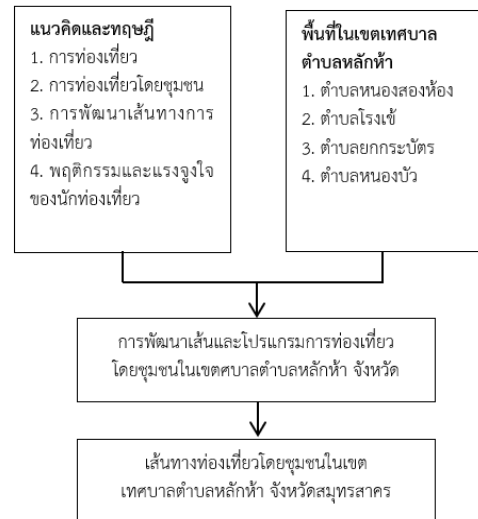
การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหลักห้าและเส้นทางท่องเที่ยวที่กำหนดขึ้นจะต้องเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว และจะต้องมีศักยภาพเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม การศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาในพื้นที่ท่องเที่ยวนำมาสู่การศึกษาแนวทางการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวที่สามารถเรียนรู้คุณค่า พร้อมทั้งจัดทำโปรแกรมเส้นทางท่องเที่ยว ซึ่งทุกภาคส่วนสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จึงเป็นที่มาของการดำเนินการศึกษาในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลบริบทของพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

3. เพื่อพัฒนาเส้นทางและโปรแกรมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ใช้การคัดเลือกแบบสุ่มไม่เฉพาะเจาะจง การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เทคนิคการกำหนดตัวอย่าง แนวทางของ Taro Yamane (1973) จากสูตรสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ 400 คน

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 38 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 20 คน คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่มีความน่าจะเป็น

(Non-Probability Sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามหลักการเลือกกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (ประไพพิมพ์ สุธีวสินนนท์ และประสพชัย พสุนนท์, 2559) โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน คนในชุมชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว สถานประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของลิ เคิร์ท (Likert, 1961) ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ใช้เทคนิคการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป แสดงว่าการวัดเนื้อหาตรงตามที่ต้องการ จากนั้นนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลอง (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งได้ค่าเท่ากับ .791 แสดงว่ามีความสอดคล้องของข้อมูลและเชื่อถือได้ตามหลักสถิติ (ภัทรสินี ภัทรโกศล, 2565)

การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่

- 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์เป็นคำถามแบบปลายเปิด
- 2) แบบสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

1. ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่

ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน คนในชุมชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว และสถานประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 38 คน เก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและกระบวนการสัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว (Data Satiation)

2. เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

3. การสนทนากลุ่ม สำหรับการพัฒนาเส้นทางและโปรแกรมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน คนในชุมชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว สถานประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวจำนวน 20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความถูกต้องของภาษา (Verbal Validity) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอในลักษณะการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. บริบทของพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ในพื้นที่มีกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญและสอดคล้องกับเทศกาลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละปี สถานที่ท่องเที่ยวมีความหลากหลาย มีสถานที่ท่องเที่ยวดังต่อไปนี้ 1) วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร 2) เม่งซวงเชียงต้ว 3) บ้านสวนเข้มชื่น 4) สวนไพศาล 5) สวนผลไม้ยายตัม 6) ไทยทรงดำ 7) ชุมชนเก่าริมน้ำหลักห้า โดยแต่ละสถานที่

ท่องเที่ยวมีสิ่งดึงดูดใจ ดังนี้ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา ได้แก่ วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร มีสิ่งดึงดูดใจ คือ หลวงพ่อโตนักท่องเที่ยวนิยมมากราบไหว้บูชาเพื่อความเป็นสิริมงคลในการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาพุทธ เม่งซวงเชียงต้ว มีสิ่งดึงดูดใจ คือ องค์ไผ่เขียวเงินใจซื่อ (แปดเซียน) ศาลเจ้ามีความสวยงามสง่างามอาคาร 2 ชั้น ไหว้บูชาขอพรเพื่อให้มีแต่สิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิต สถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ บ้านสวนแซมซิ่น มีสิ่งดึงดูดใจ คือ ที่พักแบบโฮมสเตย์ สวนผลไม้ตามฤดูกาล บ้านสวนไพศาล มีสิ่งดึงดูดใจ คือ สวนมะพร้าว สวนผลไม้ต่าง ๆ เข้ามาในชีวิต สถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ บ้านสวนแซมซิ่น มีสิ่งดึงดูดใจ คือ ที่พักแบบโฮมสเตย์ สวนผลไม้ตามฤดูกาล บ้านสวนไพศาล มีสิ่งดึงดูดใจ คือ สวนมะพร้าว สวนผลไม้ต่าง ๆ เข้ามาในชีวิต การทำเกษตรแบบสวนผสม เก็บผลไม้ มีผลไม้หลากหลาย เช่น ฝรั่งหงเปาสือ มะเดื่อฝรั่ง กล้วยเทพพนม มะม่วงอกร่องโบราณ บ้านแพ้ว เอบิว มะพร้าวน้ำหอม หม่อน เป็นต้น สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ ไทยทรงดำ มีสิ่งดึงดูดใจ คือ วิถีชีวิตของชาวไทยทรงดำ ชุมชนเก่าริมแม่น้ำหลักห้า มีวิถีชีวิตริมน้ำดั้งเดิมริมคลองดำเนินสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนในการให้บริการต่าง ๆ และมีความปลอดภัย สถานที่จอตระกูลมีความเพียงพอสาธารณูปโภคพื้นฐาน ห้องสุขา การเข้าถึงสามารถเดินทางเข้าถึงได้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ทางเรือ มีรถโดยสารประจำทางบริการมีที่พัก ได้แก่ บ้านสวนแซมซิ่น เป็นลักษณะของโฮมสเตย์ โดยสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีกิจกรรมการท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยว ดังนี้ วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร ทำบุญไหว้พระ มีกิจกรรมตลอดทั้งปีตามเทศกาลสำคัญต่าง ๆ งานประจำปี การแห่พระทางน้ำ 2) เม่งซวงเชียงต้ว ทำบุญไหว้เทพเจ้า สะเดาเคราะห์ เสริมดวง 3) บ้านสวนแซมซิ่น ที่พักแบบของโฮมสเตย์ สวนผลไม้ตามฤดูกาล การทำกิจกรรม เช่น ทำอาหาร ทำสิ่งประดิษฐ์ 4) สวนไพศาล เป็นสวนมะพร้าว ชมวิธีการปลูกมะพร้าว เรื่องเล่าชาวสวนมะพร้าว 5) สวนผลไม้ต่าง ๆ ผลไม้หลากหลายชนิด เก็บผลไม้ในสวน ล่องเรือตามร่องสวน ทำขนมจากผลไม้ ทำไอศกรีมจากผลไม้ตามฤดูกาล 6) ไทยทรงดำ เรียนรู้วิถีชีวิตของชาติพันธุ์ไทยทรงดำ ประวัติเรื่องราวความเป็นมา 7) ชุมชนเก่าริมน้ำ เดินชมบ้านเรือนริมน้ำ สัมผัสกับวิถีชีวิตผู้คนริมคลองดำเนินสะดวก สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ การวางแผน ดำเนินกิจกรรม ทำความรู้จักความเข้าใจและรับรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและทุกคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการคิด การดำเนินงาน ชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมถึงการมีส่วนร่วมในการติดตาม

และประเมินผลเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงร่วมกัน

2. แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถเขียนผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยผลัก (Push Factors)

ปัจจัยผลัก (Push Factors)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การเดินทางเพื่อพักผ่อน	4.80	0.40	มากที่สุด
การมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งในสังคม	4.75	0.43	มากที่สุด
การออกไปสัมผัสกับธรรมชาติ/สภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิม	4.76	0.43	มากที่สุด
การแสวงหาความรู้/สิ่งใหม่ ๆ ให้แก่ตนเอง	4.89	0.31	มากที่สุด
ความสนุกสนาน/บันเทิง	4.81	0.39	มากที่สุด
ประสบการณ์ที่แปลกใหม่	4.91	0.29	มากที่สุด
การใช้เวลาร่วมกับครอบครัว/เพื่อน/คนรัก/ญาติพี่น้อง	4.84	0.36	มากที่สุด
รวม	4.82	0.37	มากที่สุด

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยผลัก (Push Factors) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประสบการณ์ที่แปลกใหม่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.91$, S.D.=0.29) รองลงมาได้แก่ การแสวงหาความรู้/สิ่งใหม่ ๆ ให้แก่ตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.89$, S.D.=0.31) การใช้เวลาร่วมกับครอบครัว/เพื่อน/คนรัก/ญาติพี่น้อง ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.36) ความสนุกสนาน/บันเทิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.39) การเดินทางเพื่อพักผ่อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.40) การออกไปสัมผัสกับธรรมชาติ/สภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.43) การมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งในสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.43) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว
ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors)

ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความน่าสนใจ	4.55	0.50	มากที่สุด
ลักษณะทางกายภาพ	4.77	0.42	มากที่สุด
การพัฒนาตนเอง	4.73	0.42	มากที่สุด
อารมณ์และความรู้สึก	4.70	0.45	มากที่สุด
การเข้าถึง	4.86	0.34	มากที่สุด
สิ่งอำนวยความสะดวก	4.79	0.38	มากที่สุด
รวม	4.73	0.42	มากที่สุด

ภาพที่ 1 เส้นทางการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเข้าถึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.86$, S.D.=0.34) รองลงมาได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.38) ลักษณะทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.42) การพัฒนาตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.42) อารมณ์และความรู้สึกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.45) ความน่าสนใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.50) ตามลำดับ

3. การพัฒนาเส้นทางและโปรแกรมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวควรเป็นเส้นทางท่องเที่ยวในรูปแบบผสมผสาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งศาสนา เกษตรและวัฒนธรรม ดังนี้ 1) เส้นทาง 1 วัน เส้นทางที่ 1 ไทยทรงดำ สวนไพศาล วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร เส้นทางที่ 2 วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร สวนผลไม้ นายตัม เมืองเชิงเตี้ย ชุมชนเก่าริมน้ำหลักห้า เส้นทางที่ 3 วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร บ้านสวนเข้มชื่น เมืองเชิงเตี้ย ชุมชนเก่าริมน้ำหลักห้า 2) เส้นทาง 2 วัน 1 คืน เส้นทางที่ 4 วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร เมืองเชิงเตี้ย ชุมชนเก่าริมน้ำหลักห้า บ้านสวนเข้มชื่น สวนผลไม้ นายตัม เส้นทางที่ 5 ไทยทรงดำ สวนไพศาล วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร เมืองเชิงเตี้ย ชุมชนเก่าริมน้ำหลักห้า บ้านสวนเข้มชื่น สวนผลไม้ นายตัม

บริบทของพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการท่องเที่ยวพบว่า มีกิจกรรม งานประเพณีที่น่าสนใจและสอดคล้องกับเทศกาลสำคัญ สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี มีสถานที่ท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้ 1) วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร 2) เมืองเชิงเตี้ย 3) บ้านสวนเข้มชื่น 4) สวนไพศาล 5) สวนผลไม้ นายตัม 6) ไทยทรงดำ 7) ชุมชนเก่าริมน้ำหลักห้า ในส่วนของปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่มีความสอดคล้องกับ Dickman (1996) ที่กล่าวไว้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่สำคัญที่จะสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องประกอบด้วย 5As คือ 1) สิ่งดึงดูดใจ (attraction) 2) การเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว (accessibility) 3) การบริการที่พัก (accommodation) 4) กิจกรรมการท่องเที่ยว (activities) 5) สิ่งอำนวยความสะดวก (destination amenities) ชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวดีและมีศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีการจัดการร่วมกันในส่วนของการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ โยธิตาร์ (2564) ที่กล่าวไว้ว่า ชุมชนที่ดีต้องมีศักยภาพด้านพื้นที่และกิจกรรมการท่องเที่ยว มีความพร้อมในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน พัฒนาทรัพยากรที่มีในชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยเริ่มจากการรวมตัวของกลุ่มการท่องเที่ยว ชุมชน ผู้นำชุมชนและคนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนด้านการท่องเที่ยว (อนุวัฒน์ ขมภูปัญญา และธนัสภา ไรจนตรกูล, 2565)

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ปัจจัยผลัก (Push Factors) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่า ประสบการณ์ที่แปลกใหม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การแสวงหาความรู้ สิ่งใหม่ ๆ ให้แก่ตนเองและการใช้เวลาร่วมกับครอบครัว เพื่อน คนรัก ญาติ พี่น้อง เนื่องจากการท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ภคมน หงษ์ชู (2565) ที่กล่าวว่า ปัจจัยหลักเป็นชนวนที่ทำให้เกิดความอยาก ปัจจัยดึงดูดเป็นกระบวนการที่ตัดสินใจไปท่องเที่ยวสถานที่นั้น เช่น การได้รับประสบการณ์ การแสวงหาความรู้จากการท่องเที่ยวรวมถึงการได้ใช้เวลาที่มีคุณภาพกับคนใกล้ชิดหรือครอบครัว แสดงให้เห็นได้ว่า แรงจูงใจหรือปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจทางด้านจิตวิทยาหรือความต้องการภายในตัวนักท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การเข้าถึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกและลักษณะทางกายภาพ เนื่องจากการเดินทางเข้าถึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิวพร มีนาภา (2561) ที่กล่าวว่าความง่ายของการเข้าถึงจุดหมายปลายทาง ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่นั้น แสดงให้เห็นได้ว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดการเดินทางของบุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

การพัฒนาเส้นทางและโปรแกรมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า เส้นทางท่องเที่ยวมีความหลากหลายทั้งในรูปแบบของกิจกรรม และสถานที่ท่องเที่ยว สามารถใช้เวลาได้ทั้ง 1 วันและ 2 วัน 1 คืน นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสถึงการท่องเที่ยวเชิงศาสนา เกษตร และวัฒนธรรม ดังนั้น นักท่องเที่ยวจึงควรวางแผนการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับระยะเวลาและความต้องการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ของภาณุวัฒน์ ไช่มุกข์ (2565) กล่าวว่าพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ถ้ามีการจัดเส้นทางท่องเที่ยวให้มีแบบแผนแนวทางที่ชัดเจนทำให้ได้เส้นทางที่มีความชัดเจนในการเดินทางท่องเที่ยว นอกจากนี้การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ทำให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวที่สอดคล้องและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ (นิมิต ชื่นสัน และคณะ, 2564) สอดคล้องกับพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหลักห้ามีการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ความเชื่อ และการเกษตร เป็นการผสมผสานรูปแบบการ

ท่องเที่ยวที่หลากหลายไว้ด้วยกัน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และได้ประสบการณ์จากการเดินทางมาท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เส้นทางและโปรแกรมการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหลักห้า เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้จักสถานที่ท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากเส้นทางทางการท่องเที่ยวประกอบไปด้วยการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบทั้งการท่องเที่ยวเชิงศาสนา การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่น่าสนใจในแง่ของความปลอดภัย และการได้รับรู้ถึงประสบการณ์ในการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว ซึ่งการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้มาจากงานวิจัย
2. ควรมีการการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการเป็นมัคคุเทศก์น้อยหรือมัคคุเทศก์วัยเก๋า สำหรับเยาวชนและผู้สูงอายุในพื้นที่ เน้นให้การสนับสนุนในส่วนของโรงแรมและชมรมผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหลักห้าเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตชุมชน สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน เป็นการสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเองสำหรับเยาวชนและผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยและมัคคุเทศก์วัยเก๋า ฝึกความกล้าแสดงออก สร้างการจดจำ การเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนนำไปสู่การถ่ายทอดให้แก่ นักท่องเที่ยว เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคตและการขยายตัวของเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร นี้ควรนำไปประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทางและหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสมุทรสาคร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานสมุทรสงคราม (รับผิดชอบดูแลพื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสาคร) สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสาคร องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร และเทศบาลตำบลหลักห้า เป็นต้น เพื่อช่วยสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของคนใน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป และสร้างประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน ชุมชนด้านการพัฒนาตนเอง การพัฒนาองค์ความรู้ และสิ่งที่เป็น ในแหล่งท่องเที่ยว ประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกกานต์ แก้วนุช. (2564). *การจัดการการท่องเที่ยวและพัฒนาชุมชนการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก*. กรุงเทพฯ: พรีเมียมด.
- [2] กมลชนก จันทร์เกตุ. (2560). *การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ชุมชนเกาะยอ จังหวัดสงขลา*. รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต. คณะรัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [3] กรกนก เกิดสังข์. (2560). *การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ กรณีศึกษาตำบลบางไม้ อำเภเมือง จังหวัด สุราษฎร์ธานี*. บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [4] กรมการท่องเที่ยว. (2565). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ (พ.ศ. 2566-2569)*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2567. จาก <http://www.tourism.go.th>.
- [5] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2566). *รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการสำรวจพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของชาวไทย ปี 2566*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แบรนด เมทริกซ์ รีเสิร์ช.
- [6] คำนวล ชุมณี และภัทรวรรณ แทนทอง. (2554). โมเดลแสดงอิทธิพลคุณภาพบริการของโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงาต่อความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยว. *วารสารวารริเดียนมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(3), 2069-2091.
- [7] ตริยากานต์ พรหมคำ. (2565). *การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนภายใต้แนวคิดการจัดการแบบร่วมมือกัน กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าและชุมชนบ้านร่องกล้า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก*. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [8] เทศบาลตำบลหลักห้า. (2567). *ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลหลักห้า*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2567 จาก <https://lakhamunic.go.th/public>.
- [9] ธรรมนูญ เพชรานนท์. (2559). แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่การค้าชายแดนจังหวัดเชียงราย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 30(94), 42-59.
- [10] นิमित ชื่นสัน และคณะ. (2564). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนทุ่งมะพร้าว จังหวัดพังงา. *วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ*, (4)2, 326-340.
- [11] ประพนธ์ เล็กสุมา และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2565). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยวกลุ่มองค์กรในภูมิภาคตะวันตก. *วารสารศิลปะการจัดการ*, 6(4), 2082-2106.
- [12] ประไพพิมพ์ สุธีสินนท์ และประสพชัย พสุนนท์. (2559). กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ. *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, (29)2, 31-48.
- [13] ประเสริฐ โยธิดาร์. (2564). การประยุกต์ใช้มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนอาเซียนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองมะดัน ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 15(2), 32-49.
- [14] พจนา บุญคุ้ม และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2557). การพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาดในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง. *วารสารวารริเดียนมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 8(2), 2793-2808.
- [15] พัทธราภรณ์ จันทระภา และคณะ. (2565). การยกระดับศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาพื้นที่บนฐานอัตลักษณ์ท้องถิ่นของตำบลบ้านจิว อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 24(2), 19-28.

- [16] ภคมน หงษ์คุ. (2565). พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวย่านเมืองเก่า จังหวัดสงขลา. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [17] ภัทรสินี ภัทรโกศล. (2565). สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์.
- [18] ภาณุวัฒน์ ไช่มุก. (2565). การจัดเส้นทางสำหรับโปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายโดยการประยุกต์ใช้วิธีปัญหาการเดินทางของพนักงานขาย. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- [19] วงศ์ระวิทย์ น้อมนำทรัพย์. (2565). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์บนฐานภูมิปัญญาช่างศิลป์ จังหวัดนครปฐม. วารสารศิลปะศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ, 4(3), 443-456.
- [20] ศักดิ์สง่า นภินทร์. (2565). การพัฒนาศักยภาพเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวย่านตลาดอาหารกลางคืนในเขตคูเมืองเก่า จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- [21] ศิวพร มีนาภา. (2561). ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวและปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต. คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [22] สาลินี ทิพย์เพ็ง. (2565). การวิจัยและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยววิถีโหนดนาเล พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้วยเทคโนโลยี AR สู่การยกระดับเศรษฐกิจชุมชน. กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม.
- [23] สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร. (2565). แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กลุ่มยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดสมุทรสาคร.
- [24] สิริณา จงเกษกรณ์ และกนกกานต์ แก้วนุช. (2564). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกลุ่มเจเนอเรชั่นวายในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาย่านเมืองเก่าภูเก็ต. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 17(2), 19-40.
- [25] องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร. (2565). แหล่งท่องเที่ยวสมุทรสาคร. วารสารมนต์เสน่ห์การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสาคร, 1(2), 21-51.
- [26] อนุวัฒน์ ชมภูปัญญา และธนธาดา โรจนตระกูล. (2565). การพัฒนาศักยภาพชุมชนแบบมีส่วนร่วมสู่ชุมชนท่องเที่ยวที่ยั่งยืน. วารสารศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่, 7(8), 414-430.
- [27] อัญชลี ศรีเกตุ. (2565). การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่วิถีที่ยั่งยืน. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(2), 270-279.
- [28] Rensis Likert. (1961). *New Pattern of Management*. New York: McGraw Hill.
- [29] Sharron Dickman. (1996). *Tourism: An introductory text* (2nd Ed.). Sydney: Hodder Education.
- [30] Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd Ed.). New York: Harper and Row.

การบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร

MANAGING INFORMATION QUALITY IMPACTING THE ACCEPTANCE OF PERSONAL INCOME TAX PAYMENT TECHNOLOGY OF DISTRIBUTORS: A CASE OF HEALTH AND BEAUTY SUPPLEMENTS IN BANGKOK

อุดม สมบูรณ์ผล^{1*}, กฤษฎา ต้นเปาว์², จินตภา บัวอุไร³, ฐานิสรา เพ็ชรรัตน์⁴ และ พีร์ เพ็ชรรัตน์⁵

UDOM SOMBOONPOL^{1*}, KRITSADA TUNPOW², JINTAPA BUWURAI³, THANISARA PHETRUEN⁴ and PHEE PHETRUEN⁵

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศ และการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และ 2) ศึกษาการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและความงาม จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และระดับการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร คือ ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งาน ($\beta = .36, p < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และให้ค่า $R^2 = 0.61$ โดยด้านอื่นไม่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

คำสำคัญ : การบริหารจัดการคุณภาพ ; การยอมรับเทคโนโลยี ; ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

^{1,3-5} อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จังหวัดปทุมธานี, Dr., Lecturer, Western University at Phatumtani, Thailand

² อาจารย์สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเนชั่น จังหวัดลำปาง, Asst. Prof. Dr., Lecturer, Nation University at Lampang, Thailand

* Corresponding Author, Email: teacher_udom@hotmail.com

Received: Sep 10, 2024, Revised: Dec 2, 2024, Accepted: Dec 9, 2024

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine the levels of information system quality management and the acceptance of income tax payment technology, and 2) investigate the influence of information system quality management on the acceptance of income tax payment technology among health and beauty supplement distributors in Bangkok. This was a quantitative research; Data were collected with 200 distributors serving as the sample. The instrument used questionnaires, The statistical analyses were percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The findings indicated that 1) the information systems quality management was rated at a moderate level, and the acceptance of personal income tax payment technology was rated at a high level. 2) the information system quality management that affects the acceptance of personal income tax payment technology by distributors of health and beauty supplements in Bangkok is user satisfaction ($\beta = .36$, $p < 0.001$) with a statistically significant at the .001 level, explaining 61% of the variance ($R^2 = 0.61$). Other factors were not affect the acceptance of technology.

Keywords: Quality Management ; Technology Adoption ; Personal Income Tax

บทนำ

ประเทศไทยมีนโยบายขับเคลื่อนประเทศด้วยยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 เพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ที่มีการขับเคลื่อนโครงสร้างเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ด้วยการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการ ซึ่งมีผลรวมไปถึงการดำเนินงานของระบบราชการไทยที่มีความจำเป็นในการปรับตัวซึ่งหน่วยงานราชการไทยได้มีการพลิกโฉมและปฏิรูปเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทที่กำลังจะเกิดขึ้นจากการเป็นประเทศไทย 4.0 มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมภาครัฐในการยกระดับไปสู่ “ระบบราชการ 4.0” และทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก กล่าวคือภาครัฐต้องปรับตัวและต้องพลิกโฉมเข้าสู่ยุคดิจิทัล ยุกระดับประสิทธิภาพภาครัฐสู่สังคมดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจของหน่วยงาน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2566) ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมากระแสการซื้อขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์มีการเติบโต

สูงขึ้นมากเชื่อมโยงกับภาครัฐกิจภาครัฐไทยเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี โดยมีการจำแนกภาษีเป็นภาษีทางตรง และภาษีทางอ้อม โดยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จัดเป็นภาษีทางตรงที่เป็นแหล่งเงินได้ที่สำคัญของประเทศ (กรมสรรพากร, 2565) ซึ่งจากกระแสการซื้อขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ทำให้เกิดผู้ประกอบการขายสินค้าออนไลน์กันมากขึ้น แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้ขายสินค้าออนไลน์มักจะมองข้ามไปคือ “เรื่องการจ่ายภาษี” ในส่วนของการขายสินค้าออนไลน์ถือเป็นอาชีพที่ต้องเสียภาษีแต่ผู้ขายสินค้าออนไลน์อาจไม่ทราบว่ารายได้จากการขายสินค้าออนไลน์จะต้องเสียภาษีหากมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และการจัดเก็บภาษีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์นั้นเกิดปัญหาว่ารัฐจะสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างไร เพราะรัฐไม่อาจทราบได้ว่าใครเป็นผู้ประกอบการอาชีพขายสินค้าออนไลน์บ้าง จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บภาษี ดังนั้นรัฐบาลจึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร โดยตราเป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 48) พ.ศ.2562 เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีการขายสินค้าออนไลน์ โดยพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีเหตุในการแก้ไขเพิ่มเติมว่า โดยที่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติได้กำหนดให้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการดำเนินการของภาครัฐเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนซึ่งรวมถึง

การรับชำระภาษี เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการนำส่งเงินภาษี การยื่นรายการหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากร แผนปฏิบัติการกรมสรรพากรได้กำหนดให้การใช้บริการ e-filing เป็น 100% ของทุกประเภทภาษี ในปี 2563 โดยมีนโยบายประชาสัมพันธ์ณรงค์ให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านทางระบบออนไลน์เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว (สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร, 2563)

การบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพองค์การช่วยในการลดความซับซ้อนของกระบวนการทำงาน ช่วยในการวางแผน กำหนดขั้นตอนการทำงานที่เป็นลำดับชัดเจน (Koontz, 1937) ระบบสารสนเทศซึ่งประกอบด้วย ระบบโครงสร้าง ข้อมูล การบริการ และผู้ใช้ ซึ่งสิ่งสำคัญของคุณภาพระบบสารสนเทศคือ ผู้ใช้งานเข้าถึงได้ง่าย เข้าถึงได้ตลอดเวลา ระบบมีความน่าเชื่อถือ และมีการตอบสนองที่รวดเร็ว (Tam & Oliveira, 2016) ซึ่งเชื่อมโยงกับเทคโนโลยี โดยกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ในทุก ๆ ด้าน อาทิ เป็นเรียกว่า สื่อสังคมดิจิทัล (Digital Media) และแหล่งข้อมูลข่าวสาร (Information Society) เป็นต้น รวมถึงการปฏิบัติงานทุกหน่วยงานได้นำเทคโนโลยีมาใช้อย่างมากขึ้นเช่นกัน เพื่อการประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย มีความรวดเร็วต่อผู้ใช้และผู้ให้บริการ ซึ่งการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ดำเนินงานในหน่วยงานนั้นช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานในยุคดิจิทัล (ชนาชัย อธิพัฒน์วงศ์, 2561) การยอมรับเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญที่เกิดจากการรับรู้ถึงนวัตกรรมใหม่ ๆ นำมาสู่การเต็มใจในการกระทำสิ่งนั้น ๆ เมื่อแน่ใจว่าได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยีนั้น ๆ กล่าวคือการยอมรับเทคโนโลยี ซึ่งก็คือ มีผลต่อการรู้ว่ามีประโยชน์และผลต่อการรับรู้ว่ายง่ายในการใช้ที่มีผลต่อการรู้ว่ามีประโยชน์และต้องการใช้ความพอใจที่จะใช้เทคโนโลยีนั้น ๆ ทำให้เกิดแรงกระตุ้นต่อผู้บริโภคทำให้เกิดความต้องการทดลองใช้เทคโนโลยีเกิดการยอมรับและใช้งานต่อเนื่อง (Rogers, E. M., & Shoemaker, F. F., 1971)

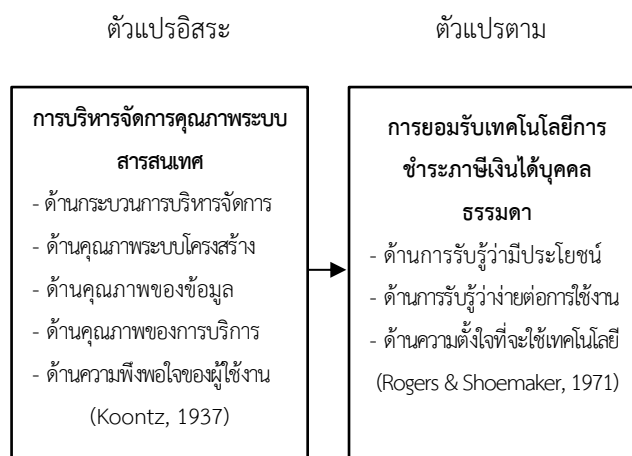
จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความความสนใจจะศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศต่อประสิทธิภาพการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและ

ปรับปรุงและยอมรับเทคโนโลยีการยื่นชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผ่านทางระบบออนไลน์และเสริมสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการเก็บภาษี และการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมสรรพากรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศ และการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านคุณภาพระบบโครงสร้างมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทน

จำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามที่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยด้านคุณภาพของข้อมูลมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามที่แตกต่างกัน

4. ปัจจัยด้านคุณภาพของการบริการมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามที่แตกต่างกัน

5. ปัจจัยด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งานมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและความงาม มีหน้าที่เสียชำระภาษีที่เข้ารับบริการยื่นแบบภาษีเงินได้ตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและความงามในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน (กรมสรรพากร, 2565)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ ตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและความงามมีหน้าที่เสียชำระภาษีที่เข้ารับบริการยื่นแบบภาษีเงินได้ตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและความงาม จำนวน 200 คน โดยคำนวณหากลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มผู้หน้าที่เสียภาษีที่เข้ารับบริการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้ตามมาตรา

40(8) กลุ่มผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีพื้นที่กรุงเทพมหานคร จนครบตามจำนวนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaires) เรื่อง การบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศที่มีต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นด้านกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศ ส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีในการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบออนไลน์ของตัวแทนจำหน่ายเสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร กลุ่มผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales) และส่วนที่ 4 ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) กำหนดค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.5 ซึ่งแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงของเนื้อหาครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดสอบ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษาจำนวน 40 คน เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีของ Cronbach โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งผลการทดสอบได้ค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.952

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม (Questionnaires) จากตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์

เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน โดยเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามจากผู้มีเงินได้ของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทตัวแทน และประเภทผลิตภัณฑ์อาหารเสริมและความงามผ่านสินค้าออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์การจัดการจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศและการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน โดยวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อทดสอบระหว่างตัวแปรต้นที่มีมากกว่า 1 และตัวแปรตามการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50 มีอายุระหว่าง 31- 35 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 อาชีพนอกเหนือจากตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 ส่วนใหญ่เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ระหว่าง 15,001 - 20,000 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 บาท ตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามส่วนใหญ่ดำเนินการประเภทบุคคลธรรมดา จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 และส่วนใหญ่เป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารเสริมและความงามผ่านสินค้าออนไลน์

ประเภทอาหารเสริมความงาม จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 85.50

2. ผลการศึกษาการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศ

กระบวนการบริหารจัดการ คุณภาพระบบสารสนเทศ	n = 200		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
1. ด้านกระบวนการบริหารจัดการ	3.37	1.04	ปานกลาง
2. ด้านคุณภาพระบบโครงสร้าง	3.38	0.98	ปานกลาง
3. ด้านคุณภาพของข้อมูล	3.46	0.92	ปานกลาง
4. ด้านคุณภาพของการบริการ	3.45	0.87	ปานกลาง
5. ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งาน	3.57	0.86	มาก
ภาพรวม	3.42	0.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือ ด้านคุณภาพของข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.92) และด้านคุณภาพของการบริการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีในการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีในการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร

ประสิทธิผลการยอมรับเทคโนโลยีในการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	n = 200		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการรับรู้ว่ามีประโยชน์	3.83	0.61	มาก
2. ด้านการรับรู้ว่าย่่งต่อการใช้งาน	3.83	0.59	มาก
3. ด้านความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยี	3.90	0.61	มาก
ภาพรวม	3.85	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีในการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุดด้านความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ว่ามีประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.61) และด้านความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

4. ผลการศึกษากิจการบริหารจัดการคุณภาพพระบพสารสนเทศที่มีผลต่อประสิทธิผลการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์การบริหารจัดการคุณภาพพระบพสารสนเทศที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	B	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	2.10	0.12		18.24	0.00
1. ด้านกระบวนการบริหาร	0.12	0.07	0.22	1.62	0.11
2. ด้านคุณภาพระบบโครงสร้าง	0.16	0.13	0.27	1.30	0.19
3. ด้านคุณภาพของข้อมูล	0.01	0.14	0.01	0.04	0.97
4. ด้านคุณภาพของการบริการ	-0.15	0.11	-0.22	-1.39	0.17
5. ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งาน	0.36	0.09	0.53	4.13	0.00***

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การบริหารจัดการคุณภาพพระบพสารสนเทศด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งาน มีผลต่อประสิทธิผลการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งาน ($\beta = .36$, $p < 0.01$) และมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (R) อยู่ในระดับ .78 ($R = 0.78$) และสามารถพยากรณ์การยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ร้อยละ 61 (Adjusted. $R^2 = 0.61$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ระดับการบริหารจัดการคุณภาพพระบพสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้นั้นเนื่องจากการบริหารจัดการคุณภาพพระบพสารสนเทศเป็นรูปแบบที่หน่วยงานภาครัฐได้นำมาพัฒนาเพื่อบริการประชาชนสำหรับการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่อาจยังขาดการการออกแบบรายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน รวมถึงขั้นตอนการใช้งานที่ชัดเจน และระบบมีการตอบสนองการใช้งานที่สอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไรรัตน์ ครุฑคา (2561) พบว่า การบริหารจัดการเก็บภาษีอากรในรูปแบบการยื่นแบบและชำระภาษีออนไลน์ (E-FILING) ของกลุ่มภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือ มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ความง่ายต่อการใช้ มีความปลอดภัย และมีความสะดวกและความรวดเร็ว และสอดคล้องกับ และสอดคล้องกับ วรพรรณ นุตโร (2562) พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญด้านคุณภาพของการให้บริการ และคุณภาพของข้อมูล ในส่วนระดับประสิทธิผลการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญ และช่วยอำนวยความสะดวกในหลายด้าน ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ คนรับรู้ได้ว่ามีประโยชน์ ย่่งต่อการใช้งาน และมีความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ เเผด็จपाल (2563) พบว่า เทคโนโลยีด้วยการใช้งาน

ระบบ REVENUE DEPARTMENT E-FILING ทำให้การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเป็นเรื่องที่ง่ายและสะดวกมาก

2. การบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศ ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งานมีผลต่อประสิทธิภาพการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า ตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามให้ความสำคัญกับการใช้งานระบบสารสนเทศทั้งในด้านการช่วยลดเวลาและอำนวยความสะดวก การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องตามข้อมูลจริง และเป็นไปตามกฎหมายภาษีอากร เชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้รับจากการยื่นภาษีผ่านระบบออนไลน์ รวมถึงระบบมีประสิทธิภาพการออกแบบระบบเหมาะสม และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เมื่อต้องการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าปัจจัยนี้เป็นตัวทำนายที่สำคัญ ความพึงพอใจของผู้ใช้งานอาจเกิดจากการใช้งานที่ง่ายตายความสะดวก และประสิทธิภาพของระบบ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นองค์ประกอบที่ผู้ใช้งานมักให้คุณค่าในระบบดิจิทัล การที่ระบบชำระภาษีสามารถตอบสนองความคาดหวังเหล่านี้ได้อย่างครบถ้วน จึงนำไปสู่ความเต็มใจที่จะยอมรับและใช้เทคโนโลยีในระยะยาว สอดคล้องกับ Venkatesh et al. (2003) ที่กล่าวว่าความรู้สึกในแง่บวกของผู้ใช้งานต่อประสบการณ์การใช้งาน เช่น ความสะดวก ความง่ายในการใช้งาน และผลประโยชน์จากเทคโนโลยี จะส่งผลต่อความตั้งใจและการยอมรับการใช้งานจริงในอนาคต ความพึงพอใจจึงทำหน้าที่เป็นตัวกลางสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มระดับการยอมรับของผู้ใช้งาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสรฯ คงแก้ว (2565) พบว่า ปัจจัยด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งานมีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบ REVENUE DEPARTMENT E-FILING เนื่องจากทำให้การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเป็นเรื่องที่ง่ายและสะดวกมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เฟตต์จพาล (2563) พบว่า ความพึงพอใจส่งผลต่อการยอมรับในระบบเทคโนโลยีในระบบของการยื่นแบบแสดงรายการภาษี สำหรับปัจจัยด้านอื่น ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพระบบโครงสร้าง ด้านคุณภาพของข้อมูล ด้านคุณภาพของการบริการ ไม่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี เนื่องจากเป็นสิ่งที่ผู้ใช้งานคาดหวังในระบบมาตรฐานอยู่แล้ว และเห็นว่าเป็นสิ่งที่ปกติที่ระบบจะต้องมีความพร้อมที่จะใช้งาน ดังนั้นการพัฒนาประสบการณ์

การใช้งานที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน เป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มการยอมรับเทคโนโลยีและการใช้งานในระยะยาวได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการคุณภาพระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารหน่วยงานจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาควรดำเนินการนำเสนอขั้นตอน รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชำระภาษีเงินได้อย่างชัดเจน เข้าถึงง่ายในระบบออนไลน์

1.2 ผู้บริหารหน่วยงานจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาควรให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารจัดการการชำระภาษีเงินได้ กรณีตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและความงาม เพื่อให้เกิดการรับรู้ข้อมูลและจัดให้มีบุคลากรหรือพนักงานที่มีความรู้ในการชำระภาษีประเภทอาชีพนั้น ๆ โดยเฉพาะเพื่อลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการยอมรับเทคโนโลยีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงและยืนยันผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถาม

2.2 การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร แต่เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายมากขึ้น ควรมีการขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมกว้างขึ้น เพื่อจะได้กลุ่มตัวอย่างที่น่าเชื่อถือ รวมถึงครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น ความปลอดภัยของข้อมูล และความเชื่อถือของระบบสารสนเทศ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในระยะยาว เพื่อให้ได้ข้อมูลในมิติที่สามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาระบบที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมสรรพากร. (2565). *คู่มือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2566. จาก http://download.rd.go.th/fileadmin/download/insight_pasi/personalincome_61.pdf
- [2] จุไรรัตน์ ครุฑคา. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เครื่องมือการบริหารจัดเก็บภาษีอากร ในรูปแบบการยื่นแบบและชำระภาษีออนไลน์ (E-FILING) ของกลุ่มภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [3] ธนาชัย อธิพัฒน์วงศ์. (2561). ปัญหายุทธศาสตร์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารภาครัฐ. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 8(1), 91-102.
- [4] ประสิทธิ์ เติ้ลพาล. (2563). ปัจจัยและการยอมรับในเทคโนโลยีในระบบของการยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต. สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [5] วรพรรณ นุตโร. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านทางอินเทอร์เน็ตในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [6] สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร. (2563). รายงานการประชุมการบริหารการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประจำปี 2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร.
- [7] อภิสรา คงแก้ว. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้งานระบบ REVENUE DEPARTMENT E-FILING FACTORS AFFECTING THE ACCEPTANCE OF REVENUE DEPARTMENT E-LILING SYSTEM. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [8] Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS quarterly*, 319-340.
- [9] Koontz, H. D. (1937). *The Depreciation Base in Railroad Accounting*. J. Land & Pub. Util. Econ., 13, 1.
- [10] Rogers, E. M., & Shoemaker, F. F. (1971). *Communication of Innovations; A Cross-Cultural Approach*. New York: The Free Press.
- [11] Tam, C., & Oliveira, T. (2016). *Performance impact of mobile banking: using the task-technology fit (TTF) approach*. [Online] Retrieved from <http://www.emeraldinsight.com>.
- [12] Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3), 425-478.
- [13] Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. New York : Harper. and. Row.

มาตรการควบคุมเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ช่วยการเจริญพันธุ์

MEASURES TO CONTROL MEDICAL TECHNOLOGY ASSISTED IN REPRODUCTION

ภูธนศ ภูหัด^{1*}, อิงครัด ดลเจิม² และ วิกรณ์ รักษ์ปวงชน³

PHUTHANES PHUHAD^{1*}, INGKARAD DOLJERM² and WIKORN RAKPUANGCHON³

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิวัฒนาการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรภ์แทน 2) ศึกษากฎหมายของประเทศไทย ประเทศแคนาดาและเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) 3) วิเคราะห์ปัญหามาตรการทางกฎหมาย และ 4) เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร โดยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจาก ตำบกฎหมาย หนังสือ บทความ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์และข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรภ์แทนมีวิวัฒนาการจากการบำบัดรักษาการมีบุตรยาก ในอดีตใช้วิธีการผสมเทียมต่อมาพัฒนาเป็นวิธีการตั้งครรภ์แทน ปรากฏแนวคิดจากความต้องการสืบทอดดำรงเผ่าพันธุ์ชีวิตมนุษย์ แก้ไขปัญหาการไม่สามารถมีบุตรได้หรือมีบุตรยาก โดยรัฐบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมการตั้งครรภ์แทนมิให้ถูกนำไปใช้ในทางมิชอบโดยนำทฤษฎีความรับผิดชอบทางอาญาและทฤษฎีการลงโทษทางอาญามาใช้บัญญัติกฎหมายที่มีโทษทางอาญา
2. ประเทศไทยกำหนดมาตรการทางกฎหมายควบคุมมิให้ดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าและมีให้นำเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ไปใช้ในทางมิชอบ ปรากฏในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ.2558 ส่วนประเทศแคนาดากำหนดมาตรการทางกฎหมายควบคุมมิให้ดำเนินการตั้งครรภ์แทนซึ่งมีผลประโยชน์ตอบแทนและมีให้นำเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ของมนุษย์ไปใช้ในทางมิชอบ ปรากฏในพระราชบัญญัติช่วยการเจริญพันธุ์ของมนุษย์ ค.ศ.2004 ส่วนในเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) กำหนดมาตรการทางกฎหมายควบคุมมิให้ดำเนินการดำเนินการตั้งครรภ์แทนเชิงพาณิชย์ กำหนดให้การคุ้มครองเด็กและผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตั้งครรภ์แทนอย่างครอบคลุม ปรากฏในพระราชบัญญัติการตั้งครรภ์แทน ค.ศ.2010
3. กฎหมายของประเทศไทยกำหนดบทลงโทษสูงกว่ากฎหมายไทยหลายมาตรการโดยกำหนดให้เป็นโทษทางอาญาทั้งโทษจำคุกและปรับแตกต่างจากกฎหมายไทยซึ่งเป็นเพียงโทษทางจริยธรรมอันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการข่มขู่ยับยั้งการกระทำ ความผิด ในกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) กำหนดคำนิยาม การตั้งครรภ์แทนเชิงพาณิชย์อย่างชัดเจน กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของแพทย์ กำหนดการคุ้มครองวัตถุหรือข้อมูลของผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเจาะจงและการคุ้มครองเด็กครอบคลุมหลังจากเด็กเกิด แตกต่างจากกฎหมายไทยที่ไม่มีกำหนดคำนิยามขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนและการคุ้มครองที่ครอบคลุมเพียงพอ

¹ นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอกกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, Master Student, The Degree of Master of Laws in Criminal Law and Criminal Justice, School of Law, Sukhothai Thammathirat Open University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, Assistant Professor, Sukhothai Thammathirat Open University.

³ ศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, Professor, Sukhothai Thammathirat Open University.

* Corresponding Author, Email: phuthanespp@hotmail.com

Received: Sep 24, 2024, Revised: Nov 12, 2024, Accepted: Nov 13, 2024

4. จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ.2558 โดยแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามและขอบเขตความรับผิดชอบให้ชัดเจน กำหนดบทลงโทษที่มีประสิทธิภาพ และกำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : การเจริญพันธุ์ ; การตั้งครรภ์แทน ; เทคโนโลยีทางการแพทย์

ABSTRACT

This research aims to 1) study the evolution, concepts and theories related to the use of medical reproductive technology by surrogate pregnancy, 2) study the laws of Thailand, Canada and the Commonwealth of Australia (Queensland), 3) analyze the problems of legal measures and 4) suggest guidelines for amending laws for efficiency. This research is a qualitative research by using the document research method by searching and collecting data from legal texts, books, articles, academic documents, research, theses and information from the internet in both Thai and foreign languages to proceed with amending laws for efficiency.

The research findings indicated that:

1. The use of medical reproductive technology by surrogate pregnancy has evolved from infertility treatment. In the past, artificial insemination was used, and later developed into surrogate pregnancy. The concept arose from the need to continue the human race and solve the problem of inability to have children or difficulty having children. The state enacted laws to control surrogate pregnancy so that it is not misused by applying the theory of criminal liability and the theory of criminal punishment to enact laws with criminal penalties.

2. Thailand has established legal measures to control commercial surrogacy and to prevent the misuse of medical reproductive technology, as stated in the Protection of Children Born from Medical Reproductive Technology Act B.E. 2558. Canada has established legal measures to control commercial surrogacy and to prevent the misuse of human reproductive technology, as stated in the Human Reproduction Assistance Act B.E. 2004. In the Commonwealth of Australia (Queensland), legal measures to control commercial surrogacy and to provide comprehensive protection to children and those involved in surrogacy are stated in the Surrogacy Act B.E. 2010.

3. Canadian law imposes several higher penalties than Thai law, by providing criminal penalties including imprisonment and fines, which is different from Thai law, which is only a moral penalty that affects the effectiveness of intimidation and deterrence. The law of the Commonwealth of Australia (Queensland) clearly defines commercial surrogacy, defines the scope of medical liability, specifies the protection of the data or objects of the parties involved, and provides for the protection of the child after the child is born. This is different from Thai law, which does not specify the definition of the scope of liability and adequate protection.

4. Therefore, the Act on the Protection of Children Born from Assisted Reproductive Technology B.E. 2558 should be amended by amending the definition and scope of liability to be clearer, specifying effective penalties, and specifying comprehensive measures to protect those involved in order to solve the problem effectively.

Keywords: Structural Equation Model ; Coaching Skills ; Administrator

บทนำ

เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการ
ตั้งครรภ์แทน(Surrogacy) ถูกนำมาใช้เพื่อบำบัดรักษาการมีบุตร
ยากและไม่สามารถมีบุตรได้ โดยให้หญิงอื่นยอมตั้งครรภ์แทนคู่
สามีภรรยาที่ไม่สามารถตั้งครรภ์เพื่อมีบุตรได้เองให้สามารถมีบุตร
ได้โดยอาศัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ การตั้งครรภ์แทนเป็นการ
ถือกำเนิดชีวิตมนุษย์โดยวิธีการที่มีได้เป็นไปตามธรรมชาติ จึงเป็น
กิจการสำคัญรัฐมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมเพื่อมิให้
กระบวนการถือกำเนิดชีวิตมนุษย์ถูกนำไปใช้ในทางมิชอบอันจะ
ส่งผลต่อการดำรงเผ่าพันธุ์ของชีวิตมนุษย์คุ้มครองความปลอดภัย
ของมนุษย์และถูกกระทำต่อการเจริญพันธุ์เยี่ยงสิ่งมีชีวิตอื่นที่มีใช้
มนุษย์ โดยประเทศต่าง ๆ ในโลกได้บัญญัติกฎหมายขึ้นมาควบคุม
การดำเนินการตั้งครรภ์แทน โดยใช้ทฤษฎีความรับผิดชอบทางอาญา
และทฤษฎีการลงโทษทางอาญามาควบคุมการกระทำในขั้นตอน
ต่าง ๆ ในการก่อให้เกิดชีวิตมนุษย์มิให้ถูกนำไปใช้ในทางมิชอบ

การตั้งครรภ์แทนเป็นปัญหาที่ปรากฏข่าวทางสื่อต่าง ๆ
เรื่อยมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการตั้งครรภ์แทนที่กระทำ
เพื่อประโยชน์ทางการค้าในลักษณะขององค์กรอาชญากรรมข้าม
ชาติ เช่น กรณีเจ้าหน้าที่ตรวจพบสถานพยาบาลเกี่ยวข้องกับ
ขบวนการอุ้มบุญข้ามชาติ การจับกุมนายหน้าลักลอบจัดหา
หญิงไทยเพื่อรับจ้างตั้งครรภ์แทนให้กับชาวต่างชาติ การกวาดล้าง
ขบวนการอุ้มบุญข้ามชาติผลิตตัวอ่อนส่งออกนอกประเทศ
ยกระดับเป็นคดีพิเศษ นอกจากนี้ยังปรากฏคดีที่กระทำความผิด
เกี่ยวกับการดำเนินการตั้งครรภ์แทนที่กระทำเพื่อประโยชน์ทาง
การค้าและมีความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้าม
ชาติตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4071/2566 ซึ่งได้วินิจฉัย
เกี่ยวกับการกระทำในขั้นตอนการดำเนินการที่ถือว่าการ
ดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าแล้ว โดยศาล
ฎีกาได้วินิจฉัยตีความ กรณีการพาหญิงรับตั้งครรภ์ไปทำการ
ตรวจจดลูกที่โรงพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมและเดินทางไป
ฝังตัวอ่อน เป็นการดำเนินการที่ครบถ้วนตามขั้นตอนในทาง
การแพทย์ที่จะทำให้หญิงตั้งครรภ์โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการ
เจริญพันธุ์ทางการแพทย์แล้ว ต่อจากนั้นยอมเป็นการเจริญเติบโต
ของทารกในครรภ์ในมดลูกของหญิงซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ ถือ
ได้ว่าเป็นการดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนโดยเทคโนโลยีช่วย
การเจริญพันธุ์เพื่อประโยชน์ทางการค้าแล้ว จึงเป็นความผิด
สำเร็จ ตามมาตรา 24 แห่ง พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดย

อาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558
แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องให้หญิงที่รับจ้างตั้งครรภ์แทนต้องถึงขนาด
ตั้งครรภ์ก่อน มิใช่เป็นเพียงขั้นพยายามกระทำความผิดเท่านั้น
เป็นการตีความการกระทำในขั้นตอนการพาไปตรวจจดลูกเพื่อ
เตรียมความพร้อมว่าเข้าองค์ประกอบความผิดอันเป็นการ
ดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า ที่กฎหมาย
บัญญัติไว้ในมาตรา 24 แล้ว ซึ่งยังไม่มีการกำหนดคำนิยามของคำ
ว่าการดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าไว้อย่าง
ชัดเจน

ประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่
เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ.
2558 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญาขึ้นมาเพื่อควบคุมการ
ตั้งครรภ์แทนแต่จากบทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทย ปรากฏ
ว่ามีปัญหามาตรการทางกฎหมายในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหามาตรการทางกฎหมายไม่มีกำหนดคำนิยามที่
ชัดเจนครอบคลุมเพียงพอ
- 2) ปัญหามาตรการทางกฎหมายที่ไม่มีการกำหนด
ขอบเขตความรับผิดชอบของบุคลากรทางการแพทย์
- 3) ปัญหามาตรการทางกฎหมายกำหนดโทษไม่ได้สัดส่วน
กับสภาพร้ายแรงของความผิด กรณีการห้ามมิให้ซื้อขาย นำเข้า
ส่งออก ซึ่ง อสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อน
- 4) ปัญหามาตรการทางกฎหมายที่กำหนดโทษไม่เท่า
เทียมกันระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมและผู้ที่มีผู้ใช้
ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
- 5) ปัญหามาตรการทางกฎหมายกำหนดโทษเพียงโทษ
ทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพเท่านั้น มิได้กำหนดโทษทางอาญากรณี
กระทำการเลือกเพศตัวอ่อน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการซุ่ม
ยับยั้งการกระทำความผิด
- 6) ปัญหามาตรการทางกฎหมายที่ยังไม่มีการกำหนดให้
ความคุ้มครองวัตถุหรือข้อมูลของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน
และผู้เกี่ยวข้องไว้โดยเฉพาะเจาะจง
- 7) ปัญหามาตรการทางกฎหมายที่ยังไม่มีมาตรการให้
ความคุ้มครองเด็กครอบคลุมหลังจากเด็กเกิด

จากประเด็นปัญหามาตรการทางกฎหมายของประเทศ
ไทยทั้ง 7 ประการดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการแก้ไข
ปัญหาและการบังคับใช้กฎหมายจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษา
วิเคราะห์หามาตรการทางกฎหมายของประเทศที่มีการบัญญัติ
กฎหมายขึ้นมา เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาการดำเนินการ

ตั้งครรรภ์แทนเช่นเดียวกับประเทศไทย โดยศึกษามาตรการทางกฎหมายของประเทศแคนาดา เครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) และประเทศไทย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับวิวัฒนาการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรรภ์แทน
2. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรรภ์แทนของประเทศไทย ประเทศแคนาดาและเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์)
3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรรภ์แทนของประเทศไทย ประเทศแคนาดาและเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์)
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรรภ์แทนของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ

สมมติฐานการวิจัย

แม้ประเทศไทยได้บัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรรภ์แทนขึ้นมาใช้บังคับแล้ว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 แต่ยังมีปัญหามาตรการทางกฎหมายไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมและยังมิได้ให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย ย่อมทำให้บรรลุมติวัตถุประสงค์ในการบัญญัติกฎหมายเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทำให้การนำเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์มาใช้เพื่อแก้ปัญหาภาวะการเจริญพันธุ์ตามวิทยาการทางการแพทย์เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้มุ่งศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรรภ์แทนใน 3 ประเทศ ได้แก่ กฎหมายของประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ.2558 รวมทั้งประกาศหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง กฎหมายของประเทศแคนาดา คือ พระราชบัญญัติช่วยการเจริญพันธุ์ของมนุษย์ ค.ศ.2004 (Assisted Human Reproductive Act 2004) และกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) คือ พระราชบัญญัติการตั้งครรรภ์แทน ค.ศ.2010 (Surrogacy Act 2010) เนื่องจากกฎหมายของประเทศแคนาดาและเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการดำเนินการตั้งครรรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าเช่นเดียวกับประเทศไทยและมีประสบการณ์ในการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อควบคุมแก้ปัญหาการดำเนินการตั้งครรรภ์แทนก่อนประเทศไทย การศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายจากประเทศซึ่งบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมการดำเนินการดังกล่าวและมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกันย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้นำบทบัญญัติของกฎหมายของประเทศไทย ประเทศแคนาดา และเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) มาศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรรภ์แทน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการลงโทษทางอาญามาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์เพื่อค้นหามาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นตัวบทกฎหมาย ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ งานวิจัย และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ดำเนินการวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายและบทกำหนดโทษของกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครุฑแทนของประเทศไทย ประเทศแคนาดา และเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) โดยนำแนวคิดทฤษฎีการลงโทษทางอาญามาศึกษาวิเคราะห์ เพื่อค้นหาแนวทางพัฒนากฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

สรุปผลการวิจัย

1. การใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครุฑแทนมีวิวัฒนาการมาจากการบำบัดรักษาการมีบุตรยาก ในอดีตใช้วิธีการผสมเทียมต่อมาพัฒนาเป็นวิธีการตั้งครุฑแทน จากแนวคิดความต้องการสืบทอดดำรงเผ่าพันธุ์ของมนุษย์แก้ไขปัญหามีบุตรยากหรือไม่สามารถมีบุตรได้ประเทศต่าง ๆ ได้บัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมการตั้งครุฑแทนมิให้ถูกนำไปใช้ในทางมิชอบโดยนำทฤษฎีความรับผิดชอบทางอาญาและทฤษฎีการลงโทษทางอาญามาใช้ในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพร้ายแรงของความผิดที่รัฐเห็นว่ามี ความจำเป็นต้องควบคุมเพื่อข่มขู่ยังการกระทำความผิด และคุ้มครองความปลอดภัยแก่สาธารณะชน

2. กฎหมายของประเทศไทยได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายที่มุ่งควบคุมการดำเนินการตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าและมีให้นำเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ไปใช้ในทางมิชอบแต่ยังขาดความชัดเจนในการกำหนด คำนียาม การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบการกำหนดบทลงโทษที่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพร้ายแรงแห่งความผิดและยังไม่มี มาตรการให้ความคุ้มครองผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม ส่วนกฎหมายของประเทศแคนาดาได้กำหนดมาตรการทางกฎหมาย มุ่งควบคุมการดำเนินการตั้งครุฑแทนซึ่งมีผลประโยชน์ตอบแทนและมีให้นำเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ของมนุษย์ไปใช้ในทางมิชอบ โดยกำหนดบทลงโทษทั้งจำคุกและปรับ ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีช่วยการการเจริญพันธุ์ของมนุษย์เพื่อข่มขู่ ยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดโดยกำหนดโทษ 2 ระดับ คือ กรณีความผิดอุกฉกรรจ์มีโทษปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์ แคนาดา หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีที่มิใช่ ความผิดอุกฉกรรจ์มีโทษปรับ ไม่เกิน 250,000 ดอลลาร์แคนาดา หรือจำคุกไม่เกิน 4 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และกฎหมายของ

เครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) ได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายมุ่งควบคุมการดำเนินการดำเนินการตั้งครุฑแทนเชิงพาณิชย์และการคุ้มครองเด็กและผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ตั้งครุฑแทน โดยการกำหนดค่านียามเกี่ยวกับการดำเนินการ ตั้งครุฑแทน เชิงพาณิชย์ คำนียามเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ที่สามารถจ่ายได้ การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของบุคลากรทางการแพทย์ให้มีความชัดเจน รวมทั้งกำหนดการให้ความ คุ้มครองข้อมูลและวัตถุที่เกิดจากการดำเนินการตั้งครุฑแทนไว้ โดยเฉพาะเจาะจง และการคุ้มครองครอบคลุมภายหลังที่เกิดเกิด จากการดำเนินการตั้งครุฑแทนแล้ว

3. จากการวิเคราะห์ปัญหามาตรการทางกฎหมายพบว่า กฎหมายของประเทศแคนาดากำหนดบทลงโทษหลายมาตรการ สูงกว่ากฎหมายไทยโดยกำหนดให้มีโทษทางอาญาทั้งโทษจำคุก และปรับ ได้แก่ มาตรการห้ามมิให้ซื้อขายนำเข้าส่งออกอสุจิ ไข่ หรือ ตัวอ่อน มาตรการควบคุมการสร้าง การเก็บรักษา การใช้ ประโยชน์ การทำให้สิ้นสภาพและการเลือกเพศตัวอ่อน แตกต่าง จากกฎหมายของประเทศไทยซึ่งบัญญัติให้เป็นเพียงโทษทาง จริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเท่านั้น ส่วนใน กฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) กำหนด มาตรการ มีความชัดเจนและครอบคลุมมากกว่ากฎหมายไทย ได้แก่ การกำหนดค่านียามของการตั้งครุฑแทนเชิงพาณิชย์และ คำนียามของค่าใช้จ่ายในการตั้งครุฑแทนที่สามารถจ่ายได้ การ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของบุคลากรทางการแพทย์ให้ชัดเจน กำหนดการคุ้มครองข้อมูลหรือวัตถุของผู้เกี่ยวข้องไว้โดย เฉพาะเจาะจง และการกำหนดการคุ้มครองเด็กครอบคลุม หลังจากเด็กเกิด ซึ่งกฎหมายของประเทศไทยมิได้กำหนด มาตรการทางกฎหมายที่มีโทษทางอาญาให้มีความชัดเจน ครอบ คลุม การให้ความคุ้มครองและมีประสิทธิภาพในการควบคุมการ ดำเนินการตั้งครุฑแทนอย่างเพียงพอ

4. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาปัญหามาตรการทาง กฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทาง การแพทย์โดยวิธีการตั้งครุฑแทน มาตรการทางกฎหมายของ ประเทศไทยที่มีอยู่ยังไม่ชัดเจน ครอบคลุม ทั้งการกำหนด คำนียาม ขอบเขตความรับผิดชอบ บทลงโทษที่มีประสิทธิภาพในการ ข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด การให้ความคุ้มครองข้อมูลหรือ วัตถุของเด็กที่เกิดจากการตั้งครุฑแทนและผู้เกี่ยวข้อง และการ ให้ความคุ้มครองครอบคลุมภายหลังจากเด็กเกิดจากการตั้งครุฑ แทนอย่างครอบคลุม ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

คุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ.2558 โดยอาศัยกลไกของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.2562 โดยเพิ่มคำนิยามในมาตรา 3 กำหนดคำนิยาม คำว่า “การตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า” และ “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตั้งครรภ์แทนที่สามารถจ่ายได้” กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบและช้อยกเว้นความรับผิดชอบของบุคลากรทางการแพทย์ให้มีความชัดเจน โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 21/1 และแก้ไขมาตรา 48 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายและบทกำหนดโทษที่เกี่ยวกับการซื้อขาย นำเข้า ส่งออก ซิงสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนกรณีที่เป็นการกระทำเพื่อดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าและให้มีบทกำหนดโทษที่สูงขึ้นเทียบเท่าการกระทำผิดฐานดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 41/1 และแก้ไข มาตรา 48 แก้ไขบทกำหนดโทษ การสร้าง การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์จากตัวอ่อน และการทำให้สิ้นสภาพของตัวอ่อนให้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาเท่าเทียมกันไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือไม่ในมาตรา 52 แก้ไขและเพิ่มเติมบทกำหนดโทษที่เกี่ยวกับการเลือกเพศของตัวอ่อนในมาตรา 18 ให้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา ในมาตรา 52 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายและบทกำหนดโทษเพื่อคุ้มครอง วัตถุ ข้อมูล หรือสิ่งอื่นใดที่เกิดจากการตั้งครรภ์ โดยเพิ่ม มาตรา 54 และมาตรา 55 และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การตรวจสอบและประเมินข้อมูลประวัติการกระทำผิดทางอาญาที่กระทำกับเด็กเพื่อคุ้มครองเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนให้ครอบคลุมภายหลังเด็กเกิด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหามาตรการทางกฎหมายไม่มีกำหนด คำนิยามที่ชัดเจนครอบคลุมเพียงพอ กฎหมายของประเทศไทย ไม่ได้กำหนดคำนิยามของการดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าและคำนิยามของค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าไว้โดยเฉพาะ ส่วนกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) ได้กำหนดมาตรการชัดเจนกว่ากฎหมายของประเทศไทยโดยกำหนดคำนิยาม “การตั้งครรภ์แทนเชิงพาณิชย์” ไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่า หมายถึง การตั้งครรภ์แทนที่บุคคลรับเงินรางวัล หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

นอกจากค่าใช้จ่ายในการคลอดตามปกติ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อตกลงเข้าสู่การดำเนินการตั้งครรภ์แทนหรือเพื่อสละอำนาจปกครองเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน (Surrogacy Act 2010 Section 10) และกำหนดคำนิยามของ “ค่าใช้จ่ายสำหรับการตั้งครรภ์แทนของหญิงรับตั้งครรภ์แทนที่สามารถจ่ายได้” ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผลในการดำเนินการหรือการพยายามให้มีการตั้งครรภ์ ค่าใช้จ่ายในการตั้งครรภ์หรือการคลอดบุตร รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมารดาผู้ให้กำเนิดและคู่สมรสในการจัดการตั้งครรภ์แทนและการดำเนินการกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำคำสั่งให้เป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน (Surrogacy Act 2010 Section 11) อันเป็นการสร้างมาตรการทางกฎหมายที่แน่นอนให้แก่คู่กรณีที่เกี่ยวข้องการดำเนินการตั้งครรภ์แทนทำให้ได้ทราบขอบเขตที่แน่นอนชัดเจนจากคำนิยามนำไปสู่การป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา

2. ปัญหามาตรการทางกฎหมายที่ไม่มีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของบุคลากรทางการแพทย์ผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการตั้งครรภ์แทนคือแพทย์ซึ่งเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์กฎหมายของประเทศไทยมิได้กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของแพทย์ไว้ ส่วนกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) ได้กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของแพทย์ไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดให้บริการทางการแพทย์โดยรู้ยู่่าผู้นั้นเป็นคู่สัญญาในการตั้งครรภ์แทนในเชิงพาณิชย์ การฝ่าฝืนมีโทษปรับสูงสุดไม่เกิน 100 หน่วย หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี อย่างไรก็ตามผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบหากเป็นการให้บริการทางการแพทย์แก่หญิงหลังจากที่ได้ตั้งครรภ์แล้ว (Surrogacy Act 2010 Section 58) อันเป็นการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบทางอาญาของบุคลากรทางการแพทย์เพื่อป้องกันการให้บริการทางแพทยก่อนการดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าและการยกเว้นความรับผิดชอบในการให้บริการทางการแพทย์หลังจากตั้งครรภ์มาแล้วหากเป็นการช่วยเหลือผู้ป่วยตามหลักวิชาชีพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการรักษาชีวิตผู้ป่วยในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตอย่างการตั้งครรภ์และการคลอดบุตรแม้จะรู้ว่าเป็นการดำเนินการตั้งครรภ์แทน เพื่อประโยชน์ทางการค้าก็ตาม บุคลากรทางการแพทย์ที่เข้ามาเกี่ยวข้องย่อมได้รับความคุ้มครองไม่มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า

3. ปัญหามาตรการทางกฎหมายกำหนดโทษไม่ได้สัดส่วนกับสภาพร้ายแรงของความผิด กรณี การห้ามมิให้ซื้อขาย นำเข้า ส่งออก ซึ่ง อสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อน

กฎหมายของประเทศไทยกำหนดห้ามมิให้มีการซื้อขาย นำเข้า ส่งออก ซึ่งอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อน ในมาตรา 41 การฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 51 ส่วนกฎหมายของประเทศแคนาดาได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใด ซื้อ เสนอซื้อ หรือโฆษณา เพื่อซื้อ อสุจิ หรือไข่ จากผู้บริจาคหรือบุคคลที่เป็นตัวแทนของ ผู้บริจาค (Assisted Human Reproductive Act S.C.2004, Section 7(1)) การฝ่าฝืนมีโทษทางอาญา กรณีความผิดอุกฉกรรจ์มีโทษปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์แคนาดา หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีที่มีใช้ความผิดอุกฉกรรจ์มีโทษปรับ ไม่เกิน 250,000 ดอลลาร์แคนาดา หรือจำคุกไม่เกิน 4 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (Assisted Human Reproductive Act S.C.2004, Section 60) อันเป็นการกำหนดอัตราโทษสูงให้ได้สัดส่วนกับสภาพร้ายแรงของพฤติกรรมที่รัฐเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องควบคุมป้องปรามการกระทำความผิดเทียบเท่ากับการดำเนินการตั้งครุฑแทนเชิงพาณิชย์ การกำหนดอัตราโทษของประเทศแคนาดาจึงส่งผลร้ายต่อผู้กระทำความผิดมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับตามกฎหมายการลงโทษทางอาญาของทฤษฎีอรรถประโยชน์ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิดมากกว่ากฎหมายของประเทศไทย

4. ปัญหามาตรการทางกฎหมายที่กำหนดโทษไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมและผู้ที่มีใช้ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม

กฎหมายของประเทศไทยกำหนดบทลงโทษแตกต่างกันระหว่างผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพ เวชกรรมและผู้ที่มีใช้ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมโดยกำหนดให้เป็นโทษทางจริยธรรมสำหรับกรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม ส่วนผู้กระทำความผิดที่มีใช้ ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมกำหนดให้มีโทษทางอาญา โดยได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม ดำเนินการสร้าง เก็บรักษา ใช้ประโยชน์จากตัวอ่อน หรือ ทำให้ สิ้นสภาพของตัวอ่อน โดยไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่แพทยสภาประกาศกำหนด หรือทำการเก็บรักษาหรือใช้ประโยชน์จากตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่า 14 วันนับแต่วันปฏิสนธิ ตามมาตรา 17 การฝ่าฝืนให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ตามมาตรา 45 และกำหนดให้กรณีผู้ประกอบการ

วิชาชีพเวชกรรมที่ประสงค์จะใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัย ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการศึกษาวิจัยตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่า 14 วัน นับแต่วันปฏิสนธิ จะกระทำมิได้ ตามมาตรา 37 ซึ่งมาตรา 37 บัญญัติให้ หากผู้ใด มีใช้ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมทำการการศึกษาวิจัยตัวอ่อนดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 52 ส่วนกฎหมายของประเทศแคนาดานั้นกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดกระทำความผิดของตัวอ่อนภายนอกร่างกายของหญิง ภายหลังจากวันที่ 14 ของการเจริญเติบโต หลังจากการปฏิสนธิ (Assisted Human Reproductive Act S.C.2004, Section 5(1)(d)) การฝ่าฝืนมีโทษทางอาญา กรณีความผิดอุกฉกรรจ์ มีโทษปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์แคนาดาหรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีที่มีใช้ความผิดอุกฉกรรจ์ มีโทษปรับไม่เกิน 250,000 ดอลลาร์แคนาดา หรือจำคุกไม่เกิน 4 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (Assisted Human Reproductive Act S.C.2004, Section 60) จึงเห็นได้ว่ากฎหมายของประเทศแคนาดากำหนดให้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาในระดับเดียวกันไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมหรือไม่ มิได้กำหนดให้เป็นเพียงโทษทางจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมเท่านั้น ซึ่งส่งผลกระทบน้อยกว่าโทษทางอาญา จึงส่งผลกระทบท่อผู้กระทำความผิดอย่างเท่าเทียมกัน อันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิดมากกว่ากฎหมายของประเทศไทย ตามทฤษฎีการลงโทษทางอาญาของทฤษฎีอรรถประโยชน์

5. ปัญหามาตรการทางกฎหมายกำหนดโทษเพียงโทษทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพเท่านั้น มิได้กำหนดโทษทางอาญาในกรณีกระทำการเลือกเพศตัวอ่อนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด

กฎหมายของประเทศไทยกำหนดห้ามมิให้ กระทำการเลือกเพศตัวอ่อน ตามมาตรา 18 หากฝ่าฝืนให้ ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม ตามมาตรา 45 ส่วนกฎหมายของประเทศแคนาดาได้กำหนดห้ามมิให้กำหนดเพศของตัวอ่อน (Assisted Human Reproductive Act S.C.2004, Section 5(1)(e)) การฝ่าฝืนมีโทษทางอาญา กรณีความผิดอุกฉกรรจ์มีโทษปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์แคนาดา หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีที่มีใช้ความผิดอุกฉกรรจ์ มีโทษปรับไม่เกิน 250,000

ดอลลาร์แคนาดา หรือจำคุกไม่เกิน 4 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (Assisted Human Reproductive Act .C.2004, Section 60) จึงเห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศแคนาดากำหนดให้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา ในขณะที่กฎหมายของประเทศไทยกำหนดให้เป็นเพียงโทษทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพเท่านั้น การเลือกเพศตัวอ่อน เป็นการกระทำในทางการแพทย์ ซึ่งบุคคลทั่วไปย่อมไม่อาจทราบหรือตรวจสอบได้โดยง่าย การฝ่าฝืนกฎหมายเพื่อประโยชน์ทางการค้าจึงอาจกระทำได้โดยง่าย ดังนั้น การกำหนดให้มีโทษทางอาญาของประเทศแคนาดาย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิดต่อการชั่งน้ำหนักผลดีผลเสียระหว่างประโยชน์กับโทษที่จะได้รับจากการกระทำ ความผิดได้มากกว่ากฎหมายไทยที่กำหนดให้เป็นเพียงโทษทางจริยธรรมเท่านั้น ตามทฤษฎีการลงโทษทางอาญาของทฤษฎีอรรถประโยชน์

6. ปัญหามาตรการทางกฎหมายที่ยังไม่มีการกำหนดให้ความคุ้มครองวัตถุหรือข้อมูลของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนและผู้เกี่ยวข้องไว้โดยเฉพาะเจาะจง

กฎหมายของประเทศไทยยังมิได้กำหนดมาตรการในการให้ความคุ้มครองผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตั้งครรภ์แทนที่จะต้องไม่ถูกใช้และเผยแพร่ สิ่งที่เป็นวัตถุหรือข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์แทนรวมถึงสิ่งที่ระบุตัวตนของบุคคลที่เกิดจากการดำเนินการตั้งครรภ์แทนไว้โดยเฉพาะเจาะจง ส่วนกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) ได้กำหนดมาตรการให้ความคุ้มครองไว้โดยเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดใช้วัตถุอันเป็นการระบุถึงตัวตนหรือนำไปสู่การระบุถึงตัวตนของบุคคลซึ่งเป็นเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน หรือคู่กรณีที่เกี่ยวข้องโดยปราศจากความยินยอม (Surrogacy Act 2010 Section 53(1)) ทั้งยังกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเผยแพร่สิ่งที่ระบุถึงตัวตนของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตั้งครรภ์แทนโดยไม่ได้รับความยินยอม (Surrogacy Act 2010 Section 53(2)) ฝ่าฝืนมีโทษทางอาญา ทั้งกรณีบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลกระทำความผิด กรณีบุคคลธรรมดากระทำความผิดมีโทษปรับไม่เกิน 100 หน่วย หรือจำคุกไม่เกิน 2 ปี กรณีนิติบุคคลกระทำความผิดมีโทษปรับไม่เกิน 1000 หน่วย โดย 1 หน่วย อันเป็นการกำหนดโทษสำหรับนิติบุคคล ให้มีโทษปรับมากกว่าบุคคลธรรมดาถึงสิบเท่า ซึ่งเป็นโทษที่มีความเหมาะสมต่อการข่มขู่ยับยั้งมิให้นิติบุคคลซึ่งกระทำการโดยผู้แทนของนิติบุคคลได้ชั่งน้ำหนักผลประโยชน์ที่จะได้รับกับโทษปรับที่เป็นผลร้ายต่อทรัพย์สินที่

จะต้องสูญเสียเนื่องจากการกระทำผิดตามทฤษฎีการลงโทษทางอาญาในทฤษฎีอรรถประโยชน์ย่อมเป็นการให้ความคุ้มครองเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์แทนได้อย่างครอบคลุมและเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิดทั้งต่อบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ปัญหามาตรการทางกฎหมายที่ยังไม่มีมาตรการให้ความคุ้มครองเด็กครอบคลุมหลังจากเด็กเกิด

กฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีมาตรการให้ความคุ้มครองเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนเกี่ยวกับการพิจารณาถึงข้อมูลการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับเพศหรือความผิดทางอาญาฐานอื่น ๆ ที่กระทำกับเด็กของผู้ประสงค์จะดำเนินการตั้งครรภ์แทน ส่วนกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐควีนส์แลนด์) ได้กำหนดมาตรการในการทำคำสั่งให้เป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนต้องคำนึงถึงกฎหมายอันเกี่ยวกับความผิดทางเพศที่กระทำกับบุคคลในครอบครัวด้วย หากเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนจะต้องไปอยู่ในครอบครัวที่เคยมีการกระทำความผิดทางเพศกับบุคคลในครอบครัว (Surrogacy Act 2010 Section 39 (4)) อันเป็นการกำหนดมาตรการให้นำข้อมูลการกระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับเพศซึ่งกระทำกับเด็กหรือกับบุคคลในครอบครัวของสามีและภริยาผู้ประสงค์จะดำเนินการตั้งครรภ์แทนมาประกอบการพิจารณาเพื่อให้ความคุ้มครองเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนภายหลังจากที่เด็กเกิดมาแล้ว ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับเพศซึ่งกระทำกับเด็กหรือความผิดทางอาญาในฐานความผิดอื่น ๆ ที่กระทำกับเด็ก พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด รวมถึงจำนวนครั้งแห่งการกระทำความผิด ถือเป็นสภาพแวดล้อมของผู้ขอรับบริการอย่างหนึ่งที่สำคัญในการดำเนินการตั้งครรภ์แทนที่กฎหมายต่างประเทศกำหนดให้ความคุ้มครองมากกว่ากฎหมายไทย เพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพ ความปลอดภัย ความผาสุก และประโยชน์สูงสุดในชีวิตของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนโดยพิจารณาถึงผลกระทบต่อชีวิตของเด็กภายหลังจากที่เด็กได้เกิดจากเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ตั้งครรภ์แทนแล้วด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัญหามาตรการทางกฎหมายไม่มีค่านิยมที่ชัดเจน เห็นควรเพิ่มกำหนดค่านิยมคำว่า “การตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า” และ “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตั้งครุฑแทนที่สามารถจ่ายได้” ให้มีความชัดเจน ดังนี้

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“การตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า” หมายความว่า การดำเนินการตามขั้นตอนใดๆโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครุฑแทนที่มีการจ่ายเงินรางวัล หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น เพื่อตกลงเข้าสู่การดำเนินการตั้งครุฑแทน นอกจากค่าใช้จ่ายในการคลอดหรือการรักษาพยาบาลตามกระบวนการตั้งครุฑแทนตามปกติ”

“ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตั้งครุฑแทนที่สามารถจ่ายได้” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ที่สมเหตุสมผลในการดำเนินการตั้งครุฑแทนของหญิงรับตั้งครุฑแทน ในการเข้ารับการศึกษากับผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมการตรวจประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมก่อนการดำเนินการตั้งครุฑแทนค่ารักษาพยาบาลตามกระบวนการรับตั้งครุฑแทน ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาภาวะการเจริญพันธุ์ ค่าใช้จ่ายในความเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครุฑแทน ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ที่สมเหตุสมผลสำหรับเด็กที่เกิดจากการตั้งครุฑแทน ค่าใช้จ่ายเพื่อการประกันสุขภาพการประกันความพิการหรือการประกันชีวิต ค่าของรายได้ที่สูญเสียไปตามความเป็นจริงของหญิงรับตั้งครุฑแทนในกรณีที่ไม่สามารถทำงานได้ด้วยเหตุผลทางการแพทย์เนื่องจากการตั้งครุฑแทนเป็นระยะเวลาไม่เกิน 2 เดือน ค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผลอื่น ๆ รวมถึงค่าใช้จ่าย ในการเดินทางและที่พักเกี่ยวกับการดำเนินการตั้งครุฑแทน”

2. ปัญหามาตรการทางกฎหมายไม่มีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของบุคลากรทางการแพทย์ เห็นควรกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบและข้อยกเว้นความรับผิดชอบของบุคลากรทางการแพทย์ ให้มีความชัดเจน โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา 21/1 และแก้ไข มาตรา 48 ดังนี้

“มาตรา 24/1 ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้บริการทางการแพทย์ใด ๆ แก่ผู้อื่นโดยรู้หรือว่าผู้นั้นเป็นคู่สัญญา หรือจะเป็นคู่สัญญาในการดำเนินการตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์

ทางการค้า หรือช่วยเหลือให้ผู้อื่นเป็นมารดาตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า เว้นแต่ การให้บริการทางการแพทย์แก่หญิงตั้งครุฑแทนหลังจากที่หญิงนั้นได้ตั้งครุฑมาแล้วเพื่อวัตถุประสงค์ในการบำบัดรักษาผู้ป่วย”

“มาตรา 48 บัญญัติว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 และมาตรา 24/1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท”

3. ปัญหามาตรการทางกฎหมายกำหนดบทลงโทษไม่ได้ สัดส่วนกับสภาพร้ายแรงของการกระทำความผิด เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายและบทกำหนดโทษที่เกี่ยวกับการซื้อขาย นำเข้า ส่งออกซึ่งอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อน กรณีที่เป็นการกระทำเพื่อดำเนินการตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าและให้มีบทกำหนดโทษที่สูงขึ้นเทียบเท่าการกระทำความผิดฐานดำเนินการตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 41/1 และแก้ไข มาตรา 48 ดังนี้

“มาตรา 41/1 ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ เสนอซื้อ ขาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อน เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินการตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า”

“มาตรา 48 บัญญัติว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 มาตรา 24/1 และมาตรา 41/1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท”

4. ปัญหามาตรการทางกฎหมายกำหนดโทษไม่เท่าเทียมกันจึงควรแก้ไขบทกำหนดโทษ การสร้าง การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์จากตัวอ่อน และการทำให้สั่นสภาพของตัวอ่อน ให้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาเท่าเทียมกันไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือไม่ ในมาตรา 52 ดังนี้

“มาตรา 52 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 17 และมาตรา 37 ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

5. ปัญหามาตรการทางกฎหมายกำหนดเพียงโทษทางจริยธรรมมิได้กำหนดโทษทางอาญาในความผิดที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการช่วยยั้งการกระทำความผิด เห็นควรแก้ไขและเพิ่มเติมบทกำหนดโทษที่เกี่ยวกับการเลือกเพศของตัวอ่อนในมาตรา 18 ให้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา ในมาตรา 52 ดังนี้

“มาตรา 52 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 17 มาตรา 18 และ มาตรา 37 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

6. ปัญหามาตรการทางกฎหมายไม่มีมาตรการคุ้มครองวัตถุหรือข้อมูลของผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายและบทกำหนดโทษเพื่อคุ้มครองวัตถุ ข้อมูล หรือสิ่งอื่นใดที่เกิดจากการตั้งครุฑ โดยเพิ่ม มาตรา 54 ดังนี้

“มาตรา 54 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้วัตถุหรือสิ่งอื่นใดอันเป็นการระบุถึงตัวตนหรือนำไปสู่การระบุถึงตัวตนของบุคคลซึ่งเป็นเด็กที่เกิดจากการตั้งครุฑแทนหรือคู่กรณีที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตั้งครุฑแทน ผู้ใดฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากผู้กระทำความผิดนั้นเป็นนิติบุคคลหากการกระทำความผิดของนิติบุคคลเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย”

“มาตรา 55 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้หรือเผยแพร่ข้อมูลที่จะระบุถึงตัวตนของบุคคลซึ่งเป็นเด็กที่เกิดจากการตั้งครุฑแทนและคู่กรณีที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตั้งครุฑแทน โดยไม่ได้รับความยินยอมของบุคคลนั้นซึ่งมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปหรือจากบุคคลที่มีอำนาจ ให้ความยินยอมได้ตามกฎหมาย ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหากผู้กระทำความผิดนั้นเป็นนิติบุคคลหากการกระทำความผิดของนิติบุคคลเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย”

7. ปัญหามาตรการทางกฎหมายไม่มีมาตรการคุ้มครองคุ้มครองกลุ่มภายหลังเด็กเกิด เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การ

ตรวจสอบและประเมินข้อมูลประวัติการกระทำความผิดทางอาญาที่กระทำกับเด็ก โดยเพิ่มเติม หลักเกณฑ์ ในประกาศแพทยสภา ที่ 95 (3)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข สำหรับ การตรวจและประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมของผู้ขอรับบริการ หญิง ที่รับตั้งครุฑแทน และผู้บริจาค อสุจิ หรือ ไข่ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ โดยเพิ่มเติม ข้อ 2.6 ดังนี้

“2.6 ตรวจสอบและประเมินข้อมูลประวัติการกระทำความผิดทางอาญา การเคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ในความผิดที่เกี่ยวกับเพศที่กระทำกับเด็กหรือการกระทำความผิดทางอาญากรณีอื่นที่กระทำกับเด็กของสามี และภริยาผู้ประสงค์จะมีบุตรซึ่งเป็นผู้ขอรับบริการในการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครุฑแทนประกอบพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการตั้งครุฑแทนเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสวัสดิภาพ ความปลอดภัย และประโยชน์สูงสุดของเด็กที่เกิดจากการการตั้งครุฑแทน”

การปรับปรุงแก้ไขมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครุฑแทนของประเทศไทยจากประเด็นปัญหาที่พบทั้ง 7 ประการย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตั้งครุฑแทนในการได้รับความคุ้มครองอย่างครอบคลุมและต่อรัฐในการบรรลุวัตถุประสงค์การรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของรัฐในกิจการอันเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครุฑแทนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังทำให้การใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ในการช่วยแก้ปัญหาภาวะการเจริญพันธุ์ของมนุษย์เป็นไปอย่างปลอดภัยมิให้ถูกนำไปใช้ในทางมิชอบเกิดประโยชน์สูงสุดต่อมนุษยชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

สภาพสังคมปัจจุบันที่คนในสังคมเลือกรูปแบบการดำเนินชีวิตครอบครัวที่เปลี่ยนไปจากอดีตบุคคลเลือกรูปแบบชีวิตโดยไม่มีคู่สมรสมากขึ้นและเมื่อประสงค์จะมีบุตรโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากมิได้มีสถานภาพสมรส นำไปสู่การจ้างบุคคลอื่นมาจดทะเบียนสมรสเพื่อให้มีสถานภาพสมรสแต่ไม่ได้สมรสกันอย่าง

แท้จริงแต่กระทำเพื่อให้เข้าเงื่อนไขการดำเนินการตั้งครรภ์แทน
ตามมาตรการที่กฎหมายกำหนดหรืออาจดำเนินการว่าจ้างผู้อื่น
ตั้งครรภ์แทนอันเป็นการดำเนินการตั้งครรภ์แทนประโยชน์ทาง
การค้าซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา จึงควรให้โอกาสบุคคล
ทุกคนอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าถึงและมีสิทธิใช้เทคโนโลยีช่วย
การเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้สามารถเข้าสู่กระบวนการการ
ดำเนินการตั้งครรภ์แทนได้ เพื่อแก้ปัญหาการฝ่าฝืนกฎหมายที่
เกิดจากข้อจำกัดจากสถานภาพ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา. คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 4071/2566. ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา. 10 พฤศจิกายน 2567. สืบค้นจาก <http://deka.supremecourt.or.th/printing/deka>.
- [2] ณรงค์ ใจหาญ. (2543). กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- [3] ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2566). ทฤษฎีความรับผิดชอบทางอาญา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 1 ตุลาคม 2566. สืบค้นจาก https://www.stou.ac.th/Schools/Slw/upload/41716_2.pdf.
- [4] ประกาศแพทยสภา ที่ 95 (3)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับ การตรวจและประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมของผู้ขอรับบริการ หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน และผู้บริจาค อสุจิ หรือ ไข่ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ (2558, 4 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 280 ง. หน้า 20.
- [5] พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ.2558. (2558, 1 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนที่ 38 ก. หน้า 1-12.
- [6] อมรินทร์ เทเลวิชั่น (2565). สธ. ร่วมมือ ดีเอสไอ กวาดล้างแก๊งอุ้มบุญยกระดับเป็นคดีพิเศษ เพื่อคุ้มครองเด็ก. 31 พฤษภาคม 2565. สืบค้นจาก <https://www.amarintv.com/news/detail/136187>
- [7] Government of Canada. (2020). "Assisted Human Reproductive Act S.C.2004,c.2". September 30, 2020. Retrieved from: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/a-13.4/>
- [8] Queenlands Government. (2020). "Surrogacy Act 2010". December 30,2020. Retrieved from: <https://www.legislation.qld.gov.au/view/whole/html/inforce/current/act-2010-002>

ผลของการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งที่มีต่อมวลกล้ามเนื้อและมวลไขมันในร่างกายของนักศึกษาชาย

THE EFFECTS OF CIRCUIT TRAINING ON MUSCLE MASS AND BODY FAT OF MALE STUDENTS

สิทธิพร พันธุ์ปิริยะ^{1*}, ชานวีย์ อินทรักษ์², ณัฐศิษฐ์ สุวรรณวัฒน์³ และ ปรีส รักษาสมัย⁴

SITTIPORN PANPIRIYA^{1*}, CHANWIY INTARAK², NATTHASIT SUWANNAWAT³ and PREES RUKSASAMAI⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งที่มีต่อมวลกล้ามเนื้อและมวลไขมันในร่างกายของนักศึกษาชาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี อายุ 18-22 ปี เพศชาย จำนวน 20 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงได้รับการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งจำนวน 20 คนและการทดลองครั้งนี้ฝึกที่ 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย โปรแกรมการฝึกโดยใช้น้ำหนักตัวรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่ง (Ji-Woon Kim, Yeong-Chan Ko, Tae-BeomSeo & Young-Pyo Kim, 2018) และเครื่องวิเคราะห์สัดส่วนของร่างกาย รุ่น Jawon Medical Plus X-scan (รุ่น UHM-101) ใช้สถิติทดสอบ Paired sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า

ค่าเฉลี่ยของมวลกล้ามเนื้อและมวลไขมันภายในกลุ่มทดลองก่อนการฝึกและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่าการได้รับการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ส่งผลให้มีมวลกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้นและมวลไขมันในร่างกายลดลง

คำสำคัญ : เซอร์กิตเทรนนิ่ง ; มวลกล้ามเนื้อ ; มวลไขมัน

¹ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, Lecturer, Faculty of Sports Science and Technology, Bangkokthonburi University.

² อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี, Lecturer, Faculty of Sports and Health Science, Thailand National Sports University, Udon Thani Campus.

³ อาจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสarakham, Lecturer, Dr., Faculty of Sports and Health Science, Thailand National Sports University, Maha Sarakham Campus.

⁴ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอ่างทอง, Lecturer, Faculty of Sports and Health Science, Thailand National Sports University, Angthong Campus.

* Corresponding Author, Email: ob.ob.ob@hotmail.com

Received: Sep 26, 2024, Revised: Dec 9, 2024, Accepted: Dec 14, 2024

ABSTRACT

This study aimed to investigate and compare the effects of circuit training on muscle mass and body fat of male students aged 18-22 years from the faculty of sports science and health, Thailand National Sports University Udon Thani campus. This experiment was conducted over a period of 8 weeks, with training sessions three times a week, each lasting 60 minutes. Data collection tools included a weight training program (Ji-Woon Kim, Yeong-Chan Ko, Tae-Beom Seo & Young-Pyo Kim, 2018) and body composition analyzer Jawon Medical Plus X-scan (UHM-101), utilizing independent sample t-tests for statistical analysis.

The research findings indicated that

The average values of lean body mass and body fat in the experimental group before and after training differed significantly at the .05 level. The study found that the experimental group, following the circuit weight training program, showed increased lean body mass and decreased body fat after the 8-week training period.

Keywords: Circuit Training ; Muscle Mass ; Body Fat

บทนำ

การฝึกด้วยน้ำหนักในรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่ง (Circuit Training) เป็นแนวทางการออกกำลังกายที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในกลุ่มนักศึกษา เนื่องจากมีความสะดวกและประสิทธิภาพสูงในการเพิ่มความแข็งแรงและความทนทานของกล้ามเนื้อ รวมทั้งช่วยลดไขมันในร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เซอร์กิตเทรนนิ่งเป็นการรวมการออกกำลังกายหลากหลายรูปแบบเข้าด้วยกันในชุดการฝึกเดียว โดยมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้สามารถออกกำลังกายได้ครบทุกส่วนของร่างกายภายในเวลาที่จำกัด นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มความแข็งแรงและสมรรถภาพทางกายอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งไม่เพียงแต่มีประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถภาพทางกายเท่านั้น แต่ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพคนให้คนไทยทุกคนมีสุขภาพดีและสมรรถภาพทางกายที่ดีขึ้น การพัฒนาคุณภาพคนเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถทำงานหนักและมีความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืน สมรรถภาพทางกายที่ดีจึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างสุขภาพและคุณภาพชีวิตของบุคคล โฮเจอร์ (Hoeger, 1989: 3) กล่าวว่า สมรรถภาพทางกายสามารถแบ่งออกเป็นสองประเภทหลัก ได้แก่ สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ (Health-related physical fitness) และสมรรถภาพทางกายเพื่อทักษะกีฬา

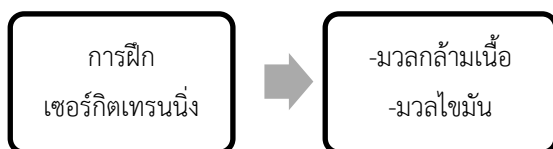
(Skill-related physical fitness) สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพประกอบด้วยความอดทนของระบบหัวใจและหลอดเลือด (Cardiovascular endurance) ความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อ (Muscle strength and endurance) ความยืดหยุ่น (Flexibility) และองค์ประกอบของร่างกาย (Body composition) ซึ่งประกอบด้วยไขมันในร่างกายและมวลกล้ามเนื้อ การฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งมีข้อดีในด้านการเพิ่มความแข็งแรงและความทนทานของกล้ามเนื้อ รวมทั้งลดไขมันในร่างกาย ทำให้สามารถพัฒนาองค์ประกอบของร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพการจัดทำโปรแกรมการออกกำลังกายที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ ซึ่งรวมถึงการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การเลือกอุปกรณ์และเครื่องมือที่เหมาะสม รวมถึงการปรับความหนักเบาและความถี่ในการฝึกเพื่อให้สอดคล้องกับสมรรถภาพทางกายของแต่ละบุคคล การวางแผนโปรแกรมการฝึกที่ดีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและผลลัพธ์จากการออกกำลังกาย การฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งในปัจจุบันได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มมวลกล้ามเนื้อและลดไขมันในร่างกาย การศึกษาโดย Ji-Woon Kim, Yeong-Chan Ko, Tae-Beom Seo & Young-Pyo Kim (2018) พบว่าการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งมีผลต่อการปรับปรุงองค์ประกอบทางร่างกาย ได้แก่การเพิ่มมวลกล้ามเนื้อและลดมวลไขมัน ดังนั้น การฝึกด้วยน้ำหนักตัวในรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งจึงมีประโยชน์อย่างชัดเจน ในการลดไขมันและเพิ่มมวลกล้ามเนื้อไว้สำหรับการศึกษา

ผลของการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งต่อมวลกล้ามเนื้อและมวลไขมันในร่างกายของนักศึกษาชายมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจาก ข้อมูลที่ได้จะช่วยให้สามารถออกแบบโปรแกรมการฝึกที่เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพและเป้าหมายเฉพาะของนักศึกษา การวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมการออกกำลังกายที่ง่ายต่อการปฏิบัติและมีประสิทธิภาพสำหรับนักศึกษาที่ต้องการเพิ่มมวลกล้ามเนื้อและลดไขมันในร่างกาย โดยการศึกษาผลของการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด ซึ่งจะส่งผลให้สามารถพัฒนาโปรแกรมการฝึกที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน การศึกษาในด้านนี้ไม่เพียงแต่ช่วยในการปรับปรุงสุขภาพของนักศึกษา แต่ยังเป็นการตอบสนองต่อความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย และลดปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับไขมันส่วนเกินในร่างกาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ผลของการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งที่มีต่อมวลกล้ามเนื้อและมวลไขมันในร่างกายของนักศึกษาชาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมวลกล้ามเนื้อของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งก่อนและหลังการฝึก
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมวลไขมันของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งก่อนและหลังการฝึก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลของการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งที่มีผลต่อไขมันและมวลกล้ามเนื้อในร่างกายของนักศึกษาชายโดยผู้วิจัยเสนอหัวข้อวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มประชากร

นักศึกษาคณะปีที่ 1-4 คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี อายุ 18-22 ปี เพศชาย จำนวน 162 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี อายุ 18-22 ปี เพศชาย (จำนวน 20 คน) ที่กำลังศึกษาอยู่คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี แต่ละคนเป็นอาสาสมัครที่เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ด้วยความเต็มใจผู้วิจัยได้พิจารณาว่ามีกลุ่มตัวอย่างไม่เคยมีประสบการณ์การฝึกโดยใช้แรงต้านมาก่อนกลุ่มตัวอย่างนี้จึงนับได้ว่าเป็นตัวแทนของประชากรที่ศึกษาได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่ง (Ji-Woon Kim, Yeong-Chan Ko, Tae-Beom Seo & Young-Pyo Kim, 2018, pp 461) ประกอบด้วยท่า ดันพื้น (Push-up) ครันช์ (Crunches) กระโดดตบ (Jumping Jack) ลั้ง (Lunges) ซูเปอร์แมน (Superman)
2. เครื่องวิเคราะห์สัดส่วนของร่างกาย รุ่น Jawon Medical Plus X-scan (รุ่น UHM-101)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดหาผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งอธิบายและวิธีการต่างๆในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เข้าใจในรายละเอียด

ของการทำการวิจัยตลอดจนวิธีการปฏิบัติและการบันทึกผลของการวิจัยให้เข้าใจและถูกต้องตรงกัน

2. ทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวันเวลาสถานที่ใช้ในการทำการวิจัย

3. เตรียมอุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้ในการวิจัย

4. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการทำการวิจัย

5. ทำการทดสอบไขมันและมวลกล้ามเนื้อในร่างกายก่อนการฝึก (Pre-test) กลุ่มตัวอย่าง 20 คน

6. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คนทำการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้งๆ ละ 60 นาที

7. หลังจากครบ 8 สัปดาห์ทำการทดสอบมวลกล้ามเนื้อและมวลไขมันในร่างกายหลังการฝึก (Post-test) ของกลุ่มทดลอง

8. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมวลกล้ามเนื้อและมวลไขมันในร่างกายหลังการทดลองไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วัดมวลกล้ามเนื้อและมวลไขมันสถิติที่ใช้สถิติพาราเมตริก (Parametric statistics)

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของมวลกล้ามเนื้อของนักศึกษา ก่อนการฝึก (Pre-test) และหลังการฝึก (Post-test) ภายในกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ Paired sample t-test

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมวลไขมันของนักศึกษาก่อนการฝึก (Pre-test) และหลังการฝึก (Post-test) ภายในกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติโดยใช้สถิติ Paired sample t-test

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของมวลกล้ามเนื้อภายในกลุ่มทดลองก่อนการฝึกและหลังฝึกสัปดาห์ที่ 8

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง			
	$\bar{X}$	SD	t	p
มวลกล้ามเนื้อ				
ก่อนฝึก	54.02	3.484		
หลังฝึก	55.58	4.158	-4.159*	.001

จากตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของมวลกล้ามเนื้อภายในกลุ่มทดลองก่อนการฝึกและหลังการฝึกหลังฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของมวลไขมันภายในกลุ่มทดลองก่อนการฝึกและหลังฝึกสัปดาห์ที่ 8

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง			
	$\bar{X}$	SD	t	p
มวลไขมัน				
ก่อนฝึก	11.81	4.333		
หลังฝึก	10.99	4.221	2.889*	.009

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของมวลไขมันภายในกลุ่มทดลองก่อนการฝึกและหลังการฝึกหลังฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของมวลกล้ามเนื้อก่อนการฝึกและหลังฝึกสัปดาห์ที่ 8 ภายในกลุ่มทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองได้รับการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งมีค่าเฉลี่ย (Mean) ของมวลกล้ามเนื้อก่อนการฝึกและหลังฝึกสัปดาห์ที่ 8 เท่ากับ 54.02 และ 55.58 ตามลำดับและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 3.484 และ 4.158 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของมวลกล้ามเนื้อหลังการฝึกของกลุ่มทดลอง มีค่า $t = -4.159$ $p = .001$ จึงสรุปได้ว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งมีค่าเฉลี่ยของมวลกล้ามเนื้อภายในกลุ่มทดลองก่อนการฝึกและหลังการฝึกหลังฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่า หลังการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ส่งผลทำให้มวลกล้ามเนื้อในร่างกายเพิ่มขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของมวลไขมันก่อนการฝึกและหลังฝึกสัปดาห์ที่ 8 ภายในกลุ่มทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองได้รับการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งมี

ค่าเฉลี่ย (Mean) ของมวลไขมันก่อนการฝึกและหลังฝึกสัปดาห์ที่ 8 เท่ากับ 11.81 และ 10.99 ตามลำดับและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 4.333 และ 4.221 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของมวลไขมันหลังการฝึกของกลุ่มทดลอง มีค่า $t = 2.889$, $p = .009$ จึงสรุปได้ว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งมีค่าเฉลี่ยของมวลไขมันภายในกลุ่มทดลองก่อนการฝึกและหลังการฝึกหลังฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่าหลังการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ส่งผลทำให้มวลไขมันในร่างกายลดลง

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งมีการเพิ่มมวลกล้ามเนื้อได้ดี โดยกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งมีการเพิ่มมวลกล้ามเนื้อได้เนื่องจากว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ และผู้ที่ฝึกความแข็งแรงจะมีมวลกล้ามเนื้อมากขึ้น (MuscleMass) มวลกล้ามเนื้อที่เพิ่มนี้ต้องการใช้พลังงาน จึงทำให้มีการเผาผลาญพลังงานมากขึ้น และขณะออกกำลังกายผู้ที่ไม่มีมวล กล้าม เนื้อหรือน้ำหนักมากกว่า ย่อมมีการเผาผลาญพลังงานมากกว่าผู้ที่มีมวล กล้ามเนื้อหรือน้ำหนัก น้อย (Paluch et al., 2024)

2. กลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งมีการลดไขมันในร่างกายได้ดีซึ่ง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งมีการลดไขมันในร่างกายได้เนื่องจากกลุ่มทดลองได้รับการฝึกโดยใช้แรงต้านรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งจำนวน 3 ครั้ง/สัปดาห์ ครั้งละ 60 นาที โดยใช้ระยะเวลาในการเข้าร่วมเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ซึ่งการออกกำลังกายในรูปแบบนี้เป็น ออกกำลังกายโดยใช้น้ำหนักตัวรูปแบบเซอร์กิตเทรนนิ่งซึ่งทำให้การออกกำลังกายจะเป็นท่าที่ได้มีการออกแรง ของแต่ละส่วนในร่างกายเช่น แขน หัวไหล่ หน้าท้อง และขา และการที่ร่างกายเคลื่อนไหววโยะใน ร่างกายให้ได้ใช้แรงงาน จนทำให้ร่างกายมีความเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกไปในทางที่ดีขึ้น และมีส่วนช่วยลดไขมัน (Kelley, A., Kelley, K. S., & Stauffer, B. L., 2023)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ควรมีการศึกษาศึกษาการฝึกเซอร์กิตเทรนนิ่งที่ส่งผลต่อองค์ประกอบของร่างกายในตัวแปรต่างๆ มากยิ่งขึ้นอาทิเช่น ดัชนีมวลกาย มวลกล้ามเนื้อ เปอร์เซ็นต์ไขมันในร่างกายของนักศึกษาอาทิเช่น ดัชนีมวลกาย มวลกล้ามเนื้อ เปอร์เซ็นต์ไขมันในร่างกายของนักศึกษาในตัวแปรต่างๆ มากยิ่งขึ้นอาทิเช่น ดัชนีมวลกาย มวลกล้ามเนื้อ เปอร์เซ็นต์ไขมันในร่างกายของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] เจริญ กระบวนรัตน์. (2544). *การฝึกกล้ามเนื้อโดยการยกน้ำหนัก*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [2] Hoeger, W. K. (1989). *Lifetime physical fitness & wellness*. (2nd ed., p. 3). Morton.
- [3] Ji-Woon Kim, Yeong-Chan Ko, Tae-Beom Seo, & Young-Pyo Kim. (2018). Effect of circuit training on body composition, physical fitness, and metabolic syndrome risk factors in obese female college students. *Journal of Exercise Rehabilitation*, 14(3), 460-465.
- [4] Kelley, A., Kelley, K. S., & Stauffer, B. L. (2023). Effects of resistance training on body weight and body composition in older adults: An inter-individual response difference meta-analysis of randomized controlled trials. *Science Progress*, 106(2), 1-19.
- [5] Kim, J. W., Ko, Y. C., Seo, T. B., & Kim, Y. P. (2018). Effect of circuit training on body composition, physical fitness, and metabolic syndrome risk. *Journal of Exercise Rehabilitation*, 14(3), 460-465. <https://doi.org/10.12965/jer.1836248>.

- [6] Paluch, A. E., Boyer, W. R., Franklin, B. A., Laddu, D., Lobelo, F., Lee, D., McDermott, M. M., Swift, D. L., Webel, A. R., & Lane, A. (2024). *Resistance exercise training in individuals with and without cardiovascular disease: 2023 update: A scientific statement from the American Heart Association*. *Circulation*, <https://www.ahajournals.org/doi/10.1161/CIR.0000000000001189>.

แนวทางกลยุทธ์การตลาดสำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา : ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหารที่มีระดับต่ำกว่า 5 ดาว ในเขตอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

GUIDELINE TO MARKETING STRATEGY FOR DEVELOPING THE COMMUNITY PRODUCT CASE STUDY: COMMUNITY FOOD PRODUCTS ARE LOWER THAN FIVE STARS IN KUTCHAP DISTRICT, UDONTHANI PROVINCE

กิตติพล สรบัว^{1*}, รุ่งศิริ สรบัว² และ เยาวลักษณ์ มุงวงษา³

KITTIPOL SRABUA^{1*}, RUNGSIRI SRABUA² and YAOWALUCK MUNGWONGSA³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาศักยภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร 2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสู่ระดับ 5 ดาว ของผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร และ 3. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกลยุทธ์การตลาดสู่ระดับ 5 ดาว ของผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร ในอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี วิธีการดำเนินวิจัยเป็นการศึกษาศักยภาพ ปัญหา และข้อจำกัดในการบริหารจัดการด้านการตลาด ของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารที่มีระดับต่ำกว่า 5 ดาว ในอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี เพื่อหาแนวทางกลยุทธ์การตลาดสำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ วิสาหกิจชุมชนที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ได้จำนวน 5 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย มีจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้จากการประชุม มาตีความวิเคราะห์สรุปผลเชิงเหตุผล และดำเนินการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การตลาดเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า 1) ด้านการผลิต มีวัตถุดิบและแรงงานในท้องถิ่นที่ยังไม่เพียงพอ 2) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนยังมีความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สามารถยื่นขอยกระดับดาวไม่มากนัก และต้องการรูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่แตกต่าง 3) ด้านความเข้มแข็งของชุมชน สมาชิกมีอาชีพรับจ้างทำงานอื่นๆ ด้วย ทำให้การบริหารจัดการไม่ต่อเนื่อง 4) ด้านการตลาด สินค้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า แหล่งจำหน่ายยังไม่เข้าถึงลูกค้ารายใหม่ และยังไม่มีการโฆษณาสินค้าที่หลากหลาย 5) ด้านเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนมีการจัดทำเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ แต่ขาดการประชาสัมพันธ์ 6) ด้านคุณภาพสินค้า มีการควบคุมคุณภาพในการผลิต แต่ต้องพัฒนาเพิ่มศักยภาพในกระบวนการผลิตให้ดีขึ้น 7) ด้านรูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์หลายรูปแบบ แต่เก็บรักษาสินค้าให้คงคุณภาพที่สมบูรณ์ไว้ไม่ได้ยาวนาน โดยแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การตลาดวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร ระดับต่ำกว่า 5 ดาว ของอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ 1. มีกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน คัดเลือกวัตถุดิบที่มีคุณภาพจากแหล่งผลิตที่หลากหลาย 2. สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารที่มีเอกลักษณ์ด้วยทรัพยากรในท้องถิ่น 3. มีการใช้ระบบสมาชิกและสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4. มีการสื่อสารการตลาดและสร้างช่องทางการขายในรูปแบบใหม่ด้วยการนำเทคโนโลยีออนไลน์เข้ามาช่วยสนับสนุน 5. สร้างคุณค่าผลิตภัณฑ์ด้วยการถ่ายทอดเรื่องราวชุมชนผ่านเครือข่ายจากหน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 6. มีการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย และคำนึงถึงผลกระทบต่อต้นทุน 7. มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สามารถเก็บรักษาสินค้าได้นานขึ้น มีรูปลักษณ์ที่น่าสนใจและตรงกับความต้องการของลูกค้า

คำสำคัญ: วิสาหกิจชุมชน ; กลยุทธ์การตลาด ; พัฒนาผลิตภัณฑ์ ; ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหาร

¹⁻³ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Business Administration, Santapol College.

* Corresponding Author, Email kittipol.sb@stu.ac.th

Received: Oct 10, 2024, Revised: Dec 14, 2024, Accepted: Dec 23, 2024

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the potential of food product community enterprise of Kut Chap District 2. To study the problems and threat in the operation to develop a 5 stars food products for community enterprise of Kut Chap District And Udonthani 3.To set guidelines for the development of a 5 stars food products community enterprise of Kut Chap District Udon Thani Province.

The method in conducting this research to find potential problems and limitations of marketing management for food product community enterprise are lower than 5 stars of Kut Chap district, Udonthani province. To find ways to develop marketing strategy to Develop National Trade.

Samples used in the research are community enterprise producers that have been through the selection process through in-depth interviews of 5 community enterprise groups. The sample consisted of 50 people. The tools used in this study was in-depth Interview. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean. The research team organized a workshop to determine the way to develop the market. By organizing group discussions and use the information from the brainstorming session to interpret, analyze and summarize the rational results, then proceed to evaluate the feasibility of developing the marketing strategy for commercial product development at the national trade.

The study was found that 1) the production: community enterprises have a limited understanding of the standards required to upgrade their products to a higher star rating. Moreover, they seek unique packaging designs. 2) the development of products There is continuous learning in developing their own products. 3) community enterprise strength: there members often have other part-time jobs, leading to inconsistent management. 4) marketing: product supply is insufficient to meet customer demand and distribution channels do not reach new customers. 5) the story of the product. Community enterprises have developed product stories but public relation. 6) product quality The quality control measures are implemented, there is a need to developing the production process. 7) product designs. There are various packaging designs, but the designs are not effective in maintaining optimal product quality. Guidelines for the development of marketing strategies is as follows: 1. There is a standardized production process, with high-quality raw materials sourced from diverse suppliers. 2. To created unique food products by using local resources. 3. Member participation is encouraged through a membership system. 4.use a new marketing channel with online technologies to enhance communication and sales. 5. Product value and stories were communication through government and educational institute. 6.Product quality is improved by using modern production technologies with considering cost implications. 7.Packaging is designed to extend product shelf life and have attractive appearance to consumer.

Keywords: Community enterprise ; Marketing strategy ; Product development ; Community food products

บทนำ

“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” หรือ OTOP เป็นแนวคิดที่มุ่งหวังจะสร้างความเจริญแก่ชุมชน ยกฐานะฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ผลักดันการสร้างรายได้ โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้คนในชุมชนนำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์

เพิ่มมูลค่าและตรงตามความต้องการของตลาด สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยยังคงไว้ซึ่งความสอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น เป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่น และสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ทั้งนี้ มีหลักการพื้นฐาน 3 ประการ คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global), พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self-Reliance-Creativity), การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human

Resource Development) (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์, 2563)

ซึ่งในสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น การก้าวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัล กระแสการอนุรักษ์และรักษาสงแวดล้อมและโรคระบาด ส่งผลให้ผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการเปลี่ยนแปลงไปสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง รวมถึงความต้องการผลิตภัณฑ์ OTOP อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น สิ่งสำคัญของการพัฒนาสินค้า OTOP คือการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป และการเพิ่มช่องทางการตลาดให้สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นการสร้างโอกาสสร้างงาน สร้างอาชีพ และรายได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะนำไปสู่การแข่งขันในระดับประเทศ และระดับสากลได้ เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาล

รายงานข้อมูลจากสำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชนปี 2566 (ข้อมูล ณ 8 มกราคม 2567) มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวน 99,336 กลุ่ม/รายแบ่งเป็นกลุ่ม 54,100 กลุ่ม รายเดี่ยว 43,172 ราย และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) 2,064 แห่งเมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่า ในปี 2566 ภาคที่มีจำนวนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มากที่สุด ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 39,502 กลุ่ม/ราย รองลงมา คือ ภาคกลาง 21,856 กลุ่ม/ราย ภาคเหนือจำนวน 20,010 กลุ่ม/ราย ภาคใต้จำนวน 13,369 กลุ่ม/ราย และกทม. และปริมณฑล จำนวน 4,599 กลุ่ม/รายและเมื่อจำแนกรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP ตามประเภท ในปี 2566 พบว่า สินค้า OTOP ที่มีรายได้มากที่สุด ได้แก่ อาหารจำนวน 134,602.20 ล้านบาท มีสัดส่วนถึงร้อยละ 48.07 ของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP ทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่งจำนวน 55,985.34 ล้านบาท (ร้อยละ 19.99) ผ้าและเครื่องแต่งกายจำนวน 50,603.58ล้านบาท (ร้อยละ 18.07) สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา จำนวน 21,335.71ล้านบาท (ร้อยละ 7.62) และเครื่องดื่ม 17,472.70ล้านบาท (ร้อยละ 6.24)

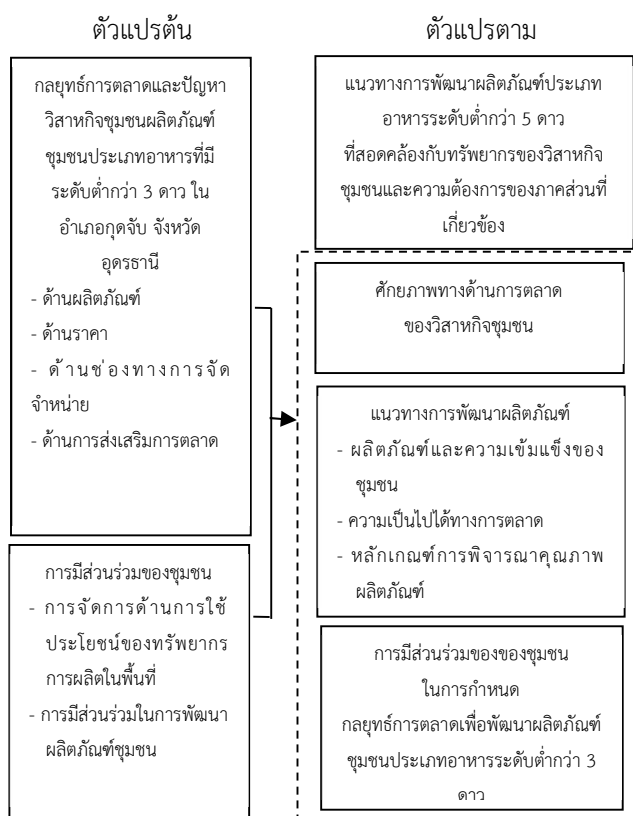
ในปัจจุบันจังหวัดอุดรธานี มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียนในระบบ จำนวน 1,669 กลุ่ม 3,406 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งแบ่งตามประเภทผู้ประกอบการ ได้ดังนี้ ประเภทกลุ่มผู้ผลิตชุมชน

1,115 กลุ่ม, ประเภทผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดี่ยว 520 ราย, ประเภทผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 34 ราย แบ่งตามประเภทผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท ได้ดังนี้ ประเภทอาหาร 924 ผลิตภัณฑ์, ประเภทเครื่องดื่ม 137 ผลิตภัณฑ์, ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย 1,079 ผลิตภัณฑ์, ประเภทของใช้ของตกแต่งของที่ระลึก 854 ผลิตภัณฑ์ และประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร 412 ผลิตภัณฑ์

ซึ่งจากผลดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการด้านการตลาดแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาสวนอุทยานภูหินจอมธาตุ อำเภอภูคด จัหวัดอุดรธานี เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนที่เสร็จสิ้นแล้วนั้นพบว่า ผลิตภัณฑ์ชุมชนประสบปัญหาด้านการตลาดที่ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้ทั้งในด้านของผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหารที่มีระดับดาวต่ำกว่า 5 ดาว ที่ยังพบว่ากลยุทธ์ในการวางแผนการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ ซึ่งส่งผลต่อความยั่งยืนต่อการประกอบธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จากปัญหาดังกล่าวทางคณะวิจัยได้เล็งเห็นประเด็นปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจึงจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “แนวทาง กลยุทธ์การตลาดสำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหารที่มีระดับต่ำกว่า 5 ดาว ในเขตอำเภอภูคด จัหวัดอุดรธานี” ขึ้น โดยมีผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหาร จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน เพื่อนำผลงานวิจัยไปขยายผลให้กับวิสาหกิจชุมชนในการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนก้าวสู่ความเป็นมาตรฐานสากลได้ในอนาคต รวมถึงสามารถมีการดำเนินธุรกิจให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารของอำเภอภูคด จัหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสู่ระดับ 5 ดาว ของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร ของอำเภอภูคด จัหวัดอุดรธานี
3. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับ 5 ดาว และกลยุทธ์การตลาดของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร ของอำเภอภูคด จัหวัดอุดรธานี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายในการทำวิจัย โดยมีการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียนในการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอภูดง จังหวัดอุดรธานี ปีงบประมาณ 2565 ที่กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชนสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี ประเภทอาหาร จำนวน 41 ผลิตภัณฑ์

กลุ่มตัวอย่าง คือ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียนในการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร ปีงบประมาณ 2565 ที่กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชนสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี ประเภทอาหารที่มีระดับต่ำกว่า 5 ดาว ในเขตอำเภอภูดง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ ในเขตพื้นที่เขตการปกครองของอำเภอภูดง จังหวัดอุดรธานี ประกอบไปด้วย 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลปะโค ตำบลหนองซ้อ ตำบลเมืองเพีย และตำบลภูดง โดยมีผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหารที่มีระดับคุณภาพต่ำกว่า ระดับ

5 ดาว จำนวนทั้งสิ้น 5 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) ถั่วคั่วทราย 2) ข้าวเกรียบปลา, 3) ถั่วตัดงา, 4) กล้วยอบเนย/กล้วยฉาบ, และ 5) ข้าวสารบรรจุถุง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชุมคณะวิจัยเพื่อจัดทำเครื่องมือจากวัตถุประสงค์กรอบแนวคิด นิยามปฏิบัติการ

2. เครื่องมือ แบ่งเป็น 3 ชุด ประกอบด้วย แบบเก็บข้อมูล 2 ชุด และ แบบสัมภาษณ์ 1 ชุด ดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เครื่องมือทั้งสิ้น 3 ชุด คือ

2.1.1 เครื่องมือชุดที่ 1 ใช้สำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มอาชีพ จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ โดยใช้แบบเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพ ได้แก่ ประเภทของกลุ่มอาชีพ จำนวนผู้ที่มีความรู้ด้านอาชีพ ประสบการณ์การทำอาชีพ ระยะเวลาของการดำเนินการจัดตั้งกลุ่ม อาชีพ จำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ จำนวนสมาชิกที่ลงทุน สถานที่พบกลุ่มหรือประกอบ อาชีพ อุปกรณ์วัสดุที่ใช้ในการประกอบอาชีพ สมาชิกมีรายได้ และกลุ่มได้รับการสนับสนุน

ตอนที่ 2 แบบเก็บข้อมูลการดำเนินงานกลุ่ม ได้แก่ ด้านการผลิต, ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์, ด้านความเข้มแข็งของชุมชน, ด้านการตลาด, ด้านเรื่องราวหรือตำนานของผลิตภัณฑ์, ด้านคุณภาพสินค้า และด้านรูปลักษณ์/การออกแบบ/การนำไปใช้

ตอนที่ 3 แบบเก็บข้อมูลชนิดปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

2.1.2 เครื่องมือชุดที่ 2 แบบเก็บข้อมูลจากกลุ่มอาชีพ จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีประเด็นการสัมภาษณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ความเข้มแข็งของชุมชน การตลาด เรื่องราวหรือตำนานของผลิตภัณฑ์ คุณภาพสินค้า รูปลักษณ์/การออกแบบ/การนำไปใช้ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

2.1.3 เครื่องมือชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการผู้ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด จำนวนเป็น 2 ประเด็น คำถาม ได้แก่

ประเด็นที่ 1 ปัญหาที่พบมากที่สุด และแนวทางการพัฒนาในภาพรวม

ประเด็นที่ 2 ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานในแต่ละด้าน

2.2. คุณภาพของเครื่องมือโดยการพิจารณา Validity จากคณะวิจัย ผู้ตรวจผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน และหาค่า Reliability โดยใช้แนวคิดของครอนบาค (Cronbach) ด้วยวิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) จากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 50 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในภาพรวม เท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือแล้ว ได้ดำเนินการรวบรวมเครื่องมือโดยใช้แบบเก็บข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ โดยกรณีของแบบสัมภาษณ์มีการสร้างความเข้าใจของผู้สัมภาษณ์ และผู้จัดเสวนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหา ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลขณะเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ทางคณะผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงข้อมูล (Validity) และความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของข้อมูลภาคสนามทุกครั้งที่เกี่ยวข้อง ด้วยการดูข้อคำถาม สื่อความหมายตรงตามที่ต้องการหรือไม่ ขณะที่สัมภาษณ์คำตอบที่ได้สอดคล้องกับบริบทของวิสาหกิจชุมชนกับข้อมูลเดิมและข้อสังเกตของนักวิจัยหรือไม่ ทดสอบกับสภาพแวดล้อมและข้อมูลอื่นที่มีอยู่เดิมจากแหล่งอื่นๆ ในลักษณะทดสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ตามระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ข้อมูลมีความหมายแม่นยำและเชื่อถือได้มากที่สุด พร้อมกับตรวจสอบวิธีการเก็บข้อมูล (Methodology triangulation) ตรวจสอบข้อมูลด้วยการรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ประกอบด้วย การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การจัดเวทีเพื่อระดมสมอง และการสนทนากลุ่มย่อย

การนำเสนอข้อมูล

โดยการนำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปของตาราง และการพรรณนาประกอบตาราง แบ่งการนำเสนอ

เป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากกลุ่มอาชีพ ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มอาชีพ และส่วนที่ 3 ข้อมูลจากคณะกรรมการผู้ตรวจสอบผลิตภัณฑ์

การกำหนดแนวทางกลยุทธ์การตลาดสำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนสำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหารที่มีระดับต่ำกว่า 5 ดาว ประกอบด้วย การตรวจสอบผลการศึกษาที่ได้จากแต่ละวิธีการศึกษา เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลเพื่อสรุปผลการศึกษา จากนั้นทำการจัดประชุมแบบมีส่วนร่วม จำนวน 1 ครั้ง เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นต่อแนวกลยุทธ์การตลาดสำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหารที่มีระดับต่ำกว่า 5 ดาว เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้สอดคล้องกับทรัพยากร บริบทพื้นที่ และความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ศักยภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารระดับต่ำกว่า 5 ดาว มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพบข้อมูลดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของการจัดดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนพบว่า ส่วนใหญ่จำนวนผู้ที่มีความรู้ด้านอาชีพภายในกลุ่มน้อยกว่า 5 คน มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 56.0 ประสบการณ์การทำอาชีพ 1 – 5 ปี ร้อยละ 44 และ 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 20, ระยะเวลาของการดำเนินการ จัดตั้งกลุ่มอาชีพ 1 – 5 ปี ร้อยละ 46 ระยะเวลา 6 – 10 ปี ร้อยละ 26, จำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ 5 – 10 คน ร้อยละ 64 จำนวนสมาชิกที่ลงหุ้นต่ำกว่า 40 คน ร้อยละ 66, สถานที่พบกลุ่มหรือประกอบอาชีพ มีสถานที่อาคารเฉพาะกลุ่ม ร้อยละ 48, บ้านสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 32, ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ วัสดุที่ใช้ในการประกอบอาชีพพร้อมครบถ้วน ร้อยละ 88, สมาชิกมีรายได้ไม่แน่นอน ร้อยละ 62 และกลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนด้านวิชาการความรู้ ร้อยละ 46.1, หน่วยงานท้องถิ่น สนับสนุนด้านบุคลากร ร้อยละ 32.5 และสถาบันการศึกษาในด้านวิชาการความรู้ ร้อยละ 71.1

2. การศึกษาศักยภาพการดำเนินงานจากการสำรวจการสัมภาษณ์วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน 5 กลุ่ม

ข้อมูลการดำเนินงานกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านการผลิต (เกณฑ์ 1 – 3 คะแนน)		
1.1 แหล่งที่มาของวัตถุดิบ		
1) ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ น้อยกว่าร้อยละ 80	0	0.0
2) ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ ร้อยละ 80 ขึ้นไป	2	4.0
3) ใช้วัตถุดิบภายในประเทศทั้งหมด	48	96.0
1.2 การขยายปัจจัยการผลิต		
1) ไม่มีการขยายปัจจัยการผลิต	3	6.0
2) มีการขยายปัจจัยการผลิตน้อยกว่าร้อยละ 20	6	12.0
3) มีการขยายปัจจัยการผลิตมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป	41	82.0
1.3 การรักษาสิ่งแวดล้อมในกระบวนการผลิต		
1) ไม่มีการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	0	0.0
2) การผลิตมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่มีการดำเนินการแก้ไข	14	28.0
3) การผลิตไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	36	72.0
1.4 ศักยภาพการผลิตจำนวนมากเพื่อจำหน่าย		
1) ไม่สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพเดิม	1	2.0
2) สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพใกล้เคียงของเดิม	5	10.0
3) สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพคงเดิม	44	88.0
2. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (เกณฑ์ 1 – 3 คะแนน)		
2.1 การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา		
1) พัฒนาจากผู้ผลิตอื่นเล็กน้อย	17	34.0
2) พัฒนาจากแนวคิดของกลุ่ม	22	44.0
3) พัฒนาตามแนวคิดของกลุ่มและตามความต้องการของลูกค้า	11	22.0

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน 5 กลุ่ม (ต่อ)

ข้อมูลการดำเนินงานกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
2.2 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์		
1) เป็นแบบดั้งเดิมไม่มีการพัฒนา	0	0.0
2) มีการพัฒนาแต่ไม่สม่ำเสมอ	36	72.0
3) มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	11	22.0
2.3 รูปแบบของบรรจุภัณฑ์		
1) ไม่มีการบรรจุภัณฑ์หรือมีบรรจุภัณฑ์เบื้องต้น เช่น กระดาษ /ถุง /ขวด บรรจุแบบธรรมดา	11	22.0
2) มีบรรจุภัณฑ์ เช่น กล่อง การบรรจุสามารถรักษาคุณภาพได้ระยะหนึ่งแต่ไม่มีรายละเอียดที่ต้องระบุมาตรฐานบนบรรจุภัณฑ์	26	52.0
3) มีบรรจุภัณฑ์ที่บ่งบอกเอกลักษณ์ต่อผลิตภัณฑ์และตามมาตรฐานสากลเชิงการค้า	13	26.0
3. ด้านความเข้มแข็งของชุมชน (เกณฑ์ 1 – 3 คะแนน)		
3.1 ระยะในการจัดตั้งกลุ่ม (ตั้งแต่เริ่มทำธุรกิจ)		
1) น้อยกว่า 3 ปี	9	18.0
2) 3 – 5 ปี	9	18.0
3) 5 ปี ขึ้นไป	32	64.0
3.2 ใครมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน ในประเด็นดังต่อไปนี้		
ปัจจัยการผลิต (แรงงาน/ทุน) ส่วนหนึ่งมาจากชุมชน		
มีการจัดสรรผลกำไรบางส่วนให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชน		
ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการประกอบการ		
1) มีส่วนร่วม 1 ประเด็น	24	48.0
2) มีส่วนร่วม 2 ประเด็น	4	8.0
3) มีส่วนร่วม 3 ประเด็น	22	44.0
3.3 การจัดทำบัญชี		
1) ไม่มีการจัดทำบัญชี หรือจัดทำเมื่อไม่ได้	1	2.0
2) มีการจัดทำบัญชีอย่างง่าย ๆ แต่ยังไม่เป็นระบบ	43	86.0
3) มีการจัดทำบัญชีตามระบบบัญชี	6	12.0
4. ด้านการตลาด (เกณฑ์ 1 – 5 คะแนน)		
4.1 แหล่งจำหน่ายหลักของสินค้า		
1) ตลาดภายในจังหวัด	32	64.0
2) ตลาดระหว่างจังหวัด	17	34.0
3) ตลาดระหว่างประเทศ	1	2.0

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลการดำเนินงานของ
วิสาหกิจชุมชน 5 กลุ่ม (ต่อ)

ข้อมูลการดำเนินงานกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
4.2 รายได้ในการจัดจำหน่ายสินค้าเทียบกับปีที่ผ่านมา		
1) เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 25	31	62.0
2) เพิ่มขึ้นร้อยละ 25 – 50	16	32.0
3) เพิ่มขึ้นร้อยละ 51 ขึ้นไป	3	6.0
4.3 ความต่อเนื่องของตลาด		
1) มีเฉพาะลูกค้าใหม่	16	32.0
2) มีลูกค้าเก่าแต่ไม่มีการสั่งซื้ออย่างสม่ำเสมอ	26	52.0
3) มีลูกค้าเก่าและลูกค้าใหม่และมีการสั่งซื้ออย่างสม่ำเสมอ	8	16.0
4.4 ช่องทางการจัดจำหน่าย		
1) จำหน่ายเองในประเทศผ่านหน้าร้าน	47	94.0
2) จำหน่ายในประเทศแบบมีหน้าร้านและช่องทางออนไลน์	2	4.0
3) จำหน่ายเองทั้งในประเทศและต่างประเทศ	1	2.0
5. ด้านเรื่องราวหรือตำนานของผลิตภัณฑ์ (เกณฑ์ 1 - 5 คะแนน)		
5.1 เรื่องราวของตัวผลิตภัณฑ์		
1) มีเรื่องราวเกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์ แต่ไม่มีการบันทึก	9	18.0
2) มีเรื่องราวเกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์ และมีการบันทึก	2	4.0
3) มีเรื่องราว มีการบันทึก และมีการนำเสนอ (มีเอกสารหรือคำอธิบายประกอบตัวผลิตภัณฑ์)	39	78.0
5.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น/เอกลักษณ์ของท้องถิ่น		
1) นำมาจากที่อื่นไม่ได้พัฒนาเพิ่มเติม	0	0.0
2) นำมาจากที่อื่นและพัฒนาเพิ่มเติม	26	52.0
3) เป็นภูมิปัญญาจากท้องถิ่นดั้งเดิม และมีการพัฒนาสร้างสรรค์	24	48.0
6. ด้านคุณภาพสินค้า (เกณฑ์ 0 – 5 คะแนน)		
6.1 ความปราณีต เรียบร้อยในการผลิต		
1) สินค้าที่ผลิตไม่เรียบร้อย ไม่ปราณีต ไม่สามารถขายได้	0	0.0
2) สินค้ามีความปราณีตเรียบร้อยปานกลาง/ขายในชุมชน/ร้านค้าได้	38	76.0
3) สินค้ามีความประณีตจนสามารถขายในห้างใหญ่ในประเทศหรือส่งออกได้	12	24.0

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลการดำเนินงานของ
วิสาหกิจชุมชน 5 กลุ่ม (ต่อ)

ข้อมูลการดำเนินงานกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
6.2 มีคุณสมบัติที่ผลิตภัณฑ์นั้นพึงมี		
1) ไม่มีคุณสมบัติพื้นฐานที่ประเภทสินค้านั้นพึงมี	0	0.0
2) มีคุณสมบัติพื้นฐานพอที่จะขายได้สำหรับตลาดในประเทศ	47	94.0
3) มีคุณสมบัติพื้นฐานสูงและครบถ้วนสามารถส่งออกได้	3	6.0
6.3 คุณภาพของวัสดุ/วัตถุดิบที่ใช้		
1) วัสดุ/วัตถุดิบที่ใช้มีคุณภาพไม่ดี เป็นพิษหรือทำลายทรัพยากรที่มีจำกัดหรือทำให้สินค้าไม่สามารถขาย ในตลาดได้	0	0.0
2) วัสดุ/วัตถุดิบที่ใช้มีคุณภาพปานกลางขายในท้องตลาดทั่วไปได้	48	96.0
3) คุณภาพของวัสดุ/วัตถุดิบที่ใช้ดีมากทำให้สินค้าดูดี มีราคา และสามารถส่งออกได้	2	4.0
6.4 ความสม่ำเสมอของการควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพสินค้า (QC)		
1) ไม่มีการควบคุมต่างคนต่างทำ	0	0.0
2) มีการควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพสินค้าแต่ไม่เป็นระบบ	8	16.0
3) มีการควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพสินค้าอย่างเป็นระบบ	42	84.0
7. ด้านรูปลักษณ์/การออกแบบ/การนำไปใช้ (เกณฑ์ 1 – 5 คะแนน)		
7.1 รูปลักษณ์โดยรวม/ความเข้ากันได้ขององค์ประกอบต่างๆ เช่น สี สัดส่วน วัสดุ		
1) รูปลักษณ์ สี สัน วัสดุไม่สวยงาม และองค์ประกอบต่างๆ ดูไม่เข้ากัน	9	18.0
2) รูปลักษณ์ดูใช้ได้ แต่ยังไม่มีความกลมกลืน หรือต้องปรับปรุงในองค์ประกอบบางจุด	36	72.0
3) รูปลักษณ์สวยงามดึงดูด มีความเข้ากันได้ขององค์ประกอบโดยรวม	5	10.0
7.2 ความมีเอกลักษณ์ในการออกแบบ		
1) รูปแบบพบเห็นโดยทั่วไป	27	54.0
2) รูปแบบมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง แต่รูปแบบดูเป็นสากลทั่วไป	20	40.0
3) รูปแบบมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และสื่อถึงภูมิปัญญาไทย	3	6.0

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลการดำเนินงานของ
วิสาหกิจชุมชน 5 กลุ่ม (ต่อ)

ข้อมูลการดำเนินงานกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
7.3 การได้รับรางวัลต่างๆ (ไม่เกิน 3 ปี)		
1) ได้รับรางวัลระดับอำเภอ/จังหวัด	12	24.0
2) ได้รับรางวัลจากการประกวดระดับ ภูมิภาค	0	0.0
3) ได้รับรางวัลการประกวด ระดับประเทศ และ/หรือระดับนานาชาติ	0	0.0

จากตารางที่ 1 สามารถวิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจ
ชุมชนทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) ถั่วคั่วทราย 2) ข้าวเกรียบปลา 3) ถั่ว
ตัดงา 4) ถั่วยอบเนย/ถั่วยอบ และ 5) ข้าวสารบรรจุถุง ได้ดังนี้

1. ด้านการผลิต พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการพึ่งพาวัตถุดิบ
ในพื้นที่เพาะปลูกของในท้องถิ่น หากไม่เพียงพอในการผลิตมีการ
จัดซื้อวัตถุดิบจากนอกพื้นที่ในภูมิภาคเดียวกัน

2. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีการเรียนรู้ในพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง เช่น การพัฒนา
รูปแบบสินค้าให้มีความหลากหลาย ตอบสนองต่อความต้องการ
ของลูกค้า และยังคงความสวยงาม รักษาเอกลักษณ์ของสินค้า

3. ด้านความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า วิสาหกิจชุมชนมี
ความเข้มแข็งในเรื่องของระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่ม และจำนวน
สมาชิกกลุ่ม

4. ด้านการตลาด พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีแหล่งจำหน่าย
สินค้าทั้งในจังหวัดอุดรธานี และนอกจังหวัด และเริ่มมีการใช้
ช่องทางออนไลน์เข้ามาช่วย

5. ด้านเรื่องราวหรือตำนานของผลิตภัณฑ์ พบว่า มีการ
จัดทำเรื่องราว หรือ ตำนานแต่ยังไม่ได้ทำการประชาสัมพันธ์ให้
เป็นที่รับรู้ของลูกค้า

6. ด้านคุณภาพสินค้า พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการควบคุม
และตรวจสอบคุณภาพในทุกขั้นตอนของการผลิต

7. ด้านรูปลักษณ์/การออกแบบ/การนำไปใช้ พบว่า
สินค้ามีความเหมาะสม มีหลายรูปแบบและสามารถนำไปใช้ได้
แต่บรรจุภัณฑ์ยังไม่สามารถเก็บรักษาสินค้าให้คงคุณภาพหรือ
ลักษณะที่สมบูรณ์ไว้ได้นานมากนัก

2. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ประเภทอาหารเพื่อก้าวสู่ผลิตภัณฑ์การค้าระดับประเทศ

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มอาชีพ
พบดังนี้

2.1.1 ด้านการผลิต พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการขาด
แคลนด้านกำลังคนในการผลิต สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการ
ทำงานค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่มีบุคลากรหลักในการบริหาร
จัดการการดำเนินงานกลุ่ม ขาดการสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุน
ขาดแรงงานที่มีฝีมือและทักษะเฉพาะทาง จึงจำเป็นต้องพึ่งพา
แรงงานนอกท้องถิ่นมากขึ้น หรือต้องตัดสินใจพึ่งพาเครื่องจักร
การผลิตด้วยการเช่าหรือว่าจ้าง อีกทั้ง ยังมีการพึ่งพาวัตถุดิบใน
ท้องถิ่น หากต้องการผลิตสินค้าในปริมาณที่มากขึ้น ส่งผลให้มี
วัตถุดิบไม่เพียงพอในบางฤดูกาลจึงทำให้ผลิตสินค้าได้ไม่ทันตาม
คำสั่งซื้อของลูกค้า

2.1.2 ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า วิสาหกิจ
ชุมชนประสบปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในระดับที่สูงขึ้นมี
ปัญหาในการขาดความรู้ความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานของการ
ขอขึ้นระดับดาวของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งพบว่า
หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ได้เข้ามาให้ความเข้าใจในเกณฑ์
มาตรฐาน แต่ยังไม่มีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและ
เป็นระบบในส่วนของการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับการขนส่ง
สินค้านั้น พบว่าบรรจุภัณฑ์ยังไม่สมบูรณ์ ไม่ปลอดภัย ขาดความ
โดดเด่น มีความคล้ายคลึงกับสินค้าคู่แข่ง ทำให้ลูกค้าแยกความ
แตกต่างไม่ได้ มีความต้องการศึกษาเรียนรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์
จากสินค้าชุมชนที่โดดเด่นมีลักษณะใกล้เคียงกันกับสินค้าตนเอง
และต้องการผู้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงรูปลักษณ์ของสินค้า
และผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาไปมากกว่าที่เป็นอยู่เดิม

2.1.3 ด้านความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า การจัดตั้ง
กลุ่มเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะแต่ละครอบครัว ยังยึด
ติดกับการทำงานรับจ้างเพื่อให้ได้รับค่าจ้างรายวัน และกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่ เช่น
สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่เข้ามาช่วยให้
ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีอย่างง่าย แต่การดำเนินการจัดทำ
บัญชีของวิสาหกิจชุมชนเองยังไม่เป็นไปตามระบบบัญชี

2.1.4 ด้านการตลาด พบว่า การสั่งซื้อจากลูกค้าใหม่
ยังไม่มีมาก กลุ่มขาดเงินทุนหมุนเวียนทำให้มีปัญหาในการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ และมีปัญหาในเรื่องการจัดทำบัญชี ซึ่งมีผลกระทบต่อ
ราคาขายสินค้าที่สูงขึ้น การผลิตสินค้าไม่เพียงพอต่อความ
ต้องการของตลาด ขาดความต่อเนื่องในบางครั้ง เนื่องจากแหล่ง
จำหน่ายวัตถุดิบมีการจำหน่ายไม่สม่ำเสมอ และ รวมทั้งไม่มีหน้

วางแผนใดมาช่วยในการพัฒนาด้านการตลาดอย่างจริงจัง และต้องการสถานที่จำหน่าย ร้านค้าที่รับฝากขายสินค้าในจังหวัด หรือการสร้างช่องทางขายแบบออนไลน์

2.1.5 ด้านคุณภาพสินค้า พบว่า วิสาหกิจชุมชนต้องการเพิ่มศักยภาพและได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง ทั้งความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาสินค้า และมีการนำวัสดุมาใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ ยังไม่เหมาะสมกับลักษณะสินค้าเท่าที่ควรนัก

2.1.6 ด้านรูปลักษณ์/การออกแบบ/การนำไปใช้ พบว่า การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนยังขาดความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และยังไม่ได้ดึงดูดลูกค้า พร้อมกับองค์ประกอบของการออกแบบยังไม่แตกต่างกัน ที่จะสามารถสร้างการจดจำให้เกิดกับลูกค้าได้ จึงจำเป็นต้องการผู้ที่มีความรู้และความชำนาญมาให้คำแนะนำและอบรมเป็นครั้งคราววิสาหกิจชุมชน

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนประเภทอาหาร เพื่อก้าวสู่ผลิตภัณฑ์การค้าระดับประเทศ

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มอาชีพพบดังนี้

3.1.1 ด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนควรมีการดำเนินการด้านการผลิตเป็นระบบตามมาตรฐาน และใช้เครื่องมือที่ทันสมัย คัดเลือกวัตถุดิบที่ดีมีคุณภาพ มีแหล่งวัตถุดิบที่หลากหลายเพื่อรองรับคำสั่งซื้อตามความต้องการของลูกค้าได้อย่างเพียงพอ มีการเก็บรักษาวัตถุดิบให้คงคุณภาพที่สมบูรณ์และไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาการผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า และมีสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาช่วยให้คำแนะนำในด้านการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต และการใช้แรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนควรมีการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าที่ได้ซื้อสินค้าไป และระดมความคิดเห็นของสมาชิกเพื่อวิเคราะห์ความต้องการลูกค้า และนำภูมิปัญญา ทรัพยากรในท้องถิ่นมาพัฒนาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารที่มีเอกลักษณ์ มีมาตรฐานสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าและให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปได้

3.1.3 ด้านความเข้มแข็งของชุมชน หน่วยงานท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาสนับสนุนให้มากยิ่งขึ้น โดยมีการจัดให้มีการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจปลูกจิตสำนึกให้คนใน

ชุมชนเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เพื่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชนอย่างยั่งยืน

3.1.4 ด้านการตลาด วิสาหกิจชุมชน ควรสร้างช่องทางการขายใหม่ๆ ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความสะดวกสบายในปัจจุบัน มีการจัดสถานที่จำหน่ายภายในท้องถิ่น และจัดตั้งศูนย์การขายที่เป็นมาตรฐานของจังหวัด หรือในหน่วยงานของราชการ และหน่วยงานเอกชน รวมทั้งตลาดระหว่างจังหวัด หรือมีการจัดให้กลุ่มออกร้านจำหน่ายตามงานกิจกรรมต่างๆ ทั่วประเทศทุกภาค โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเช่าพื้นที่ขายสินค้า จัดให้มีโอกาสพบลูกค้า และกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่นำลูกค้าคุณภาพสูงเข้ามาเลือกซื้อสินค้าของชุมชน พร้อมกันนี้เพื่อสร้างการรับรู้แก่ลูกค้าทั้งในพื้นที่จังหวัดและนอกจังหวัด วิสาหกิจชุมชนควรให้มีการพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาดอย่างต่อเนื่องโดยมีการเผยแพร่ข้อมูลสินค้าที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในชุมชนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อออนไลน์ ซึ่งหากวิสาหกิจชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในด้านสื่อเครือข่ายสังคม (Social Media) และไม่สามารถผลิตสื่อเองได้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาจพิจารณาการจัดทำโครงการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเข้าการจับคู่ (Matching) ในการช่วยจัดทำสื่อที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ประกอบการ ด้วยการนำนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมให้ความรู้และใช้ความสามารถของตนเองช่วยเหลือบริการสังคมให้แก่ผู้ประกอบการ โครงการดังกล่าวจะเป็นการช่วยขยายช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าและสร้างการส่งเสริมการตลาดที่เข้าถึงลูกค้าใหม่ได้อีกทางหนึ่ง

3.1.5 ด้านคุณภาพสินค้า วิสาหกิจชุมชนควรมีการควบคุมมาตรฐานการผลิตอย่างต่อเนื่อง มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าด้วยวิธีการสุ่มตรวจ เพื่อให้มีคุณภาพและได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) โดยมีการระบุรายละเอียดของสินค้าที่ครบถ้วน เช่น วัตถุดิบ วันหมดอายุ เป็นต้น และมีการรับประกันการขนส่งสินค้าให้ถึงมือลูกค้าอย่างปลอดภัยไม่เสียหาย พร้อมกับมีเป้าหมายในการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่มุ่งพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าของตนเองให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น

3.1.6 ด้านรูปลักษณ์/การออกแบบและการนำไปใช้ วิสาหกิจชุมชนควรศึกษาความต้องการของลูกค้าเป้าหมายในแต่ละภูมิภาค และทำการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าหรือรูปลักษณ์ของสินค้าให้ถูกใจผู้ซื้อ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ มีการออกแบบด้วยการใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม เน้นประโยชน์ในการใช้สอยที่ช่วยเพิ่มความสะดวก
ต่อการพกพาหรือรับประทานสินค้าที่ห่อหุ้มภายใน หรือ
พิจารณาการผลิตสินค้าในรูปแบบใหม่ๆ ที่น่าสนใจช่วยดึงดูด
ความสนใจของลูกค้าได้ พร้อมกันนี้เพื่อให้ได้การออกแบบที่มี
ประสิทธิภาพดังกล่าวทางหน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษา
ท้องถิ่นควรเข้ามาให้ความรู้และช่วยเหลือด้านการออกแบบบรรจุ
ภัณฑ์แก่วิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มอา
ชีพ พบว่า

1) วิสาหกิจชุมชนถั่วคั่วทราย เสนอว่า ควรมีการจัด
พี่เลี้ยงในการดูแลให้คำปรึกษาให้ความรู้แก่กลุ่มอาชีพในด้านการ
พัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านมาตรฐานของสินค้า OTOP แต่ละระดับ
ดาว ให้มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ตรงตามเกณฑ์
มาตรฐานที่กำหนด

2) วิสาหกิจชุมชนถั่วตัดงา เสนอว่าควรมีการจัดทำ
ระบบบัญชีให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ
ในท้องถิ่น

3) วิสาหกิจชุมชนกล้วยอบเนย/กล้วยฉาบมีความ
คิดเห็นว่าการออกแบบบรรจุภัณฑ์อาจมีการออกแบบให้กับสินค้า
บางชนิดที่มียอดขายที่ดี เพื่อให้มีเอกลักษณ์ที่สวยงามดึงดูดลูกค้า
ไม่จำเป็นต้องมีการบรรจุภัณฑ์ให้กับสินค้าทุกชนิดที่จำหน่าย
เพราะหากจัดทำทุกประเภทสินค้าจะส่งผลให้มีต้นทุนที่สูงขึ้น
และทางกลุ่มมีความประสงค์ในการจัดการด้านบัญชีและการ
บรรจุภัณฑ์ตามข้อเสนอแนะของคณะวิจัย

4) กลุ่มข้าวสารบรรจุถุง เสนอให้มีการพิจารณาพื้นที่
ในท้องถิ่นสำหรับปลูกข้าวเพิ่มเติมเพื่อให้มีวัตถุดิบที่เพียงพอ และ
เป็นการสร้างงานเพิ่มแรงจูงใจให้คนสนใจการเป็นชุมชนที่
เข้มแข็ง

5) วิสาหกิจชุมชนข้าวเกรียบปลา เสนอว่าควรสร้าง
มูลค่าเพิ่มให้สินค้า พร้อมกับมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยใน
กระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ปริมาณที่เพิ่มขึ้น โดยที่ไม่มีผลกระทบ
ต่อต้นทุนในการดำเนินงาน

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาจากกลุ่มอาชีพและคณะวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยมีประเด็นสาระสำคัญที่ควรใช้เป็น
แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านกลยุทธ์การตลาดของ

ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหารที่มีระดับต่ำกว่า 5 ดาว อำเภอภู
ฉาบ จังหวัดอุดรธานีเพื่อก้าวสู่การค้าระดับประเทศ มีดังนี้

1. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรจัดให้มีการดำเนินการเพื่อการ
บริหารจัดการกลุ่มและสมาชิกอย่างเป็นระบบ เช่น มีการแต่งตั้ง
หรือคัดเลือกคณะกรรมการกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม คณะทำงาน การ
จัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม มีโครงสร้างงาน และมาตรการจูง
ใจคณะทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของปานศิริ พูนพล (2560)
ที่ทำการวิจัยเรื่องแนวทางในการพัฒนาการตลาดของ
ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ OTOP (ระดับ 1-5 ดาว) ในจังหวัด
ขอนแก่นที่พบว่า เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาการ
ดำเนินงานด้านการตลาดได้ทางภาครัฐควรเน้นด้านการจัดการ
อบรมเพิ่มเติมทักษะความรู้แก่ผู้ประกอบการด้านการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมการตลาด ด้านการบริหาร ด้านต้นทุนในการผลิต

2. การผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควรมีการ
ดำเนินการจัดให้มีการอบรมเพื่อให้ความรู้ตามความต้องการขอ
ของกลุ่ม เช่น การใช้เทคโนโลยีช่วยในการผลิต การเชื่อมโยงเครือข
ายระหว่างกลุ่มในพื้นที่และนอกพื้นที่ หรือการศึกษาดูงานกลุ่มที่
ประสบผลสำเร็จเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินของ
วิสาหกิจชุมชนต่อไปสอดคล้องกับแนวคิดของสุภาพร พรมมะเริง
(2562) ในการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการยกระดับสินค้า
หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านริม
ร่อง ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า การ
ยกระดับผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนให้ได้ผลนั้นควรมีการนำ
ข้อกำหนด GMP ที่จะเป็นเกณฑ์บังคับใช้เป็น การปรับปรุงระบบ
การควบคุม ความปลอดภัยที่ผู้ผลิตอาหารจะต้องปฏิบัติตาม
ซึ่งจะต้องดำเนินการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในโรงงานผลิต การ
ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักสุขาภิบาล หลักสุขอนามัยและความ
สะอาดทั้งในการผลิตและบุคลากรในสายงานผลิตด้วย โดย
วิสาหกิจชุมชนควรตระหนักถึงความปลอดภัย มีระเบียบ
วินัยเพื่อสร้างสุขลักษณะที่ดีในการผลิตเป็นสำคัญ

3. ความเข้มแข็งของชุมชน ควรจัดตั้งกลุ่มตามวัตถุประสงค์
มากกว่าบัญชีรายชื่อของคนในชุมชน มีการส่งเสริมกิจกรรม
กลุ่ม มีหุ้นส่วนที่แท้จริง ส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามาเป็นหุ้นส่วน
เป็นสมาชิกกลุ่ม พร้อมจัดสรรผลกำไรอย่างยุติธรรม มีระบบการ
ทำบัญชีของกลุ่มที่ถูกต้อง และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้าน
ความรู้ การประสานงาน สอดคล้องกับแนวคิดของปานศิริ พูนพล
(2560) ที่เสนอว่าควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชน ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล

หนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตใกล้เคียงหรือจังหวัดใกล้เคียงเพื่อศึกษาปัญหาและ แนวทางการพัฒนาต่อไป

4. การตลาด มีการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media platform) หรือเว็บไซต์มาช่วยในการสื่อสารตราสินค้า สร้างภาพลักษณ์ที่จดจำได้ไปยังกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งจัดทำสื่อส่งเสริมเนื้อหา (Content) ที่มีการส่งเสริมสนับสนุนเชิญชวนให้คนในชุมชนหันมาใช้สินค้าที่ผลิตภายในพื้นที่ มีการพัฒนา ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบดั้งเดิมให้มีประสิทธิภาพ เช่น มีระบบการฝากขายระหว่างเครือข่ายร้านค้า มีการจัดตั้ง ช่องทางการขายทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ อีคอมเมิร์ซ ช่องทางขายบนสื่อสังคมออนไลน์ (Social Commerce) ของวิสาหกิจชุมชนขึ้นอย่างเป็นทางการ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่มีการจัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดประกวดสินค้า การจัดกิจกรรมออกร้านขายในงานเทศกาลชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของวีระนันท์ คำนิ้งวุฒิ (2562) ที่พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และการตลาดออนไลน์ที่เป็นเว็บไซต์ แบบอีคอมเมิร์ซที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP ที่มีความถูกต้อง และความชัดเจนของข้อมูลผลิตภัณฑ์ ที่ผลิตจากแหล่งผลิตหรือชุมชนที่แตกต่างกัน การนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดนครนายก ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความงามทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด พร้อมกันนี้ผู้ประกอบการควรมีความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการตลาดออนไลน์และควรนำเสนอถึงคุณภาพของสินค้าและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

5. เรื่องราวหรือตำนานผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนยังมีข้อมูลด้านตำนานหรือเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ ที่คลุมเครือไม่ชัดเจนเพียงพอ ไม่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ ดังนั้น จึงควรสร้างความเข้าใจในการนำเสนอเรื่องเล่า (Story Telling) ของผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการ เพื่อรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลดังกล่าวเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจและเผยแพร่ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ของวิสาหกิจชุมชนให้แก่กลุ่มลูกค้า สอดคล้องกับแนวคิดของมานิชย์ นวลสระ และคณะ (2564) เกี่ยวกับการสร้างความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ต่อผู้บริโภค ที่จะต้องมีการผสมผสานวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ สร้างให้เกิดเรื่องราวและการรับรู้ เพื่อยกระดับคุณค่าในตัวผลิตภัณฑ์ พร้อมกับเป็นการเพิ่มมูลค่าและลดอุปสรรคการแข่งขันทางการตลาด

6. คุณภาพสินค้า หน่วยงานภาครัฐควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้ความช่วยเหลือด้านข่าวสารตามมาตรฐานของสินค้าแต่ละประเภท และมีการติดตามผลของการดำเนินการพัฒนาในมิติต่างๆ ที่เสริมศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการส่งเสริมการประกวดคัดสรรผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาสินค้าของกลุ่มตนเอง

7. รูปลักษณ์/การออกแบบ/การนำไปใช้ หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นควรมีการจัดการให้ความรู้คำแนะนำในด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์แก่วิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ผู้ประกอบการเกิดแนวทางในการจัดทำสินค้าของชุมชนให้มีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์ของตนเอง สามารถส่งเสริมการขายสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ อาทิตยา วงษ์สีมานันต์ (2563) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชุมชนควบคู่กับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ควรพัฒนาตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต คือ ควรที่จะผลิตสินค้าให้มีมาตรฐาน มีคุณภาพ มีโรงเรือนในการผลิตที่สะอาด นำสินค้าชุมชนไปออกใบรับรอง หรือมาตรฐานต่างๆ เพื่อรับรองความปลอดภัย สร้างความมั่นใจให้กับตัวผู้บริโภค พร้อมกับมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย สีสันสะดุดตา มีความเป็นเอกลักษณ์และแตกต่างจากสินค้าดั้งเดิม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 นโยบายของภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่นควรมีการส่งเสริมกระบวนการกลุ่มของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งทั้งด้านการบริหาร, วัตถุประสงค์การผลิต, การตลาด, ภาวะความเป็นผู้นำผู้ตาม, การมีส่วนร่วม และการรับผลประโยชน์

1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการสำรวจความต้องการในการพัฒนาในด้านต่างๆ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและจัดการอบรมตามความต้องการ โดยจำแนกเป็นความรู้ทางด้านอาชีพ, ด้านการตลาด, ด้านการบัญชี, ด้านการผลิต, ด้านการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

1.3 หน่วยงานท้องถิ่นควรดำเนินการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนเงินทุนสำรองสำหรับให้กลุ่มกู้ยืม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน

ในการซื้อวัตถุดิบ หรืออุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้า

1.4 หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่นควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมการประกวดผลิตภัณฑ์ การจัดทำเครือข่าย เพื่อให้กลุ่ม อาชีพได้มีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า และการประสานงานกัน

1.5 มีการจัดระบบการประเมินการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นสู่ระดับประเทศ โดยพิจารณาคุณสมบัติของคณะกรรมการ ตลอดจนการปรับเกณฑ์การประเมินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริบทในท้องถิ่น

1.6 นโยบายส่งเสริมของรัฐบาลเรื่อง หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ควรพิจารณาโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจำแนกว่าผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับชุมชน ระดับประเทศ หรือระดับสากล

2. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

2.1 การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรมีการพิจารณาในการจัดตั้งกลุ่มให้มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม โดยเป็นการรวมกลุ่มตามวิถีชีวิต วัตถุประสงค์ และความต้องการของสมาชิก

2.2 การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในด้านผลประโยชน์ของหัวหน้าและคณะทำงานควรดำเนินการด้วยความโปร่งใส และยุติธรรม

2.3 ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในกลุ่มเกี่ยวกับทักษะในการผลิตสินค้า การจัดทำบัญชี การตลาด และการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

2.4 ควรมีการพิจารณาในการรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการพึ่งตนเองของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากกว่าการรอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาศาสนาศึกษาวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารที่ประสบความสำเร็จทั้งด้านการบริหารจัดการ เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบในส่วนของกระบวนการผลิต จุดเด่น จุดด้อย ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น ในหลายรูปแบบของผลิตภัณฑ์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้

2. ควรศึกษาองค์ประกอบของสำคัญของผู้นำ วิสาหกิจชุมชน และสิ่งสนับสนุนต่อความสำเร็จในการพัฒนาสินค้าสู่มาตรฐานระดับประเทศและระดับสากล

3. ควรศึกษาระบบการคัดสรรผลิตภัณฑ์รวมทั้งเกณฑ์การพิจารณาของคณะกรรมการ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางให้สอดคล้องกับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่องแนวทางกลยุทธ์การตลาดสำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนเพื่อการค้าระดับประเทศสู่ความยั่งยืน กรณีศึกษา : ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหารที่มีระดับต่ำกว่า 3 ดาว ในเขตอำเภอภูเก็จ จังหวัดอุดรธานีคณะผู้วิจัยขอขอบคุณเครือข่ายบริหารงานวิจัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณหน่วยงานบริหารงานปกครองพื้นที่อำเภอภูเก็จ จังหวัดอุดรธานีทั้ง 7 ตำบล และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอภูเก็จ จังหวัดอุดรธานี ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ร่วมสนับสนุนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] จังหวัดอุดรธานี. (2565). *คัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ.2565 (OTOP Product Champion)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2565. จาก <https://www.udonthani.go.th/main/news180565-2>
- [2] ปานศิริ พูนพล และ ทิพวรรณ พรหมลาย. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการตลาดของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ OTOP (ระดับ 1-5 ดาว) ในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 7(ฉบับพิเศษ). 23 – 33.

- [3] มาโนชญ์ นวลสระ, น้ำเพชร เตปินสาย และชัชชญา ชูดิษฐ์ภูวดล. (2564). แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และตราสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน ระดับสากล จังหวัดเชียงราย. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 15(1), 119 – 134.
- [4] รุ่งศิริ สระบัว และกิตติพล สระบัว. (2564). การพัฒนาการจัดการการตลาดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ยั่งยืน ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาอำเภอภูดง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 9(2), 194–204.
- [5] วีระนันท์ คำนิ้งวุฒิ และอัญญา กลิ่นเทียน. (2562). การพัฒนารูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และการตลาดออนไลน์สำหรับสินค้า OTOP ในประเทศไทย กรณีศึกษาสินค้า OTOP จังหวัดนครนายก. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 7(2), 32 – 42.
- [6] สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.). กระทรวงพาณิชย์ (2563). *ความเป็นมาโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2565. จาก <https://tpso.go.th/document/2404>
- [7] สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (2567). *แนวทางการส่งเสริมสินค้าโอท็อป (OTOP)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2567. จาก <https://cep.cdd.go.th/otop-data>
- [8] สุภาพร พรหมะเรง. (2562). แนวทางการยกระดับสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านริมร่อง ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 21(1). 248 – 258.
- [9] อาทิตยา วงษ์สีมานันต์ และชมภูณัฐ หนูนาค. (2563). การพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชุมชนควบคู่ผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ในอำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 8(3). 40 – 55.

การพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

STRENGTH DEVELOPMENT OF ORGANIC AGRICULTURAL COMMUNITY ENTERPRISES IN KHOK TAKHIAN SUBDISTRICT KABCHEING DISTRICT SURIN PROVINCE

ทรงกลด พลพวก^{1*}, นวรัตน์ นิธิชัยอนันต์², ธราธร ภูพันเชื้อ³ และ วิมลกานต์ นิธิศิริวิศกุล⁴
SONGKLOT PHONPHUAK^{1*}, NAVARAT NITHICHAIANAN² THARATHORN PUPUNCHEK³
and WIMONKRAN NITHISIRIWARITKUN⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคกตะเคียนอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ใช้รูปแบบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมสนทนากลุ่ม กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 20 ราย โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยกระบวนการมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก และจัดเวทีการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ตำบลโคกตะเคียนมีการดำเนินงานกลุ่ม แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม 2) ด้านการผลิต 3) ด้านการตลาด 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านการเงิน และ 6) ด้านผู้นำ โดยมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับกลยุทธ์บริหารจัดการไม่ชัดเจนทั้งการผลิต การจำหน่าย และการจัดทำบัญชี ทั้งนี้ศักยภาพการผลิตยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดข้อมูลการวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งจากปัญหาอุปสรรคดังกล่าวมีแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มคือ 1) การพัฒนาร่วมกับกลุ่มภายใน โดยการพัฒนาผู้นำและสมาชิกให้มีความรู้ความสามารถ และ 2) การพัฒนาร่วมกับกลุ่มภายนอก โดยการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ทั้งด้านการผลิต การตลาดและการบริหารจัดการ ไปสู่การสร้างกลยุทธ์เพื่อพัฒนากลุ่มให้เกิดความเข้มแข็ง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสินค้าและมีมาตรฐาน

คำสำคัญ : การพัฒนาความเข้มแข็ง ; เกษตรอินทรีย์ ; วิสาหกิจชุมชน

¹⁻⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, Assistant Professor, Faculty Of Management Sciences, Surindra Rajabhat University

* Corresponding Author. Email : songklot.p@sru.ac.th

Received: Oct 30, 2024, Revised: Dec 6, 2024, Accepted: Dec 9, 2024

ABSTRACT

This research aimed to develop the strength of the organic agricultural community enterprises in Khok Takhian Subdistrict, Kap Choeng District, Surin Province. The research used qualitative research methods, including in-depth interviews and focus group discussions. Target groups or key informants are 20 people, using purposive selection, consisting of the organic agricultural community enterprise groups in Khok Takhian Subdistrict, Kap Choeng District, Surin Province. Data were collected through participatory processes, interviews, and focus group discussions. Data were analyzed using content analysis.

The research results found that

The organic agricultural community enterprise group in Kok Takhian Subdistrict has group operations divided into 6 areas: 1) group management, 2) production, 3) marketing, 4) participation, 5) finance, and 6) leadership. There are problems and obstacles regarding unclear management strategies for production, distribution, and accounting. In addition, the production potential is not up to standard and there is a lack of information for planning operations. The development guidelines for strengthening the group are: development with the internal group by developing leaders and members to have knowledge and skills, and development with the external group by creating a network to exchange knowledge in production, marketing, and management to create strategies for developing the group to be strong by taking into account safe and standard products.

Keywords: strength development ; organic agricultural ; community enterprises

บทนำ

ชุมชนจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ชุมชนชนบทได้รับเปลี่ยน การพึ่งพิงปัจจัยต่าง ๆ จากภายนอกชุมชน เป็นการพึ่งตนเอง ภายในชุมชนโดยอาศัยทุนของตนเองและทุนของชุมชน ซึ่งการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนนั้นจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชุมชนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงที่จะต้องมีการบริหารจัดการให้เป็นไปในทางสายกลาง ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีความพอประมาณ มีเหตุมีผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันที่ดีต่อผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ ไปใช้ในการวางแผนและดำเนินการ ทุกขั้นตอนเพื่อให้การพัฒนานำไปสู่ความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน (อนุวัฒน์ คงสว่าง, 2562 : 1) การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กรชุมชน เพื่อให้มีความเข้มแข็ง และประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรนั้นกำหนดไว้ โดยสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น กรมการพัฒนา

ชุมชน (2560) ได้อธิบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มหรือ องค์กรชุมชน โดยใช้หลักการ 5 ก ไว้ดังนี้ ก ที่ 1 : กลุ่ม/สมาชิก ครอบคลุมถึงการรวมตัวกันของคนที่มีความสมัครใจ พร้อมทั้งให้ ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มที่มีอาชีพเดียวกัน หรือประเภทอาชีพเดียวกันอย่างน้อย 5 คน ขึ้นไป ก ที่ 2 : กรรมการ หมายถึง กลุ่มคนซึ่งได้รับมอบหมายและเป็นตัวแทน จากสมาชิกให้บริหารกลุ่มนั้น ซึ่งกลุ่มจะมั่นคงและบรรลุผล เพียงใด ขึ้นอยู่คณะกรรมการที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพ ก ที่ 3 : กฎ กติกา ระเบียบข้อบังคับกลุ่ม ควรทำ เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่าง สมาชิกและคณะกรรมการ วิธีการอาจเป็นการร่วมกันร่างขึ้นมา เอง หรืออาศัยกฎหมายอื่นมารองรับ ก ที่ 4 : กองทุนของกลุ่ม อาจเป็นเงินหรือเครื่องมือ ที่ทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินการได้ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ที่มาของกองทุนได้แก่ ทุน จากการระดมทุนของสมาชิก ทุนจากภาครัฐ /เอกชน ทุนจากการ จัดกิจกรรม และทุนจากการกู้ยืม แบ่งเป็นแหล่งทุนภายในชุมชน และแหล่งทุนภายนอกชุมชน และ ก ที่ 5 : กิจกรรม เป็นสิ่งที่ สมาชิกกลุ่มร่วมกันปฏิบัติ เพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและ

ชุมชนโดยมีการกำหนดเป็นแผนกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนั้น ความสำคัญของศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนยังถูกระบุ ในกลไกการพัฒนาประเทศตามหลักการประเทศไทย 4.0 ซึ่งอยู่ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่มุ่งเน้น การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่าย โดยการทำให้ ชุมชนมีความเข้มแข็งที่ยั่งยืน คือสามารถบริหารจัดการชุมชนได้ ด้วยตนเอง สามารถแก้ปัญหาและสนองตอบความต้องการของ ชุมชนได้ด้วยตนเอง ด้วยการส่งเสริมให้ชุมชนหรือประชาชนใน ชุมชนทำงานร่วมกัน ดังนั้น ชุมชนจึงต้องมีการเรียนรู้และพัฒนา ตนเองให้เข้มแข็งพึ่งตัวเองได้ ทั้งนี้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการ ที่ดี มีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชุมชน (ธัญญ์ชนก ทรัพย์เจริญ, 2566)

จังหวัดสุรินทร์เป็นหนึ่งในจังหวัดชายแดนของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่มีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา มียุทธศาสตร์การบูรณาการงานชายแดนให้มีความเข้มแข็งและ ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านในการส่งเสริม การค้าการลงทุนที่ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา นอกจากนี้ ยังมียุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากโดยการใช้ทุน ทรัพยากรเป็นฐานในการพัฒนาโดยเฉพาะด้านเกษตรอินทรีย์ซึ่ง จังหวัดสุรินทร์ มียุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนเป็นจังหวัดนำร่อง การดำเนินงานด้านเกษตรอินทรีย์ โดยมีเป้าหมายพัฒนาจังหวัด เป็นเมืองแห่งเกษตรอินทรีย์ และมีการผลักดันด้านการรวมกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตร ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ ร่วมกันของคนในท้องถิ่นและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชนให้ดีขึ้น ซึ่งอำเภอกาบเชิงเป็นหนึ่งในอำเภอของจังหวัด สุรินทร์ที่มีการสนับสนุนให้ประชาชนปลูกพืชผลเกษตรอินทรีย์ และได้เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียง านพืชผลเกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ แต่ อย่างไรก็ตามด้วยการดำเนินงานกันเองของคนในชุมชนที่ขาด ประสิทธิภาพ ทักษะการดำเนินงานการเป็นผู้ประกอบการให้ ศักยภาพมีความสามารถในการแข่งขันก้าวทันกับความสมัยใหม่ รวมทั้งเทคนิค วิทยาการและความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม มา พัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การเข้าถึง โอกาสทางการตลาด และการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเกษตร อินทรีย์ให้สามารถดำรงอยู่ได้กับสถานการณ์ของยุคสมัยใหม่ที่มี การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงเป็นผลทำให้ผู้ประกอบการ ท้องถิ่นประสบปัญหาและบางรายต้องล้มเลิกกิจการซึ่งส่งผล

กระทบต่อเศรษฐกิจฐานราก นอกจากนี้ปัจจุบันการดำรงชีวิตของ ผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นให้ความสำคัญกับการดูแล สุขภาพ การแสวงหาอาหารสุขภาพและปลอดภัยในขณะเดียวกัน ใส่ใจกับสิ่งแวดล้อมและหันมาบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์เพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิต และแนวโน้มของพฤติกรรมผู้บริโภคใน ปัจจุบันเน้นการดูแลสุขภาพและอาหารที่ปลอดภัยมากขึ้น จึงเป็น โอกาสของวิสาหกิจชุมชนที่จะสามารถขยายการเติบโตที่เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม และการแข่งขันที่รุนแรง อีกทั้งปัญหาและอุปสรรคของกลุ่ม เกษตรอินทรีย์ เช่น ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ผลผลิตสินค้าไม่ทัน กับความต้องการของตลาดและสินค้าเกษตรมีต้นทุนสูง

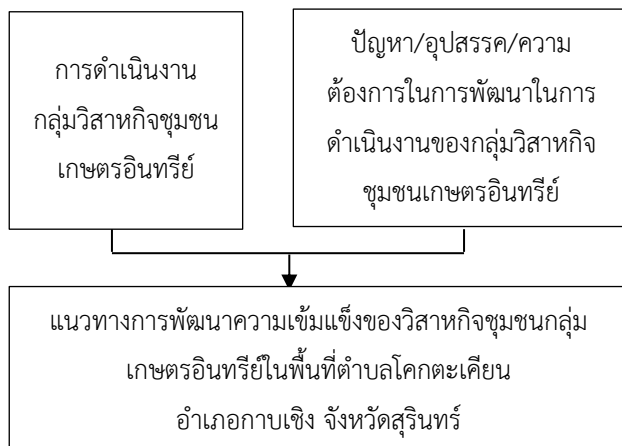
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียน อำเภอ กาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ เป็นกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีอาชีพ ทำงานในเขตพื้นที่ 'นใหญ่' เช่น กรุงเทพมหานคร และ บางส่วนประกอบอาชีพโดยการสารเคมีในการเพาะปลูกพืชซึ่งได้ ส่งผลกระทบและผลเสียต่อสุขภาพของคนในชุมชนต่อมา หน่วยงานภาครัฐได้สนับสนุนให้ชุมชนทำเกษตรอินทรีย์ตามปรัชญา ของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่าง ยั่งยืน ด้วยสภาพแวดล้อมภายในบริบทชุมชนมีความเหมาะสมที่ จะทำเกษตรอินทรีย์จึงส่งผลให้กลุ่มได้เกิดการรวมสมาชิกร่วมกัน ตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา ประกอบกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้การ สนับสนุนในด้านการหาช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยมีสถาบันการศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ โรงพยาบาล เทศบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ช่วยในเรื่องของสนับสนุนและกระจาย สินค้าในเรื่องของช่องทางการตลาดเพื่อให้เกิดการจำหน่าย ซึ่ง สอดคล้องตามนโยบายของภาครัฐตามวิถีนวัตกรรมสุขภาพ ซึ่งผล การดำเนินงานที่ผ่านมาสามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในการ เลี้ยงชีพและพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากกลุ่มได้รับ การสนับสนุนทั้งทางด้านความรู้ ปัจจัยการผลิต เงินทุนที่มีจำนวน น้อย จึงทำให้วิสาหกิจชุมชนไม่เข้มแข็งและดำเนินกิจการได้ไม่ ต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนเกษตรกรผู้ผลิตให้มีการ พัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางอาหาร ตลอดจน เป็นการสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มให้มีความ ยั่งยืน จึงสนใจที่จะศึกษาพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคกตะเคียนอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อมูลสารสนเทศมา เป็นแนวทางในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตร อินทรีย์ให้มีความเข้มแข็งในด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ทั้งด้าน

การผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่าง
ลงตัว พัฒนาเป็นอาชีพและสารสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับ
ครัวเรือนและชุมชนได้จำนวนมากต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตร
อินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคกตะเคียนอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน
กลุ่มเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคกตะเคียนอำเภอกาบเชิง
จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative
Method) แบบมีส่วนร่วม รวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยเอกสาร
การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์แบบ
มีส่วนร่วม โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนเกษตรอินทรีย์ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัด
สุรินทร์ ประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่บ้าน
โนนทอง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตผักอาหารปลอดภัยโคเค

เคียน จำนวน 20 คน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมการสัมภาษณ์
และจัดเวทีการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้
ได้มาซึ่งข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้านการดำเนินงาน
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ ประกอบด้วยด้านการบริหาร
จัดการกลุ่ม ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วม ด้าน
การเงิน และด้านผู้นำ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และความ
ต้องการในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่ม โดยการสัมภาษณ์
จากประธานกรรมการ และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตร
อินทรีย์โคกตะเคียน

2. การสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) โดยการ
กำหนดประเด็นคำถามจากการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบ
เชิงลึกมาจัดเป็นระบบกลุ่มข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อได้ข้อมูลที่เป็น
แนวทางในการตั้งประเด็นคำถามสำหรับการจัดสนทนากลุ่ม
เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว (SWOT) จุดแข็ง จุดอ่อน
โอกาส และอุปสรรค เพื่อหาแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของ
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียน

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามรูปแบบ
การตรวจสอบเชิงสามเส้า หรือรูปแบบการเปรียบเทียบข้อค้นพบ
เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือไว้ (ทวีศักดิ์ นพเกสร, 2548) ดังนี้

3.1 ความเที่ยงตรง (Validity) โดยตรวจสอบความตรง
เนื้อหา ว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมานั้นได้เนื้อหา (Content
validity) ว่าครบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังมี
การตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity)
โดยตรวจสอบว่าแบบสัมภาษณ์ตรงตามแนวคิดและทฤษฎีที่ได้
กำหนดไว้หรือไม่

3.2 ความยากง่าย (Difficulty) โดยตรวจสอบความยาก
ง่ายของภาษาที่ใช้ เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่เหมาะสมกับกลุ่ม
ตัวอย่าง

3.3 ความหมายในการวัด (Usability) จากการ
ตรวจสอบเบื้องต้นด้วยผู้ทำการวิจัยเอง

จากนั้นได้นำแบบสัมภาษณ์ เสนอขอพิจารณาจริยธรรม
การวิจัยในมนุษย์ เมื่อผ่านการตรวจสอบจริยธรรมในมนุษย์แล้ว
ก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจาก

นั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากหลายวิธีด้วยกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเพียงพอสำหรับการวิจัย จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และการสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ รวมทั้งการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 วิธี ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย เอกสารด้านวิชาการ รายงานการวิจัย บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่

2. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการ ดังนี้ 1) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม 2) ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) และ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

โดยก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นจึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ SWOT และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยนำมาวิเคราะห์ ถอดเทปบันทึกการสนทนากลุ่มแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยการจัดกลุ่มเนื้อหาหลักที่มีความสอดคล้องใกล้เคียงกัน ตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนออก แล้วนำเสนอผลในเชิงบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

1. ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม จากการสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ตำบลโคกตะเคียนมีการบริหารจัดการ ส่งเสริมเพิ่มทักษะองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ ตามโครงสร้างของกลุ่ม ทำให้ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมด้านต่างๆ เช่น พัฒนาศักยภาพสมาชิกให้เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของวิสาหกิจเกษตรอินทรีย์ ภายในชุมชน “มีการแบ่งหน้าที่กันทำตามความถนัดและตามหน้าที่ของคณะกรรมการที่ได้เลือกตั้งขึ้นมา จึงทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีรูปแบบของความเป็นองค์กรที่ชัดเจน ทำให้หลายภาคส่วนสนใจให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง” (ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์, สัมภาษณ์, เมษายน 2567)

2. ด้านการผลิต จากการสัมภาษณ์พบว่า กิจกรรมการผลิตนั้น อาศัยการจัดพื้นที่ของประธานกลุ่มในการเป็นแหล่งที่ตั้งสำหรับการทำเกษตรอินทรีย์ โดยมีการสอนการทำปุ๋ยหมัก การปลูกผักปลอดสารเคมี และมีการทำเป็นฐานการเรียนรู้แต่ละด้าน เพื่อให้ชุมชน และผู้ที่สนใจได้เข้าเรียนรู้ เป็นแหล่งอบรมพัฒนาความรู้ สำหรับชุมชนและหน่วยงานภายนอกที่สนใจ “กลุ่มมีการสอนการทำปุ๋ยหมัก การปลูกผัก และมีการเลี้ยงสัตว์ โดยเน้นปลอดสารเคมี เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นเกษตรอินทรีย์” (ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์, สัมภาษณ์, เมษายน 2567)

3. ด้านการตลาด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในตำบลโคกตะเคียน ส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตให้กับโรงพยาบาลในจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ โรงพยาบาลกาบเชิง โรงพยาบาลปราสาท และโรงพยาบาลสุรินทร์ นอกจากนี้ยังมีการจำหน่ายผ่านช่องทางตลาดนัด ได้แก่ ตลาดเขียวในจังหวัดสุรินทร์ และชุมชนใกล้เคียง นอกจากนี้มีการพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาช่องทางการจำหน่าย การโฆษณาประชาสัมพันธ์ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพในการตลาดต่างประเทศ เนื่องจากมีเขตชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศกัมพูชา จึงทำให้มีโอกาสในการที่จะขยายการตลาดออกสู่ประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพในการขายสินค้าเพื่อการขยายกิจการ “เป็นรูปแบบของการตลาดนำการผลิต มีการสั่งสินค้าจึงมีการผลิตสินค้า ปัจจุบันมีการขายผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ตามยุคสมัยและพยายามส่งเสริมการตลาดต่างประเทศให้กว้างไกลมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการให้วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น” (ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์, สัมภาษณ์, เมษายน 2567)

4. ด้านการมีส่วนร่วม จากการสัมภาษณ์พบว่า สมาชิกในกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์นั้นส่วนใหญ่มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรเป็นอย่างดี มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กรโดยการพึ่งพาอาศัยกันภายในวิสาหกิจชุมชน รวมถึงมีการรักษาองค์ความรู้ภายในองค์กรและถ่ายทอดไปสู่สมาชิกกลุ่มภายในวิสาหกิจได้เป็นอย่างดีโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น และมีการนำเสนอความคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ในการช่วยพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของตนเองโดยใช้วัตถุดิบที่ได้จากท้องถิ่นภายในชุมชนเพื่อลดต้นทุนในการผลิต รวมถึงการนำแรงงานสมาชิกภายในชุมชนมาร่วมกันผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นการมีส่วนร่วมและการสร้างงานให้แก่คนในชุมชน

“สมาชิกเป็นคนในชุมชนหรือครอบครัวเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ จึงมีการพึ่งพาอาศัยกันหลายรูปแบบ สมาชิกที่มีความรู้ในการผลิตจะถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกคนอื่นหรือลูกหลานตนให้สานต่อความรู้เดิมที่มีในชุมชน สมาชิกคนที่ไม่มีความถนัดทางด้านการผลิตก็จะนำสรรหาวัตถุดิบในชุมชนหรือพื้นที่ตนเองเข้ามาขายให้กับกลุ่มเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตลง” (ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์, สัมภาษณ์, เมษายน 2567) แต่ในส่วนของการทำเกษตรอินทรีย์นั้นยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง แต่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการที่จะพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็งโดยการเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนการทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทางกลุ่มวิสาหกิจเป็นอย่างดี แต่ก็มีข้อจำกัดคือ การสื่อสาร และการแสดงออก

“การสื่อสาร การพยายามของสมาชิกให้ความรู้ดีแต่ไม่ค่อยกล้าแสดงออก”(ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียน, สัมภาษณ์, เมษายน 2567)

5. ด้านการเงิน สำหรับแหล่งเงินทุนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ ได้มาจาก 2 แหล่ง คือ จากแหล่งทุนภายนอก โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน และการระดมทุนในกลุ่มจากการลงหุ้นส่วนของสมาชิกในการผลิตสินค้าในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ ซึ่งจะมีการประชุมและปันผลกำไรให้แก่สมาชิกตามสัดส่วนของหุ้นที่ได้ลงไว้

“เรื่องเงินเรามีส่วนหนึ่งมาจากหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุน และส่วนหนึ่งมาจากกองกลางของกลุ่ม” (เหรียญก

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียน, สัมภาษณ์, เมษายน 2567)

จากการเพิ่มขึ้นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีคนในชุมชนได้ให้ความสนใจทำให้มีหน่วยงานจากภาครัฐและภาคเอกชนมาให้ความรู้และสนับสนุน ส่งผลให้มีปริมาณเงินหมุนเวียนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้น แต่ในส่วนของการจัดทำระบบบัญชีที่มีการคำนวณต้นทุนการผลิตอย่างถูกต้องแม่นยำและการกำหนดราคาสินค้าเพื่อให้มีความเหมาะสมกับตลาดยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร

“กลุ่มใช้เงินทุนของสมาชิกเป็นหลักในการดำเนินงานตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน และมีบางส่วนที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ กลุ่มมีระบบการบัญชีอย่างง่าย แต่ตรวจสอบได้ มีการคำนวณต้นทุนการผลิตเพื่อไม่ให้สมาชิกกลุ่มขาดทุนและสามารถเป็นตัวกำหนดราคาขายให้กับสมาชิกได้อีกด้วย” (เหรียญกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียน, สัมภาษณ์, เมษายน 2567)

6. ด้านผู้นำ จากการสัมภาษณ์ลักษณะการทำงานและการบริหารงานของผู้นำกลุ่ม พบว่า ประธานกลุ่มมีลักษณะของความเป็นผู้นำกลุ่ม กล้าคิด และตัดสินใจ โดยยึดการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเป็นหลัก ให้ความสำคัญกับการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม โดยมีการจัดประชุมกลุ่ม เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เข้าใจตรงกัน และเป็นต้นแบบในความเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานกลุ่ม ดังเช่น

“ลักษณะการทำงานของที่นี่เป็นการทำแบบงานพี่น้อง มีการพบปะพูดคุยกันตลอดเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน”(สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียนคนที่ 1, สัมภาษณ์, เมษายน 2567)

“เขารับฟัง และมีการจัดการประชุมตลอดโดยประธานกลุ่มเป็นผู้ฟังที่ดี และมีความเสียสละเป็นอย่างมาก”(สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียนคนที่ 2, สัมภาษณ์, เมษายน 2567)

“ประธานกลุ่ม กรรมการกลุ่มและสมาชิกจะมีการประชุมหรือพูดคุยกันตลอดเวลา มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ เช่นประธานได้ความรู้ใหม่มาจะมาถ่ายทอดให้กับสมาชิก หรือสมาชิกมีความต้องการพัฒนาตนเองในด้านใด ประธานกลุ่มจะหาโครงการหรือประสานกับ หน่วยงานภาครัฐในการขอเข้าร่วมอบรม” (สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียนคนที่ 3, สัมภาษณ์, เมษายน 2567)

ปัญหา/อุปสรรค/ความต้องการในการพัฒนาในการดำเนินงานของกลุ่ม

1. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่ม พบว่า

1) ในส่วนของกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งนั้นยังขาดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการที่มีความชัดเจนทั้งในเรื่องของการผลิต การจำหน่าย และการจัดทำบัญชีที่เป็นระบบ

2) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ เป็นข้อจำกัดในบางกิจกรรมที่ต้องใช้แรงงาน และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีนั้นมีความจำเป็นและสำคัญอย่างมาก

3) ศักยภาพการผลิต พบว่า ไม่สามารถทำได้ตามมาตรฐานสากล เพราะปัจจัยและกระบวนการผลิตมีลักษณะเป็นท้องถิ่น ขาดข้อมูลในการวางแผนให้มีประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนยังขาดความต่อเนื่อง

4) ผู้นำ ยังขาดความรู้หรือทักษะทางด้านการบริหารจัดการ ทั้งด้านการบริหารจัดการผลิต การบริหารจัดการสมาชิก การบริหารจัดการการเงิน และการวางแผนทางด้านการบริหารธุรกิจที่เพียงพอ และการปรับตัวให้ทันต่อยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง

2. ความต้องการในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่ม

จากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการกลุ่มจะเห็นว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ยังขาดกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งโดยสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ทำให้มีข้อจำกัดในการใช้แรงงานและการใช้เทคโนโลยี มาตรฐานการผลิตยังขาดความเป็นสากล ผู้นำยังขาดทักษะทางด้านการบริหารจัดการรอบด้าน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ประธานกลุ่มและผู้นำชุมชน พบว่า มีความต้องการเสริมสร้างศักยภาพแก่วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งคือ การพัฒนาทักษะและทัศนคติของผู้นำ ทักษะการทำงานของสมาชิก ความสามารถในการหาแหล่งเงินทุน การบริหารเงินทุน ตลอดจนการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย โดยการให้การสนับสนุนของภาครัฐในการให้อบรมให้ความรู้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ให้รู้จักสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า นำเอาจุดเด่นของท้องถิ่นมาทำให้เกิดเอกลักษณ์และสามารถบริหารจัดการกลุ่มได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

จากการสนทนากลุ่มร่วมกับประธานและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ สามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

จากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาได้เป็น 3 แนวทาง คือ

1.1 แนวทางการพัฒนาร่วมกับกลุ่มภายใน ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทั้งผู้นำ และสมาชิกกลุ่ม โดยการพัฒนากะลาผู้ทำให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม การบริหารสมาชิก โดยสามารถวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการสร้างองค์ความรู้จากการทบทวนความเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง ให้สมาชิกได้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ว่ามีผลกระทบต่อชุมชนอย่างมาก หากไม่มีการปรับตัว หรือเตรียมรับมือให้ทันทั่วทั้ง และ การสังเคราะห์องค์ความรู้ให้ทันสมัย มีการพัฒนาความรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ สำหรับการพัฒนาศักยภาพ โดยการส่งเสริมสนับสนุนการอบรมเพื่อให้ความรู้ในด้านการจัดทำเกษตรอินทรีย์ และมีการสร้างขวัญและกำลังใจที่เหมาะสม

1.2 แนวทางการพัฒนาร่วมกับกลุ่มภายนอก ได้แก่ การพัฒนาความรู้ ความสามารถในด้านผลิตภัณฑ์ และการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การสร้างเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยมีการสร้างองค์ความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม การมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย นอกจากนี้ การมีเครือข่ายชุมชน/ผู้ประกอบการ ที่มีการส่งต่อการผลิตหรือวัตถุดิบ ตลอดจนการมีเครือข่ายหน่วยงานในส่วนราชการที่สร้างองค์ความรู้และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และที่สำคัญคือการสร้างความมีส่วนร่วมและคืบประโยชน์ให้แก่ชุมชน โดยการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ทั้งคนในชุมชน วัด ศูนย์รวมชุมชน ตลอดจนโรงเรียน โดยการส่งมอบความรู้ มีการแจ้งหรือประกาศให้ทราบเกี่ยวกับความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ให้ทุกคนในชุมชนได้รับรู้เท่ากัน ส่วนการแบ่งปันความรู้ในโอกาสต่างๆ มีลักษณะไม่จำกัดรูปแบบ และไม่เน้นความเป็นทางการ

1.3 แนวทางการพัฒนาทางด้านการตลาด โดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมให้การสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเกษตรอินทรีย์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาช่องทางการจำหน่ายทุกช่องทาง ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อให้เกิดการเข้าถึงที่สะดวกรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย รวมถึงการให้ความรู้ช่องทางการจำหน่ายสินค้าในการตลาดต่างประเทศ เนื่องจากชุมชนมีเขตชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศกัมพูชา จึงทำให้มีโอกาสในการที่จะขยายการตลาดออกสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

2. การสร้างรูปแบบกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์เพื่อนำไปสู่การสร้างความสำเร็จ

คณะผู้วิจัยได้สรุปรูปแบบกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์เพื่อนำไปสู่การสร้างความสำเร็จในรูปแบบของคำว่า “SPRIT” โดยที่อักษรภาษาอังกฤษในแต่ละตัวแทนความหมาย ดังนี้

S แทน Standard และ Safety ได้แก่ การผลิตสินค้าหรือบริการที่ได้มาตรฐานและความปลอดภัยตามความต้องการของลูกค้า หรือตามมาตรฐานการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสินค้าหรือบริการ

P แทน Product ได้แก่ ความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการให้เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย คำนึงกับราคาที่ถูกค่าและใช้วัตถุดิบและแรงงานที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก

R แทน Resource ได้แก่ ความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบ แรงงาน และการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนตลอดจนการผลิตและจำหน่ายสินค้า/บริการ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกชุมชน และลูกค้า โดยการพัฒนามาตรฐาน และสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า

I แทน Image ได้แก่ การผลิตสินค้าหรือบริการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชนซึ่งจะเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบในท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณีและการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าหรือบริการที่ผลิตและจำหน่ายทั้งในด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และความคุ้มค่าในการซื้อ

T แทน Technology ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัยในการผลิตสินค้าหรือบริการที่สะอาด ปลอดภัย และช่วยลดต้นทุนในการผลิต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ มีแนวทางการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งอยู่ 2 ประเด็น คือ

1. ด้านการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในตำบลโคกตะเคียน โดยพบว่า มี 2 แนวทาง คือ แนวทางการพัฒนาร่วมกับกลุ่มภายใน ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทั้งผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจาก หากผู้นำมีความรู้ในการบริหารจัดการกลุ่ม มีการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการสร้างองค์ความรู้จากการทบทวนการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และแนวทางการพัฒนาร่วมกับกลุ่มภายนอก ได้แก่ การพัฒนาความรู้ ความสามารถในด้านผลิตภัณฑ์ และการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การสร้างเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยมีการสร้างองค์ความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม การมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้เนื่องจากการมีเครือข่ายชุมชน/ผู้ประกอบการ ที่มีการส่งต่อการผลิตหรือวัตถุดิบ ตลอดจนการมีเครือข่ายหน่วยงานในส่วนราชการที่สร้างองค์ความรู้และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และที่สำคัญคือการสร้างความมีส่วนร่วมและคืนประโยชน์ให้แก่ชุมชน โดยการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ทั้งคนในชุมชน วัด ศูนย์รวมชุมชน ตลอดจนโรงเรียน โดยการส่งมอบความรู้ มีการแจ้งหรือประกาศให้ทราบเกี่ยวกับความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ให้ทุกคนในชุมชนได้รับรู้เท่ากัน สอดคล้องกับณัฐภาณี บัวดี และอดิเรก พันเขียว (2562) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วยในอำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย ในอำเภอมะเษมาด จังหวัดตาก เป็นแนวทางที่พัฒนาภายในกลุ่ม 2 แนวทาง และแนวทางที่พัฒนาร่วมกับภายนอก 2 แนวทาง โดยแนวทางที่พัฒนาภายใน ได้แก่ 1) การพัฒนาบุคลากร ทั้งผู้นำและสมาชิกกลุ่ม 2) การ

พัฒนาความรู้ความสามารถ ในด้านผลิตภัณฑ์ และการจัดการ การบริหารการเงิน แนวทางที่พัฒนาร่วมกับภายนอก ได้แก่ 1) การสร้างเครือข่าย และ 2) การสร้างมีส่วนร่วมและคืน ประโยชน์ นอกจากนี้ผู้นำ ยังเป็นบุคคลที่จะต้องขับเคลื่อนและ กำหนดทิศทางของกลุ่ม ประธานกลุ่มจะต้องมีวิสัยทัศน์ ศักยภาพ ความเป็นผู้นำของกลุ่มที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังขรัตน์ (2556) พบว่า การที่ผู้นำเป็นบุคคลที่ ขับเคลื่อนการประสานงานให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกับหน่วยงาน ภายนอกอื่นๆ การเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานนั้น เป็น แบบอย่างอันดีของการมีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการ ซึ่งภาวะ ความเป็นผู้นำนั้นการบริหารที่ทำให้เกิดการเติบโตหรือส่งผลต่อ ความสำเร็จขององค์กรด้วย ทั้งนี้การมีผู้นำที่ดีจะส่งผลให้สมาชิก ได้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้สมาชิกมีการ ปรับตัวและเตรียมรับมือได้ทันทั่วทั้งที่ และการสังเคราะห์องค์ ความรู้ให้ทันสมัย มีการพัฒนาความรู้ให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการ สำหรับการพัฒนาสมาชิก โดยการ ส่งเสริมสนับสนุนการอบรมเพื่อให้มีความรู้ในด้านการจัดทำ เกษตรอินทรีย์ และมีการสร้างขวัญและกำลังใจที่เหมาะสม และ สอดคล้องกับ อัจฉรา ไสบาล และ นิวัฒน์ มาศวรรณา (2557) กล่าวว่ากิจกรรมหรือการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการ ของสมาชิกเพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้สมาชิกเข้าร่วมในการดำเนินงาน และควรเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้าร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ และเห็นถึง ความสำคัญในบทบาทหน้าที่ของตน

2. การสร้างรูปแบบกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจ ชุมชนเกษตรอินทรีย์เพื่อนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็ง โดยได้ กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งในรูปแบบของคำว่า “SPRIT” เป็นการผลิตสินค้าหรือบริการที่ได้มาตรฐานและความปลอดภัย ตามความต้องการของลูกค้า หรือตามมาตรฐานการรับรองจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสินค้าหรือบริการ ทั้งนี้ ต้องมี ความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนทั้งภูมิปัญญา ท้องถิ่น วัตถุดิบ แรงงาน และการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนการผลิตและจำหน่ายสินค้า/บริการ ที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของสมาชิกชุมชน และลูกค้า โดยการพัฒนา มาตรฐาน และสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เกษตร อินทรีย์ที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับ

การศึกษาของ ณัฐพล บัวเปลี่ยนสี ปรีดาพร อารักษ์สมบูรณ์ และ นิชิชิญา นราฐพนนท์ (2560) ที่เสนอกลยุทธ์การพัฒนา ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน สำหรับวิสาหกิจชุมชน จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรูปของ “SPRIT” โดย S แทน Standard และ Safety/ P แทน Product/ R แทน Resource/ I แทน Image และ T แทน Technolog

สรุป การวิจัยในครั้งนี้มีข้อค้นพบใหม่เกี่ยวกับการพัฒนา ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลโคก ตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ โดยเริ่มจากการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรทั้งผู้นำ และสมาชิก ให้มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ การตลาด ตลอดจนการบริหารจัดการธุรกิจ และการสร้างเครือข่ายร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจ/ผู้ประกอบการ/ หน่วยงานราชการ เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้ อุปกรณ์เทคโนโลยี วัตถุดิบ การส่งต่อการผลิต นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการสร้าง เครือข่ายร่วมกับชุมชนในพื้นที่เพื่อให้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ ประโยชน์ และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคน วัด ศูนย์รวม ชุมชน และโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ ควรนำโอกาสจาก ปัจจัยเอื้อไปใช้ในการยกระดับวิสาหกิจชุมชนและปรับปรุงปัจจัย ที่เป็นอุปสรรคของวิสาหกิจชุมชนให้ลดน้อยลง เพื่อให้สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน

2. หน่วยงานภาครัฐควรหาแนวทางยกระดับและส่งเสริม ความสามารถในการแข่งขันให้แก่วิสาหกิจชุมชนตามอัตลักษณ์ ของทรัพยากร ผลิตภัณฑ์ ภูมิปัญญาและศักยภาพ เพื่อให้ สามารถพัฒนาและแข่งขันกับภาคธุรกิจได้อย่างยั่งยืน เช่นการ เพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์มีมูลค่าที่สูงขึ้น เป็นต้น

3. หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานพาณิชย์ และสถาบันการศึกษา เป็นต้น ควรร่วมมือกันในการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชน อย่างเชื่อมโยงบูรณาการทุกมิติ (Value Chain) เช่น การผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การสร้างการรับรู้ การตลาด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในรูปแบบ
วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action
Research: PAR) โดยให้สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่ม

และคนในชุมชน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
ร่วมในขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ และสะท้อนถึงความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนา
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ และปัญหาด้านต่างๆ ของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมการพัฒนาชุมชน. (2560). *แผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- [2] กษมาพร พวงประยงค์ และนพพร จันทร์นำชู. (2556). แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการแปรรูปและผลิตภัณฑ์จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5, 108-120.
- [3] ณัฐพล บัวเปลี่ยนสี ปรีดาพร อารักษ์สมบูรณ์ และนิชชีชญา นราฐปนนท์. (2560). การพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชน จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์*, 1(1), 43-50.
- [4] ณัฐภาณี บัวดี และอดิเรก พันเขียว. (2562). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย ในอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก. *วารสารศรีวันาลัยวิจัย*, 9, 15-24.
- [5] ทวีศักดิ์ นพเกสร. (2548). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : ชมรมพยาบาลชุมชนแห่งประเทศไทย.
- [6] ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และ อุทิศ สังข์รัตน์. (2556). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตลุ่มทะเลสาบสงขลา*. รายงานวิจัย. ภาควิชาสารพัดศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [7] ธนัญชนก หิไทยเจริญ. (2566). การพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราให้ยั่งยืน. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 10, 276-292.
- [8] อนุวัฒน์ คงสว่าง. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารของจังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [9] อัจฉรา ไสบาล และ นิวัฒน์ มาศวรรณ. (2557). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาโรงสีชุมชนครบวงจรตำบลไค้คำ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ. *แก่นเกษตร*, 42 (พิเศษ), 548-554.

THE INFLUENCE OF NATIVE FAMILY ON COLLEGE STUDENTS' MENTAL HEALTH

XI LYU¹ and SUJANYA SOMBATTEERA^{2*}

ABSTRACT

Mental health has become an increasingly significant concern in higher education institutions in China. With the rapid development of China's economy and society, pressure on college students has grown exponentially. The demands of academic performance, social integration, and future career prospects contribute to the stress experienced by students. This study explored these relationships through questionnaires distributed to 411 college students from diverse backgrounds in China. By synthesizing quantitative and qualitative research methods and combining a literature review of existing studies, this study explores the current situation and related factors of college students' leadership from various aspects, such as family environment, campus culture, and social identity. The study used questionnaires and in-depth interviews as data collection methods, and developed corresponding research tools. The study findings confirm hypotheses on mental health issues among Chinese college students and the impact of family origin. This highlights the need for mental health support services and family education programmes. Regional differences in mental health suggest cultural and social influence. This study provides valuable insights for improving students' mental health and informing policy decisions. Further research can explore additional factors that influence mental health and evaluate the effectiveness of interventions.

Keywords: Native Family ; College Students' Mental Health Influence

INTRODUCTION

Importance of Mental Health in Chinese Higher Education. has become an increasingly significant concern in higher education institutions in China. With the rapid development of China's economy and society, pressure on college students has grown exponentially. Academic performance, social integration, and future career prospects contribute to the stress experienced by students. Consequently, mental health problems such as anxiety, depression, and suicidal ideation have

become more prevalent among college students in China. (McKinley, Et al, 2023: 1475-1481)

Thus, the importance of addressing mental health issues in higher education cannot be overstated. A healthy psychological state that it essential for students to achieve academic success, develop interpersonal skills, and maintain overall well-being. Furthermore, promoting mental health awareness can create a supportive campus environment that encourages open communication and reduces stigma surrounding mental health issues for the impact of family of origin on college students ' mental healthily

¹ Ph.D. Program Faculty of Education Shinawatra University, Bangkok.

² Research Advisor Faculty of Education Shinawatra University, Bangkok.

* Corresponding Author, Email: sujanya.s@siu.ac.th

Received: Jul 21, 2024, Revised: Oct 5, 2024, Accepted: Oct 18, 2024

The family of origin, where a person grows and forms their initial beliefs and values, plays a crucial role in shaping the mental health of college students. Various factors within the family environment, such as parenting style, family structure, and socioeconomic status, can significantly influence students' psychological well-being. (Taylor, & Sirois,2012)

After entering university campus, college students leave their parents who have raised them for more than ten years, gradually get rid of their dependence on them in life and psychology and begin to face with social reality independently. (Hanawi, et al 2020:1-7) They gradually re-evaluated the influence of the family of origin on the formation of their worldview, life outlook, and behavioral as well as the relationship between themselves and their parents (Liao, 2007). Although the influence of family of origin on individuals has been confirmed by many studies, researchers have paid more attention to children and adolescents but less attention to college students, and the results of these studies are fragmented, failing to explore the influence of family of origin on college students as a whole. This study aimed to analyze the influence of the family of origin system on the mental health of college students. (Zhang, et al 2021: 9-16)

The purpose of this study is to examine the relationship between the mental health of college students family structure 2. family structure, parental socioeconomic status, and 3level of family system differentiation in their families of 4origin environment Specific questions include as follows level of family system differentiation mediating effects of different family origin environments.

Does the of college students affect their mental health? Does parents' status affect college students' mental health? .Is the associated with college students' mental health? Is there an impact of the on the mental health of college students? By addressing these

research questions, this study aimed to provide a comprehensive understanding of the mental health landscape among Chinese college students and the role of the family of origin in shaping their psychological well-being. The findings from this research will inform the development of targeted interventions and support systems to enhance students' mental health and promote academic success in Chinese higher education institutions.

Objectives

1. To examine the impact of family structure on the mental health of college students and to identify significant differences, particularly in the context of single-parent families.

2. To investigate the effect of parental socioeconomic status on the mental health of college students, with a focus on understanding how lower family socioeconomic status correlates with poorer mental health outcomes.

3. To examine the impact of family system differentiation on the mental health of college students, specifically to assess how lower levels of family system differentiation are associated with poorer mental health outcomes.

The research pathway is shown below.

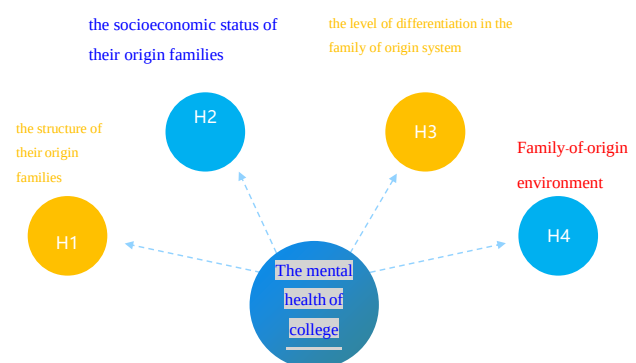

Figure 1 Research Hypothesis

Hypothesis

H1 The structure of their Ong families in impact of family structure on the mental health of college students.

H2 The social economic status of their origin families.

H3 the level of differentiation in the family of origin system specifically to assess how lower levels of family system differentiation.

H4 associated with poorer mental health outcomes family environment.

Conceptual framework

This study takes the macro- and micro-theories in developmental psychology regarding the relationship between the environment and individual development as a perspective, empirically analyzes the family factors affecting college students' mental health in a systematic way, constructs a family ecosystem model of college students' mental health, analyzes the family factors affecting mental health in depth, and provides ideas on the direction of counseling and strategies, with the aim of providing suggestions and countermeasures for the development of mental health education in colleges and universities, which are supported on a theoretical basis and focused on the problems to be solve.

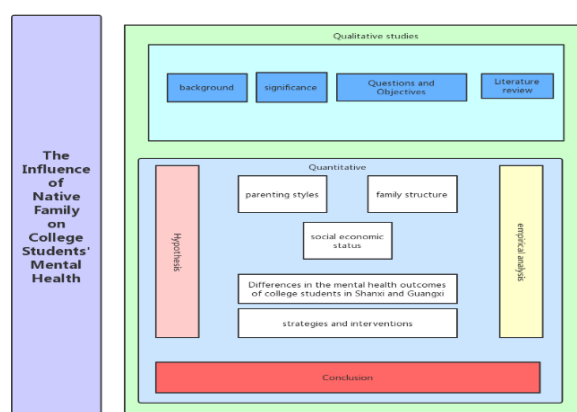

Figure 2 Conceptual framework

Literature Review

Morrison-Valfre, M. (2016). Concept of Mental Health. The concept of mental health has been studied by academics for a long time, and although it is a relatively mature concept, it is difficult to reach consensus because of its rich connotations. Caplan, & Caplan, (1999) Since the beginning of the twentieth century, scholars at home and abroad have begun to elaborate and define it from different angles, but no unified definition has been formed. Mental health is defined in the Concise Encyclopedia (Britannica Marx, 2012) as the state of optimal functioning of an individual's psyche within the limits of the individual and his/her environment, which is influenced by various factors; therefore, it does not refer to an absolute state of perfection but rather to a state that is the most realistic and adaptive state At the same time, psychiatrist Menninger believes that mental health is an adaptive situation in which there is happy and efficient interaction between people and their environment. According to Rogers, & Pilgrim, (2021) sociologist Bochm, mental health is a social behavior that is both socially acceptable and pleasurable. According to psychologist Edenetal, mental health is a sense of satisfaction with self-actualization, a positive experience of success in life and work, and an open and positive mindset. Also proposed a similar definition, that is, mental health is a sustained state of mind with positive inner experience and full vitality, and when individuals maintain mental health, they can adapt well to society and can effectively realize their potential and positive social functions. (Kieran, ei al 2010)

According to Chen and others, mental health is a state in which an individual's potential is fully developed and in which internal psychological coordination and external behavioral adaptation are unified

RESEARCH METHODOLOGY

Population and Participants

This study used a questionnaire survey targeting 411 college students from different backgrounds. The data collected included with both closed- and open-ended questions to obtain quantitative and qualitative information for data analysis. This study aimed to highlight the importance of mental health in higher education and the impact of family background on students' well-being. In terms of quantitative analysis, the researcher can use statistical methods to analyze the data from the closed-ended questions in the questionnaire, such as correlation analysis or regression analysis, to explore the relationship between different variables. In terms of qualitative analysis, the researcher analyzed the content of the open-ended questions in the questionnaire to tap into the students' perspectives and experiences and combined them with quantitative data to gain a comprehensive understanding of the psychological well-being of the study participants and the influence of their family backgrounds on them.

Sampling was past conducted from a variety of family backgrounds, the goal comes from basic mental health examinations, and a list of students registered at the university. The confidence level exceeds 95%. It is divided into strata such that everything is related to the research question. Data collection tools: To ensure confidence and accuracy, questionnaires and surveys were pre-tested with a small group of college students. Identify potential problems such as unclear or vague questions and made the necessary corrections. Questionnaires and surveys were also developed based on the relevant literature and previous research results. This is to ensure that the variables of interest, as well as the interview data, can be accurately captured. The collection of information from survey questionnaires is

an important component. Consent was obtained to distribute the questionnaires to meet the objectives of the study and keep information secret and make data collection management efficient, resulting in Data Analysis: Interview data were analyzed using thematic analysis techniques to identify common patterns, themes, and relationships that emerged from the participants' narratives. This provide a more nuanced and objective understanding of the role of family factors in the mental health of college students.

A total of 420 questionnaires were distributed through the network and 411 copies were returned, with 411 valid questionnaires. The validity rate is 97.85%. Based on the above data, the sample survey included university students from different age groups, genders, and cultural backgrounds.

Table 1 Age

Category Number	Number of persons	Percentage (%)
A. 18-21	388	94.4%
B. 22-25	18	4.38%
C. 26-29	2	0.49%
D. 30 and above	3	0.73%
Total	411	

RESEARCH RESULTS

This study aimed to explore the prevalence of mental health problems among university students in China and emphasizes the need for higher education institutions to pay attention to these issues. This study also examined the important influences of family factors. The study also compared the differences between the mental health of college students in Shanxi and Guangxi, including parenting style, family structure, and economic status, which affect the mental

health of students. Family factors played a key role in determining these differences. The study also examined improvements in the mental health status of college students through targeted interventions. and improving mental health support services in higher education. Finally, this study contributes to the existing knowledge base regarding the impact of mental health and family factors on the mental health of students in higher education.

HYPOTHESIS

The findings of this study also support H1, The structure of their Ong families in impact of family structure on the mental health of college students which states that mental health problems among university students are prevalent in China. Higher education institutions must highlight and address these issues. These findings highlight the importance of providing mental health support and services to help students cope with mental health problems.

Moreover, the results confirm the hypothesis H2 The social economic status of their origin families that various factors in the birth of a family, including parenting style, family structure, and economic status, have a significant impact on the mental health of students. These findings suggest that quality of the family environment and close relationships play an important role in the mental health of college students. Therefore, family education and support programs should be developed and implemented to provide the necessary support and help students deal with stress and mental problems.

The results of the study found significant differences in the mental health status of college students in Shanxi and Guangxi. This is consistent with Hypothesis H3, the level of differentiation in the family of origin system specifically to assess how lower levels of family system differentiation and family factors play

an important role in determining these differences. This suggests that regional, cultural, and social backgrounds have an important impact on students' mental health. In addition, colleges and universities must develop appropriate assistance measures according to the characteristics of different regions.

Finally, the study confirmed hypothesis H4, that Chinese college students' mental health could be improved associated with poorer mental health outcomes family environment.

Targeted assistance measures to improve mental health support services. This study suggests that colleges and universities should strengthen their education and promote their mental health. Provide professional advice and support services and promote social support and mutual assistance among students.

In summary, this study provides important insights into our understanding of mental health problems among Chinese college students and their relationships with familial factors. This study has important practical and policy implications in improving the mental health of college students. Further research could explore other factors that influence college students' mental health, and examine the effectiveness of additional measures.

DISCUSSION THE RESULTS

China's unique national conditions also mean that students remain inextricably connected to their families, even after entering university. Therefore, the influence of family factors on college students' mental health cannot be neglected. The important role of family factors in college students' health education cannot be denied. The word "originality" mainly refers to the original features of the research object, which is often used in electronic technology. The role of family initiative here corresponds to the meaning of "original,"

which means from the family itself. Families should have and be able to play a full role.

Number 1, examine the impact of family structure on the mental health of college students and to identify significant differences, particularly in the context of single-parent families. in the process of child growth, parents should consider the impact of their educational methods on their children's mental development. and created a scientific perspective on education. Simultaneously, parents should be aware of the impact of their mental state on their children's growth. Pay attention to the importance of teaching words and examples. This is because a good education cannot be separated from the good hearts of parents. Parents' psychological problems can also distort their children's psychology. For example, if parents have the mindset of avoiding responsibility when something goes wrong. or have thoughts of reacting negatively to things, which has a negative effect. corresponds to Fetter& Thompson, (2023). The impact of historical loss on Native American college students' mental health: The protective role of ethnic identity.

Second, investigate the effect of parental socioeconomic status on the mental health of college students, with a focus on understanding how lower family socioeconomic status correlates with poorer mental health outcomes. parents should spend more time with their children in order to increase their sense of security. The famous domestic psychologist Wu Zhihong presented a new perspective on thinking. He believes parents should have significant responsibility in this matter. and pointed out that the phenomenon that is currently occurring in many abandoned families is “No matter what status the family is in The child just doesn't follow the parents' separation.” From the parents, the child is in a constant state of hopelessness, such as “Where there is no response. There's hopelessness there.” Many modern children live in

“unresponsive” homes where parents leave early and return late. Alternatively, they lived far away for many years, with almost no money. Opportunity to meet with children. corresponds to Stewart, T. J., & Freitas-Murrell, B. N. (2013). Preferences for mental health treatment options among Alaska Native college students.

Finally, examine the impact of family system differentiation on the mental health of college students, specifically to assess how lower levels of family system differentiation are associated with poorer mental health outcomes. it is important to create a positive communication atmosphere among family members. Children and parents should do their best to be open and honest. Thus, they understand the essence of the problem when it arises. and have the courage to take responsibility mutual understanding Mutual understanding and tolerance, as well as finding the most reasonable and reasonable means of communication between families, are the basic elements of creating a harmonious family atmosphere. This is key to promoting the formation of good psychology. This is also key to promoting good psychology.

Research results and limitations

Family is the starting point for socialization. Therefore, it is vital to develop individuals throughout their lives. With the influence of the family systems theory, an increasing number of academics have focused on how the family system affects a person's adjustment and psychological development. From the literature review We found that most researchers have The "hidden paradigm" is used to study family systems. The so-called hidden paradigm refers to the fact that many researchers have unconsciously examined the psychological state of college students from the perspective of the family systems theory. This results in scattered research. This discovery is just part of the

picture of an individual's true family system. Family systems theory focuses on interactions between systems. This means that we can gain a deeper understanding of personal development only by considering the family as a system. This study systematically analyzed the influence of families of origin on the mental health of college students. With an in-depth analysis of various subsystems of family of origin, specifically, it assesses the marital relationship between college students' parents and the interaction of parenting styles. This study strengthens the research on family systems theory and expands the research content. It is also important to understand the factors that influence and promote the improvement of students' mental health. It is also important to understand the factors that influence college students' psychological adjustment and promote improvement in their psychological adjustment.

SUGGESTIONS FOR FUTURE RESEARCH

This study only focused on students in China. Therefore, our findings may not be generalizable to other populations. or cultural context To address the limitations of further studies and increase the understanding of mental health among students. Future research may consider the following recommendations: Expand the sample size and include diverse populations to increase the generalizability of research findings. Future studies should expand the sample

beyond Chinese students. years and included participants from different countries. and cultural context This allowed for cross-cultural comparisons of mental health problems and the role of family factors. Use a combination of assessment methods: Although self-report measures are commonly used in mental health research, future studies could include additional assessment methods, such as clinical interviews, observation, and physiological measures. This will help provide a more comprehensive understanding of mental health. and helps overcome the limitations of self-report measures.

Including a control group and a longitudinal design: Including a control group and conducting a longitudinal study. Researchers should be better able to establish causal relationships between family factors and mental health outcomes. This provides stronger evidence of the impact of family factors on students' mental health.

Exploring additional factors that influence mental health: To gain a more comprehensive understanding of students' mental health. Future research could examine other potential factors such as academic stress. Social support, cultural influence, and an individual's ability to recover provide a more holistic view of the factors that contribute to mental health outcomes. Following these instructions Future research could help students better understand their mental health issues. and informs the development of effective support measures and services.

REFERENCES

- [1] Caplan, G., & Caplan, R. B. (1999). *Mental health consultation and collaboration: Concepts and applications*.
- [2] Fetter, A. K., & Thompson, M. N. (2023). The impact of historical loss on Native American college students' mental health: The protective role of ethnic identity. *Journal of Counseling Psychology*.

- [3] Hanawi, S. A., Saat, N. Z. M., Zulkafly, M., Hazlenah, H., Taibukah, N. H., Yoganathan, D., ... & Low, F. J. (2020). Impact of a healthy lifestyle on the psychological well-being of university students. *International Journal of Pharmaceutical Research and Allied Sciences*, 9(2-2020), 1-7.
- [4] Kieran, M. W., Walker, D., Frappaz, D., & Prados, M. (2010). Brain tumors: from childhood through adolescence into adulthood. *Journal of clinical oncology*, 28(32), 4783-4789.
- [5] Liao, T. (2007). *Chinese immigrant children's first year of schooling: An investigation of Chinese immigrant parents' perspectives*.
- [6] Marx, K. (2012). *Encyclopedia britannica*. Encyclopaedia Britannica Ultimate Reference Suite [M/CD]. Chicago: Encyclopaedia Britannica.
- [7] McKinley, J., Rose, H., & Curdt-Christiansen, X. L. (2023). EMI in Chinese higher education: the Muddy water of 'Englishisation'. *Applied Linguistics Review*, 14(6), 1475-1481.
- [8] Morrison-Valfre, M. (2016). *Foundations of Mental Health Care-E-Book: Foundations of Mental Health Care-E-Book*. Elsevier Health Sciences.
- [9] Rogers, A., & Pilgrim, D. (2021). *A Sociology of Mental Health and Illness 6e*. McGraw-Hill Education (UK).
- [10] Stewart, T. J., & Freitas-Murrell, B. N. (2013). Preferences for mental health treatment options among Alaska Native college students. *American Indian and Alaska native mental health research (Online)*, 20(3), 59.
- [11] Taylor, S. E., & Sirois, F. M. (2012). *Health psychology*. Access and Diversity, Crane Library, University of British Columbia.
- [12] Zhang, Z., Chen, B., & Chen, W. (2021). The mediating effect of perceived health on the relationship between physical activity and subjective well-being in Chinese college students. *Journal of American College Health*, 69(1), 9-16.

THE RELEVANCE OF EASTERN ECONOMIC CORRIDOR (EEC) IN ENHANCING'S THAILAND ECONOMIC POLICY

EKSIRI NIYOMSILP^{1*}

ABSTRACT

The research was studied relevance of Eastern Economic Corridor (EEC) and Thailand Economic policy on the purposes to find out current situations and innovate in accordance with the scenario. With research method in qualitative approach which essential analysis elements and discrete research tools implemented for this study, and 20 key informants from both public and private sectors as random sampling were collected by dept-interview were used in this study.

The results of studying that the relationship at the most were grown the region, systemized strength as same as reduced income inequality, and physical environment as same as managing productivity. When the least were developed internationality, developed country economic, and sustained skill performance, operated flexibly, and serviced processes at the least.

By concern, in case of EEC in movement more effective for development and there are aimed businesses that promote in advanced technology and innovation in impacts.

Keywords: Eastern Economic Corridor (EEC) ; Thailand Economy Policy ; Organization Development

INTRODUCTION

Special Economic zone (SEZ) is integrated network of basic physical and organizational structure and facilities to stimulate sustainable economic growth. It is an infrastructure which upgrading public utilities such as highways, railways, and ports, as well as becoming an industrial communities (World Bank, 2018).

Increasing potential -of products and services , both in terms of supply and demand as a whole (Trishia, P., 2019).

Moreover, Thailand is the suitable channel for efficiency region because of location in central of Asia. With half of population in global world as a gateway of ASEAN and valuable regions in the world. Consequently, Special Economic zone (SEZ) is not only the chance for raising the economic growth, but also increasing of residents and remains that emerge power of the country to rapidly grow up at the time (Eastern Economic Corridor -EEC): The Prime Gateway to Asia Handout, 2018).

Respectively in the research, Eastern Economic Corridor (EEC) was stated when Special Economic Zone (SEZ) in Thailand is consulted as new concept of

¹ Lecturer, Faculty of Management, Shinawatra University.

* Corresponding Author, Email: eksiri.n@siu.ac.th

Received: Nov 29, 2024, Revised: Dec 20, 2024, Accepted: Dec 23, 2024

economic development in 2015 (EEC office, 2019). It was a part of attracting trade and investment for border areas in Economic plan as new opportunities to connect each zone, but there are not completed yet at present in any project (Board of Investment, 2019).

However, there are some gaps of things in concept and practical that should be consider. Firstly, it is the possibility for the project to be completed or not, and how to take advantage of this project. Furthermore, it is interesting to study especially in current situation and approach to innovate more effect significantly, or not.

Even through setting the unit to respond the government policy for as The Eastern Special Development Zone Policy Committee (ESDZ) to in charge the policy and plan for develop these concepts. It still not further as could to do. That why it was need to find out

what is/are the current situations and the relevance in innovate of Eastern Economic Corridor (EEC) in project of Eastern Special Development Zone (ESDZ) with the country policy.

Research Questions

From point of view of study, there are some questions for considerable as research method to solve background of the study.

1.What are the **current situations** of Eastern Special Development Zone (ESDZ) as Eastern Economic Corridor (EEC) which relevance to Thailand economic policy?

2.What are the **relevance of innovate** Eastern Special Development Zone (ESDZ) as Eastern Economic Corridor (EEC) for Thailand economic policy?

Research Objectives

According research questions, to find out the answers to support for, it could to support and apply into objectives of research:

1. Study for the current situations of Eastern Special Development Zone (ESDZ) as Eastern Economic Corridor (EEC) which relevance to Thailand economic policy.

2. Search for the relevance of innovate Eastern Special Development Zone (ESDZ) as Eastern Economic Corridor (EEC) for Thailand economic policy.

Conceptual Framework

At context of research based on articulate the relevance Eastern Economic Corridor (EEC) as the powerful factors and productivity Thailand Economic policy. It could be set up conceptual Framework as figure below:

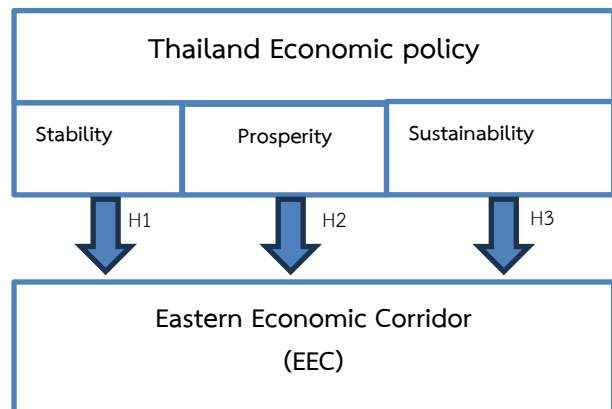

Figure 1 Conceptual Framework from Original Research
Note. Adapted from Eastern Special Development Zone Act 2018

Hypotheses

H1: Thailand Economic Policies (TEP) has relevance to Eastern Economic Corridor (EEC) in Stability as Inclusive Society.

H2: Thailand Economic Policies (TEP) has relevance to Eastern Economic Corridor (EEC) in Prosperity as **Value-Based Economy**.

H3: Thailand Economic Policies (TEP) has relevance to Eastern Economic Corridor (EEC) in Sustainability as Sustainable Growth.

Literature Review

At previous time there were some research projects from a paper of Center for Strategic Studies National Defense Academy, The National Defense Academy related Eastern Economic Corridor (EEC) under the name “Belt and Road Initiative: BRI and Eastern Economic Corridor (EEC): Joint Security between the People's Republic of China and Thailand, which studied the relevance BRI project of PPC China and EEC of Thailand, and Impact of BRI and EEC to Thailand. By the results has shown the effect from project to Politics, Economics, Social, Military, and Sciences & technology (The National Defense Academy, 2021).

Another paper that related the topic e.g. Eastern Economic Corridor (EEC) Development Strategy, that purposed to search for relationship of Eastern Economic Corridor (EEC) and ASEAN to find out the way for development. The results that the relationship made competitive abilities and created in economy with long term industrial feasibilities. (Hassathron N., Wijitra S., and Sunthan C., 2022).

In fact, The Eastern Region Special Economic Development project covers the development of 3 provinces nearby Bangkok which is considered an important mechanism to drive Thailand into Thai economic policy to raise the basic level of the eastern economy to become a “Special Economic Development Zone (SEDZ)” in management concepts impact of EEC on Thailand in Development policy and plan, respectively (Brunner, F., Hans, P., 2019). The scope of work has to process as follows:

- Organization Development in Principles and Practices
- Thai Economic in Policy and Plan
- EEC Contexts in Special Development Zone

Organization Development

Organizational Development (OD) in theoretical concept, its has many meaning that aims a plan and approach to improve the business, both in individual and public. In addition, a systems method to improve organizational effectiveness through planned change initiatives (Beckhard, R., 1969).

Furthermore, to expand on that definition of Organization Development (OD), we can add several key aspects (Margulies, N., 1972):

- Planned Change: OD isn't just about reacting to problems; it's a proactive, planned approach to improving the organization.
- Holistic Approach: OD considers the entire organization – its structure, culture, processes, and people – and aims to improve their interconnectedness and alignment.
- Data-Driven: OD relies on data and feedback to understand the organization's current state and measure the effectiveness of interventions.
- Participative Process: Successful OD initiatives involve the active participation of employees at all levels.
- Focus on Learning and Growth: OD aims to enhance the organization's capacity for learning and adaptation.

Thailand 4.0 Policy

In the meantime, Thailand Development Policy its means Thailand infrastructure Strategy or in synonymous The National Strategy 20 year. Furthermore, It's framework the year 2017 to 2036 is adhered from the 5-year country's Development Plan

as country's master plan for the main organization as National Economics and Social Development, the Office of the National Economic and Social Development Board (NESDB) in administrative process organization, is formulated Sustainable Development Goals (SDGs), and the Country policy, as well (O'Sullivan, A.S. & Steven, M. (2023).

It is a national policy to promote the role of technology, innovation, and creativity in unleashing a new stage of development (NESD, 2023).

Special Development Zone in context of EEC

Special Economic Zone (SEZ) as public policy of government was developed in previous decade at the year 2015. By definition of term, SEZ is provided in meaning on each country that includes a geographically limited area as physical secured, singular management, benefits based upon physical location, and convenience procedures (World Bank, 2008).

As a result, both of them are providing opportunities and chances for business and investment. It is one of advantage of growing in border area with close to neighboring countries and enhance growth in the target industries in the eastern provinces of Rayong, Chonburi, Chachoengsao. While the purposes of them are support and encourage for investment into industries with provide high technology and innovation as available (GPRD, 2016).

RESEARCH METHODOLOGY

Methodology

Research methodology in this study is qualitative method which supported directly the answers for research questions and objectives suitable. Associated with perspective of researcher and the researched by nature of research design and data generation. Consequently, research tool to collect data by random

sampling is dept-interview, which designed to cover all essential topics that related in contents.

Key informants

The primary sources from key informants are analyzed and verified results by depth-interviews from 20 officers by random sampling of The Eastern Special Development Zone Policy Committee (ESDZ) which as representative of public sector as government and closed to private sector also. By summarized level data presented, as shown in table 1.

Table 1 Managing Level of Key Informant

Managing level	Officer
Top Level: Policy Executive as Executive Officer	2
Middle Level: Planning Executive as Managerial Officer	6
Low Level: Practice/Operation Professional Officer	12
Total	20

It is collected by two sources. Firstly, Primary information: Information from collecting data which designed to support the objectives for qualitative method. By depth interview from key informants as key contributors, it is an alternative way to search for research objectives. Then, next step is the collecting from secondary data as types of information as

well document in research with research process analysis by systematically research design, and translate to word of sentence as literature writing.

Data Analysis

Analyzed by using descriptive personal information of respondents from raw data, for qualitative analysis that transfer the answers in group and modified in sentences to support research questions and objectives in simple word.

Based on methods of analysis and explanation building which reflect the complexity, detail and

context of data. With identifying emergent categories and theories from the data rather than imposing a priori categories and ideas. However, respecting the uniqueness of each case as well as conducting cross-case analysis, and developing explanations at level of meaning rather than cause should be considering also.

RESEARCH RESULTS

As results from demographic of samples as Key Informants, it was shown information background should report the statistical value results that the majority of **Gender** was female (55.0%), and minority was male (45.0%). The majority of **aging range** was 41-50 years (35.0%), and minority was ≤ 30 years (25.0%). The majority of **Educational background** was Master (45.0%), and minority was other (15.0%). The majority of **Working position** was Middle level (30.0%), and minority was Top level (10.0%). And majority of **Working year** was 1-5 years (45.0%), and minority was over 15 years (5.0%), all as shown in table 2.

Table 2 Frequency Distribution of Demographical data of Key Informants

	Demographical data	
	f	%
1. Gender		
Female	11	55.0
Male	9	45.0
2. Age		
≤ 30 yrs.	5	25.0
31-40 yrs.	6	30.0
41-50 yrs.	7	35.0
51-60 yrs.	2	10.0
≥ 60 yrs.	-	-
3. Education		
Bachelor	-	-
Master	9	45.0
Doctoral	8	40.0
Other	3	15.0

Table 2 Frequency Distribution of Demographical data of Key Informants (Cont.)

	Demographical data	
	f	%
4. Position		
Top level	2	10.0
Middle level	6	30.0
Low level	12	60.0
5. Working year		
1-5 yrs.	9	45.0
6-10 yrs.	5	25.0
11-15 yrs.	5	25.0
Over 15 yrs.	1	5.0

Analysis and Discussion

As a basic statistic in principle of qualitative research in Mean (average value) & Standard Deviation (S.D.), should report the statistical value results in common standard forms, while presented in main variables of Thailand Economic policy was divided in 3 concepts including: Stability, Prosperity and Sustainability which related to Eastern Economic Corridor (EEC).

Thailand Economic policy: Stability as Inclusive Society

Key Informants as modified Eastern Special Development Zone (ESDZ), the most came up has grown the region in relationship (SI1: Mean=4.60, S.D.=0.49 at class interval highest), and least supported in **developed internationality** in relationship (SI5: Mean=4.45, S.D.=0.50 at class interval lowest). At average this section was Mean=4.51, S.D.=0.55 in sum as shown in table 3.

Table 3 Analyzed of ESDZ Key Informants in Thailand Economic policy: **Stability as Inclusive Society (SI)**

Code	Stability: Inclusive Society	Valid	Mean	S.D.
SI1	EEC has grown to the region	20	4.60	0.49
SI2	EEC has socialized relationship	20	4.50	0.59
SI3	EEC has a coordinated participant	20	4.50	0.59
SI4	EEC has organized development	20	4.50	0.59
SI5	EEC has developed internationality	20	4.45	0.50
SI	Average	20	4.51	0.55

Thailand Economic policy: Prosperity as Value-Based Economy

Key Informants as modified Eastern Special Development Zone (ESDZ) in a few words, it's gave rise to systemized strength similar as reduced income is not equal in relationship (V3&V4: Mean 4.65, S.D. 0.48 at class interval highest), and least supported in **developed country economic** in relationship (V1: Mean 4.50, S.D. 0.59 at class interval lowest). At average this section was Mean 4.58, S.D. 0.53 in sum as shown in table 4.

Table 4 Analyzed of ESDZ Key Informants in Thailand Economic policy: Prosperity as Value-Based Economy (PV)

Code	Prosperity: Value-Based Economy	Valid	Mean	S.D.
PV1	EEC has developed country economic	20	4.50	0.59
PV2	EEC has own managed cost	20	4.55	0.50
PV3	EEC has economic systemized strength	20	4.65	0.48
PV4	EEC has to reduced income inequality	20	4.65	0.48
PV5	EEC has at added up competitive ability	20	4.55	0.59
PV	Average	20	4.58	0.53

Thailand Economic policy: Sustainability as Sustainable Growth

Key Informants as modified Eastern Special Development Zone (ESDZ) in sum, the most contribution has physical environment as same as managing productivity in relationship (S2&S5: Mean 4.60, S.D. 0.58 at class interval highest), and least supported in **sustained skill performance, operated flexibly, and serviced processes** in relationship (S1&S3&S4: Mean 4.55, S.D. 0.50 at class interval lowest). Average this section was Mean 4.57, S.D. 0.53 in sum as shown in table 5.

Table 5 Analyzed of ESDZ Key Informants in Thailand Economic policy: Sustainability as Sustainable Growth (SS)

Code	Sustainability: Sustainable Growth	Valid	Mean	S.D.
SS1	EEC has sustained skill performance	20	4.55	0.50
SS2	EEC has physicalized environment	20	4.60	0.58
SS3	EEC has operated flexibly	20	4.55	0.50
SS4	EEC has serviced processes	20	4.55	0.50
SS5	EEC has managed productivity	20	4.60	0.58
@S	Average	20	4.57	0.53

Additionally, which supported the qualitative approach by the pattern of in-depth interview which the specializes questions in contexts of content as opened questions in 2 sections including examine with EEC and Thailand Economic Policy. It could be summarize in brief as a result to answer the objectives this study. The current situation of the Eastern

Economic Corridor (EEC) is complex and multifaceted, requiring a nuanced understanding to discuss effectively. To address this, let's break down the current situation and then explore avenues for innovation and improved effectiveness.

EEC as concerning and results

The answers from dept-interview questions resolved question that what is the impact of development in EEC was EEC is going on at the present?

There were including as:

1. At consequently to point of views: *What is/are the impact factors in EEC?*

At they have concern providing the three main concepts in their current state:

- Strategic infrastructure designed to boost economic activity and improve connectivity.

- A high-speed rail system linking three airports within an hour dramatically reduces travel time, facilitating both domestic and international commerce.

- Skilled workforce in high-value sectors like medical tourism, next-generation automotive, automation, and robotics positions a region or country for substantial economic growth and global competitiveness.

- Smart City, examples as Smart living, Smart people, skilled workforce in high-value sectors like tourism in term of medical, next-generation automotive, and robotics positions a region or country for substantial economic growth and global competitiveness.

2. At a result of main points: *What is/are Developing EEC should be?*

The industries are the target of technological projects in Hi-technology and innovation, examples as Generation Automotive in future, Intelligent Electronic machine, Advanced Agriculture and Biotechnology, etc.

Thailand Economic Policy as main concept and results

The similarity in responses from key informants regarding impressive megaprojects in infrastructure and investment suggests a potential bias in the data collection process.

1. At consequently to point of views: *How to support EEC with Thailand development Model?*

It is the duties of the public sector to provides specialized investment channel opportunities for investors. Currently, some projects have promoting zone to specific industries example as High-Speed train, Intelligence Park, Medical center, and Innovational valley.

2. At result of main points: *How to set up Thailand development Economic Model be?*

It will specific allowance for investors and professional foreigners whom:

- Private Income tax: Would be deduced from income tax for foreign officers in the zones. They are included their parents, spouse, and children.

- Import Duties: Import on machinery and materials. Research & Development were exemption.

- Financial Transaction: The regulation on Foreign Currency in the promoted zones were exemption for business operators.

- Land and Real Estate Ownership: Assets as land and properties for business operation could be owner.

- Immigration and Resident: Offering for their experts and specialists include family members to enter in country.

- Special Deductions: The expansion of R&D spending on technologies and innovations could to deduct for tax.

- Other Privileges: Duty-Free zone, Bonded Warehouse, and Free zone could allow as business operators in the promoted zones.

Furthermore, One-Stop Service should be hold the specific authority as the related agencies of government to consider, and concessions under related laws.

Hypothesis Testing

H1: Thailand Economic policy (TEP) has relevance to Eastern Economic Corridor (EEC) in **Stability as Inclusive Society**.

According to the conceptual framework, the data was classified into 5 sub-groups as subcomponents of this factor. They have grown to the region, socialized relationship, coordinated participants, organized development, and developed internationality. All of these were as same as a cluster by overview at Average Mean 4.51 (@ 4.45-4.60), therefore all concepts were cited positively.

H2: Thailand Economic Policies (TEP) has relevance to Eastern Economic Corridor (EEC) in Prosperity as **Value-Based Economy**.

According to the conceptual framework, the data was classified into 5 subgroups as subcomponents of this factor. They have developed country economic, own managed cost, economic systemized strength, reduced income inequality, and added up competitive ability. All of these were as same as a cluster by overview at Average Mean 4.58 (@ 4.50-4.65), therefore all concepts were cited positively.

H3: Thailand Economic Policies (TEP) has relevance to Eastern Economic Corridor (EEC) in **Sustainability as Sustainable Growth**.

According to the conceptual framework, the data was classified into 5 subgroups as subcomponents of this factor. They have sustained skill performance, physicalized environment, operated flexibly, serviced processes, and managed productivity. All of these were as same as a cluster by overview at Average Mean 4.57 (@ 4.55-4.60), therefore all concepts were cited positively.

CONCLUSIONS

There were 2 of main approaches have to considered in this research as this study analyzed and synthesized

Thailand Economic policy: Stability as Inclusive Society

Key Informants as modified in brief, the most supported in has grown the region, and least supported in developed internationality in relationship.

Thailand Economic policy: Prosperity as Value-Based Economy

Key Informants as modified in brief, the most supported in has systemized strength as same as reduced income inequality in relationship, and least supported in developed country economic in relationship

Thailand Economic policy: Sustainability as Sustainable Growth

Key Informants as modified from ESDZ in short, the main support has physical environment as same as managing productivity in relationship, and least supported in sustained skill performance, operated flexibly, and serviced processes in relationship.

Additionally, which supported the qualitative approach by the pattern of in-depth interview which the specializes questions in contexts of content as opened questions in 2 sections including concern with EEC and Thailand Economic Policy.

EEC as concerning and results

The impacts of development in the Eastern Economic Corridor (EEC) are multifaceted and influenced by a complex interplay of factors. Based on

the provided context, the main impact factors can be categorized as follows:

1. Policy and Regulatory Framework:

- **Incentives and Concessions:** The success of the EEC hinges on the effectiveness of its incentive packages for foreign and domestic investors.

- **Bureaucracy and Efficiency:** The speed and efficiency of government processes, including obtaining permits and approvals, significantly impact investment decisions and project timelines.

- **One-Stop Service:** The effectiveness of the One-Stop Service in facilitating approvals and coordinating among various government agencies is a key determinant of the EEC's success.

- **Land and Property Ownership:** Clear and efficient processes for land acquisition and property ownership are crucial for attracting investment and facilitating project development.

- **Immigration Policies:** Streamlined immigration procedures for foreign experts and specialists are essential for attracting and retaining skilled labor.

2. Infrastructure Development:

- **Transportation:** The quality and efficiency of transportation infrastructure, including roads, railways, and ports, are critical for facilitating logistics and connecting the EEC to regional and global markets.

- **Utilities:** Reliable access to electricity, water, and other utilities is essential for industrial operations and attracting investment.

- **Digital Infrastructure:** High-speed internet access and advanced digital infrastructure are crucial for attracting technology-driven industries and fostering innovation.

3. Human Capital Development:

- **Skilled Workforce:** The availability of a skilled workforce capable of meeting the demands of high-value industries is a critical factor in the EEC's success.

- **Talent Attraction and Retention:** Policies and initiatives to attract and retain skilled workers, both domestic and foreign, are essential for long-term growth.

4. Industry Focus and Innovation:

- **Target Industries:** The selection of target industries, such as next-generation automotive, intelligent electronics, and other high-technology sectors, significantly influences the EEC's development trajectory.

- **Research and Development (R&D):** Investment in R&D and support for technological innovation are crucial for driving long-term growth and competitiveness.

5. Sustainability and Social Equity:

- **Environmental Impact:** The EEC's development must consider its environmental impact and incorporate sustainable practices to ensure long-term viability.

- **Social Equity:** The benefits of the EEC's development should be distributed equitably across the region, avoiding marginalization of certain communities.

- **Strategic Industry Focus:** Concentrate on high-value, technology-driven industries that align with Thailand's strengths and global market demands.

- **Efficient Infrastructure Development:** Invest in modern and efficient infrastructure, including transportation, utilities, and digital connectivity.

- **Human Capital Investment:** Prioritize education, training, and talent attraction to build a skilled workforce capable of supporting advanced industries.

- **Streamlined Regulations and**

Processes: Simplify bureaucratic procedures, improve transparency, and ensure efficient implementation of policies and incentives.

- **Sustainable and Inclusive Growth:**

Integrate sustainability principles and ensure equitable distribution of benefits across the region.

- **Strong Public-Private Partnerships:**

Foster effective collaboration between the government and private sector to leverage resources and expertise.

- **Continuous Monitoring and**

Evaluation: Regularly monitor and evaluate the EEC's progress, adapting strategies as needed to ensure long-term success.

By addressing these factors and implementing effective strategies, the EEC can realize its full potential as a driver of economic growth and sustainable development in Thailand.

Thailand Economic Policy as main concept and results

Additionally, to the views: *How Thai Economic policy supports EEC?*

Key informants provided in event conditions in EEC by Special Economic zone, and the main point of supporting from the government, and it is required to support whole specialized infrastructure, and for specific industries in the area.

At a result: *How Development Economic Model should be?*

Development in EEC plan will be the main of the main foundation and contribution to sustainable business growth, with the worth in major benefits Individual income tax.

A successful model should incorporate the following key elements:

1. Diversification and Inclusivity: While the EEC

focuses on specific high-tech sectors.

- **Supporting SMEs and Rural**

Development: Small and medium-sized enterprises (SMEs) are the backbone of many economies.

- **Promoting Agriculture and Agri-tech:**

Agricultural sector remains significant. Investing in modern agricultural techniques, value-added processing, and agri-tech.

- **Developing the Tourism Sector**

Sustainably: Sustainable tourism practices that protect the environment and benefit local communities are crucial for long-term growth.

2. Innovation and Technology Adoption: The

EEC's emphasis on high-tech industries is a positive step.

- **Investment in R&D:**

Increased investment in research and development across various sectors is essential for innovation and technological advancement.

- **Digital Transformation:**

Promoting digital literacy and infrastructure is crucial for enhancing productivity and competitiveness across all sectors.

- **Skills Development:**

Investing in education and training programs to equip the workforce with the skills needed for the future is vital.

3. Sustainable and Inclusive Growth: Economic

development should not come at the expense of environmental sustainability or social equity.

- **Prioritize Environmental Protection:**

Integrating environmental considerations into all aspects of economic planning is essential.

- **Address Income Inequality:**

Policies should aim to reduce income inequality and ensure that the benefits of economic growth are shared more equitably across society.

- **Promote Good Governance:**

Transparent and accountable governance is crucial for attracting investment and ensuring that economic policies are implemented effectively.

4. Regional Integration: Thailand's economic model should leverage its strategic location and integrate more effectively with regional and global markets.

- **Strengthening Regional Trade**

Agreements: Actively participating in and negotiating favorable trade agreements with neighboring countries.

- **Improving Infrastructure Connectivity:**

Investing in infrastructure that connects Thailand to regional and global markets, including transportation, logistics, and digital connectivity.

5. Leveraging the EEC as a Catalyst: The EEC can serve as a catalyst for broader economic transformation.

- **Spreading Best Practices:**

Lessons learned from the EEC's successes and challenges can be applied to other regions of Thailand.

- **Developing Clusters of Excellence:**

The EEC's focus on specific industries can create clusters of excellence that attract further investment and innovation.

- **Fostering Knowledge Transfer:**

The EEC can serve as a hub for knowledge transfer and technology diffusion, benefiting other parts of the country.

In summary, Thailand's economic development model should be a dynamic and adaptable strategy that combines targeted initiatives like the EEC with broader policies promoting diversification, innovation, sustainability, inclusivity, and regional integration.

Research Contributions as New Knowledge

By compounding with management contexts on organizational development framework, they are added Infrastructure Strategy as Thailand Economic Policy and Policy & Plan as Special Economic Zone (EEC) should to support Thailand's Vision to Sustainable Development

to be strength in all factors as Stability, Prosperity, and Sustainability.

Finally, all of these ideas should be compose in frame of new concept for new conceptual framework as new Knowledge.

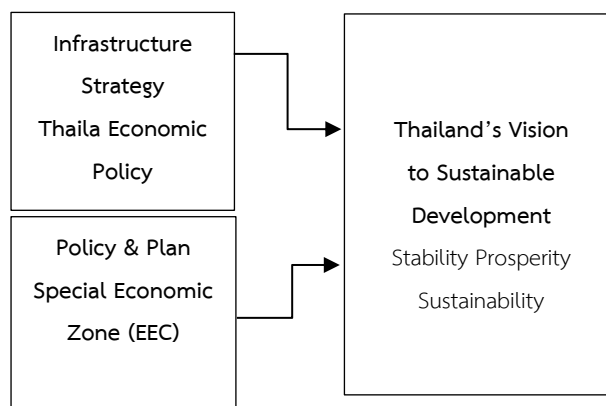

Figure 2 New Conceptual Framework for Research Contributions as New Knowledge

RECOMMENDATIONS AND FUTURE RESEARCH

To create and up more, it should to develop in structure of economy to be "**Value-Based Economy**" as essential of Country base economy. Enterprises should to exposed to market trends as demand information. Finally, the research in the contexts of Special Economic Zone as Eastern Economic Corridor (EEC) in Thailand should to support more for develop and innovate in economic development.

REFERENCES

- [1] Beckhard, R. (1969) *Organization development: Strategies and models*, reading, MA: Addison-Wesley.
- [2] Board of Investment. (2019). *Thailand investment review*: Bangkok: Author.
- [3] Brunner, F., Hans, P. (2019). *What is economic corridor development and what can it achieve in Asia's sub-regions?* Asia development bank.
- [4] Center for Strategic Studies (2018). *Belt and Road Initiative (BRI) and Eastern Economic Corridor (EEC)*: Joint Security between the People's Republic of China and Thailand. National Defense Academy.
- [5] Eastern Economic Corridor Office (2018). *Exploring Thailand EEC: The Prime Gateway to Asia Handout*. Bangkok: Author.
- [6] Eastern Economic Corridor Office (2019). *EEC genomics*. Retrieved from www.eeco.or.th.
- [7] Hassathron, N., Wijittra S., and Sunthan C. (2022). Eastern Economic Corridor (EEC) Development Strategy. *Journal of MCU Peace Studies*, 10(3), 1256-1283.
- [8] Margulies, N. (1972). *Organizational development: Values, Process, and Technology*. New York: McGraw-Hill.
- [9] National Economic and Social Development Board NESD. (2023). *National economic and Social development plan. (2023-2027)*. Bangkok: Autor.
- [10] O'Sullivan, A.S. & Steven, M. (2023). *Economics: Principles in action*. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- [11] The Government Public Relations Department-GPRD (2016). *The Thai Government's Vision in the Year 2015-2020*. Retrieved from <http://Thailand.prd.go.th/ewtnews.phpnid=1790&filename=index#>)
- [12] Trishia, P. (2019). *Economic corridors boost markets, living conditions*. Business World Research. Retrieved from www.Archived from the original.
- [13] World Bank. (2018). *The International Bank for reconstruction and development*. Washington D.C.: Author.

การเติบโตของสินค้าตราห้างในตลาดค้าปลีก: มุมมองจากยุโรปสู่ประเทศไทย

THE GROWTH OF PRIVATE BRAND PRODUCTS IN THE RETAIL MARKET: A CASE OF COMPARING EUROPE WITH THAILAND

บุญชัย ปลื้มสืบกุล^{1*}, สุขุม เฉลยทรัพย์², ศิโรจน์ ผลพันธิน³, พิทักษ์ จันทร์เจริญ⁴ และ สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์⁵

BOONCHAI PLUEMSUEBKUL^{1*}, SUKHUM CHALEYSUB², SIROJ POLPUNTIN³,

PHITHAK CHANCHAROEN⁴ and SUPAPORN TUNGDMNERNSAWAD⁵

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความรู้ด้านการเจริญเติบโตของสินค้าตราห้างในตลาดค้าปลีกจากมุมมองยุโรปสู่ประเทศไทย สินค้าตราห้างถือเป็นตลาดที่เกิดขึ้นใหม่ เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคเริ่มมองหาทางเลือกใหม่ มุ่งเน้นความคุ้มค่าด้านราคา โดยสินค้าตราห้างมีลักษณะคล้ายกับสินค้าแบรนด์ใหญ่ มีคุณภาพทัดเทียม สามารถครองส่วนแบ่งตลาดสำคัญโดยเฉพาะในยุโรป และมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในประเทศไทย เนื่องจากสินค้านี้มีโอกาสดำเนินการให้กับเจ้าของแบรนด์ได้ค่อนข้างสูง และมีการบริหารไม่ยุ่งยากซับซ้อน ปัจจัยที่สนับสนุนการเติบโตที่สำคัญคือ ค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นและการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ดีขึ้นของผู้บริโภค และพฤติกรรมการซื้อขายสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่ติดต่อกันได้โดยตรงระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย สินค้าตราห้างมีการเติบโตอย่างมากในยุโรป สำหรับประเทศไทยห้างค้าปลีกที่มีสินค้าตราห้างก็ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก จึงเป็นโอกาสและความท้าทายของตลาดค้าปลีกในปัจจุบันและอนาคต

คำสำคัญ : สินค้าตราห้าง ; ห้างค้าปลีก ; ตลาดค้าปลีก ; การเติบโตของสินค้าตราห้าง

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, Doctor of Education, Program in Educational Leadership Suan Dusit University, Thailand.

² รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, Associate Professor, Suan Dusit University.

³ รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, Associate Professor, Suan Dusit University.

⁴⁻⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, Assistant Professor, Suan Dusit University.

* Corresponding Author, Email: parjareenakapratip@gmail.com

Received: Oct 5, 2024, Revised: Dec 9, 2024, Accepted: Dec 14, 2024

ABSTRACT

This article aims to present insights on private brand products in the retail market from a European perspective to Thailand. Private brand products are considered an emerging market as consumer behavior shifts towards seeking value for money. These products are similar in quality to major brands and hold significant market share, especially in Europe, and are experiencing continuous growth in Thailand. They offer high-profit potential for brand owners and are relatively easy to manage. Key factors supporting this growth include rising living costs, improved consumer perception of product quality, and the increasing trend of online transactions directly connecting buyers and sellers. Private brand products have seen substantial growth in Europe, and retail stores with private brands in Thailand have also achieved significant success. This presents both opportunities and challenges for the current and future retail market.

Keywords: Private Brand Products ; Retail Stores ; Retail Market ; Growth of Private Brand Products

บทนำ

ตลาดค้าปลีกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของสินค้าตราห้าง (Private Brand) และเป็นแนวโน้มที่สำคัญในวงการค้าปลีกทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย สินค้าตราห้างเป็นสินค้าที่ผลิตและจำหน่ายโดยผู้ค้าปลีกโดยตรง ซึ่งมีข้อได้เปรียบหลายประการ ได้แก่ 1) ราคาที่แข่งขันได้ ด้วยต้นทุนการตลาดที่ต่ำกว่า สินค้าตราห้างสามารถเสนอราคาที่ถูกกว่าแบรนด์ชั้นนำได้ 2) คุณภาพที่น่าเชื่อถือ สินค้าตราห้างโดยทั่วไปจะผลิตจากโรงงานเดียวกับแบรนด์ดัง ทำให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน 3) ผู้ค้าปลีกสามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะของตลาดได้รวดเร็ว ทำให้มีสินค้าที่หลากหลายและตรงใจผู้บริโภคมากขึ้น 4) สินค้าตราห้างสามารถปรับตัวตามความต้องการของตลาดได้เร็ว และ 5) ผู้ค้าปลีกสามารถใช้สินค้าตราห้างในการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับลูกค้า

ในยุคดิจิทัล สินค้าตราห้างได้รับประโยชน์จากการวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้า ทำให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์ความต้องการได้แม่นยำยิ่งขึ้น

นอกจากนี้การขยายตัวของช่องทางออนไลน์ยังเปิดโอกาสให้สินค้าตราห้างเข้าถึงผู้บริโภคได้กว้างขวางขึ้น สำหรับผู้บริโภค สินค้าตราห้างเป็นทางเลือกที่น่าสนใจสำหรับผู้บริโภคที่คำนึงถึงราคาความคุ้มค่าและคุณภาพสินค้า ในขณะที่ผู้ค้าปลีกเองก็ได้รับประโยชน์จากอัตรากำไรที่สูงขึ้นและความสามารถในการควบคุม

ห่วงโซ่อุปทานได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นสินค้าตราของจึงมีบทบาทสำคัญและเติบโตอย่างต่อเนื่องในอุตสาหกรรมค้าปลีกทั่วโลก โดยเฉพาะในยุโรปและประเทศไทย

ตารางที่ 1 การเติบโตของสินค้าตราห้างปี 2565 เทียบกับปี 2562 การเติบโตของยอดขายตามมูลค่าร้อยละ เทียบกับปีก่อนหน้าโดยแบ่งตามภูมิภาค

ยุโรปตะวันออก (East Europe)	19.6%
ยุโรป (Europe)	13.6%
ยุโรปตะวันตก (West Europe)	13.0%
ประเทศไทย (Thailand)	12.4%

การเติบโตของสินค้าตราห้างนำมาซึ่งข้อดีและความท้าทายต่างๆ ด้านหนึ่ง สินค้าเหล่านี้ช่วยผู้บริโภคประหยัดค่าใช้จ่ายและเพิ่มอัตรากำไรสำหรับห้างค้าปลีกควรตรวจสอบคุณภาพที่พัฒนาขึ้นและความหลากหลายของสินค้าช่วยเสริมสร้างค่านิยม แต่ในทางกลับกัน สินค้าตราห้างยังต้องเจอกับความท้าทาย เช่น การรับรู้แบรนด์ที่ต่ำ ปัญหาควบคุมคุณภาพ และทางเลือกสินค้าที่มีน้อยกว่าสินค้าแบรนด์ใหญ่ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาสินค้าตราห้างอย่างมีกลยุทธ์ สามารถสร้างผลกำไรที่มากขึ้น สร้างความภักดีของลูกค้า การแข่งขันด้านราคา และเสริมสร้างภาพลักษณ์ของห้างค้าปลีก

ในยุโรป แนวโน้มการเติบโตของสินค้าตราห้างเป็นสิ่งที่น่าสนใจส่งผลทำให้ส่วนแบ่งตลาดของสินค้าเหล่านี้เพิ่มขึ้นอย่าง

ต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยหลักคือเศรษฐกิจที่ผันผวน คุณภาพสินค้าที่ดีขึ้น และการทำการตลาดโดยห้างค้าปลีก ประเทศเช่น อังกฤษ และเยอรมนี ที่มีการยอมรับสินค้าตราห้างอย่างมาก ซึ่งห้าง Lidl และ Aldi ได้แสดงให้เห็นถึงอัตราการเติบโตในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา จากผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจ และการระบาดของ COVID-19 ทำให้ผู้บริโภคหันมาซื้อสินค้าตราห้างมากขึ้น

สำหรับตลาดในประเทศไทย แม้จะอยู่ในช่วงเริ่มต้นเมื่อเปรียบเทียบกับยุโรป แต่มีแนวโน้มและโอกาสที่ดี ปัจจัยที่สนับสนุนการเติบโตนี้ ได้แก่ การเติบโตของชนชั้นกลางมีค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น และการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ดีขึ้นห้างค้าปลีกใหญ่ ๆ เช่น Big C, Lotus's และ Tops ได้มีการนำเสนอสินค้าตราห้างที่ตอบโจทย์ผู้บริโภคที่ต้องการความคุ้มค่า การขยายตัวของ e-commerce ยังช่วยให้สินค้าตราห้างสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่ายขึ้น

ตารางที่ 2 ตัวกระตุ้นในการประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้บริโภคทั่วโลก

หาสินค้าที่ราคาต่ำกว่า (Seek lower prices)	92%
เปลี่ยนผลิตภัณฑ์หรือตราสินค้า (Switch products/brand)	80%
เปลี่ยนร้านค้า (Switch stores)	79%
ลดการใช้จ่ายโดยรวม (Reduce overall spending)	72%
จัดลำดับความสำคัญของความต้องการ (Prioritize needs)	61%
เปลี่ยนขนาด (Switch size)	44%

จากตารางที่ 2 รายงานจาก NielsenIQ Consumer Outlook 2024 พบว่า หากเลือกได้ผู้บริโภคจะให้ความสำคัญกับการบริโภคสินค้าที่มีราคาต่ำกว่าเป็นอันดับที่หนึ่ง ซึ่งสูงถึง 92% ของการสำรวจ สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสของการเติบโตของสินค้าตราห้าง

การเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความสำเร็จของสินค้าตราห้าง ขณะที่ผู้บริโภคบางคนยังมองว่าสินค้าเหล่านี้มีคุณภาพต่ำกว่าแบรนด์ใหญ่ แต่สำหรับผู้ที่เคยลองใช้จะเห็นว่าสินค้าตราห้างมีความคุ้มค่า ราคาถูก คุณภาพดี และมีความหลากหลาย ข้อมูลศึกษาจาก NielsenIQ และ Euromonitor International แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคชาวไทยให้ความสำคัญกับราคาประหยัดและคุณภาพของสินค้าตราห้างมากขึ้น

ผลกระทบของสินค้าตราห้างนั้นกว้างขวาง ไม่เพียงแต่ในด้านความพึงพอใจของผู้บริโภคเท่านั้น แต่ยังรวมถึงอัตรากำไร

ของห้างค้าปลีก ความสัมพันธ์กับคู่ค้า และการแข่งขันในตลาด ห้างค้าปลีกได้รับประโยชน์จากอัตรากำไรที่สูงขึ้นและสามารถสร้างความแตกต่างในตลาด ขณะที่คู่ค้าอาจต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ โดยห้างค้าปลีกมีแนวโน้มที่จะเน้นไปที่สินค้าแบรนด์ของตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ การแข่งขันในตลาดยังพัฒนาต่อเนื่อง ส่งผลให้แบรนด์ใหญ่อาจต้องปรับปรุงสินค้าเพื่อคงความสามารถในการแข่งขัน

แนวโน้มในอนาคตของสินค้าตราห้างนั้นดูมีแนวโน้มที่ดี มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้น และการให้ความสำคัญกับความยั่งยืน ห้างค้าปลีกควรลงทุนในการควบคุมคุณภาพ และนำแนวปฏิบัติที่ยั่งยืนมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและสามารถสร้างมาตรฐาน ด้วยการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การลงทุนในนวัตกรรม และการเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภค สินค้าตราห้างมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงตลาดของธุรกิจค้าปลีกทั้งในยุโรปและประเทศไทย

เพราะฉะนั้น การขยายตัวของสินค้าตราห้างเป็นแนวโน้มสำคัญในอุตสาหกรรมค้าปลีก ที่ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้บริโภคมีทางเลือกที่มีความคุ้มค่า แต่ยังช่วยให้ห้างค้าปลีกมีโอกาการทำกำไรและสร้างความแตกต่างในตลาด ด้วยกลยุทธ์การพัฒนาการลงทุนในนวัตกรรม และการเข้าใจความต้องการของผู้บริโภค สินค้าตราห้างมีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลง ตลาดค้าปลีกอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในยุโรปและในประเทศไทย

บทความนี้จะวิเคราะห์การเติบโตและความสำคัญของสินค้าตราห้างในตลาดค้าปลีก โดยพิจารณาจากมุมมองของยุโรปและประเทศไทย พร้อมทั้งศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคและผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีก

ความหมายและลักษณะของสินค้าตราห้าง

ความหมาย

Smith (2022) และ Brown & Harris (2021) ได้ให้ความหมายของสินค้าตราห้าง (Private Brand) ว่า หมายถึงสินค้าที่ผลิตและจำหน่ายโดยห้างค้าปลีกหรือร้านค้าที่ใช้ชื่อเดียวกันกับตราสินค้า โดยสินค้าเหล่านี้มักมีราคาที่ต่ำกว่าแบรนด์ใหญ่ เนื่องจากไม่มีต้นทุนค่าการตลาดแฝงอยู่เหมือนสินค้าจากแบรนด์ยักษ์ใหญ่ การผลิตสินค้าตราห้างมักจะได้รับ การดูแลจากโรงงานผลิตเดียวกันกับสินค้าแบรนด์ใหญ่ แต่การติดฉลากและตราสินค้าตราห้างจะเป็นไปตามที่ห้างค้าปลีกกำหนด ทำให้

คุณภาพและมาตรฐานของสินค้านั้นๆ ไม่ต่างจากสินค้าจากแบรนด์ใหญ่

ลักษณะของสินค้าตราห้าง มีดังนี้

- 1) ราคาที่ถูกกว่า สินค้าตราห้างมักมีราคาถูกกว่าสินค้าแบรนด์ใหญ่ทั่วไป เนื่องจากสามารถลดต้นทุนได้จากการไม่ต้องลงทุนด้านการตลาดและโฆษณา และการผลิตในปริมาณมากช่วยลดต้นทุนต่อหน่วย
- 2) คุณภาพเทียบเคียง หลายสินค้าตราห้างจ้างผู้ผลิตรายเดียวกันกับแบรนด์ใหญ่ชั้นนำ มีการควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวดเพื่อรักษาชื่อเสียงของห้าง
- 3) บรรจุภัณฑ์มีการออกแบบที่เรียบง่าย แต่ดูทันสมัยเน้นข้อมูลผลิตภัณฑ์มากกว่าการสร้างภาพลักษณ์ และประหยัดต้นทุนจากการออกแบบและวัสดุบรรจุภัณฑ์
- 4) จัดจำหน่ายเฉพาะที่ สร้างความภักดีต่อร้านค้า เพราะลูกค้าต้องมาซื้อที่ห้างโดยเฉพาะช่วยในการควบคุมคุณภาพและการจัดการสต็อกสินค้า และปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของลูกค้าได้ง่าย
- 5) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีการวิจัยแนวโน้มตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภคอย่างต่อเนื่องปรับปรุงคุณภาพให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า และนำเสนอนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อสร้างความแตกต่าง

ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของสินค้าตราห้าง

การที่สินค้าตราห้างมีราคาต่ำกว่า เป็นผลดีในการดึงดูดกลุ่มผู้บริโภคที่มองหาความคุ้มค่าในการใช้จ่าย ปัจจุบันนี้คุณภาพของสินค้าตราห้างได้พัฒนาขึ้นอย่างมาก ซึ่งในบางกรณีสามารถทัดเทียมกับสินค้าแบรนด์ใหญ่ได้ อีกทั้งห้างค้าปลีกยังมีความหลากหลายของสินค้าตราห้างที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคอย่างครอบคลุม ประเด็นนี้ถือเป็นข้อได้เปรียบสำคัญในการแข่งขันในตลาด

ข้อได้เปรียบของสินค้าตราห้าง มีดังนี้ 1) ราคาแข่งขันได้ เพราะมีราคาต่ำกว่าสินค้าแบรนด์ใหญ่ ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกที่ประหยัด 2) คุณภาพของสินค้า สินค้าตราห้างหลายประเภทมีความสามารถในการแข่งขันด้านคุณภาพกับแบรนด์ใหญ่ 3) ห้างค้าปลีกสามารถสร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ภายใต้แบรนด์ของตนเอง และ 4) การควบคุมต้นทุน ห้างค้าปลีกสามารถควบคุมกระบวนการผลิตและนำเสนอสินค้าที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้รวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม สินค้าตราห้างยังคงมีความท้าทายในเรื่องของการตอบสนอง การรับรู้และความเชื่อมั่นในแบรนด์ ผู้บริโภคอาจรู้สึกว่าแบรนด์ของสินค้าตราห้างนั้นยังไม่เป็นที่รู้จักเพียงพอ รวมถึงการควบคุมคุณภาพที่อาจไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากการผลิตจากหลากหลายโรงงาน ภาพลักษณ์และการให้รับประกันสินค้าที่ลดลงอาจส่งผลต่อความไว้วางใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เหล่านี้

ข้อเสียเปรียบของสินค้าตราห้าง มีดังนี้ 1) การขาดการรับรู้แบรนด์ สินค้าตราห้างอาจไม่มีชื่อเสียงหรือการรับรู้ในระดับที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับแบรนด์ใหญ่ 2) ความความเสี่ยงด้านคุณภาพ หากไม่ควบคุมคุณภาพอย่างเหมาะสม อาจทำให้ลูกค้าขาดความเชื่อถือ และ 3) ข้อจำกัดในการตลาด ประสิทธิภาพด้านการตลาดของห้างสามารถส่งผลต่อการเลือกช่องทางการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพได้

การเติบโตของสินค้าตราห้างในตลาดค้าปลีก

สินค้าตราห้างมีบทบาทสำคัญในตลาดค้าปลีก โดยเฉพาะในแง่การแข่งขันด้านราคา ซึ่งช่วยให้ห้างค้าปลีกสามารถต่อสู้กับแบรนด์ใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงว่า อัตรากำไรของสินค้าตราห้างมักจะสูงกว่าสินค้าแบรนด์ใหญ่ เพราะไม่มีต้นทุนค่าการตลาด ต้นทุนค่าแรกเข้าและค่าใช้จ่ายในการจัดเรียงบนพื้นที่ห้างแผงอยู่ การมีสินค้าตราห้างยังช่วยสร้างความจงรักภักดีของลูกค้า ซึ่งจะหาซื้อสินค้าได้เฉพาะที่ร้านค้าปลีกที่เป็นเจ้าของแบรนด์เท่านั้น สุดท้ายนี้ การนำสินค้าตราห้างมาใช้ยังช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของห้างค้าปลีกในมุมมองของผู้บริโภคอีกด้วย

การเติบโตของสินค้าตราห้างในตลาดยุโรป

ยุโรปเป็นหนึ่งในทวีปที่มีการเติบโตของสินค้าตราห้างอย่างมากในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา5 ผลสำรวจของ NielsenIQ (2023) คาดการณ์ว่า สัดส่วนของสินค้าตราห้างในยอดขายรวมของตลาดค้าปลีกในยุโรปเพิ่มขึ้นจาก 38% ในปี 2562 เป็น 41% ในปี 2568 โดยเฉพาะประเทศในเขตเศรษฐกิจ เช่น สเปน โปรตุเกส อิตาลี และเยอรมนี การเติบโตนี้เกิดจากหลายปัจจัย รวมถึงเศรษฐกิจที่ผันผวน ผู้บริโภคชาวยุโรปหันมาตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดเงินมากขึ้น และวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2554 รวมถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ทำให้ผู้บริโภครู้สึกว่าการจัดการงบประมาณการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาคุณภาพของสินค้าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนการเติบโตของสินค้าตราห่านในยุโรป ห้างค้าปลีกในยุโรปได้ลงทุนมากในการพัฒนาคุณภาพของสินค้าตราห่าน เพื่อให้สามารถแข่งขันกับแบรนด์ใหญ่และได้รับความเชื่อมั่นจากผู้บริโภค นอกจากนี้ ห้างค้าปลีกยังได้ทำการตลาดและส่งเสริมสินค้าตราห่านเพิ่มขึ้นอย่างจริงจัง การเติบโตของ E-commerce ยังทำให้สินค้าตราห่านเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่ายขึ้นและมีความหลากหลายในผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 3 ตารางการเติบโตของห้างค้าปลีกในสหราชอาณาจักร ในช่วง 12 สัปดาห์ย้อนหลังจากวันที่ 9 มิถุนายน 2567

ชื่อห้าง	ส่วนแบ่ง%	ส่วนแบ่งเทียบกับปี 2566	ยอดขายเทียบกับปี 2566	ส่วนแบ่งเทียบกับปี 2565	ยอดขายเทียบกับปี 2564
Tesco	27.7%	+0.6%	+4.6%	+0.4%	+14.0%
Sainsbury's	15.2%	+0.3%	+4.9%	+0.3%	+15.4%
Asda	12.8%	-0.9%	-4.0%	-0.9%	+5.5%
Aldi	10.0%	-0.2%	+0.8%	+1.0%	+25.6%
Morrisons	8.7%	-0.1%	+1.1%	-0.9%	+1.9%
Lidl	8.1%	+0.4%	+8.1%	+1.2%	+33.1%
Coop	5.5%	-0.3%	-2.3%	-0.7%	+1.4%
Waitrose & Partners	4.5%	ไม่เปลี่ยนแปลง	+3.5%	-0.3%	+6.8%
Iceland	2.4%	+0.1%	+4.4%	0.1%	+13.8%
Ocado	1.8%	+0.1%	+10.7%	ไม่เปลี่ยนแปลง	+13.6%
อื่นๆ ที่มีหลายสาขา	1.8%	-0.1%	-2.8%	-0.2%	ไม่เปลี่ยนแปลง
ร้านค้าอิสระ	1.5%	-0.1%	-4.1%	-0.2%	-1.6%
รวม			+2.4%		+12.6%

จากตารางที่ 3 พบว่าห้างค้าปลีกที่ให้ความสำคัญกับการจำหน่ายสินค้าตราห่านสามารถสร้างการเติบโตได้อย่างดี นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างคุณค่าและความไว้วางใจในกลุ่มลูกค้าได้เป็นอย่างดี โดยจากข้อมูลล่าสุดในช่วง 12 สัปดาห์ย้อนหลังจากวันที่ 9 มิถุนายน 2567 เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2565 พบว่า มีการเติบโตที่น่าประทับใจในหลายๆ ห้าง

Tesco เป็นหนึ่งในห้างค้าปลีกที่ใหญ่ที่สุดในสหราชอาณาจักร ที่เน้นการจำหน่ายสินค้าตราห่าน ซึ่งครอบคลุมประเภทสินค้ามากมาย ตั้งแต่อาหาร สินค้าในครัวเรือน ไปจนถึงสินค้าแฟชั่น โดยเน้นที่ความคุ้มค่าและคุณภาพของสินค้า เพื่อให้

ผู้บริโภคได้รับประสบการณ์การซื้อสินค้าที่ดีที่สุดในช่วงเวลา 12 สัปดาห์ย้อนหลัง Tesco มีการเติบโตของยอดขายสูงถึง +14.0% เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2565

Sainsbury's เป็นห้างค้าปลีกที่มีสัดส่วนของสินค้าตราห่านสูงถึงประมาณ 50% ของสินค้าทั้งหมดในร้านค้า โดยในช่วงเวลาเดียวกัน Sainsbury's มีการเติบโตของยอดขายสูงถึง +15.4% ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จในการจำหน่ายสินค้าตราห่าน

Aldi และ Lidl เป็นห้างค้าปลีกที่มีสินค้าตราห่านในสัดส่วนมากกว่า 90% ของสินค้าทั้งหมด ซึ่งสัดส่วนของสินค้าตราห่านที่สูงนั้นทำให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดย Aldi มีการเติบโตถึง +33.1% และ Lidl มีการเติบโตที่ +25.6% เมื่อเทียบกับปี 2565

Iceland มีชื่อเสียงในด้านการจำหน่ายสินค้าตราห่านในสัดส่วนที่สูงเช่นเดียวกัน ในช่วงเวลา 12 สัปดาห์ย้อนหลัง Iceland มียอดขายเติบโตสูงถึง +13.8% เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2565

Ocado ซึ่งเป็นร้านค้าออนไลน์ที่มีการจำหน่ายสินค้าหลากหลายยี่ห้อ มีการจำหน่ายสินค้าตราห่านในสัดส่วนที่อาจต่ำกว่าห้างค้าปลีกรายอื่น ๆ แต่ก็มีการเติบโตที่ +13.6% เมื่อเทียบกับปี 2565

เป็นที่ชัดเจนว่าสินค้าตราห่านไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับห้างค้าปลีกเหล่านี้ แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นยอดขายอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในตัวอย่างทั้ง 6 ห้างที่ให้ความสำคัญกับสินค้าตราห่าน มียอดขายเติบโตมากกว่าภาพรวมตลาดที่มีการเติบโตอยู่ที่ +12.6% ในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งสะท้อนถึงคุณค่าและความสำคัญของสินค้าตราห่านในการสร้างความสำเร็จให้กับห้างค้าปลีกในยุโรป

การเติบโตของสินค้าตราห่านในประเทศไทย

ในประเทศไทย สินค้าตราห่านยังไม่มีที่แพร่หลายมากเท่ากับในยุโรป แต่มีแนวโน้มการเติบโตที่ชัดเจน จากข้อมูลของ NielsenIQ (2023) ระบุว่าสัดส่วนของสินค้าตราห่านในยอดขายรวมของตลาดค้าปลีกในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 4% ในปี 2564 เป็น 6% ในปี 2565 การเติบโตนี้เป็นผลมาจากหลายปัจจัย เช่น การเติบโตของชนชั้นกลางในประเทศไทย 5 ที่มีความต้องการสินค้าที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม การเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพในประเทศไทยทำให้ผู้บริโภคหันมาซื้อสินค้าตราห่านมากขึ้นเพื่อลดค่าใช้จ่าย อีกทั้งผู้บริโภคไทยเริ่มตระหนักถึงคุณภาพของสินค้า

ตราห้างที่ดีขึ้นและการขยายตัวของ E-commerce ช่วยให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าตราห้างได้ง่ายขึ้น รวมถึงมีนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมการค้าและผู้ประกอบการขนาดเล็ก (SME) ที่มีการพัฒนาสินค้าตราห้างเพิ่มมากขึ้น

ตัวอย่างของห้างค้าปลีกที่มีสินค้าตราห้างและประสบความสำเร็จในประเทศไทย

ห้างค้าปลีกในประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาสินค้าตราห้างเพื่อหาส่วนแบ่งตลาดที่มากขึ้นและตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างเต็มที่ ห้างต่างๆ เช่น Big C, Lotus's, Tops, 7-Eleven และ CJ Express ได้ประสบความสำเร็จในการสร้างแบรนด์สินค้าเหล่านี้ ซึ่งมีกลยุทธ์ที่โดดเด่นและการตลาดที่มุ่งเป้าไปที่ความคุ้มค่าและคุณภาพ

Big C เป็นห้างค้าปลีกที่มุ่งเน้นการให้ความคุ้มค่ากับผู้บริโภค โดยมีแบรนด์สินค้าตราห้างหลายแบรนด์ เช่น "Happy Price" และ "We are fresh" สินค้าเหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถหาซื้อสินค้าได้ทั้งอาหารแห้งและอาหารสดในราคาที่เข้าถึงได้ ทั้งยังมีคุณภาพที่เชื่อถือได้ การทำโปรโมชั่นและการตลาดที่เข้าถึงลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพทำให้ Big C เป็นหนึ่งในห้างค้าปลีกที่ได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้บริโภค

Lotus's มีสินค้าตราห้างที่หลากหลายและมีความน่าสนใจ โดยเฉพาะในแบรนด์ "Lotus's" และ "Lotus's Value" ซึ่งมุ่งเน้นการนำเสนอสินค้าทั่วไปที่มีคุณภาพในราคาประหยัด ลูกค้าสามารถพบสินค้าเหล่านี้ได้ในหมวดหมู่ต่างๆ ตั้งแต่สินค้าอุปโภคบริโภคจนถึงสินค้าในครัวเรือน นอกจากนั้น Lotus's ยังมีโปรโมชั่นที่ดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการจัดทำแคมเปญต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการขายและเพิ่มความสนใจจากลูกค้า

Tops เน้นให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้าตราห้างในกลุ่มอาหารสด อาหารแห้งและผลิตภัณฑ์ของใช้ที่มีคุณภาพสูง ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าในแบรนด์ "My Choice", "Tops" และ "Smart-R" ที่มีการควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวด พร้อมทั้งมีการสร้างความไว้วางใจให้ลูกค้าด้วยการให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งที่มาของสินค้า โดยเฉพาะในกลุ่มผลิตภัณฑ์ออร์แกนิกและสินค้าเพื่อสุขภาพ

7-Eleven เป็นอีกหนึ่งห้างค้าปลีกรูปแบบสะดวกซื้อที่ประสบความสำเร็จด้วยการพัฒนาสินค้าตราห้างที่ตอบสนองไลฟ์สไตล์ยุคใหม่ โดยมีผลิตภัณฑ์หลากหลายที่โดยเฉพาะอาหารพร้อมทาน รวมถึงขนมขบเคี้ยว และเครื่องดื่มต่างๆ แบรนด์ "7-

Select" และ "EZYGO" จึงเป็นที่รู้จักในฐานะสินค้าที่มีคุณภาพและลูกค้าสามารถเลือกซื้อได้อย่างสะดวกสบาย

CJ Express และ CJ More เป็นผู้ค้าปลีกที่เน้นการผลิตอาหารและสินค้าอื่น ๆ ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ โดยการสร้างแบรนด์ที่หลากหลาย เช่น "ครัวแม่เล็ก" และ "ยกนิ้ว" ในกลุ่มสินค้าเครื่องปรุง, "แชมป์" ในกลุ่มสินค้าผงซักฟอก, "A-Home" ในกลุ่มสินค้าอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน ทำให้แบรนด์นี้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น และสร้างความแตกต่างกับห้างคู่แข่ง

การพัฒนาสินค้าตราห้างในประเทศไทยได้ผลักดันให้ห้างค้าปลีกเหล่านี้มีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น และตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในยุคสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สินค้าตราห้างเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญในการสร้างความแตกต่าง และเป็นที่ชื่นชอบของลูกค้าในตลาดค้าปลีกในประเทศไทยในขณะนี้

ผลกระทบของสินค้าตราห้างต่อธุรกิจค้าปลีก

สินค้าตราห้างมีผลกระทบที่สำคัญต่อธุรกิจค้าปลีก ในแง่ของอัตรากำไร สินค้าตราห้างมักมีอัตรากำไรที่สูงกว่าสินค้าแบรนด์ใหญ่ เนื่องจากต้นทุนการผลิตและการตลาดที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ยังช่วยให้ห้างค้าปลีกสามารถสร้างความแตกต่างในตลาดและเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากสินค้าตราห้างเป็นสินค้าของห้างเอง จึงสามารถควบคุมปริมาณการผลิต การมีสินค้าตราห้างจึงช่วยให้ห้างค้าปลีกมีรายได้ต่อเนื่อง เพราะมั่นใจได้ว่าสินค้าจะไม่ขาดช่วง และลดความเสี่ยงในการพึ่งพาสินค้าแบรนด์อื่น

ในแง่ของความสัมพันธ์กับผู้ผลิต การควบคุมคุณภาพของสินค้าตราห้างยังช่วยให้ห้างค้าปลีกสามารถควบคุมคุณภาพของสินค้าได้อย่างใกล้ชิดและสามารถเลือกผู้ผลิตที่มีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือ การเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้ผลิตที่ผลิตสินค้าตราห้างยังสามารถนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ดียิ่งขึ้น ลดต้นทุนการผลิตและการกระจายสินค้าลงได้ด้วยระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับสินค้าตราห้าง

การรับรู้ของผู้บริโภคต่อสินค้าตราห้างกำลังเปลี่ยนแปลง ผู้บริโภคบางกลุ่มเริ่มรับรู้ว่าคุณภาพของสินค้าตราห้างมีคุณภาพที่ดีพอๆ กับสินค้าแบรนด์ใหญ่ จากการศึกษาของ KPMG (2022) พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณภาพของสินค้าตราห้างมีราคาต่ำกว่าแบรนด์

ใหญ่ การตัดสินใจซื้อสินค้ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น ราคา คุณภาพ ความหลากหลาย การส่งเสริมการขาย และความคิดเห็นจากผู้ใช้อีกหน้า

จากการศึกษาของ NielsenIQ พบว่าผู้บริโภคชาวไทย 65% เลือกซื้อสินค้าตราห้างเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย , การศึกษาของ Euromonitor International ยังพบว่าผู้บริโภคชาวไทย 40% มองว่าสินค้าตราห้างมีคุณภาพที่ดีพอๆ กับแบรนด์ใหญ่ การศึกษาของ McKinsey นั้นพบว่าผู้บริโภคชาวยุโรป 70% มีความพึงพอใจกับคุณภาพของสินค้าตราห้าง ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการรับรู้ของผู้บริโภคต่อสินค้าตราห้างกำลังเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นและสร้างโอกาสในตลาดค้าปลีกอย่างมาก

ความท้าทายและโอกาสของสินค้าตราห้าง

ความท้าทายหลายด้านยังคงมีในเรื่องของการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค สินค้าตราห้างต้องมีการจัดการที่ดีทั้งในเรื่องของการตลาดและการควบคุมคุณภาพ การพัฒนาและการสร้างแบรนด์ต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างมาก แต่โอกาสในการเติบโตทั้งในเรื่องของการขยายตลาดและการใช้เทคโนโลยียังมีมากมาย E-commerce เป็นช่องทางที่สำคัญในการขยายตลาดสินค้าตราห้างให้เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้อย่างกว้างขวาง

การบริหารห่วงโซ่อุปทานและคุณภาพของสินค้าตราห้าง

การจัดการห่วงโซ่อุปทานเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารสินค้าตราห้าง ห้างค้าปลีกต้องเลือกผู้ผลิตที่มีคุณภาพและควบคุมกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน 10 การจัดการคลังสินค้าและระบบการขนส่งต้องมีประสิทธิภาพเพื่อให้สินค้าถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและปลอดภัย

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพในทุกขั้นตอน เป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า การรับประกันคุณภาพถือเป็นข้อได้เปรียบในการสร้างมาตรฐานตรวจสอบย้อนกลับเพื่อความโปร่งใสในกระบวนการผลิตและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันทีเมื่อเกิดปัญหา

แนวโน้มในอนาคตของสินค้าตราห้าง

ทิศทางในอนาคตของสินค้าตราห้างจะมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เมื่อมีจำนวนผู้บริโภคที่เน้นความคุ้มค่าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การขยายตัวของ E-commerce จะยังคงเป็นช่องทางสำคัญในการขยายตลาดสินค้าตราห้าง การพัฒนาเทคโนโลยีเช่น Big

Data และ AI ช่วยในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคและพัฒนาสินค้าตราห้างอย่างมีประสิทธิภาพ

ในอนาคต ห้างค้าปลีกสามารถขยายตลาดไปสู่ต่างประเทศเพื่อเพิ่มรายได้และขยายฐานลูกค้า การวิจัยและพัฒนาสินค้าใหม่ๆ จะช่วยเสริมสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ในตลาด นำนวัตกรรมมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นการใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การออกแบบสินค้าที่ใช้งานได้ง่ายและมีความทนทาน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าผ่านการให้บริการที่ดีและสินค้าที่มีคุณภาพจะเพิ่มความพึงพอใจและความจงรักภักดีของลูกค้า

ความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสังคม

ห้างค้าปลีกสามารถใช้วัสดุหรือวัตถุดิบที่ยั่งยืนในการผลิตสินค้าตราห้างเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มความน่าเชื่อถือของสินค้า การสนับสนุนชุมชนในกระบวนการผลิตสินค้าตราห้าง เช่น การสร้างงานเพื่อชุมชนท้องถิ่นและการใช้วัตถุดิบจากชุมชน นอกจากนี้การดำเนินการด้านความยั่งยืนจะยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสินค้าตราห้าง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและได้รับความไว้วางใจจากผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะและข้อพิจารณาสำหรับธุรกิจค้าปลีก

ธุรกิจค้าปลีกควรพิจารณาด้านการพัฒนาสินค้าอย่างเข้มข้น การลงทุนในวิจัยและพัฒนาสินค้าเป็นสิ่งสำคัญ การใช้เทคโนโลยีเช่น Big Data และ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค การตรวจสอบตลาดอย่างต่อเนื่องเพื่อทำความเข้าใจแนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคและวิเคราะห์ตลาด รวมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมการซื้อขายของลูกค้าเพื่อคาดการณ์แนวโน้ม

การตลาดและการส่งเสริมการขายเป็นอีกด้านที่ห้างค้าปลีกต้องให้ความสำคัญ การสร้างการรับรู้แบรนด์สินค้าตราห้างผ่านการตลาดเชิงสร้างสรรค์ 10 การทำการตลาดแบบมีประสิทธิภาพ การใช้สื่อสังคมออนไลน์สร้างเนื้อหาที่มีคุณค่าและน่าสนใจสำหรับแต่ละแพลตฟอร์ม ออกแบบโปรโมชั่นที่สร้างสรรค์ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายจะช่วยเพิ่มยอดขายและความรู้จักของสินค้า รวมถึงการบริหารบุคลากรที่ช่วยส่งเสริมการตลาดและสร้างภาพลักษณ์ของสินค้าที่มีประสิทธิภาพ ด้วยวิธีการเพิ่มพูนความรู้ทั้งคุณภาพตัวสินค้าและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และความเชี่ยวชาญการตลาดเชิงสร้างสรรค์ 10

การจัดการห่วงโซ่อุปทานเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสินค้าตราห้าง ห้างค้าปลีกควรเลือกผู้ผลิตที่เชื่อถือได้และมีคุณภาพ การควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวดทุกขั้นตอนการผลิต การสร้างความโปร่งใสในห่วงโซ่อุปทานจะสร้างความไว้วางใจในกลุ่มผู้บริโภค การบริหารจัดการระบบการขนส่ง ปรับปรุงประสิทธิภาพการขนส่งด้วยการวางแผนเส้นทางที่ฉลาด และการพิจารณาการใช้พลังงานสะอาดในการขนส่งเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

บทสรุป

สินค้าตราห้างได้กลายเป็นส่วนสำคัญของตลาดค้าปลีกในทั่วโลก10 ทั้งในยุโรปและประเทศไทย โดยในยุโรป ห้างค้าปลีก เช่น Tesco, Sainsbury's, Aldi, และ Lidl ได้แสดงให้เห็นถึงการเติบโตที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย ผ่านการลงทุนในคุณภาพสินค้าและการใช้กลยุทธ์การตลาดของสินค้าตราห้างที่มีประสิทธิภาพ

ในประเทศไทย สินค้าตราห้างยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น10 แต่มีแนวโน้มการเติบโตที่ดี อาทิ Big C, Lotus's, Tops, 7-Eleven และ CJ Express ที่เริ่มเน้นขายสินค้าตราห้างเพื่อดึงดูดกลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการความคุ้มค่าและประหยัดค่าใช้จ่าย

สินค้าตราห้างมีข้อเปรียบที่สำคัญเช่น อัตรากำไรที่สูงขึ้น การสร้างความแตกต่างในตลาด และการเพิ่มความจงรักภักดีของลูกค้า อย่างไรก็ตาม การสร้างความเชื่อมั่นในแบรนด์สินค้าตราห้าง และการควบคุมคุณภาพยังคงเป็นความท้าทาย

อนาคตของสินค้าตราห้างยังคงดูมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง โดยมีการนำเทคโนโลยี เช่น Big Data และ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค การตลาดผ่าน e-commerce จะยังเป็นช่องทางสำคัญในการขยายตลาดสินค้าตราห้างนี้ในอนาคต

ด้วยกลยุทธ์การพัฒนา การลงทุนในนวัตกรรม และความเข้าใจความต้องการของผู้บริโภค สินค้าตราห้างมีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงตลาดค้าปลีกอย่างมีนัยสำคัญสินค้าตราห้างช่วยให้ห้างค้าปลีกสามารถนำเสนอราคาที่ดีกว่าคู่แข่งที่เสนอสินค้าของแบรนด์ใหญ่ ส่งผลให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจและเลือกซื้อกันมากขึ้น ในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจหรือการเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพ สินค้าตราห้างมักถูกเลือกเป็นตัวเลือกลูก เพราะผู้บริโภคมองหาความคุ้มค่าในการใช้จ่าย สินค้าตราห้างไม่มีต้นทุนการตลาดที่สูงเหมือนกับแบรนด์ใหญ่ อัตรากำไรของสินค้าตราห้างจึงมักจะสูงกว่า สินค้าตราห้างสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมได้รวดเร็วกว่าแบรนด์ใหญ่ เนื่องจากไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการทางการตลาดที่ซับซ้อน10

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปาจริย นาคะประทีป, สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ และ จิระพันธ์ พูลพัฒน์. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของโครงการ English Program โรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 9(2), 100-113.
- [2] สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. *การเติบโตของภาค E-commerce ในประเทศไทย*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/publications/Thailand-Internet-User-Behavior-2023.aspx> [สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2567].
- [3] Brown, L., & Harris, R. Consumer Behavior Towards Private Label Products: Insights from Thailand. *International Journal of Business Studies*, 12(1), 45-60.
- [4] Brown, L., & Harris, R. The rise of private labels: Strategies for growth. *International Journal of Retail & Distribution Management*, 49(2), 230-250.
- [5] Euromonitor International. *Market Analysis of Private Label Products in Thailand*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.euromonitor.com/private-label-in-retailing-in-thailand/report> [สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2567].
- [6] Euromonitor International. *รายงานการศึกษาแนวโน้มผู้บริโภค 2566*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.euromonitor.com/article/top-10-global-consumer-trends-2023> [สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2567].

- [7] Groves, K. S., & Feyerherm, A. E. Developing a leadership potential model for modern-day work and organizations. *The Leadership Quarterly*, 33(1), 101485.
- [8] Kakabadse, N. K., Louchart, E., & Kakabadse, A. The role of consultants: a qualitative inquiry from the consultant's perspective. *Management Decision*, 44(10), 1434-1455.
- [9] Kantar. *Worldpanel Kantar's UK, 2024*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.kantar.com/inspiration/fmcg/2024-uk-grocery-market-share> [สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2567].
- [10] KPMG. *Consumer preferences and private label brands in Europe*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2023/02/consumer-preferences-and-private-label-brands-in-europe.html> [สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2567].
- [11] McKinsey & Company. *Retail trends in Europe 2023*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.mckinsey.com/industries/retail/our-insights/state-of-european-retail-2023/> [สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2567].
- [12] NielsenIQ. *Consumer trends in Thailand 2023*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://nielseniq.com/global/en/insights/report/2023/thailand-consumer-outlook-2023/> [สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2567].
- [13] NielsenIQ. *Private Brand Growth Trends 2023*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://nielseniq.com/global/en/insights/analysis/2023/private-label-brands-continue-to-grow-market-share-globally/> [สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2567].
- [14] NielsenIQ. *Retail measurement services. Thriving in Transition*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://nielseniq.com/global/en/insights/report/2023/thriving-in-transition/> [สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2567].
- [15] PwC. *Thailand consumer local brands and private labels report*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.pwc.com/th/en/publications/2023/thailand-consumer-insights-2023.html> [สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2567].
- [16] Smith, J. Private label brands and consumer behavior. *Journal of Marketing Research*, 59(3), 122-140.
- [17] Smith, J. The Rise of Private Brands in Retail: Opportunities and Challenges. *Journal of Retail Marketing*, 45(3), 215-230.

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN CHINA: PAST, PRESENT AND FUTURE

CAILING TANG¹, MATTANA WANGTHANOMSAK^{2*} and SUKANYA SOMSUPTRAKUL³

ABSTRACT

As competition in the education industry intensifies and the knowledge economy evolves, the significance of Human Resource Management (HRM) in university institutions. This study aims to explore how HRM affects the sustainable development and competitiveness improvement of universities. This article begins with a theoretical analysis to define the concept of HRM and its particular relevance within university education. The subsequent analysis examines the multi-dimensional framework of university development, encompassing its connotation, goals, and key influencing factors. The article further elaborates on the positive effects of HRM on university teaching quality, scientific research capabilities, organizational culture, and social services. On this basis, the main challenges currently faced by university HRM are discussed, such as talent mobility, institutional constraints, resource limitations, and internationalization pressure. Finally, optimization strategies are proposed, including building a scientific human resources system, enhancing talent training and development, fostering diversity among teaching staff, and improving decision-making efficiency and transparency. The conclusions of this study aim to provide strategic insights for university education managers to better utilize human resource advantages and promote the comprehensive and sustainable development of universities.

Keywords: Human Resources Management ; University Education ; Competitiveness ; Talent; Development

¹ Teacher at Yunnan Agriculture University, China.

² Assoc. Prof. Mattana Wangthanomsak, PhD at Silpakorn University, Thailand.

³ Chinese Teacher at Wat Srinuanthamawimon School.

* Corresponding Author, E-mail: wangmattana@gmail.com

Received: Oct 29, 2024, Revised: Dec 12, 2024, Accepted: Dec 14, 2024

INTRODUCTION

Research background and meaning

In the context of globalization and the knowledge economy era, universities serve as crucial sources of knowledge and innovation, directly influencing a country's educational quality and international competitiveness. As a critical branch of management, Human Resources Management (HRM) plays a pivotal role in enhancing organizational performance and competitiveness. Effective HRM in university education not only aids in attracting and retaining exceptional teaching and research talents but also fosters academic innovation and knowledge dissemination, thus influencing overall university development. As a result, a thorough examination of the impact of HRM on university development has important theoretical value and practical significance.

Research purposes and questions

The main purpose of this study is to analyze the role of HRM in university development and clarify its impact on teaching quality, scientific research capabilities, organizational culture construction, and social services. The research aims to address the following questions:

- (1) What are the unique characteristics and functions of HRM in university education?
- (2) How does HRM influence the quality of teaching and scientific research in universities?
- (3) In what ways does HRM shape the organizational culture of universities and impact social services?
- (4) What are the current challenges in university HRM, and what strategies can address them?

Overview of HRM

Definition of HRM

HRM refers to the process of conducting a series of activities within an organization, including human resource planning, training, evaluation, motivation, and maintenance. It aims to improve employee performance and promote the achievement of organizational goals. Within the realm of university education, HRM pertains to the effective management of faculty and staff, encompassing activities such as recruitment, career development, performance evaluation, salary management, and labor relations.

The development history of HRM

The concept of HRM originated from the early 20th-century scientific management movement, progressing through stages such as the interpersonal movement and system theory, before evolving into strategic HRM.

In the realm of university education, HRM has gradually shifted from traditional administrative functions to a more strategic and professional role, driven by trends such as education marketization and internationalization. This shift emphasizes the central role of human resources in achieving the university's strategic goals

Theoretical framework of HRM

The theoretical framework of human resource management mainly includes human capital theory, behavioral science theory, and system management theory. According to human capital theory, investments can be made to improve important assets, mainly including human knowledge and skills. Behavioral science theory mainly focuses on people's attitudes and satisfaction and pays attention to the influence of incentives. System management theory regards the university as an organic part of the organizational system, and each part is closely related to each other

Characteristics of HRM

HRM in the context of university education has some unique characteristics. University faculty enjoy a high degree of autonomy and professionalism due to the tradition of academic freedom. Moreover, the responsibilities of university professors extend well beyond pedagogy to include social services and scientific research, which presents greater obstacles for HRM. Furthermore, the organizational structure and cultural legacy of universities significantly influence HRM strategies and practices. In addition, the trend of internationalization requires university HRM to not only focus on the cultivation and utilization of local talents but also consider the attraction and integration of global talents.

The connotation and goals of university development

The connotation of university development

University growth encompasses various facets, including proactive responsiveness to societal needs, significant enhancement of scientific research capabilities, continuous optimization of organizational structure and culture, and ongoing improvement of educational quality. These processes reflect universities comprehensive development and pursuit of excellence across various disciplines. University development encompasses not only physical expansion and improvement but also innovation in educational concepts, instructional model reform, advancement of scholarly research, and fostering global collaboration and exchanges. Universities are also developing as a result of ongoing internal management mechanism optimization. This involves making sure that different management tasks, including HRM, are carried out effectively and systematically, which supports the coordinated growth of the university as a whole

Goals of university development

University development goals are diverse and hierarchical. The primary goal of university development is to improve the quality of teaching which involves cultivating student's critical thinking, innovative abilities, and lifelong learning skills. Secondly, enhancing scientific research capabilities is also one of the key goals of university development, which not only requires universities to produce high-level scientific research results but also requires them to play a role in technological transformation and industry-university-research cooperation.

Thirdly, building a positive organizational culture and a good academic atmosphere are also important goals for university development, which help attract and retain talents and promote academic exchanges and knowledge sharing. Finally, universities also need to achieve the goal of interacting with society and serving society through social service activities, such as community participation and lifelong education projects

Key factors affecting university development

There are many key factors affecting the development of universities, which can be analyzed from both internal and external levels. Internal factors mainly comprise leadership, management strategies, teaching staff, student quality, financial resources, and infrastructure. Among these factors, HRM, as an internal management strategy, plays a decisive role in the recruitment and development of teaching staff. External factors include policy environment, market demand, technological progress, and social culture. Among these external factors, policy environment and market demand directly affect the development direction and focus of the university, while scientific and technological progress has a profound impact on the teaching content and scientific research activities of the university. Social and cultural factors indirectly

affect the development positioning and strategic choices of universities by shaping public expectations and evaluations of education.

The impact of HRM on university development

The impact of HRM on teaching quality

HRM plays a central role in enhancing teaching quality. By implementing carefully designed recruitment processes, universities can attract faculty with strong teaching abilities and research potential. Additionally, continuous professional development and training programs ensure that teachers master the latest teaching methods and technologies, thereby enhancing students' learning experiences and outcomes. In addition, effective performance evaluation and incentive mechanisms can encourage teachers to pursue teaching excellence and continuously improve course content and teaching methods.

The impact of HRM on scientific research capabilities

Scientific research capability is one of the key indicators to measure the competitiveness of universities. HRM can stimulate enthusiasm for scientific research and innovation among teachers and researchers by implementing a reasonable scientific research evaluation system and incentive mechanism. Moreover, by supporting interdisciplinary collaboration and international academic exchanges, HRM helps foster an open and collaborative research environment. Such an environment is critical for the success of major scientific research projects and the dissemination of research results.

The impact of HRM on organizational culture

Organizational culture embodies the university spirit and influences all aspects of the institution, including teaching, scientific research, and social services. HRM can help shape a positive organizational

culture by establishing clear values and codes of conduct. For example, by emphasizing teamwork, academic integrity, and innovation, HRM can promote a supportive and inclusive work environment, which is important for attracting and retaining talent, as well as promoting knowledge sharing and academic development.

The impact of HRM on social services

The social service function of a university refers to its contributions to and involvement in society beyond teaching and scientific research. HRM can enhance the social impact of the university by encouraging and supporting faculty to participate in community service, public lectures, and consulting activities. Moreover, through cooperation with businesses and non-profit organizations, HRM helps transform the university's research results into social and economic benefits, thereby enhancing the university's social service capabilities and social responsibility.

Current challenges and countermeasures faced by university HRM

Challenges of talent mobility

One major challenge currently facing university HRM is talent mobility, particularly the departure of outstanding teachers and researchers. This flow may be between different institutions within a country or across national borders. There are various reasons for talent mobility, including better career development opportunities, higher salary packages, a better working environment, etc. Universities are challenged by this mobility because it may result in a decline in the caliber of instruction, interruptions to research initiatives, and a loss of expertise.

Challenges of institutional constraints

HRM at universities is significantly influenced by institutional constraints, such as labor laws, national

education programs, and internal university policies. Many systems prevent managers from leveraging their strengths and restrict the development of universities. Low wages cannot attract good talents to schools. Some policies restrict the school's funding and cannot improve the school's working environment and laboratory equipment, making it difficult to make breakthroughs in scientific research. The simultaneous recruitment system is not very transparent and fair.

Challenges of resource constraints

The university's income is relatively limited, primarily derived from tuition fees and government financial support for teaching and scientific research. Other income mainly comes from teachers applying for scientific research projects. Due to the different levels of teachers scientific research abilities, only a small number of teachers can obtain support from scientific research projects, which greatly limits the competitiveness of the school's scientific research level.

International challenges

For a university to develop and compete internationally, it must attract international talent. To attract international talent, universities need to have strong advantages in all aspects. Universities need to have relatively high incomes to impress international talents, have a good working environment to attract them, and have scientific research laboratories and instruments and equipment that can satisfy international talents so that they can develop their scientific research expertise.

Coping strategies and suggestions

In response to these challenges, universities can implement strategies to manage human resources effectively. Universities can enhance wages and welfare benefits to attract talent, along with providing satisfactory housing and medical policies. Universities should be more transparent and fair in the recruitment

process and can appropriately incorporate some supervision mechanisms. Universities should also strengthen communication with the government and request for financial support. Universities can provide better working environments and scientific research laboratory equipment to retain talent. Additionally, it is crucial to strengthen cooperation with international universities and talents, attract international expertise, enhance teaching and

CONCLUSION

HRM is of utmost importance. This study explores the impact of HRM on university development. The results indicate that HRM plays a significant role in improving teaching quality, enhancing scientific research capabilities, shaping a positive organizational culture, and improving social service levels. By enhancing the level of HRM, universities can attract and retain talent, improve educational standards, and better serve society.

However, HRM still faces numerous challenges in practice, including talent mobility, institutional constraints, resource constraints, and internationalization challenges. Universities need to improve scientific research standards, and improve the competitiveness of universities.

REFERENCES

- [1] Aziz and M. Ogbolu. (2012) “*Talent: China’s Elusive Strategic Resource*”. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 58(2012), 350 – 354
- [2] Braun & Warner. (2002). “*Strategic human resource management in western multinationals in China*”. Googlebooks.com
- [3] Charles Harvie. (1999) Economic transition: what can be learned from China’s experience& *International Journal of Social Economics*, 26(7/8/9), pp.1091 – 1123.
- [4] Cherrie Jihua Zhu & Peter J. Dowling. (2011) *Staffing practices in transition: some empirical evidence from china*, *Int. J. of Human Resource Management*, 13(4), 569–597.
- [5] Cindy Wang. (2002), *Human Resource Management in Transition: A study of MNEs in China*.
- [6] David Ahlstrom. (2005) *Human Resource Strategies in Post-WTO China*, *Thunderbird International Business Review*, 47(3), 263–285.
- [7] Dogan Gursoy, Christina Geng-Qing Chi, Ersem Karadag. (2013) *Generational differences in work values and attitudes among frontline and service contact employees*.
- [8] Essays, UK. (November 2013). *HRM And Employment Relation System In China Management*.
- [9] Greg G. Wang, (2012), Indigenous Chinese HRM research: phenomena, methods, and challenges, *Journal of Chinese Human Resources Management*, 3(2), 88 – 99.
- [10] Hui’An Chen, (2006), *Recruitment and Selection in China: an application to the case of Lenovo*, A dissertation presented in part consideration for the degree of MA in Management
- [11] Ingmar Bjo’rkman Yuan Lu. (1999), The Management of Human Resources in Chinese-Western Joint Ventures. *Journal of World Business*, 34(3).
- [12] Malcolm Warner. (2000) “*The future of china’s human resource Management in its Asia pacific context: A critical perspective*”, Judge Institute of Management Studies University of Cambridge United Kingdom.
- [13] Malcolm Warner. (2008), Reassessing human resource management ‘with Chinese characteristics’: An overview, *The International Journal of Human Resource Management*, 19(5), 771–801.
- [14] Po-Ju Chen, Youngsoo Choi, (2008) Generational differences in work values: a study of hospitality management, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 20(6), 595 – 615.
- [15] Qingxiong Weng, (2008) *Role of the HR environment on talent growth: an empirical study of industrial clusters in China*, *Chinese Management Studies*, 2(1), 14 – 31.
- [16] Serena Rovai, (2010) ; Education and human resources management in high-tech organizations in China & quot. *Journal of Knowledge-based Innovation in China*, 2(2), 186 – 198.
- [17] Sharon Moore, Julie Jie Wen, (2006) Reform of state owned enterprises and challenges in China & quot. *Journal of Technology Management in China*, 1(3), 279 – 291.
- [18] Tian Gang. (2005); Challenges and Changes of Human Resource Management in Enterprises During the Times of Knowledge Economy. *Journal of Hebei Energy Institute of Vocation and Technology*, 2005-04.
- [19] Warner, M, & Zhu, Y (2002). Human resource management ‘with Chinese characteristics’: A comparative study of the Peoples Republic of China and Taiwan. *Asia Pacific Business Review*, 9(2), 21–42.

- [20] X. C. Jiang et al. (2011), Understanding the Work Values of Chinese Employees. *Psychology* 2011, 2(6), 579-583
- [21] Xiang Yi, Barbara Ribbens, Caryn N. Morgan. (2010) *Generational differences in China: career implications & quot;*, Career Development International, 15(6), 601 – 620.
- [22] Zhai et al. (2013), Human Resource Practices in Chinese Construction Organizations: Development of a Measurement Scale. *International Journal of Architecture, Engineering and Construction* (2013), 170-183.
- [23] Zhao, S., & Du, J. (2012). Thirty-two years of development of human resource management in China: Review and prospects. *Human Resource Management Review*, 22(3), 179-188.
- [24] Zheng, C., & Lamond, D. (2009). A critical review of human resource management studies (1978–2007) in the People’s Republic of China. *The International Journal of Human Resource Management*, 20(11), 2194-2227.
- [25] Zhu,Y, & Warner, M. (2005). Changing Chinese employment relations since WTO accession. *Personnel Review*, 34(3), 354–369.

THE APPLICATION OF CONFUCIANISM IN CHINESE HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

LIU DAN¹, MATTANA WANGTHANOMSAK^{2*} and SUKANYA SOMSUPTRAKUL³

ABSTRACT

Confucianism, with its profound influence on Chinese culture and society, has played a significant role in shaping the principles and practices of human resource management in China. This article aims to explore the application of Confucian values in the context of Chinese human resource management, focusing on how traditional wisdom can be integrated with modern management techniques to enhance organizational effectiveness. The research methods and theoretical framework of this article are mainly based on case studies and the core values of Confucian culture, and how these values are applied and reflected in modern human resource management.

Keywords: Human Resource Management ; Confucianism ; Case-Analysis ; Principles ; Practices

¹ Deputy Dean at Oxbridge College of Kunming University of Science and Technology.

² Assoc. Prof. Mattana Wangthanomsak, PhD at Silpakorn University, Thailand.

³ Chinese Teacher at Wat Srinuanthamawimon School.

* Corresponding Author, E-mail: wangmattana@gmail.com

Received: Oct 28, 2024, Revised: Dec 7, 2024, Accepted: Dec 14, 2024

INTRODUCTION

In the past few decades, China has benefited a lot from adopting many aspects of western business systems and managerial theories and practices, which have helped to bring about rapid growth in the gross domestic product (GDP) and economic development. However, the values which are embedded in these theories (e.g. the prioritization of financial ends such as profit maximization and economic growth over human and environmental well-being) are believed by many to have led to a series of destructive outcomes, such as environmental degradation, numerous health problems, increased distrust and greater economic inequality, many Chinese feel a lack of spiritual fulfillment. In response to these multiple concerns, many Chinese business professionals and scholars are seeking to develop alternative approaches to management based on China's traditional culture and indigenous philosophies.

Confucianism is one of the hundred schools of thought and philosophy, which originated in China and at the same time influenced and spread to other countries in the surrounding East Asia region. Founded by Confucius in the 5th century BC and born out of the Zhou Dynasty, the tradition of rites and music can be seen everywhere, with the core values of benevolence and justice, forgiveness, honesty, loyalty and filial piety, emphasizing the moral cultivation of a gentleman, emphasizing benevolence and etiquette complement each other, emphasizing the five ethics (wulun) and family ethics, advocating enlightenment and benevolent management, and rich in humanistic spirit, which is traditional, philosophical, religious, rationalist. Confucianism advocates governing the country with benevolence and virtue, and standardizes people's words and deeds with courtesy, which can resolve conflicts and make the country peaceful.

Confucianism emphasizes moral values, respect for authority, harmony in relationships, and continuous self-improvement. Its principles are relevant to Human Resource Management (HRM) today as they promote ethical leadership, foster a positive work environment, encourage employee loyalty, and enhance team collaboration, which offers a rich philosophical framework that can enhance and complement modern management practices.

Through a large number of literature researches, the current researches on the application of Confucianism in Chinese human resource management mainly focus on the following aspects: the cultivation of leadership qualities, the establishment of harmonious labor relations, and the improvement of organizational culture. Confucianism emphasizes the importance of moral cultivation and the role of leaders as moral exemplars, which can enhance the leadership effectiveness and promote a positive work environment. Moreover, the concept of "benevolent management" encourages the creation of a caring and supportive atmosphere within the organization, which can lead to increased employee's satisfaction and loyalty. By integrating Confucian principles into human resource management practices, companies can foster a culture of mutual respect and cooperation, ultimately contributing to the long-term success and stability of the organization.

Many ideas in Confucianism, such as putting people first, selecting talents coincide with the concept of enterprise management in the new era, and can provide guidance and reference for the enterprises to select, educate, and employ personnel.

Confucian culture takes effect in three ways: improving corporate environmental awareness, promoting social responsibility, and strengthening corporate governance.

Scientific human resource management concept originated in western countries, human resource management information system is evolved from the western “electronic archives” and foreign human resource management information system from the 1960s, after decades of development, has been more comprehensive integrated into the advanced thought of human resource management and scientific theory. There are not many studies that focus on corporate social responsibility or corporate social responsibility practices from the perspective of human resource management in the Chinese context, especially at the organizational level, which discusses corporate social responsibility practices from the perspective of employees.

Confucianism’s influence on Chinese enterprise management extends to all aspects related to people, such as human-centric management, social responsibility of companies, and paternalistic leadership.

The concept of human resource management was first introduced from Western countries in the 20th century, so human resource management of enterprise is also more influenced by Western management theories and methods. If the essence of Confucian management thought can be used in enterprise human resource management, exploring the construction of a suitable human resource management model with Chinese characteristics, it must be helpful for the sustainable development of contemporary enterprises.

“The Golden Mean” requires administrators to be fair and just, in order to respect everyone, to make staff active in the work, a fair and equitable system of rewards and punishments should be established. The concept of people-centered is advocated by Confucianism, which plays an important role in the human resource management. Administrators should

respect human value, pay attention to the growth of staff.

Confucianism emphasizes the principle of the Golden Mean, people-oriented, teaching people in accordance with their aptitude and valuing harmony. The comprehensive application of these ideas in human resource management is to optimize the structure of human resources and promote the development and progress of the organization.

This study primarily utilizes case-analysis to examine the application of Confucian concept in human resource management within the Chinese context. Through an extensive literature review, the paper analyzes the influence of Confucian culture on various human resource management practices, with particular focus on leadership development, the establishment of harmonious labor relations, and improvements in organizational culture.

1. The human resource management implied in Confucianism

The core of Confucianism is benevolence(ren), righteousness(yi), rituals(li), wisdom(zhi) and trust(xin). Ren is the essence of the human being which manifests as compassion. It is the virtue-form of Heaven. Yi is the upholding of righteousness and the moral disposition to do good. Li is a system of ritual norms and propriety that determines how a person should properly act in everyday life in harmony with the law of Heaven. Zhi is the ability to see what is right and fair, or the converse, in the behaviors exhibited by others. Confucianism holds one in contempt, either passively or actively, for failure to uphold the cardinal moral values of ren and yi.

1.1 people-oriented concept in human resource

Confucianism advocated “benevolence” a man of benevolence loves others. “Benevolent governance” means fundamentally caring for people, respecting people, developing people, and making people happy. To pay attention to “benevolent governance” is to pay attention to people continuously, to take people as the treasure, rather than taking things as the target, rather than taking economic pursuit as the objective.

“People-oriented”, to put it bluntly, is to pay attention to management from the human nature, to know the advantages of human nature, but also to find the weaknesses of human nature, take people as a person. Confucius did not say whether human nature is inherently good or evil, but his successor Mencius and Xunzi held two opposite views, Mencius thought that human nature was inherently good, Xunzi thought that it was inherently evil. In fact, this is exactly the same as Theory X and theory Y in western management theory.

People-oriented concept is applied in the process of management. “Benevolence” must not only stay on the theory, but must be resolutely implemented into action. Nowadays, there are trade unions in Chinese enterprises, under the protection of labor unions, managers take staff welfare into consideration, such as salary, health care, children’s education, housing and so on. Mencius said, “It was by benevolence that the three dynasties gained the throne, and by not being benevolent that they lost it. It is by the same means that the decaying and flourishing, the preservation and perishing, of States are determined. If the sovereign be not benevolent, he cannot preserve the throne from passing from him. If the Head of a State be not benevolent, he cannot preserve his rule. If a high noble or great officer be not

benevolent, he cannot preserve his ancestral temple. If a scholar or common man be not benevolent, he cannot preserve his four limbs. Now they hate death and ruin, and yet delight in being not benevolent - this is like hating to be drunk, and yet being strong to drink wine!” As long as leaders implement people-centered concept, the employees will be loyal to the companies.

1.2 Righteousness and human resource management

In Liji-zhongyong, Confucius said, “Benevolence is the characteristic element of humanity, and the great exercise of it is in loving relatives. Righteousness is the accordance of actions with what is right, and the great exercise of it is in honoring the worthy.” Confucius thought the pursuit of self-interest was an instinctive human desire, The Master said, “Riches and honors are what men desire. If it cannot be obtained in the proper way, they should not be held. Poverty and meanness are what men dislike. If it cannot be avoided in the proper way, they should not be avoided. If a superior man abandon virtue, how can he fulfill the requirements of that name? The superior man does not, even for the space of a single meal, act contrary to virtue. In moments of haste, he cleaves to it. In seasons of danger, he cleaves to it.” The Master said, “The mind of the superior man is conversant with righteousness; the mind of the mean man is conversant with gain.” The Master also said: “He who acts with a constant view to his own advantage will be much murmured against.” In present-day China, “profit” as an important component of market mechanisms has become a major driving force for the rapid development of society. However, the inflation of greed also brings about corresponding problems and contradictions. Controlling profit with “righteousness” is the solution. In enterprises, effectively utilizing the motivation of profit while effectively leveraging the

function of “righteousness” through corporate culture has significant practical significance for optimizing the organizational environment, reducing management difficulties, and improving the overall operational level of the enterprise.

1.3 Rituals and human resource management

“Rituals” (li) has become the most important social order rule in China, and has been the basic institutional content of China's governance of the nation and the world for thousands of years. “Li” is the concrete expression of Confucian humanism, and Mencius called it the “jiewen” of benevolence and righteousness. Jie refers to norms, laws, and procedures; wen refers to ceremonies, articles, and regulations. “Li” is the external norm of benevolence and the concrete form of righteousness. Only by following the behavior norms and patterns based on benevolence and righteousness, i.e. following the Li system, can one rectify oneself and others effectively and coordinate interpersonal relationships. Confucius said, “It is by the Odes that the mind is aroused. It is by the Rules of Propriety that the character is established. It is from Music that the finish is received.” At that time, Confucius reckoned the country was in disorder because the ritual collapsed. Only propriety is maintained, a society can be harmonious and orderly. China is currently undergoing profound social transformation and change. The social value system and institutions are undergoing deep transformation and reconstruction. It is of great importance to establish a healthy and complete mainstream value system and a matching institutional system that conform to the era's characteristics to promote social harmony. Within the enterprise, gradually forming and effectively maintaining a unified value system and matching institutional rules has a profound practical significance for reducing coordination costs, standardizing employee behavior, improving group

living quality and work performance, and maintaining the enterprise's long-term sustainable development.

1.4 Wisdom and human resource management

The Master said, “The wise are free from perplexities; the virtuous from anxiety; and the bold from fear.” “Knowledge, magnanimity, and energy, these three, are the virtues universally binding” So during the human resource management, the managers of enterprises should possess various virtues. A person with virtue must be a person with charm of personality. A manager with rich knowledge and leadership charm is bound to play a significant role in leading employees. As an ordinary employee of an enterprise, he should also have as many virtues as possible, because it has a positive effect on both himself and the enterprise. Wisdom is not a separate virtue; it can only become a person's real moral quality and promote their moral perfection when it is combined with action.

1.5 Trust and human resource management

Confucius said “the people have no faith in their rulers, there is no standing for the state.” “Trust” is an important behavior rule and management thought in China. Honesty can greatly reduce the risk of cooperation, lower social transaction costs, improve the sense of happiness and satisfaction of social members, and is a fundamental guarantee for the healthy and harmonious development of society. In today's transforming and rapidly developing society, honesty is especially important. Similarly, there are also integrity issues within enterprises. With “trust” the group will be harmonious, the monitoring cost will be reduced, efficiency will be improved, satisfaction will increase, while with “dishonesty”, all the functions of management systems and systems will be weakened, even collapsed, interpersonal relationships within employees will be weakened, work efficiency will

reduce, and the enterprise will not be able to sustainably develop. The root of integrity lies in entrepreneurs themselves. Entrepreneurs must treat people with sincerity and conduct business with integrity in order to create an atmosphere of integrity in the enterprise, build a culture of integrity, and lay a foundation of integrity for the sustainable and healthy development of the enterprise.

2. The practice of confucian human resource management concept in universities

Human resources work involves the vital interests of every staff member, therefore, when dealing with staff members' interests, HR department cannot make arbitrary promises, but must be careful and patient, learn to show empathy for others, and learn to provide psychological counseling. The human resources department is the window of the school, and human resources workers will make staff members feel the warmth and humanity of the school directly. Special attention should be paid to the staff. In China, every university will make a survey what the staff want, how can help the staff to solve some problem, what advice should be given to the university and so on. On Teacher's Day, the staff will get some allowance, which benevolence is embodied.

Oxbridge College, KUST prioritizes people-centered development and focuses on the all-around development of individuals. HR department had organized a group of old experts to conduct research on young teachers' work, because these new teachers may be at a loss, if they got some necessary attention and concern at the beginning, perhaps they would take university job as their lifelong career in the future, and make greater contributions to education and the university while developing their personal academics. Sun Yat-sen University established a harmonious environment in the school, which truly reflect the

respect for people. Help those who are in need is confucian's benevolence.

The leadership in the university is very important. HR department should know people well and make good use of their abilities. In 2016, the administrator in school of Oxbridge College, KUST should have a general election, there were two plans, one was to continue to ask olders become deans for a long time; the other was to choose some young scholars that excellent in academics as the dean. At last they chose the latter, in order to help the younger scholars develop well, do well in academic research and improve leadership skills at the same time. Some measures were put forward to help these young excellent teachers. Practice had proved that under the leadership of these young scholars, the academic status of the school had been greatly improved.

In Oxbridge College KUST, in the process of management, they take "respecting teachers, treating students kindly, caring for staff, facing problems directly, and solving difficulties" as the cultural concept of management work, and embed it in the minds of every manager at the school; take "whether it is beneficial to the fundamental interests of teachers and students; whether it is beneficial to teaching, scientific research, and discipline development; and whether it is beneficial to the long-term development of the school" as the value orientation of university management work. The evaluation standards for management services are: service attitude, with efficiency as the criterion, to be able to get things done; service quality, with teacher and student satisfaction as the criterion, to be able to do good things; and service level, with social recognition as the criterion, to be able to produce experience and results. Now the service philosophy has transformed from "what do you want to do?" to "What can I do for you?"

3. The does of the directors of human resource management

3.1 Be a role model

The Master said, “When a prince's personal conduct is correct, his government is effective without the issuing of orders. If his personal conduct is not correct, he may issue orders, but they will not be followed.” As individual quality improves gradually, the self-image of administrators is becoming more and more important. How to be a role model, first one should reflect on himself three times a day. Confucius advocates “internal introspection” through self-reflection. It is very important for administrators to set a good example for others, the Master said, “He who requires much from himself and little from others, will keep himself from being the object of resentment.” Second, managers are required not only to work hard but also to be careful in their words. The Master said, “The superior man wishes to be slow in his speech and earnest in his conduct.” Third, to keep its promise. Honesty is not only the social fashion advocated by people but also the basic principle of life. What you promise to your staff, you should do it.

3.2 Be generous and love others

The concept of “flexible management” is emphasized by Confucians, who advocated loving others, respecting the virtuous, and accommodating all. The term “kind lover” refers to a management approach that prioritizes “love”. For HR directors, their foremost duty is to love staff as only through love can the contradictions between managers and staff be alleviated. This approach facilitates the establishment of harmonious relationships, fosters strong cohesion and unity among individuals, ultimately leading to successful management outcomes.

The master said, “not to do to others as you would not wish done to yourself.” From an employee’s perspective, adopting empathic thinking and

considering one's own heart can effectively explore their ideological motivation, thus identifying the starting point for effective work. Then the deserving should be honored and individuals should be treated with respect. In Confucianism, tolerance holds significant importance, the establishment of an equal and harmonious relationship between managers and employees can be achieved through administrators' equitable treatment of staff with diverse personalities and levels. At last, holding hardness with softness. Tolerance is not merely accommodation and indulgence, but rather “a judicious blend of leniency and firmness.” Confucius believed that this approach aims to strike a balance between strict self-discipline and the combination of forgiveness and discipline in management practices, avoiding both excessive leniency and harsh criticism. It calls for solemnity in formal occasions while fostering sincere enthusiasm with a strong sense of affinity in daily life. Managers can achieve optimal results by promoting staffs' positive self-image.

The most crucial and dynamic element in management is people. Managers should prioritize the emotional needs of individuals, guiding, persuading, and educating them based on understanding and tolerance. This can be achieved through rationality derived from common sense.

3.3 Employing the people with ability

The concept of guanxi holds significant importance in China as a fundamental basis for exerting influence. Chinese people are very emotional, which is in line with the Confucian concept of “loyalty”. Consequently, interpersonal relationships are highly valued within Chinese society. After the implementation of the system in enterprises, deviations often occur due to the leader's special relationships with certain employees, such as through gift-giving, which hinders the effective enforcement of the system.

For example, leaders often promote employees who have demonstrated gift-giving, displayed humility in their actions, or share mutual interests with them. This practice significantly undermines the morale of skilled, capable, and high-performing employees and hampers the effectiveness of enterprise promotion mechanisms in achieving incentivization.

The governance of people is crucial, and it is essential to elect individuals who are worthy. The selection of talents plays a significant role in HR management, while the appointment of talents serves as a fundamental principle in employment. Take optimal utilization of human resources. Confucius said, “Advance the upright and set aside the crooked, then the people will submit. Advance the crooked and set aside the upright, then the people will not submit.” The effective governance of individuals necessitates a comprehensive understanding of their respective strengths, which can then be harnessed to optimize management and staff development. Personnel should be treated with equal importance. As a HR administrator, it is crucial to avoid judging people based on biased perspectives and instead uphold impartiality in evaluating people solely based on personal preferences, ensuring fairness, understanding, and promoting expected management outcomes.

CONCLUSION

The research methods and theoretical framework of this article are mainly based on case studies and the core values of Confucian culture, and how these values are applied and reflected in modern human resource management. The selection of capable individuals is not just a matter of filling positions but a critical process that shapes the future of an organization. It is imperative that HR professionals adhere to the principles of fairness and transparency in the recruitment and promotion processes. By doing so, they can foster a culture of meritocracy, where employees are recognized and rewarded based on their abilities and contributions, which not only enhances the motivation and engagement of the workforce but also ensures that the organization is equipped with the right talent to drive its success. Ultimately, the wisdom in human resource management lies in the ability to identify and nurture talent, creating a harmonious and productive work environment that aligns with the broader goals of the enterprise

REFERENCES

- [1] Bo Yang; Pingping Fu; Alim J. Beveridge. (2020). *Humanistic leadership in a Chinese context*, Cross cultural and strategic management 27(July 23 2020):1
- [2] Chen Xiaoling, Liang Huixing. (2024). The Enhancement of Management Ideology in Contemporary Higher Education Institutions. *Journal of Guangxi Vocational and Technical College* 17(Apr.2024).
- [3] Gary Dessler. (2018). *Human Resource Management*. 16 th ed. New York: Pearson, 2018.
- [4] LI Yan-bao. (2010). The Cultural Connotation and Value Pursuit of the Human Resources. *Journal of Higher Education Management*, 4(Sep.2010): 8.
- [5] Wang Fanghua. (2016). *Human Resources Management*. 4th ed. Beijing: Tsinghua University Press, 2016.

- [6] Xiufeng Liu, Wen Ma. (2018). *Confucianism Reconsidered: Insights for American and Chinese Education in the twenty-First Century*. New York: Sunny Press,2018.
- [7] Yan A-i minLiu YuanZhang Jing-jun. (2007). Human Resource Management Thought Implied in Confucian Culture and its Practical Influence, *Journal of Hunan University (Social Science)* 21(Nov.2007):123.
- [8] Yinghua Lu. (2022). *Confucianism and Phenomenology: An Exploration of Feeling, Value and Virtue*. Leiden: Koninklijke Brill,2022.
- [9] Zeger van der Wal. (2015). Confucius meets Weber or ‘Managerialism takes all’? Comparing Civil Servant Values in China and the Netherlands. *International Public Management Journal* (Sep,2015)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล
(Santapol College Academic Journal : SCAJ)

คำแนะนำการเตรียมต้นฉบับและการส่งบทความ
(Guidelines for Manuscript Preparation and Submission)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล เป็นวารสารฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ ทั้งรูปแบบตีพิมพ์ (Print) หมายเลข ISSN 2408-1728 (Print) และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Online) ISSN 2586-9868 (Online) ที่พิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Article) มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีดิจิทัล นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐศาสน ประสานศาสตร์ สหวิทยาการจัดการ การจัดการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เทคโนโลยีมีเดียและแอนิเมชัน นิเทศศาสตร์ ภาษาศาสตร์ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นสื่อกลางแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดแนวคิด เทคนิค วิธีการนำไปพัฒนาทางวิชาการ ตลอดจนเป็นเวทีนำเสนอเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปทุกหน่วยงาน โดยมีกำหนดออกราย 6 เดือน หรือ 2 ฉบับต่อปี บทความทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่าน แบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (Double-blind Review)

ประเภทของบทความที่รับพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

หน้าแรกของบทความที่เป็นชื่อเรื่อง ควรมีข้อมูลที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามลำดับดังนี้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้พิมพ์ สังกัด (ภาควิชา คณะ มหาวิทยาลัย) หรือในกรณีที่เป็นนักศึกษา ควรมีรายละเอียด เช่น หลักสูตร สาขา มหาวิทยาลัย ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ตำแหน่งงาน หน่วยงานต้นสังกัดของผู้พิมพ์ ให้ถูกต้องชัดเจนของทุกคน

ผู้พิมพ์ควรตรวจสอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่นำเสนออย่างละเอียด ข้อมูลที่นำเสนอจะต้องไม่เฉพาะเจาะจงผู้อ่านที่อยู่ในสาขาของบทความเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอข้อมูลที่ผู้อ่านในสาขาอื่นๆ บุคคลทั่วไป หรือนิสิตนักศึกษาในระดับอื่น ๆ สามารถเข้าใจได้ง่าย

1. บทความวิจัย (Research Article) หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยที่มีวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้โดยง่าย อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยหัวข้อหลัก **บทคัดย่อ** และ **ABSTRACT** ต้องระบุถึงความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย (ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่ม เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย) ผลการวิจัย และบทสรุปความยาวไม่เกิน 250 คำ **บทนำ** (วัตถุประสงค์ของการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย สมมติฐานของการวิจัย) **วิธีการดำเนินการวิจัย** (ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่ม เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัยผลการวิจัย) **สรุปผลการวิจัย** (ตารางวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสถิติที่ใช้) **อภิปรายผลการวิจัย** (อภิปรายถึงเหตุผลประกอบของผลวิจัยที่ได้ซึ่งมีการเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการวิจัยว่าได้ข้อค้นพบอย่างไร) **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย** (ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป) และ **เอกสารอ้างอิง** (จากบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร หนังสือ รายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ที่สามารถตรวจสอบได้ทางระบบออนไลน์เท่านั้น (หากอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต ใช้ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลทางด้านสถิติเท่านั้น) และทั้งหมดต้องไม่เกิน 5 ปี

2. **บทความวิชาการ (Academic Article)** หมายถึง บทความที่เขียนขึ้นในลักษณะที่มีวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้โดยง่าย อย่างเป็นระบบ มีการใช้แนวคิดทฤษฎี หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานวิชาการที่ได้เรียบเรียงมาจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้น เพื่อเป็นความรู้สำหรับผู้สนใจทั่วไป ประกอบด้วยหัวข้อหลัก **บทคัดย่อ** และ **ABSTRACT บทนำ** (ความเป็นมาของปัญหา เนื้อหา วัตถุประสงค์ แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอแนวทางการแก้ไข) **บทสรุป** (ว่าได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ อย่างไร) และ **เอกสารอ้างอิง** (ใช้รูปแบบตามบทความวิจัย)

การเตรียมบทความและส่งบทความ (Full Paper)

1. องค์ประกอบต่างๆ ของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการให้จัดทำตามคำแนะนำการเตรียมต้นฉบับนี้ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และข้อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ควรหลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น กรณีจำเป็นต้องเขียนคำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยในวงเล็บภาษาอังกฤษ โดยคำแรกให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนอักษรและคำที่เหลือทั้งหมดให้พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะทุกคำให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ การปรากฏอยู่หลายที่ในบทความของศัพท์คำเดียวกันที่เป็นภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษ ให้ใช้คำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษเฉพาะครั้งแรก ครั้งต่อไปใช้เฉพาะคำศัพท์ภาษาไทยเท่านั้น

2. ตั้งค่าน้ำกระดาษ : กำหนดให้ระยะขอบบน 2.5 ซม. ระยะขอบซ้าย-ขวา-ล่าง 2 ซม. และระยะเย็บกระดาษ 0 ซม.

3. การแบ่งคอลัมน์ : เนื้อหาในหน้าบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเอกสารอ้างอิง คำตั้งเป็นแบบหนึ่งคอลัมน์ ส่วนหน้าเนื้อหา ให้ตั้งคำเป็นแบบสองคอลัมน์ (เนื้อหาที่เป็นตารางหรือรูปภาพประกอบ ให้ผู้พิมพ์ปรับเป็นแบบหนึ่งหรือสองคอลัมน์ก็ได้ตามความเหมาะสมดูตัวอย่างได้ในไฟล์ template)

4. บทความมีจำนวนไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ A4 ตัวหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ด้วยฟอนต์ TH SarabunNew

5. ชื่อบทความจัดไว้ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา ชื่อหัวข้อหลักของบทความ ขนาด 16 พอยต์ ตัวหนาจัดไว้กึ่งกลางของคอลัมน์ ส่วนหัวข้อย่อย ตัวหนา และเนื้อหา ตัวปกติของบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 14 พอยต์ เจริญรอยอยู่ส่วนท้ายหน้าแรกที่เป็นชื่อตำแหน่งทางวิชาการของผู้เขียนบทความและสังกัดใช้ตัวอักษรขนาด 12 พอยต์ ตัวปกติ

6. บทคัดย่อทั้งไทยและภาษาอังกฤษ ต้องระบุ คำสำคัญ และ Keywords อย่างน้อย 3 คำ ให้ใช้สัญลักษณ์ “ ; ” คั่นวันวรรคระหว่างคำ

7. ตารางที่ และภาพที่ พิมพ์ตัวหนาชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ เช่น **ตารางที่ 10** ความพึงพอใจของนักเรียน... กรณีข้อความตัดไปหน้าใหม่ให้พิมพ์ว่า **ตารางที่ 10 (ต่อ)** (ในกรณีเป็นการอ้างอิงตาราง ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ได้ตาราง) หรือ **ภาพที่ 2** การตัดใบต้นข้าวในแปลง..กรณีข้อความตัดไปหน้าใหม่ให้พิมพ์ว่า **ภาพที่ 2 (ต่อ)** (ในกรณีเป็นการอ้างอิงรูปภาพ ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ได้รูปภาพนั้นๆ)

8. การเขียนเอกสารอ้างอิง APA 6th มีรายละเอียดตามที่กำหนดดังนี้ (ให้มีวงเล็บหมายเลขด้านหน้ากำกับตามลำดับ)

8.1 [1] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ./พิมพ์ครั้งที่./สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

8.2 [2] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./เลขหน้า.

8.3 [3] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./รายงานการวิจัยหรือระดับวิทยานิพนธ์./หลักสูตร./สังกัดคณะ./ชื่อมหาวิทยาลัย.

8.4 [4] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./สืบค้นเมื่อ./จาก/ระบุเว็บไซต์.

9. ผลงานวิชาการที่ส่งมาต้องไม่ได้รับการเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณากับวารสารฉบับอื่น

การส่งต้นฉบับบทความ (Full Paper)

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ได้ที่ www.scaj.stu.ac.th หรือ <https://www.tcithaijo.org/index.php/scaj/index>

1. ส่งต้นฉบับบทความตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ดาวน์โหลดเอกสาร และลงทะเบียนสมัครสมาชิกฟรีได้ที่เว็บไซต์ www.scaj.stu.ac.th หรือ https://www.tcithaijo.org/index.php/scaj/login_ พร้อมยืนยันการสมัครสมาชิกทางอีเมลล์ (กรณีที่ลิ้งค์รหัสผ่านให้เข้าเว็บ Tci-thaijo > ค้นหาวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล หรือวารสารที่ท่านเคยสมัครผ่านระบบ Tci-thaijo

1) ที่หน้า login ให้คลิกที่ลิ้งค์รหัสผ่าน > ใส่อีเมลล์ > คลิก Reset Password > ระบบจะส่งข้อมูลกลับไปทางเมลล์

2) เข้าเมลล์ ไปคลิกลิ้งค์ที่ระบบส่งให้เพื่อยืนยันตัวตน > หน้าจอจะพาเข้ามาที่หน้าระบบ thaijo แล้วให้คลิก login

3) เข้าเมลล์ของท่านอีก 1 รอบ ระบบจะส่ง Username และ password ใหม่มาให้

4) สามารถนำ Username และ password มาเข้าระบบได้เพื่อส่งหรือแก้ไขบทความตามที่ท่านต้องการ)

ขั้นตอนที่ 2 เข้าสู่ระบบสมาชิกเพื่อส่งบทความ (Submissions) โดยแนบส่งไฟล์เอกสารให้ครบ ดังนี้

1) แบบนำส่งบทความ

2) บทความฉบับเต็ม ไฟล์ .pdf และไฟล์ .doc รวม 2 ไฟล์ (แล้วรอตอบรับจากเจ้าหน้าที่ทางระบบก่อนจึงจะชำระเงิน)

2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานการสมัคร พร้อมตรวจบทความให้เป็นไปตามรูปแบบของวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล หากได้รับการแจ้งว่าบทความผ่านประเมินขั้นต้นแล้ว ให้ชำระค่าธรรมเนียม โอนเงินได้ทุกช่องทางผ่าน ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาบักชีอุดรธานี ชื่อบัญชี “กองทุนวิจัย โดย วิทยาลัยสันตพล” เลขที่บัญชี 829-2-04024-6 ประเภทบัญชี ออมทรัพย์) แล้วส่งสำเนาหลักฐานการชำระค่าธรรมเนียม โดยเข้าไปที่ ; หัวข้อกระทู้สนทนา Pre-Review > ตั้งกระทู้สนทนา > แนบไฟล์หลักฐานการโอนเงิน (ต้องระบุชื่อ-สกุล เจ้าของบทความ ดังนี้ ชื่อ- นามสกุล..... เบอร์โทร. 08x xxx xxxx, Email; โอนวันที่.....เดือน.....ปี..... เวลา..... จำนวน.....บาท) โปรดระบุที่อยู่เพื่อจัดส่งเอกสาร ใบเสร็จรับเงิน แบบตอบรับฯ ชื่อที่อยู่.....เลขที่.....หมู่.....ซอย.....ตำบล/เขต.....อำเภอ/แขวง.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

3. ผู้ส่งบทความปรับปรุงแก้ไขรูปแบบไม่เกิน 1 เดือน ถ้าเกิน 1 เดือน สำนักงานวารสารจะตัดสิทธิ์ การลงบทความ

4. กรณีที่ผู้ส่งบทความสมัครแล้วไม่ส่งบทความ หรือขาดการติดต่อเกิน 1 เดือน กองบรรณาธิการวารสารฯ จะตัดสิทธิ์การลงบทความ

5. กองบรรณาธิการวารสารส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน โดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือน หรือตามกำหนดการของแต่ละรอบปีโดยจะแจ้งผลการประเมินให้ผู้ส่งบทความทราบผ่านระบบ tci-thaijo โดยระบบการแจ้งเตือนกลับไปยังอีเมลล์ที่ท่านได้ลงทะเบียนไว้

6. ผู้ส่งบทความปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ประเมิน จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับกระบวนการของผู้ส่งบทความ

6.1 กรณีที่ผู้ประเมินขอการแก้ไขอีกครั้งหนึ่งต้องส่งไปให้ผู้ประเมินใหม่

6.2 กรณีที่ผู้ประเมินท่านหนึ่งไม่ให้ผ่านจะต้องส่งผู้ประเมินใหม่ (ผู้ทรงคุณวุฒิฯ คนที่ 4 ประเมินรอบ 2)

7. กรณีที่สมัครลงบทความไม่ดำเนินการตามข้อ 1 – 6 ทางวารสารจะไม่คืนเงิน

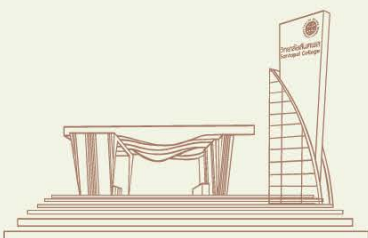
8. กรณีเป็นบทความเพื่อสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องสอบ 5 บทก่อน (ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์)

9. การใช้เอกสารอ้างอิงให้อ้างอิงจากบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย ที่สามารถตรวจสอบได้ทางระบบออนไลน์เท่านั้น (หากอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ตให้ในกรณีที่ข้อมูลทางด้านสถิติเท่านั้น) และทั้งหมดต้องไม่เกิน 5 ปี

10. ผู้ส่งบทความจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการและวิธีการดำเนินการจัดทำวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล กำหนดไว้เท่านั้น มิฉะนั้นวารสารมีสิทธิ์ในการยกเลิกการลงบทความ

* หมายเหตุ กรณีโอนชำระเงินมาแล้วยกเลิกไม่ลงบทความกับวารสาร ทางวารสารไม่คืนเงิน เนื่องจากได้ถือว่ารับเข้าสู่กระบวนการแล้วและเจ้าของบทความเป็นผู้ที่ยินยอมรับผิดชอบ

** ผู้ประสานงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจิต รุจิฉาย โทร.082 306 6100 และ อาจารย์กวิณภพ ศรีวัฒนานุกาฬ โทร.085 003 9638

วิทยาลัยสันตพล อุดรธานี ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท
 299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000
 โทร 0 4232 3464 Website : www.stu.ac.th